

დათო გარბაქაპე
შედეგები
ტომი VIII

მერწყული

დათო ბარბაპაძე

შეღებები

ტომი VIII

მრავალტომეულის წინამდებარე, VIII ტომი
სიყვარულით ეძღვნება ჩვეს მიზანბრებს:
ნატო ალაზანიშვილს,
გიორგი ფირაძეს
და გიორგი ქარჩავას.

მრავალტომეულის ცალკეულ წიგნთა
პირველი - ელექტრონული - გამოცემა
სახელწოდებით შეღებები
განხორციელდა 2012 წელს.

გამომცემლობა მერწყული
თბილისი 2014

ISBN: 978-9941-0-7001-3 (ყველა ტომის)

ISBN: 978-9941-0-7114-0 (მერვე ტომის)

ღათმ ბაბაქაძე

გახემოებათა კანახით თახგმნილი

პოეზია

ეზრა პაუნდი

VANA

ამაოდ კცალე

ჩემი გული გამეწაფა თავმდაბლობაში;

მე მას ამაოდ კუმტკიცებდი:

„ქვეყნად ბევრი მომღერალია   შეწე უფრო აღმატებული”

მაგრამ პასუხად ჩამესმოდა,
როგორც ღამეში უცხო გოდება,

ჩემი სიმშვიდის მიმტაცი და
მიწყივ მიმხმობა:
„სიმღერაო,

ო, სიმღერაო.”

ბინდუნდში მათი ექოები მიწყივ ერთურთს შესთამაშებენ
და ეძიებენ მხოლოდ სიმღერას.

აი, გარ ასე, ტანჯვით ძალაგმოლეული,

და აწყდებიან ირგვლივ გზა-კვალს ჩემი თვალები

და ავარდნილი მტვრის მეწამული წრეებია, რასაც ზედავენ.

მაინც რომ ცახცახს შევუპყრივარ მე ამ ბინდუნდში

და ვარდისფერი ციცქნა ელფი   ტირილით განხმობს: „ო, სიმღერაო.”,

და ნაცრისფერი ციცქნა ელფიც   სიმღერისთვის ტირილით მოთქვამს,

და წაბლისფერი ციცქნა ფოთოლი ტირილით განხმობს: „ო, სიმღერაო.”,

და იქვე ციცქნა მწვანე ფოთოლიც სიმღერისთვის ტირილით მოთქვამს.

სიტყვები, იგივ ფოთლეული, გარდასული წაბლისფერი ფოთლეული

გაზაფხულზე

არავინ უწყის ქარის მიერ საით დევნილი, კვლავ სიმღერას მოიძიებენ.

ବ୍ୟାକିଲାଙ୍ଗନ ଏବଂ ପ୍ରକାଶକ ମହାନାଳୀ

უცნობი ავტორი

სიცოცხლით დაღლილი კაცის საუბარი საკუთარ სულთან

შეხედე, როგორ ამყრალებულა ჩემი სახელი,
შეხედე, უფრო მეტად ყარს, ვიდრე
ზაფხულის ხვატში ფრინველის სკორე.

შეხედე, როგორ ამყრალებულა ჩემი სახელი,
შეხედე, უფრო მეტად ყარს, ვიდრე
რენვის დღეებში თევზის ნადავლი მხურვალე ცის ქვეშ.

შეხედე, როგორ ამყრალებულა ჩემი სახელი,
შეხედე, უფრო მეტად ყარს, ვიდრე იხვების სკინტი,
ვიდრე ლელქაში, წყლის ფრინველებით გადავსებული.

შეხედე, როგორ ამყრალებულა ჩემი სახელი,
შეხედე, თევზზე უფრო მეტად ყარს,
ჭაობიან ტბორებზე მეტად, სადაც თევზებს ეტანებიან.

შეხედე, როგორ ამყრალებულა ჩემი სახელი,
შეხედე, უკვე ნიანგების განავალზე უფრო მეტად ყარს,
ნიანგებით სავსე მდინარის მარჩხობზე მეტად.

შეხედე, როგორ ამყრალებულა ჩემი სახელი,
შეხედე, ქალის სახელზე მეტად,
რომელზეც მისი ქმრის გასაგონად ხმებს ავრცელებენ.

შეხედე, როგორ ამყრალებულა ჩემი სახელი,
შეხედე, უფრო მეტად, ვიდრე ყიამყრალი ბავშვის სახელი,
რომელზეც ასე იტყვიან ხოლმე: მამამისს სძულსო.

შეხედე, როგორ ამყრალებულა ჩემი სახელი,
შეხედე, იგი იმ ქვეშევრდომთა სახელებზე უფრო მეტად ყარს,
ამბობებას რომ უმზადებენ თავის ხელმწიფეს.

II

ვის გავანდო ამ ჩვენს დროში გულისნადები?
ძმები ბოროტს გადაუძალავს,
მეგობრებს კი სიყვარული არ შეუძლიათ.

ვის გავანდო ამ ჩვენს დროში გულისნადები?
გულებს სიხარბე დაუფლებია,
სარჩოს სტაცებს მოყვასი მოყვასს.

ვის გავანდო ამ ჩვენს დროში გულისნადები?
გულითადობა გამქრალია,
ირგვლივ ყველგან უტიფრობა გამეფებულა.

ვის გავანდო ამ ჩვენს დროში გულისნადები?
ბოროტს იქმან და კმაყოფილი არიან ამით,
ხოლო სიკეთეს ფეხქვეშ თელავენ.

ვის გავანდო ამ ჩვენს დროში გულისნადები?
ის, ვისი ქცევაც აღშფოთებას უნდა იწვევდეს,
ბოროტი ქცევით სიცილს ჰგვრის ყველას.

ვის გავანდო ამ ჩვენს დროში გულისნადები?
ყაჩალობა მთავარ საქმედ გადაქცეულა,
ამხანაგი ამხანაგს ძარცვავს.

ვის გავანდო ამ ჩვენს დროში გულისნადები?
ბოროტმოქმედს ენდობა ყველა,
ძმა კი, ყოველდღე რომ ხედავენ, მტრად მიაჩნიათ.

ვის გავანდო ამ ჩვენს დროში გულისნადები?
ძველი სიკეთე არავის ახსოვს,
არ ეხმარება იგი იმას, ვინც მას ერთ დროს ეხმარებოდა.

ვის გავანდო ამ ჩვენს დროში გულისნადები?

ძმები ბოროტს გადაუძალავს,
ცდილობენ ვინმე უცხოს ნდობა დაიმსახურონ.

ვის გავანდო ამ ჩვენს დროში გულისნადები?
ცარიელი სახე აქვს ყველას,
საკუთარ ძმას ყველა ზურგს აქცევს.

ვის გავანდო ამ ჩვენს დროში გულისნადები?
ყოველი გული უძღვია,
არავინაა, ვისი გულიც შეიძლება ნდობას იწვევდეს.

ვის გავანდო ამ ჩვენს დროში გულისნადები?
ალარ არსებობს სამართალი,
ქვეყანა კი სამართავად დარჩენიათ ბოროტმოქმედებს.

ვის გავანდო ამ ჩვენს დროში გულისნადები?
ალარავინ ენდობა მოყვასს,
უცხოს მიმართავს საჩივრით ყველა.

ვის გავანდო ამ ჩვენს დროში გულისნადები?
უკვე არავის უხარია,
არავინ არის ერთმანეთის გვერდიგვერდ მდგომი.

ვის გავანდო ამ ჩვენს დროში გულისნადები?
ნაკლული ნდობა –
აი, ჩემი სადარდებელი.

ვის გავანდო ამ ჩვენს დროში გულისნადები?
სიყალბეა ჩემი ქვეყნის ბატონ-პატრონი,
ამ სიყალბეს ბოლო არ უჩანს.

III

დღეს სიკვდილია ჩემი სტუმარი,
როგორც ტანჯულის სულისმოთქმა,
როგორც მძიმე ავადმყოფის გამოკეთება.

დღეს სიკვდილია ჩემი სტუმარი,
როგორც მურის ნელსურნელება,

როგორც საამო ქარით მონაბერ ჩეროში ჯდომა.

დღეს სიკვდილია ჩემი სტუმარი,
როგორც ლოტოსის სურნელება,
როგორც სიმთვრალის ნაპირთან ჯდომა.

დღეს სიკვდილია ჩემი სტუმარი,
როგორც ბილიკი გაკვალული,
დამთავრებული ომის მერე როგორც მებრძოლის შინდაბრუნება.

დღეს სიკვდილია ჩემი სტუმარი,
როგორც ზეცის გადაკარება,
როგორც იმის აღმოჩენა, რაც მანამდე უცნობი იყო.
დღეს სიკვდილია ჩემი სტუმარი,
როგორც სახლის მონატრება იმ კაცის მიერ,
მრავალი წელი საპყრობილები რომელმაც დაჰყო.

IV

ჭეშმარიტად, ის გახდება ცოცხალი ღმერთი,
ვინც უკეთური საქმეებისთვის ბოროტმოქმედს სასჯელს მიუზღავს.

ჭეშმარიტად, ის ჩადგება მზის კარტაპში,
მზისგან ნაბოძებს ვინც ტაძრებისთვის არ დაინანებს.

ჭეშმარიტად, ბრძენი გახდება,
ვისაც ვერავინ დააბრკოლებს, რე-ს შესთხოვდეს, როცა მეტყველებს.

კოლოფონი: ყველაფერი ისეა, დასაწყისიდან დასასრულამდე, როგორც აქ
წერია.

პია ი

ოდა ბუსადმი

როცა ი ჩანშას მთავრის მოძღვარი იყო, მესამე წელს მის საცხოვრისში ბუები შეფრინდნენ და იქვე ჩამოსხდნენ. ხოლო ბუ კეთილის მაუწყებელი ფრინველი როდია. ი რომ ჩანშაში საცხოვრებლად იქნა გამნესებული, ეს მხარე ნესტიან და უბადრუკ ადგილს ნარმოადგენდა. ი მოთქვამდა და მნუხარებდა, ფიქრობდა, - დიდხანს ვერ გავატან ცოცხალიო, და ეს ოდა შექმნა, რათა მისდამი დადსულოვნება გამოეჩინათ. აი, ასე ითქვა ეს ოდა:

შანიეს წელიწადს¹,
მეოთხე თვეს, ზაფხული რომ ძალას იკრებდა,
გენ-ძის დღის დამლევს,
ჩემს საცხოვრისში შემოფრინდნენ ბუები და
შორიახლოს ჩამომისხდნენ,
აუმღვრეველი და გულგრილი სახე-იერით...
გაგიკვირდება, თავისთავად, რაა მიზეზი,
უჩვეულო არსებანი მრავლად როცა გამოჩნდებიან;
გამოსაცნობად წიგნა მოვჩხრივე,
და წიგნმა რიცხვი მიმითითა,
ხოლო რიცხვეჭეშ წინასწარმეტყველება ამგვარად ულერდა:
"სახლიდან, სადაც უცხო ფრინველი შეფრინდება,
პატრონი წაგა!"
“ნება მომეცი, გკითხო, ბუო,
რა მიზეზით წავალ სახლიდან?
იქნებ, კეთილი მიზეზით წავალ?
და თუ მიზეზი გლოვისაა, თქვი – რაშია უბედურება.
მცირე იქნება, თუ – ხანგრძლივი, მოლოდინი –
დრო მიმითითე!"

ამოიხვნეშებს ბუ მწუხარედ,
თავს ამართავს, ფრთებს გასსწორებს...
“თუ შენი ბაგე უმწეოა სიტყვის სათქმელად,
გულის ფარული სიღრმეებით², გთხოვ, მიპასუხო!“
“ცვლილებათა და გარდასახვათა განმცდელია ნივთთა სიბნელე,
არ უწყიან მათ სიმშვიდე და მოსვენება.
მორევის მსგავსად მოძრაობენ:
მოძრაობა ვინაც დაიწყო – უკუიქცევა.
ცი³ და ხილულ ფორმები ერთურთს ენაცვლებან,
სწორედ ისე, ჭრიჭინას მატლი ჭუპრისგან რომ თავისუფლდება.
სიტყვა კაცისა უძლურია, რათა გამოოქვას
ამ ყველაფრის უსაზღვრობა და სიღრმე და იდუმალება!
ო, უბედურებანი! მათზეა დაშენებული ბედნიერება!
ო, ბედნიერება! მათ უკან იმალვიან უბედურებანი!
სიხარული და მწუხარებანი ერთ ჭიშკართან მოგროვდებიან,
სიკეთე და ბოროტება ერთსა და იმავ ადგილებში დასახლდებიან.
უს სამეფო ხომ დიადი და უძლეველი სამეფო იყო,
ხოლო ფუჩამ მარცხი იწვია;
ოდენ გუიძის მეფე იყო იუე, ხოლო
გოუ ძიანი მბრძანებელი გახდა ქვეყნისა⁴;
წარმატება მოუპოვა ლი სის ხეტებამ,
აღესრულა კი ხუთი სასჯელით⁵;
ფუ იუე, კატორდელი რომელიც იყო,
კანცლერი გახდა მერმე უ-დინის!⁶
ვით გაიმიჯნოს ერთ ჩალიჩად განასკვული
ეგე ძაფები სიხარულის და მწუხარების?
არ მოხერხდება ბედის წინასწარმეტყველება –
უცნობია მისი საზღვარი!
ჩქარადმავალი თუა წყალი – გვალვა იქნება,⁷
ხოლო ისრები თუა სწრაფი – შორს მიფრინავენ!
ერთი წივთის ბნელი სხვა წივთს აღავსებს ბნელით,
აფხიზლებს და გაესიტყვება, საპასუხო წრებრუნვით ივლის.
ანაორთქლი რომ ღრუბლებისკენ ასწრაფდება – წვიმა იქნება;
ერთურთითაა ყოველივე კავშირდებული, ერთმანეთში ჩაწნულა და
გადანასკვულა.

ნივთებს განფანტავს თუნის დიდი წრე⁸ –

მას საზღვრები არ გააჩნია.

ვერავინ შეძლოს გონებით ცის საცნაურყოფა,

ვერავინ შეძლოს ჩვენს ზრახვებში დაოს მოხილვა.⁹

განა ვინ უწყის თავისი ვადა?

ეს ჟამი მალე დადგება თუ დადგება გვიან – ამას ბედი განაპირობებს".
მაშ ასე, ცა და დედამიწა – სადნობია ეგე ღუმელი;
შენება და გარდასახვანი – აი, მდნობელი;
აი, მისი ქვანახშირი – ინი, იანი;¹⁰
მირიადი ნივთი – მათ მიერ გამოფნობილი, აი, ბრინჯაო.
შეერთება და მიმოფანტვა, გაქრობა და კვალად სიმშვიდე...
განა არის რამე უცვლელი?
მირიადი გარდასახვა, ათასობით ცვალებადობა –
მათი ბოლო არვის უნახავს!
უკითხავად და მოულოდნელად გაჩენილხარ ადამიანად –
და ლირს განა, მას მიეტმასნო?
სხვა ნივთადაც რომ გადაიქცე –
ამის გამო ლირს განა გლოვა?
მცირედი სიპრძნე თავეერძია,
მხოლოდ საკუთარ "მე"-ს დარაჯობს, სძულს დანარჩენი,
ხოლო იმათოვის, ვინც არს სწვდება და დიადს განჭვრეტს,
ნივთა შორის არ არსებობს რამე ულირსი.
კაცი ლატაკი – სიმდიდრისთვის მისცემს სიცოცხლეს,
მამაცი და გულოვანი – სახელისათვის,
ხოლო დიდების მოყვარული ძალაუფლების დასაპყრობად თავს არ
დაზოგავს,

ჩვეულებრივი ადამიანი სიცოცხლის მეტს არაფერს ნატრობს.
იძულებათა, ცდუნებათა მრავალი მონა
ხან ამას და ხანაც იმას დასწავებია,
მაგრამ ოდენ დიდი კაცი არასოდეს იკარგებიან:
მათთვის ტოლი და ერთგვარია ეს ურიცხვი ცვალებადობა.
ბრიყვნი დაბმულან ჩვეულებებით,
მათით შეკრული, ბორკილდადებულ კატორლელებს დამსგავსებიან...
დაოს ლირსი და თანასწორი
სრულყოფილი კაცია მხოლოდ, უკუმგდები ყოველი ნივთის.
სხვა ყველა ტყვეა შეცდომათა,
მათი მკერდი სიკეთეს და ბოროტებას გადაუძალავს –
ჭეშმარიტების მსახურია, ერთადერთი, გულმშვიდი და აუმღვრეველი,
დაოს რიტმით მხოლოდ ის სუნთქავს.
ხილულ ფორმათა უარმყოფელი, სიბრძნის გზისგან თავდალნეული,
საკუთარი თავისადმი სიბრალულის გადამლახავი,
ცარიელი და უსაზღვროა, და – ბუნდოვან-გაურკვეველი, როგორც სიზმარი.
დინებით მსწრაფი,
იგი სრბოლას წყვეტს,
როცა მყარს იგრძნობს.

იგი, ოდენ ბედს მინდობილი, თავისუფლებას ანიჭებს სხეულს
და არ თვლის თავის საკუთრებად,
სიცოცხლე მისთვის მინდობაა ტალღათა ნებას,
სიკვდილი მისთვის თავშესაფრის მოპოვებაა.
მსგავსად უღრმესი თავწყაროსი, მშვიდია იგი;
მინებებულა იგი ტალღებს, როგორც ნავი უმეთვალყურო;
სწორედ ამიტომ, თავის სიცოცხლეს არ თვლის ოდენ თავის სიმდიდრედ,
თავის თავში მზრდელია იგი დინებისადმი მორჩილების, სიცარიელის.
არაფერი ამძიმებს დეს¹¹ კაცს,
მან იცის ბედი და არ მწუხარებს...
მაში, განა რად ლირს ეჭვებს აყოლა,
როცა საბაბი ისეთივე უბრალოა, როგორც მდოგვის ერთი მარცვალი?!

გოქან პუნეაპუს პოეზია

მინაი სოსიუნი (1262-1336)

მთის სავანე

მარტოსულ ქოხში მარტოსული განდეგილი დავმკვიდრებულვარ.
 სახლაკს, ლელქაშით გადახურულს, იისფერი კვამლი დარაჯობს.
 მიმდებარე ხეობაში თაეწყაროა, დასარწყულებლად რომელსაც ვსტუმრობ.
 ბამბუკის სხლტის გაყოლებით ფიჩს ვაგროვებ, რათა ჩაი წამოვადულო.
 შავ მაიმუნს შვილი გულში ჩაუკრავს და ქადაგებას მიაყურადებს,
 ლურჯი ირემი მეგობრებს უხმობს, მუხლმოყრილი უწვდის ყვავილებს.
 ქვეყნიურ მტვერში ამოვლებულნო, მე თქვენ მოგმართავთ!
 ნაკალულის უბრალო წყალზე უკეთესი რა უნდა ჰპოვოთ?

* * *

მოულოდნელად მოვარდა წვიმა, გამილუმპა სულმთლად სამოსი.
 არგანი სხლტება წანწალაზე; ვცდილობ ფეხი გავიმაგრო, რომ არ წავიქცე.
 ვისი სახლის გალერეაში ვემალები შემოდგომის ქარს?
 აქვე: ბანანის მწირი ფოთლები – განუბეჭდავ წერილთა გროვა.

რიუსიუ სიუთაპუ (1307-1388)

ღამით გზადყოფნისას

ვის ყურს ჩაესმის დღენიადაგ ზარების რეკვა?

მგზავრს ესიზმრება: ორმოცი წელი გაილია, ვიდრე ფეტვი იხარშებოდა.¹
ვდგები, კვლავ ვჯდები... ფიჭვები – სარქმლის ცხაურის მიღმა... ჩემივე „მე”
გადამავიწყდა...
იბადებიან მწვერვალებზე ღრუბლები და ცის გზაზე მთვარე მშვიდად
მიცურავს.

პოპი მიოპაი (XIV ს.)

ავადობისას ჩანერილი ფიქრები

მაღლა, თეთრ კედელს დამტვრეული სანდლები ამკობს.
გათენდა და გადახსნილი ყვავილები გაზაფხულის თოვლით მორთულან.
ჩინეთში მთელი ოცი წელი ვეძიებდი ჭეშმარიტებას
და აი, ახლა, მოულოდნელად, ჩემი სამშობლოს მთის სენაკში გამოვიდვიძე.

პეტრე ენსი (1283-1364)

სოძუ სოანის სავანე

ველური წერო და კენტი ღრუბელი არ ტოვებენ ცაში ნაკვალევს.
მეც სწორედ ასე, ამ ამაო წუთისოფელში არც ერთ ადგილს არ ვეჯაჭვები.
ხეები კლდის წინ შირმასავით გამწკრივებულან.
მთათა თხემები დახატულივით მაღლდებიან შორი ცისაკენ.
წყაროს წყალივით სუფთაა ძენით წყალუხვი გული;
ჩემი მყიფე, პეტრული ძვლები... გალეული, მოვგავარ ნაფოტს.
ვის შეუძლია, ათასი წელი არ კარგავდეს პატივს, დიდებას?
ასი წელიც რომ იცოცხლო, სულერთია, ყველაფერი ზღვარდებულია.

ძეკაი ტიუსინი (1336-1405)

ციკლიდან „მთის სავანე“

* * *

დასაბამითვე რთულია გზები კაცთა სოფელში:

იშვიათად თუ მოპოვებ მაღულ ადგილს, ლურჯ მთებს თავი რომ შეაფარო.
უბრალო ყოფა: ერთმანეთში აირია ტყისმჭრელთა და მეთევზეთა
ნაკვალევები.

და – არსებითი: თუ როგორ არის ეს სამყარო მოწყობილი, ირმებს შორის
გადამავიწყდა.

შორეული ხეობიდან გადმოვრგე ფიჭვი; მწუხრი რომ დგება, მის სიმწვანეს
მივჩერებივარ.

აი, წყალს ვხაპავ ციცქნა ტბიდან, მიყვარს მისი ნელი რაკრაკი,
დუნლინსის² სასაკმევლის სურნელი... ვოჯოუს მთიდან მოსული წერო...
ვინ გაბედავს – ამ მარტოსულ ნაკვალევებს და მაღალ ქარს აჰყვეს?

* * *

მთის მონასტერი უთვალავ თხემს შემოურკალავს.

ქვეყანსთან მისი კავშირი თვით ბუნებას გაუწყვეტია.

ზამბაქებით მიმოფარულ სიპებს შორის მორაკრაკებს ცივი ნაკადი.

თავებს არნევენ იასამინის ყვავილები, ნიავი რომ ნამოუქროლებს.

ნავი თევზს იჭერს ნაკადულში, ლამაზად აწყობს მწვანე ფოთლებზე.

დედალ მწყერს თეთრი ღრუბლებისკენ მიჰყავს შვილები.

ყველგან მთებია. მსგავს ადგილს განა სად ნახავს თვალი?

ასეთი მხოლოდ პენლაის მთაა³, აღმოსავლეთში, ზურმუხტისფერ ზღვის

საუფლოში.

ძველი ტაძარი

ძველ ტაძარში შესასვლელი ველარ მოვნახე:

გლიცინიებს და ვაზის ფოთლებს საიმედოდ გადაუმალავთ.

სახურავიდან ჩამოიფანტა ფოთოლი, წვიმით ჩამორეცხილი;

ეს ველური ფრინველები ჩემთვის მღერიან.

ბუდდას საყრდენი უკვე ბალას გადაუფარავს,

შენირული ოქროც გასცლია.

არ იკითხება თარიღები საფლავის ქვაზე:
„ტან” თუ – „სუნ”? – ამის ამოცნობა ძნელი იქნება.

ძიაკუსიცუ გენეო (1290-1367)

მთის სავანე

არც დიდებას და არც სარგებელს მე არ დავეძებ, არც სიღარიბე
მეუცხოება.
ამსოფლიურ მტვერს განრიდებული, ღრმად მთებში, მყუდრო გარემოში
ვცხოვრობ უჩინრად.
წელიწადები მიიწურნენ... ცივი ამინდი... ვინ მეგულება ახლა მეგობრად?..
მთვარე ანათებს ქლიავის ყვავილს, მთელი ტოტი ხელახლა იშვა.

გაზაფხულის დღეს მთებში დავეხეტები

თავზე ვერცხლისფერ ძაფებად მაქვს მეჩხერი თმა მიმოხვეული.
არ ვიცი: შევძლებ, შევეგებო მორიგ გაზაფხულს?
ბამბუკის არგნით, ჩალის სანდლებით... იმდენი რამ იზიდავს ჩემს თვალს...
ყველა ტოტზე მთის ალუბლის ყვავილებს ვხედავ.

რიუსიუ სიუტაკუ (1307-1388)

* * *

ფიჩხის საყიდლად ფული არ მაქვს:
გასაყიდად ვაგროვებ ფოთოლს.
ფოთოლ-ფოთოლ – ბლუჯა-ბლუჯა... მატულობს ფული,
და ულამაზეს წითელ ფარჩად მიმოფენილა.
ჩემს თავს კი ვკიცხავ: აქეთ ფეხის გათბობა მინდა,
იქით – რომ სევდით აღსავსე გული სიხარულმა ამიციაგოს.

შინ დავბრუნდები, მივუჯდები მეგობარ კერას,
მივაყურადებ წვიმას, პარმალზე წვეთ-წვეთად მოსულს.

რიუსენ რეისაი (?-1365)

* * *

ვიხსენებ იმ დროს, მეგობრები როცა მსტუმრობდნენ.
რამდენი დანთქა უკვე მიწამ, ჩემი ხვედრი კი სიმარტოვეში ლპობა ყოფილა.
ყველაფერი, რაც მიყვარდა, დარჩება ქვებზე, ხეების ჩრდილში.
როცა მოვკვდები, გულდარდიანად ჩემს რომელ შეგირდს მოვაგონდები?

ტიშგან ენგეცუ (1300-1375)

ვფიქრობ ცინლინის გარდასულ დღეებზე

კაცნი უწყვეტად ტოვებენ მიწას, დედამიწა კი ჯერ არ აღვილა.
„ექვსი დინასტია”⁴ უკვალოდ გაქრა, მაგრამ მთები და მდინარეები არსად
ნასულან.
ძველ სასახლეთა ნანგრევები მოვაჭრეთა და მეთევზეთა სადგომად არის
გადაქცეული.
იასპის ტყე რომ ჰანგებს ინახავს, ეს მხოლოდ მწყემსთა და ტყისმჭრელთა
სიმღერებია.
ამოუესიათ ხეობები საავდრო ღრუბლებს, მონდომებით თავს იყრის წვიმა.
ციანში ქარი უკვე მინელდა, მაგრამ ტალღები კვლავ ყალყზე დგანან.
ლამაზმანები გარდასულ დღეთა – სად არიან ახლა ისინი?
ამ სივრცეებში შორიდან მოსულს საფიქრალიც ბევრი აქვს და ბევრი აქვს
სევდაც.

იკიუ სოძიუნი (1394-1481)

* * *

ერთმა ხანდარმა ვაკედ აქცია სიანიანი.⁵
ოქროს ზღაპრული სასახლეები, უძვირფასესი ქვებით შემყული კარიბჭეები
ნანგრევების გროვად ქცეულა. დღე ჩამოდნა და დაემსგავსა შემოდგომის
დღეს.
გაზაფხულის ქარი ქრის, მაგრამ ატმები და ქლიავები სიბნელეში იძირებიან.

პოპან სირენი (1277-1346)

გაზაფხული

მთებს მხურვალე მზე ედვრება და თბილი ქარი ევლება თავზე.
ხავსიც, ლიქენიც ეზოს ფარდაგს უხალისო ფერებით რთავენ.
ვხედავ, ალუბლის ყვავილები ჩუმი ღიმილით შემომცეკერიან.
გალობს ბულბული, არავისგან იღებს ნებართვას.
გაზაფხულის სევდას მიწურში ვემალები, სალამურით გულმოცემული.
ნასადილევზე ჩამთვლიმა და რომ გამელვიძა, ჩაიდანი შემოვდგი ცეცხლზე.
და ამ სევდიან სურათს თითქოს ვერც კი ამჩნევენ,
მერცხლებს ნისკარტი სავსე აქვთ მიწით, ბუდეების აშენებას ეშურებიან.

შემოდგომის დღეს ვსეირნობ ველად

მეჩხერი წყალი, რბილი ქვიშა, იქვე – ბილიკი, ირიბად რომ დაქანებულა.
სართავი ჯარას ხმას მოჰვავს ის ხმა, ტყიდან რომ აღწევს – ვხედავ
საცხოვრისს.
ყვითელ-ყვითელ ღრუბლებს შორის აკვამლულან თეთრი ტალლები:
ბრინჯის ყანის გასწვრივ რომ ჰყვავის, წიწიბურაა.

წვიმა

ხშირად მსმენოდა სიაგაცუს⁶ უგრძნობელობა,
არადა „ექვს ცას”⁷ სულ სხვადასხვა წვიმას უგზავნის.
და აი, ახლა საკუთარი თვალით ვიხილე:
წყალს წრიულად, ხოლო ლოტოსს მარგალიტად მოევლინება.

სესონ იუბაი (1290-1346)

მეშვიდე მთვარის პირველი დღე შემოდგომის დასაწყისში

მეც, ყველას მსგავსად, მხოლოდ მგზავრი ვარ ამ სამყაროს ციცქნა
კუნძულში.
შიშით დავითმენ თვეების და წელიწადების სწრაფწარმავლობას.
უტუნის ირგვლივ ფოთლები რომ მიმოფანტულან, შემოდგომას იუწყებიან.
ქარს მოაქვს ლემნა, დამშვიდობების ნიშნად მჩუქნის ამ თბილ საჩუქარს.
რასაც მინშანის თხემებზე ვხედავ, ცივი თეთრი თოვლია და სხვა არაფერი.
ხოლო მდინარე ვენძიანზე ჯერაც ისევ მშვიდია წყალი.
სად მივაბა ჩემი ნავი, ჭრიჭინების სიმღერას რომ დავუგდო ყური?
მთაზე მოლურჯო კოშკი დგას და მიმწუხრის ცას შეკიდებია.

ტიუპიო ძირსინი (XV ს.)

შემოდგომური ფიქრები

შემოდგომური სიგრილეა, მაგრამ მაინც კეთილად მძინავს.
არე-მიდამოს ხეები და ბალახები კვლავ მაღლვებენ.
ფერი წაერთვათ ბანანის ფოთლებს, მთლად ჩამოცვივდნენ, უტუნებიც
დაბერებულან.
ყოველ ღამით ვაყურადებ ქარის ხმას და წვიმის წკაპა-წკუპს.

პეიპორ სიურინი (1439-1518)

არ მაქვს ქალალდი სარკმლის შესაკეთებლად

სარკმლებზე სულმთლად გაიღია უკვე ქალალდი.
შევაკეთებდი, მაგრამ ქალალდის ნაგლეჯიც არ მაქვს.
სატუშეც კი დამისველა მოსულმა წვიმამ.
ქარმა დაპბერა – სანათური ისევ ჩამიქრო.

გილო სიუსინი (1326-1389)

ვუცქერ ყვავილებს და წარსულს ვიხსენებ

აბურდული ძენძის მსგავსია საქმეები ამ ამაო წუთისოფელში:
წარსულზე ვდარდობ, ანმყოზე ვწუხვარ – ჩემი გული სევდას მოუცავს.
თავი წავართვი გაზაფხულის ძილს, მაგრამ სტუმარი არა და არ ჩანს.
შემოეკლილ არლავნის ხეს მიმწუხრზე სახლის კარნიზებიდან ეცემა წვიმა.

ითიუ ცუძიო (1348-1429)

შეთხზულია მიმწუხრის წვიმის დროს, ხიდთან

გადაულებლად წვიმს და წვიმს ხიდთან.
ბინდდება, მაგრამ მიმწუხრის დრო ჯერ არ დამდგარა.
ჩალის ლაპადა მოუსხამს და დაბნეული დგას მეთევზე ტბასთან.
მდინარის გაღმა მონასტერია, საიდანაც ზარის ხმა ისმის.
მწუხარების და სიწყნარის დროა: სამყურები – ამ წყნარ ბინდბუნდში.
შორს კი წყლის ბრინჯის შემოდგომურ ყვავილებს ვხედავ.
მშვენიერია წყლის კამკამა ნაკადი და არც ისე ღრმაა.
ქვიშის ბატი მშვიდად მიცურავს.

ულრიხ ცვინგლი

ჭირის სიმღერა

მიშველე, ღმერთო, შენ მიშველე
ამ გასაჭირში!
კარს მომდგომია
სიკვდილი, ვფიქრობ;
შენ დამიფარე მისგან, ქრისტი,
მისმა მძლეველმა.
მე შენ მოგიხმობ.
თუკი შენი ნება იქნება,
მტყორცნე ისარი,
მე რომ მწამლავს და
სიმშვიდეს და მოსვენებას არ მაღირსებს
თუნდ ერთი წამით.

თუკი მაინც გსურს
ჩემი ყოფის
შუაგულში მომკლა,
სიამოვნებით დაგთამხმდები.
ჰქმენ, როგორც გნებავს:
არას მივიჩნევ მოჭარბებულს ჩემს დასასჯელად.
მე ხომ შენს ხელში ჭურჭელი ვარ,
კვლავ შექმენი და ან სულაც დალენე იგი.
და თუ შენ
ჩემს სულს ამ ქვეყანას გაარიდებ –
მხოლოდ იმიტომ, რომ უმეტეს არ გაბოროტდეს
ან მდინარება წესიერი ცხოვრებისა
არ შეურყვნას ადამიანებს.

შენ შემეწიე, დიდო ღმერთო, შენ შემეწიე!

ავადმყოფობა ძლიერდება;
ჩემს სულს და ჩემს ხორცს
ტკივილი და შეჭირვება დაუფლებია.
მეოხო ჩემო ერთადერთო,
ამიტომაც მოდი წყალობით,
ბორკილებისგან უთუოდ რომ ათავისუფლებს
ყველას, ვინც
თავის გულითად თხოვნას
და თავის იმედს
შენზე ამყარებს, და ამიტომაც
ვინც ერთნარიად ეგებება
მოგებასაც და წაგებასაც ამ ცხოვრებაში.

აი, უკვე დასასრულიც მომიახლოვდა.
დუშა ჩემი ენა,
ერთი სიტყვის ამოთქმასაც ველარ ახერხებს;
ჩემი გრძნობებიც დაშრეტილან,
ამიტომ დროა,
ამიერიდან შენ წარმართო
ჩემი რკინება,
რაკილა არ ვარ
ისე ძლიერი, რომ
ჩემი საქმით
წინ აღვუდგე
ეშმაკის ხლართებს და კადნიერ მის შემოტევებს.
და მაინც, ყველა შეჭირვების მიუხედავად,
ჩემი სული სამუდამოდ შენ გიერთგულებს.

განმეურნე, დიდო ღმერთო, განმეურნე!
მეჩვენება, ეუბრუნდები
მე ჩემს სიწმინდეს.
დიახ, თუ ხედავ,
რომ ცოდვის ცეცხლი
ველარ იქნება უკვე ქვეყნად ჩემი ბატონი,
დე, ჩემმა ბაგებ
შენი ქება და ქადაგება
იმაზე მეტად განადიდოს,
ადიდებდა ვიდრე ოდესმე,
როგორც ეს მუდამ შეიძლება,
უბრალოდ და ყოველგვარი ხრიკის გარეშე.

თუმცა,
მომიწევს ერთხელ წვნევა
სიკვდილით დასჯის.

როგორც ჩანს, ტანჯვა უფრო დიდი იქნება ჩემზე,
ვიდრე – ეს დღეს რომ
მომხდარიყო; მირჩევნია, მოვკვდე მე მერე,
რაკილა უკვე უამოსოდაც
თითქმის მკვდარი ვარ –
ამიტომაც მსურს
დაბრკოლება და ძალადობა
ამ სამყაროში
შემდგომ მიგების წინაშე შიშის თვინიერ რომ დავითმინო,
შენი შეწევნით,
ვის გარეშეც არაფერია შემძლებელი, სრულქმნილად იქცეს.

ანდრე ბრეტონი

სიფხიზლე

პარიზში წმინდა იაკობის კოშკი რომელიც მზესუმზირასავით ირწევა
კენეროთი იშვიათად ეხება სენას და კოშკის ჩრდილი შეუმჩნევლად
ლივლივებს ბარჟებს შორის
ამ წუთას ძიღში თითის წერებზე
დავდივარ ოთახში სადაც ვწევარ გაშხლართული
და მას ცეცხლს ვუკიდებ
რათა არაფერი დარჩეს თანხმობიდან რომელიც გამომგლიჯეს
ავეჯი ადგილს უთმობს თავისავე ზომის ცხოველებს
რომლებიც მტურად იყურებიან
ლომებს რომელთა ფაფრები ბურბუშელებად ჩამწვარან
ზვიგენებს რომელთა თეთრი მუცელი იზიდავს თავისკენ ზენრების
უკანასკნელ ცახცახს
სიყვრულის და ლურჯი ქუთუთოების უამს
ვხედავ ჩემის მხრივ როგორ ვწვავ სიცარიელის
სადღესასწაულო სათავსოს
რაც ჩემი ტანი იყო
ცეცხლის მოთმინებისუნარიან იპისთა მიერ განწებებული
როცა ყველაფერი აღსრულდა მე უჩინარი შევდივარ კიდობანში
არ ვუფრთხი სიცოცხლის გამვლელებს მოჟღარუნებს შორს თავიანთი
ზანტი ნაბიჯებით
წვიმის კუნელს მიღმა ვხედავ მზის ბიბილოს
მესმის უზარმაზარი ფოთლებივით იფხრინებიან ადამიანური ჩვრები
ერთმანეთის ნამქეზებელთა არსებობისა და არარსებობის კლანჭებში
ყველა ხელობა განიმქრევა და მხოლოდ სურნელოვან მაქმანებს ტოვებს
მაქმანოვან ნაჭუჭს უზადო ფორმის ქალის მკერდის მსგავსს
მე მხოლოდ ნივთების გულს ვხები მე ძაფი მიჭირავს.

* * *

შენს ადგილზე მე არ ვენდობოდი ჩალის რაინდს
ანუელიკას მხსნელი სიფათის მსგავს ამ ტიპს
შენს თმაში ანფილადებად დაქსაქსული
მეტროს ხახების ლაიტმოტივი
ესაა მომხიბლავი ლილიპუტური ჰალუცინაცია
მაგრამ ჩალის რაინდი ყალის რაინდი
თავისი ცხენის გავაზე გსვამს და თქვენ შექანდებით მაღალ ხეივანში
ალვებისა
რომელთა პირველი დაკარგული ფოთლები კარაქად ცვივიან ქარის პურის
ვარდისფერ ნაჭრებზე
მე ქედს ვიხრი ამ ფოთლების წინაშე მსგავსად
მაღალხარისხოვნად დამოუკიდებელი იმ ყოველივესი რაც შენშია
მათი გაფიტრებული წონასწორობა
დაწყებული იებით
სწორედ ის აუცილებელია რათა შენი ტანის ყველაზე უნაზეს ნაკეცებში
ამოვიდეს მთავარი მოუხელთებელი ეპისტოლე
ბოთლიდან რომელსაც დიდხანს ინახავდა ზღვა
და მე თაყვანს ვცემ როცა ისინი როგორც თეთრი მამლის ბუმბული
გაცოფებით მჭიდროვდებიან ძალადობის სასახლის ტერასზე
იმ შუქზე რომელიც შემზარავი გახდა სადაც უკვე საუბარი აღარაა
ცხოვრებაზე
მოჯადოებულ ტევრში
სადაც მონადირე თოფს კონდახით იმაგრებს მხარზე და უმიზნებს ხოხობს
ეს დანაიას მონეტის ფოთლებია
როცა მე საშუალება მეძლევა ისე მოგიახლოვდე რომ შენ აღარ ჩანხარ
შევავეცო შენში ეს გამოცარიელებული ყვითელი საყრდენი
შენი თვალის ყველაზე უფრო მბრწყინვავი წერტილი
სადაც ხეები ფრინავენ
სადაც შენობები იწყებენ ცახცახს სულელური მცდელობის სიხარულით
სადაც საცირკო სანახაობები იცვლება ქუჩის ცოფიანი სიხარულით
დათმენა
შორს ორი სამი სილუეტი მოწყვეტილა
ახლობელთა წრის თავზე პარლამენტარის დროშა იმსხვრევა

მზესუმზირა

პიერ რევერდის

მოგზაური ქალი რომელმაც ცენტრალური ბაზარი გადაჭრა
სანდაზმულობაში

თითის წვერებზე მიდიოდა
უიმედობა ცაზე თავის დაიდ და ესოდენ მშვენიერ არუმებს მიაგორებდა
და ხელჩანთაში ინახებოდა ჩემი ოცნება ეს ფლაკონი საყნოს მარილთა
რომელთაც ისუნთქავდა ოდენ უფალი ღმერთის ნათლიდედა
გაშეშებანი იშლებოდნენ მსგავსად ორთქლისა
მხრჩოლავ ძალლის თანავარსკვლავედთან შესახვედრად
ვერ იქნებოდა მათ მიერ დანახული თუ არა ბოროტად და ალმაცერად
ყმანვილქალი

ვისთან ჩემი შეხვედრაც სიფიცხის ელჩთან
ან შავ ფსკერზე თეთრ სიმრუდესთან აზრად წოდებულთან
სწორედ რომ მაშინ როცა უდანაშაულოთა მეჯლისი ხურდა
ფარნები ნელ-ნელა ინთებოდნენ წაბლის ხეებზე
როცა უჩრდილო ქალმა მუხლი მოიყარა ცვალებადობის ხიდზე
აქ-ცხოვრობს-გულის ქუჩაზე არა სწორედ იგივე ბგერები
ბოლოსდაბოლოს აღსრულდნენ ღამეთა დანაპირებნი
მოხეტიალე მტრედები დამარების კოცნები
მშვენიერ უცნობ ქალს ჩამოედვენთნენ
ნუნდაუდებელ საზრისთა კრეპქეშ შუბებად მოქანავე ძუძუებზე
ფერმა განცხრომას ეძლეოდა პირდაპირ პარიზის ცენტრში
და მისი ფანჯრები ირმის ნახტომს უყურებდნენ
მაგრამ ჯერ არავინ ცხოვრობდა მასში მოულოდნელ სტუმართა
მოჩვენებებზე უფრო დიდი ერთგულებით ცნობილ გადამთიელთა გამო
მათგან ზოგიერთი როგორც ეს ქალი თითქოს დაცურავსო
და სიყვარულში აღწევს მათი არსის წვეთი
ისინი მას თავიანთ თავში იღებენ
მე არა ვარ სათამაშო არანაირი მგრძნობიარე ძალის
და მაინც ჭრიჭინამ რომელიც ფერფლის თმაში მღეროდა
ერთხელ სალამოს ეტიენ მარსელის ქანდაკების ახლოს
გაგებით სავსე მზერა მტყყორცნა
და თქვა ანდრე ბრეტონი მოდის

* * *

1934წლის მშვენიერ შუადლეს
ჰაერი შენი სინითლისფერი ვარდი იყო
და ტყე როცა მე მასში შესვლა გადავწყვიტე
დაიწყო სიგარეტის ქაღალდის ფოთლებიანი ხით
ვინაიდან მე შენ გელოდი
და ამიტომ როცა ჩვენ ერთად დავეხეტებით
სულერთია სად
შენი ბაგეები ემალად შავდება
მათგან განუწყვეტლივ მოცურავს ლურჯი ბორბალი დაშლილი და
დამსხვრეული და მიფრინავს
ლიანდში ფითრი
ყველა ხიბლმა იჩქარა ჩემთან შესახვედრად
ციყვი მოვიდა თეთრი მუცლით ჩემს გულში ჩასაკრობად
არ ვიცი როგორ მიემაგრა
მაგრამ მიწა სავსე იყო იმაზე უფრო ღრმა ანარეკლებით ვიდრე წყლის
ანარეკლებია
ბოლოსდაბოლოს ლითონის მსგავსად შეიძერტყა ქოჩორი
და შენ ძვირფასი თვლების საშინელ ზღვაზე მწოლიარე
შენ ტრიალებდი
შიშველი
ფოიერვერკის უზარმაზარი მზის ქვეშ
მე ვხედავდი შენს ნელ დალმასვლას ერთუჯრედიანებიდან
სადაც ზღვის ზღარბის ოვალურობა მოიპოვებოდა
გთხოვ მაპატიო მე იქ უკვე აღარ ვიყავი
მე თავი აგწიე რამეთუ თეთრი ხავერდის ცოცხალმა ყუთმა დამტოვა
და დამამწუხრა
ცა ფოთლებს შორის ბრწყინავდა ნეშიყლაპიასებრი სიმკვეთრით და
სიმტკიცით
როცა ტყის სარქველნი სწრაფად განიხვნენ და დაინგრნენ
უჩუმრად
თითქოს უზარმაზარი შროშნის ორი მთავარი ფურცელი
ყვავილისა რომლის ძალებში თავისი თავითაა მოცული ღამე
მე ვიყავი სადაც შენ მხედავ
სურნელებაში მოწკრიალეში ყველა ზანზალაკით
ვიდრე ისინი მოვიდოდნენ ყოველდღიურობად ცვალებად ცხოვრებასთან
მე მოვასწარი ბაგეებით ვმთხვეოდი
შენი თეძოების შუშას

რამდენიმე სამაგრი

გლეხებით მჭიდროდ დატენილი ყუთები
უხმაუროდ მისრიალებენ რძისფერ რელსებზე
ეს ის დროა როცა ეკლების ამგორებელი ღამის მიერ წამოყრილი
ქალიშვილები
იკლაკნებიან იმ ყარყუმის ნაკენებისგან
ვისი ყვირილიც
შემოჩარხავს მათი ძუძუების კერტებს
სხვა რიგის მოვლენები აბსოლუტურად მოკლებულია ინტერესს
ნურაფერს მეტყვით მაყვლებით მოხატულ ამ შპალერზე
ძალიან რომ იჩქარის
თავადვე გაიხეს
ცეცხლის შავი ენები ემეტოქებიან ცხაურზე ბალახის ენებს
შორეული ოთხით სვლა ცხენის
ეს მიწისქვეშა ნადირობისკენ უხმობენ ტყეში იები და ბზები
მთელი ოთახი აყირავდა
კალების საზომის დიდებული ხაზები ხდებიან ერთი რომელიც ზომის გარდა
რუხი ღვინოცაა
მოკურცხვლა ყოველთვის ძალიან ადრე ცარცით ნახატზე დღის წვალებაში
დააბუდე ჩურჩულის ტბის ადამიანები
აზრი რომელიც საყელოთი მათრევს ძველ ეროტიულ ნიშებს
დაე დამასვენონ ამ ყველაფრისგან ერთხელ და სამუდამოდ
ჯოჯოხეთური ბუზები განჩხრეკენ ბრჭყალებში
ცვრიანი ვაშლის კვარტლის მარცვლებს
ცხოვრების დღიდან ნარგავს
თევზებივით აღკაზმული ტანი სხლტება მოჩანჩქარე ბადიდან
უღრანში
ქარისა საწოლს ირგვლივ
თავის არიდების არგუსი ძვირფასი თვალები უძრავნი
ნახევრადგახელილნი ნახევრადდახუჭულნი

გზად სან რომანოსკენ

პოეზია კეთდება საწოლში როგორც სიყვარული
დაჭმულნული ზენრები ნივთების ამოსვლა
პოეზია კეთდება ტყეებში
მას აქვს სივრცე რომელიც საჭიროა
არა ეს არამედ სხვა წინასწარგანსაზღვრულობა
ძერის თვალით
ნამით შვიტაზე
ვერცხლის ლანგარზე გაოფლილი ღვინიანი ბოთლის შესახებ
მოგონებით
მტრედი-ტრიალას მაღალი ღეროთი ზღვაზე
და გონებრივი თავგადასავლის გზით
მაღლა ასული პიკით
შეჩერება და გზა მაშინვე ახრჩობდა
ამის შესახებ არ ყვირიან სახურავებიდან
არ ეგების კარის ღიად დატოვება
ან მონმეების მოხმობა
თევზის მეჩეჩები წიგნივას ღობეები
რელსები დიდ ქალაქში გასვლისას
ნაოჭები პურზე
ბუშტულები წაკადულზე
კალენდრის დღეები
კრაზანას ბალახი
სიყვარულის საქმე და პოეზიის საქმე
არაერთობლივია
გაზეთის ხმამაღლა კითხვით
მზის სხივის აზრი
ლურჯი სინათლე შეშისმჭრელის ნაჯახის დარტყმების
შემაერთებელი
გულის ან ჭვირნარის ფორმის ქალალდის გველის ძაფი
თახვების კუდების რიტმული ცემა
ელვის სიმკვირცხლე
ბურთულების ხტომა ძველი კიბის ზედა საფეხურებიდან
მისაღები დარბაზი
არა ბატონებო ეს არც მერვე დარბაზია
და არც ყაზარმის აორთქლებები კვირადლის მწუხრზე
გუბეების თავზე გამჭვირვალებაში შესრულებული ფიგურები
ცეკვის

კედელზე მოხაზულობანი ქალის სხეულისა რომელსაც ხანჯლებს
ესვრიან
კვამლის გამჭვირვალე რგოლები
შენი თმის დალალნი
ფილიპინური ღრუბლის ხვეული
მარჯნის გველის კლაკნი
ნანგრევებზე სუროს შესევა
მათ დრო თავზე საყრელი აქვთ
პოეტური ჩახუტებები ისეთია როგორც სხეულის ჩახუტებები
ვიდრე გრძელდება
სამყაროს სილატაკეში ნებისმიერ ჩაშლას კრძალავენ.

ედმუნდის შესახებ: ის გარდაიცვალა, და
ეს არავის გაუგია.

ჰარცის ხედი

ქუჩა, რომელსაც ვათვალიერებთ,
ტყისპირთან ბოლოვდება.
დასუსტული ბავშვები
ბუჩქთან ჭინჭრისდედას ახვავებენ. ჩვენ
ნაკვალევის ამოცნობას ვსწავლობთ. სამიანთან ერთად ანას ირონიით
მთავრდება ირმის ნაკვალევი.

სიტყვა მოულოდნელი სტუმრისადმი

მოდი, მაშინაც, როცა ზამთარი შავია
წვეთნვეთად დადენილი სისველის გამო,
ქერქში რომ წვიმის წყალი
იყინება, მაშინ მოდი.

ერბოკვერცხს
შეგინვავთ, ახალ თეთრეულს
გაგიშლით, კედლიდან
გიტარას ჩამოვიდებთ.

ჩვენს ჭერქვეშ საუკეთესო
ოთახს დაგითმობთ,
გამხმარი ქონდრის სურნელებით სავსეს,
ტკბილად დაიძინებ.

ხვალ კი, როცა ყინვა
ტელეგრაფის მავთულებზე აკანკალდება,
როცა კარდანის ლილვი ზეთით აივსება,
ანგარიშს გაგინევთ.

რუდოლფი რტო ვიგარი

გრძნობის გამომხატველი სიტყვები

აპა გერმანელები
აი გერმანელები
ვაძა გერმანელები
ფუი გერმანელები
ოპ გერმანელები
ესეც გერმანელები
ოპო გერმანელები
ჰშ გერმანელები
არა გერმანელები
ხო ხო გერმანელები

განუსაზღვრელი რიცხვითი სახელები

ყველათ იციან
ბევრთ იციან
ზოგთა იციან
რამოდენიმეთ იციან
ორიოდეთ იციან
ცოტათ იციან
არავინ იცის

დროითი წინადადებები

ექვსში რომ შევაბიჯეთ, გვქონდა
ნითელა.
თოთხმეტში რომ შევაბიჯეთ, გვქონდა
ომი.
ოცში რომ შევაბიჯეთ, გვქონდა
სევდა სიყვარულისა.
ოცდაათში რომ შევაბიჯეთ, გვქონდა
შვილიანობა.
ოცდაცამეტში რომ შევაბიჯეთ, გვქონდა
ადოლფის ბედნიერება.
ორმოცში რომ შევაბიჯეთ, გვქონდა
საბრძოლო გაფრენა.
ორმოცდახუთში რომ შევაბიჯეთ, გვქონდა
ნაგავი.
ორმოცდაათში რომ შევაბიჯეთ, გვქონდა
უპირატესობა.
ორმოცდაცხრამეტში რომ შევაბიჯეთ, გვქონდა
სიმდიდრე.
სამოცში რომ შევაბიჯეთ, გვქონდა
ნაღვლის კენჭი.
სამოცდაათში რომ შევაბიჯეთ, გვქონდა
ნაცხოვრები.

ფლობისმაჩვენებელი ნაცვალსახელები

ჩემი ტყავი არაა შენი ტყავი
შენი თილისმა არაა ჩემი თილისმა
მისი პარტბილეთი არა ჩვენი პარტბილეთი
ჩვენი დასავლეთი არაა თქვენი დასავლეთი
თქვენი პაროლი არაა ჩვენი პაროლი
მათი ბედნიერი დასასრული არაა ჩვენი ბედნიერი დასასრული

ჩემი თავისუფლება არაა შენი თავისუფლება
შენი ჩექმის ზომა არაა ჩემი ჩექმის ზომა
მისი ჰოროსკოპი არაა შენი ჰოროსკოპი
ჩვენი მონეტები არ არიან თქვენი მონეტები
თქვენი გუნდი არაა ჩვენი გუნდი
მისი საყვარელი ღმერთი არაა ჩემი საყვარელი ღმერთი

ჩემი წუთისოფელი შენი წუთისოფელია
შენი უბედურება ჩემი უბედურებაა
მისი მოსალოდნელი გლოვა შენი მოსალოდნელი გლოვაა
ჩვენი შეჭმუხნები თქვენი შეჭმუხნებია
თქვენი მეკუბოვე ჩვენი მეკუბოვეა
მათი სიკვდილის ჩონჩხი ჩემი სიკვდილის ჩონჩხია

თომას გიულეთი

შენი დანაკარგების კვალი

მოყვავილე კავშირები
მათ მიღმა კი
არაფერი
ქვიშის გრიგალი
ან ბულული ნაგავი
ან ფერფლი
წვიმა ხეები ბუჩქები
მშვიდი ფრთოსნები
ნაზავი
შეუვალობათა
და უსაზრისობათა
მერყევი წონა
გაბნეულ სხივში
უბნელესი ვიდრე
სინდისი ყოველგვარი
მაგრამ
ისეთი არაფერი
დაყრდნობა რომ შეგეძლებოდა
და
აი ასე
როგორც სიმბოლო
საკმარისი და
მზისქვეშეთში
მხოლოდ მეწამული
სიმრუმე

ხვალინდელი
დღის წინ
და არაფერი
მაგრამ თანაც სულ არაფერი
მერე
ვიდრე პორიზონტამდე

დილაადრიან ხუთისთვის

ტრანზიტულ სივრცეში
(ტრანზიტულ სიზმარში)
იმყოფებიან შინაარსით / აღსავსენი შემდევ
აზრისგან / თავისუფლები როცა ქალაქიდან ქალაქად დაეხ-
ეტება შავი კატა
რომელიც ავტოსტრადაზე აღმოჩნდება

კუდებს აპრეხენ
დაკეტილ კართან

გამძვინვარება სექტემბერში

ასფალტზე ამომწვარი ფერები
სიყვარული რომელმაც არაფერი იცის
მეორე სიყვარულის შესახებ
მალევე კვდება

ან დაჭრილი დაეხეტება
ტროტუარიდან ტროტუარზე
ხდება რომ
წყდება გულისფეთქვა
განსაკუთრებულ მიზეზგარეშე

გვიან დედაბრის დიდებული ყვავილობისას
თავის საყრდენს
კარგავს გონება
და მეტს უკვე არაფერს ნატრობს
უბრალოდ მოწყენილობისგან

კვლავ სიცოცხლეს ასდევნებია
და თრთის ყინვისგან გათოშილი ბოროტმოქმედი
კიდევ ერთხელ მოატყუა ის ამ ზაფხულმა

მისი თვალის ბადურის უკან
ნეონის სხივის ფერადები
საიმედო დასასრულის გამო
უარყოფილი ლეგენდები
ქუცმაცდებიან
ის შეუცნობი წანალს განაგრძობს

მოგზაურობა არარაში

ჩვენ
ვინც ცოტას განვიცდით
(ძალიან ცოტას განვიცდით)
და ბევრს ვლაპარაკობთ
(ძალიან ბევრს ვლაპარაკობთ)

უკვე რახანია
(უკვე რახანია)
საპირისპირო
დავამტკიცეთ

ამ ყველაფრის შესახებ

და მეტი ვიცით
(ბევრად მეტი ვიცით)
ვიდრე ვიცოდით

ჰაიკეს

ძალიან მინდა შენთან ერთად
ორ ზამთრის-
ღამეს შორის გადარჩენა

მოგვიანებით ალბათ
გამყინვარების დროიდან

ნადირობააკრძალული დროში
ხოლო უფრო მოგვიანებით
ზომიერი
სამუალო დღეებიდან
ხვატში გადასვლა

კიდევ უფრო მოგვიანებით
მეტოქეობა
სურათებთან
ჩვენი სიზმრის ქარხნებში რომ იწარმოება

უფრო გვიან
აუცილებლობის
გაუთვალისწინებლად
ისევ ვილვიძებთ

მცირე ერეჭცია

1
მტკიცე ნაპიჯები
საეჭვო სახლში
ფეხს ვინც ვერ აუწყობს
ვარდება კარში

2
მეგობარს ამშვიდებს იმედის სიტყვები
იძედის სიტყვები ამშვიდებს მტერს
ყველას ხელგაშლილი შეხვდება სახლი
ვინც კეთილს ფიქრობს და სიკეთეს თესს

3
ნაწლავგამოვლილი ხმოვანი გაზები
თითქოს უპირებენ ქვის კედლებს ნგრევას
ძვირი დასკვდომია ნამდვილად შენება
იმას ვინც ეჭვებით აღვსილი დელავს

პარალელური გადაადგილება

დაკარგვები მოდიან და მიდიან
დამშვიდობებები არიან მხოლოდა

სხვა ხრიკები გამოცოცხლებები
სტიმულებისკენ და
დამშვიდობებებისკენ
იგივე მიზეზით
მანქანამ გადაუხვია
აღებული კურსიდან დგანან
ძეგლები ციკოლზე
შედარებით დაუცველნი
წაგებულთა და მოგებულთა შორის
განიყოფა ნადავლი და ქოთნის ნამტვრევები
ყალბი უწყება რადიოში

ძილ-ლვიძილი

ძილის სურათები
მწუხარების ნადირნი
ნადირთ მწუხარება
უკვე ველარ ვგრძნობ ხახუნს
საგნებზე
ბოლომდე ნაფიქრი
გუშინწინდელი თოვლი არის
მოტოვებული ვალი დნება
ვულკანზე კვდებიან უპირველესად
დინოზავრები
ისტორიასთან შესატყვისობის გამოკლებით
სულ ცოტა ასე ასწავლიან თანაფარდობებს
და მაინც შეუდარებლად მისხლტება მდინარე
ამ სანაპიროზე ცხოვრება იოლია
კუჭჭი გასვლასა და
მზის ამოსვლას შორის
გადასაყვანი სურათები წარმოადგენენ
ორიგინალს

ურს მ. ფიხტნერი

ლაურა, უცხო ბუენოს აირესში

მე
არ გიცნობდი
და არც შენი ხმა გამეგონა
არც — ჩემს გვერდით
შენი ფეხის ხმა.

შენ ჩვენი უყურადღებობის გავლით
გაუჩინარდი.

მეგობრებად გვაქცია
ცარიელმა სივრცემ
უკან რომ მოიტოვე.
ამიერიდან ვივლი ასე გალავნიდან გალავნამდე
შენს ნაფეხურებს
და შენს ბაგეს მივაგნო იქნებ.

განგაში წყვდიადში

რაღაც.
რაღაც გამოუთქმელი, რაღაც მკაფიო,
რაღაც უმიზნო

ჯერაც ჩვენთანაა.

არაკეთილსწოდისიერი ჩანაფიქრის ერთსულოვნება.

საქმე ნერვის ბოჭკოს გარეშე, უწარსულო.

თან გვდევს ვიღაც

ამოუცნობი.

უპასპორტო და უტანსაცმლო.

ჩვენს გარდა კიდევ ვიღაც არის აქ.

ვიღაც თან გვახლავს.

აქ არის რაღაც. უმნიშვნელო. მოთვალთვალი.

რაღაც სულდგმულობს უჩვენოდაც.

რაღაც უსაზღვრო.

აქ.

ევა მარია. გავლით — ჰაიდელბერგში

ჩვენ საკმარისად შევისწავლეთ
დამშვიდობება.

ამიტომაა

ერთმანეთს რომ ვეხვევით ხოლმე
მისალმებისას.

ჩვენ საკმარისად შევისწავლეთ
დამშვიდობება.
ამიტომაც ვეჭიდებით მტკიცედ ერთმანეთს,
უხმოდ, წამების განმავლობაში,
როცა ერთმანეთს ვემშვიდობებით.

თითქოსდა
უკანდაბრუნება
არ ითვლებოდეს.

შეზღუდვებით ნებადართული

ესეც თავისუფლებაა:
დილაადრიან გამოგეღვიძოს
და ნამძინარევზე აყოლილი ბრაზით იცოდე
რომ
კიბეზე ნაბიჯები
მეზობლისაა
რომელიც ბრტყელ-ბრტყელი სიტყვებით იჩივლებს
კანონის დარღვევით შემდგარი
სასიყვარულო ღამის შესახებ.
(ერთხელ კიდევ თუ განმეორდა პოლიციას გამოუძახებს)
ესეც თავისუფლებაა:
გამწარებული წამოჯდე კბილები გააკრაჭუნო
და უკანვე ჩაიკარგო
ერთ თბილ ლოგიში
და ორ მოფხუკუნე მკლავში.

უძირითადესი მონარჩენები

ჩვენი დრო მალე დასრულდება.
არც პასუხები გაგვაჩნია, არც — იგავები
დღისათაც ისე ვეხეტებით, როგორც — ღამეში
ურნებულობის ვართ, უწარსულონი
და უმიზნოდ ავანვგარდისტობა
ვითვალიერებთ მუცელზე ჭიპს და
ვხაპავთ სამყაროს.
ფურცელ-ფურცელ ცვივა ჩვენი დრო.
ბოლო არ უჩანს
ჩვენს შეძრნუნებას.

ბოლოს და ბოლოს, შემოგვრჩენია
მხოლოდ ბუუტვა სიყვარულისა,
უხმო, მერყევი,
უსაფუძვლო, ხან მეოცნებე
ხანაც რისხვით გასიებული.

ზაჟა ანდერზონი

* * *

დღეები დათვლილია
სიტყვა გავტეხე
მაჯისასიმსხო აზრები გამოსახავენ
მუშაქ
და წინადადებები წყვილ-წყვილად
ცვივიან მწვანე მაგიდებზე
და იქცევიან სამ ლექსად და წითლად
როგორც ბავშვობა
ფერფლით და სუნთქვით

* * *

ის მოდის ჩემს საფლავთან
მე ვამბობ შენ ხარ
ჩემი წარსული
მინოტავრის შავი თვალი რომელშიც სახელები

ჯერ არ განიცდიან აღმოჩენილ ნაწილებს
მაგრამ ოდესმე
შენი წარსული უნდა

გავხდე მხოლოდ იმიტომ რომ შენ შემოგდგე
და შენიდან ჩამოვყარო სამი
მუჭისისიმსხოდ დამტვრეული ქვა

* * *

ცინვალდსა და კინოფეს შორის
ოხკაცთაგანი შენი მეტით მისი
მაისი გულში უდევთ
მათ ბოლოს და ბოლოს მეც მცირედი მონარჩენი
უკანალის გზით დაჭირხნული დეკემბერი
ისაა
რაც მაიძულებს აღარასოდეს ვიფიქრო
ქალი
ერთი წლის მერე შენი გრძელი სტრიქონები
ქალალდი ლონდონის ასაფრენ ზოლზე
მელნის წვიმით დათვრა
გამოსალების შემგროვებლები მიწრთობენ პოემას
კავარნა ნოემბერი ოჟ ფუნჯი ეკიდა და მე
ვიწერი თოვლში და ლოცულობდა ჩემი ვაჟი
გავხდები დაქირავებული ჯარისკაცი და მწყობრი ნაბიჯებით დამტარებელი
სიკვდილის და უბედურების
ამ სინათლის მუშტამ იცის გზა დუნდულებს შორის და ჩეხეთის გზებიც
რადგან ჩემს გარდა ვერავინ გრძნობს გვირგვინოსან ღამეს

სრისტა მომგი

ხელქვეითი ვარ

გასიებულ მპურღავთან მიმაქვს ურო
ხრახნი M6
გავრბივარ მუყაოს სახურავის მოსატანად ვაწვდი ფისს
ვეძებ ლოჯს სარჩილავს ვუფრთხილდები
(დიდი წვალებით გავახურე)
ღარს შვეულად ვუთანადებ ნარიმანდს
ციფი თოვლი ჩაგვდის საყელოში
რკინასახერხი მოკლე-მოკლედ ხერხავს დაღარულ რკინას
სოგმანების დაჭრაც მევალება
სველ ბალახში ვეძებ ფიცარს
ვისმენ მოხსენებას თუნუქის სახურავზე
(დრო კიდევ რჩებოდა)
საკანალიზაციო მილზე და მის მდგომარეობაზე ის
მაღლა დგას მე დაბლა თოვლით სავსე ცის ქვეშ
როცა ამბობს: კარგი, მეგობარო, თავისუფალი ხარ.

"42-ის ივნისში ვმგზავრობდი

ყოველთვის მატარებლით სანაპიროს გასწვრივ
გენუადან მაროკოს
ნიცას და კანის გავლით

მარსელში
იქიდან მეცისკენ
მაშინ ომი იყო
და მაინც:
ხმელთაშუა ზღვა
ნანაზი უნდა გქონდეს!"

Wos'n Vater?

სარდაფში, შეშას ჩეხავს,
სარდაფში, სინათლის ახალი ხაზი გაჰყავს.
სარდაფში, სარეცხ მანქანას არემონტებს.
სარდაფში, ფანჯრის ცხაურს ღებავს.
სარდაფში, ხომ გესმის ხერხის ხმა.
სარდაფში, რა ვიცი, იქ, ქვევით, რას აკეთებს.

ყველა ჩემზე უნდა ლაპარაკობდეს

მაგრამ მე მაინც გიშივით ვაქრობ
ყველა არასაჭირო ნათურას
ონკანს მაგრად ვკეტავ
(წვეთებმა უქმად რომ არ იწეაპუნონ)
ვაგროვებ გამხმარ პურს ქათმებისთვის
მოსეირნეებისგან შედედებული რძის ქილებს ვაგროვებ
(მთელი მთა ამ ხარახურის)
არ ვწვავ ქალალდს
გარნმუნებთ: საკმარისია
ოთახის გასათბობად
ყველანაირ ვაშლს ვიყენებ
კომპოტისთვის ან ხილფაფისთვის
იშვიათად ვყიდულობ ახალს

ზეთს მანებს ჩემი ველოსიპედისთვის
კარტოფილს ვჭხევ, ნაცვლად იმისა, რომ ვფრქვნიდე
ვამბობ: ძველი ტელევიზორიც კარგად აჩვენებს
მომცრო რვეულში გაუთავებლად ვაწებებ
სასურსათო ტალონებს (დღეისთვის ზუსტად ორმოცდაათი მაქვს)
გაცვეთილი ფარდებისგან
ჩვრებს ვჭრი
ყველა ჩემზე უნდა ლაპარაკობდეს
მაგრამ მე მაინც გიჟივით ვაქრობ
ყველა უსარგებლოდ ანთებულ ნათურას
რათა მამიკოს უხაროდეს.

016 ფაქტორი

პრაღელი მოხუცის ლექსები (რჩეული)

1.

ჩემი ცხოვრების საზრისზე ფიქრები
პირველად ორმოცდათისამ დავიწყე
ამის გამოა,
რომ სიკვდილზეც ბევრს ვფიქრობ

2.

ეპიტაფია
აქ განისვენებს კაცი რომლის სხეული სხვების სხეულებივით სველი იყო
აქ განისვენებს კაცი რომლის სხეული მშრალ დროში მშრალი
იყო იმ სხვების სხეულებივით
აქ განისვენებს კაცი რომლის სხეული ლპება მსგავს სიტუაციაში
მოხვედრილი ნებისმიერი ადამიანის სხეულივით

4.

ყოველდღიურმა სიმარტოვებ ცხოვრებისეული ჭეშმარიტება აღმომაჩენინა
საქმე ეხება იმ ადამიანებთან ხორციელ კონტაქტს რომლებიც გვიყვარს

5.

ჩემი ჯანმრთელობა მძლავრი საყრდენია ჩემი მწერლობისთვის

ჩემი უპრობლემო ფინანსური მდგომარეობა მძლავრი საყრდენია ჩემი
მწერლობისთვის
ჩემი სულის კეთილი საწყისიც ასევე მძლავრი საყრდენია ჩემი
მწერლობისთვის
და ამასგარდა ჩემი სურვილიც თვითნგრევისა მძლავრი საყრდენია ჩემი
მწერლობისთვის
და ჩემი ავადმყოფობებიც
და ჩემი მოსაწყენი პროფესიაც
და ჩემი მარტოობაც

7.

მე მსურს ასეთი წინადადება დავწერო:
არაფრის და არავის მიმართ ბოროტი არ ვარ
და ასეთი წინადადებაც:
ვერ ვიტან გადაჩვევას

შთაგონების შემოტევისას დავწერე ლექსი
რომელიც ზუსტად ისეთ ლექსებს დაემსგავსა
როგორებსაც ხანდაზმული პოეტები წერენ

ყველა ხანდაზმული პოეტი დაახლოებით ერთსა და იმავეს წერს
რომ მათში მშვიდობა დავანებულა,
რომ მათ უყვარდათ და რომ ისინი უყვარდათ,
რომ ცოტაოდენ სიწყნარეს და ბედნიერებას შეიგრძნობენ
(ყოველ შემთხვევაში ერთხელ მაინც ასე წერს ყველა მათგანი)

მეც მსურს რამე მსგავსი დავწერო
მაგრამ ამაში რაღაც ხელს მიშლის
არაფრი მომდის თავში ნამდვილად ორიგინალური
ის რაც თავში მომდის
ჩემი აზრით საკმარისად ორიგინალური სულაც არაა
ამასწინათ მაგალითად ასეთი წინადადება დავწერე:
ბედნიერი ვარ რომ ქიმწმენდის დაწესებულებასთან ლაქებზე ჩხუბი არ
დამჭირდა
და ასეთი წინადადებაც:
ლაქები არ მაღარდებს
მაგრამ მე ვფიქრობ
რომ ეს ცოტაა

8.

სინამდვილეში ახალბედა ვარ
განვიცდი განსწავლულობის ნაკლებობას
გულუბრყვილო ვარ
მაგრამ
დანამდვილებით ვიცი
რომ ხელოვნებაც შეიძლება მომდინარეობდეს გულუბრყვილობიდან
რომ ის შეიძლება იყოს უბრალო

უკვე სულ მცირე ათი წელია ყველაფერი ვიცი
და ახლა შემიძლია ეს ცოდნა მხოლოდ იმით შევავსო
რომ ახლა ერთი ორიგინალური ლექსიც აღარ მაქვს

9.

ქვეყნად სერიოზული პრობლემები აღარ არსებობს
ყველაფერი მიედინება ისე თითქოს ერთ ადგილზე დგას
არაფერს ვუჯანყდები
არაფერს მოველი
არაფერი მინდა

10.

ორმოცდაათისამ დავიწყე წერა
ახლა სამოცისას წილად მხვდა მევე ვალიარო
რომ მწერალი ვარ

მე მწერალი ვარ
მე უკვე დარწმუნებული ვარ
მე ვარ მწერალი პუბლიცირების შესაძლებლობის გარეშე
მე ვარ მწერალი რომელიც ამ შესაძლებლობას ანგარიშს არ უწევს
მე ვარ მწერალი რომელიც უთქმელად ახერხებს რომ თავისი სამუშაო
დაიწყოს და თავისი ცხოვრება დაასრულოს

11.

ბოლო ორმოცი წლის განმავლობაში ძალიან მოვიწყინე
აღარც მოულოდნელობები მცემდა დიდად თავზარს
აღარც ახალი ინფორმაცია მატვლევინებდა შეხედულებებს

აღარც პირადად მე განვიცდიდი რაიმე უცნაურს
ბევრი ვიძინე

და არც ის მაწუხებდა
რომ დროის დიდ ნაწილს მხოლოდ ჩემს თავთან ვატარებდი
საუბარია რაღაც ნაკლებად მნიშვნელოვანზე

უპირველეს ყოვლისა
იმიტომ მოვიწყინე
რომ ის
რაც ამ ორმოცი წლის განმავლობაში მომისმენია ან წამიკითხავს
როგორდაც ყოველთვის წინდაწინ ვიცოდი

12.

ახალგაზრდებმა უნდა დატოვონ აქაურობა*
და თუ არ წავლენ
უნდა შეეგუონ

13.

ვერ ვგრძნობ
თითქოს სხვა ადამიანი ვიყო
ვიდრე ოცი წლის ასაკში ვიყავი

მიუხედავად იმისა რომ ისეთმა შემთხვევებმა როგორიცაა ვთქვათ
წარმატება ჩემთვის ყოველგვარი ფასი დაკარგეს
მიუხედავად იმისა რომ უკვე არაფერი მაქვს საწინააღმდეგო
ოპორტუნიზმის და სიმხდალის
მიუხედავად იმისა რომ სადად და შეუმჩნევლად ვიცვამ
მიუხედავად იმისა რომ პოლიტიკა არ მაინტერესებს
მე სხვა ადამიანი არ ვარ

ჩემი რადიკალური შეხედულებები ჩემშივეა
ჩემი რადიკალიტეტი ჩემთანვე დარჩა

14.

მე არც ერთ კავშირს არ ვეკუთვნი
მე არავის მხარეზე არ ვარ

პრობლემები

რომლებშიც პარტიულობაშ ერთხელ გამხვია
უკვე აღარ შემიძლია სანაქებოდ წარმოვიდგინო

მე იქიდან ამოვდივარ

რომ კონფლიქტის არს ორივე მხარის სიმართლე წარმოქმნის

და კიდევ იქიდან

რომ არაფერია ეგოიზმზე უფრო ბუნებრივი

და კიდევ იქიდან

რომ ყველანი კარგები არიან

რომ ყველანი კარგს ფიქრობენ

პოლიტიკოსების და მკვლელების ჩათვლით

რომ ბოროტება მხოლოდ შემთხვევითი მოვლენაა

და ჩემს უუნარობას ხმამალლა ვგმობ და ვუსწორდები

15.

დიდი ხნის მერე ისევ შემიყვარდა

რაც ძალზე მახარებს

მოვლენებსაც სხვა თვალით ვუყურებ

გაფაციოდებით ვაკვირდები ტანსაცმლის ნაკეცებს მთელს ჩემს სხეულზე
საათობით უსაქმოდ ვზივარ

ნაცნობ ხმებს ჭკუიდან გადავყავარ

უფრო და უფრო ცუდად ვხედავ

16.

სულ უფრო ხშირად მიწევს ფიქრი იმაზე თუ რამდენ

ურთიერთგანსხვავებულ სიხარულს მოუყრია თავი ჩემში

მაგალითად ჩემშია სიხარული წყლის არსებობის გამო

სიხარული ჰაერის არსებობის გამო და სიხარული ქათქათა თეთრეულის
არსებობის გამო

და კიდევ სიხარული იმ საოცრების გამო რომ ვინმე ახლომხედველს

ჩემთვის მანქანით ჯერაც არ გადაუვლია

მე ცხოვრებაში უნდა ითქვას მხოლოდ ბედნიერება გამარჩდა

ან მცირედი ბედნიერება უბედობაში

მე არ ვფიქრობ თითქოს რაღაც გამიფრინდა ან რომ ჩემს თავს რომელიმე

გზისკენ სავალი გადავუკეტი

ჩემი ცხოვრების მნიშვნელოვან მომენტებში ყოველთვის მქონდა
შესაძლებლობა ამერჩია
მე არ ვფიქრობ რომ ამაოდ ვიცხოვრე

ამიტომაც ვიცი რომ გლოვისა და სასონარკვეთის ტრაგიული განცდა
რაც ჩემთვის როგორლაც ყოველთვის იყო თანამდევი
და ჩემთვის როგორლაც თანამდევია
თავისი კერძო ცხოვრებით ცხოვრობს
ბედნიერებისგან თუ წარუმატებლობისგან დამოუკიდებლად

დაბერება ისეთი არაა როგორადაც წარმომედგინა
მე ვცხოვრობ დაძაბულად და ვიცდი

17.

ყველაფერი მყიფე და მოწყვლადია ყველაფერი
რაც მყიფე და მოწყვლადია
მაშ ყველაფერი

18.

კედლები ჩემს ბინაში და ნივთები ჩემს ბინაში ზოგჯერ ჩემთვის ისე უცხოა
რომ წინ და უკან დავდივარ როგორც ავეჯის გამოფენა-გაყიდვაზე
გარშემორტყმული ზედმეტი საგნებით რომლებიც არც მსურს და არც
მჭირდება

მერე განსაკუთრებული სიამოვნებით ვუკვირდები ჩემს ხელებს
წინ და უკან სიარულისას კი მეტნილად ჩემს წინდებიან ფეხებს
თუ როგორ დააბიჯებენ და ჭკვიანურად მონაცვლეობენ
აი ასე დინჯად ვუბრუნდები ჩემს თავს
ვირჯები

მე ეს წამები ძალიან მიყვარს
ეს მიგნებული ხედვის და მიგნებული აზრის წამებია
წამები როცა პარალელურად და სამართლიანად შეგიძლია ივარაუდო
რომ მიგნებები უაზრობაა
ან ოდნავ მაინც მიუგნებადი
უპირველესად კედლების სიუცხოვე ქრება

რუდიგერ როზენტალი

ეს ხდებოდა ისე უბრალოდ

სამოცდაერთში
სკოლაში სწავლის მეოთხე წელს
ჩემი წარმატებები აიხენვალდით დაეშვნენ
დაბიდან ქალაქისკენ
ნახევრადკრიმინალურ ბანდაში. ჩვენ გემოს ვუსინჯავდით მოსაწევს
და ვიპარავდით სიგარეტს "გოლდდოლლარ"
დეიდას ბოძკინტიდან.
ჩემი მშობლები მუშაობდნენ
ისინი მომზდარს ამჩნევდნენ
მაშინ როცა უკვე გვიან იყო: ჩემი პირველი ლექსი
წარმოადგენდა ლორის სამასხრო სიმღერას ერთ ჩემს მასწავლებელზე,
რომელმაც ჩემი ნახატი (ჯიქი, კალკირებული)
მთვრალივით გამოიყვირა.
დედამ გაკვანძა პირსახოცი,
რომლითაც მცემა. ის მუშაობდა დამუთოებლად
მამა მიშლიდა ჩემს მეგობრებთან ურთიერთობას
ყველაფერი მოწესრიგდა, მაგრამ
მასწავლებელს ბოდიში მოვუხადე.
მე ავდიოდი ხოლმე მუხიანი ხეობით მთაზე,
ქვით ხელში, სიმწიფის ატესტატის აღებამდე,
სკოლა "წარჩინებით" დავამთავრე.

ნახტომი

ვცხოვრობდი კომეტაზე,
გეზი გამოთვლილი იყო, არავითარი საფრთხე სამყაროსთვის
შორი აცდენა, შიშის და გაბედულების გარეშე
ვისკუპე და მინის თავზე გამოვეკიდე
ზურგს პოეზიის პარაშუტი მიმაგრებდა
ქვემოთ სიღრმეში მე ვხედავდი ადამიანებს, პატარებს და ბანალურებს
ეს იყო დიდი ავადმყოფობა
თავის ქალაში სისხლი ახმაურდა
პარაშუტის გახსნის დრო დადგა, კეფაში ბიძვი
მსურდა, მსურდა შემეგრძო
შეხების სრული უხეშობა
მე საპყრობილეში აღმოვჩნდი
ახლა შემიძლია გიჩვენო ჩემი მარტოობა

ბოლლერსდორფული ელეგია

ზოგ ადამიანს უყვარს მანქანა
ან შვებულების დროს გადალებული სურათების შეგროვება
სხვებს მსაჯულად ჰყავთ ღმერთი
და ეურჩებიან ბრძანებას
ერთ კაცს და ერთ ქალს
კოლექტიური ერთი ბავშვი ჰყავთ
ქვის ორი ფრონტონი დგას უსახლოდ
ერთიმეორეს შეტოვებული
ობობა მიათრევს თავის ყვითელ კვერცხს ბალახებში
გოგონას კანი არის კანი
ადრედამწიფებული ბლისა

ფუტკრები ყვავილებიდან ისრუტავენ ნექტარს
მე დღეებიდან ვისრუტავ პოეზიას.

პრაუსი

საზღვრის გადაკვეთა,
მცირე ფორმატი 1963

როცა გარეთ გამოდიხარ,
თოვს. ჯერ ისევ.
კარაქის ფენასავით თეთრ
თოვლში ისახება
ცარიელ, გრძელ მოედანზე
ოფიცერთა ჯაჭვი.
ვინც სუნთქავს, გრძნობს კიდეც
თბილად კუთხიდან სახლის
კუთხემდე გამოსახულ დროით სავსე
ღრუბელს. დრო
წლებს შორის,
ნახშირი წითელი კომბოსტოს ყნოსვისას.
ბლაგვად მოღრუბლული
ოთხეუთხედში, უშველებელ
მოედანში, სიბრტყულში,
თოვლში ჯარისკაცების
ერთი რიგი. ძალლები
ეძებენ და ქლოშინებენ,
მანქნიდან
შესაძლებელია მათი დანახვა.
თუკი გადმოხვალ,
ითოვებს. შენ გადიხარ
სარკინიგზო სადგურიდან,
სათადარიგო კარიდან
გარბიხარ. სიჩქარე

ყინულის დანასავით
გისერავს ფილტვებს, შენ
ვერც მანქანას პოულობ და
ვერც კაცს. საკუთარ თავს აიძულებ,
რომ ეხეტებოდე,
თოვლი ექოა,
მავთულის ბლაგვი,
გამლლვარი თვალი; განმუხტული.
დროდადრო კი ამ ოთხკუთხა მოედანში
ლლვება სიმღერა, უეჭველობა.

ადამიანში ჩასახლებული ძრწოლა

არის ქუჩაში მიმავალი კულულებიანი ქალი
მამაკაცთან ერთად. ქარი მანქანის საწმენდებს შორის
მინას წვიმას ახლის, მანქანა ზანტად უახლოვდება დამშვიდობებას.
სინათლე

კეგლია, ყელი კი – ბადე, თვალები მფრთხალია,
პირი – დაკრუნჩეული და საყვირლად უძლური –
ხმა უკეე ჩამწყდარა: ეს დასაწყისია.

ადამიანში ჩასახლებული ძრწოლა
არის ქალაქის ავტომაგისტრალი, თოვლით დაფარული და – სამშობლოს
დანატრებული ყმანვილი. ავტომობილი სვლას უფრო ანელებს, რადგან
გასვლა შეფერხდა, წევს და ბოძის უკან
მოზარდი გამყინვ ცახცახს შეუპყრია.
სურვილები ქრება, იყინება, ერთიანად მწვანეა სურათი,
სიხარული მოუცავს სისხლის ფერს, ყმანვილი კი მალე

ისევ შინ იქნება, ძრწოლა ქორწინებაა, საყვარელია
საზოგადოებრივ ქუჩაში და – მომლოდინე მამა. უმცირესი სიტყვებით
განმტკიცდება მდგომარეობა, როგორც წვიმა გარდაიქმნება თოვლად.
ახსნა-განმარტებები ცრუობენ, უმალ მუღავნდებიან, როცა იჯერებენ
და ჭეშმარიტებით ალსავსე ყუთს მტერად ეფიზებიან.
ძრწოლა ფილმია, უძლები არსება, რომელსაც
ღამდამობით უფრთხის ქალაქი. შიში ძველისძველი
კინოლენტია, რომელიც სიცოცხლეში ეწერება.

მომავლის ლანდშაფტი, ძრწოლით მოცული ქალაქი

დაჭაობებული და მიგდებული კენკროვანი, სასტუმრო
იყო აქ ოდესლაც, საზარელი,
გვამი გადახსნილი მუცლით. ტელევიზორი
ციმციმებს ზოგჯერ მანანებით სავსე მინდორში,
პირნიკი, ფილმით დამარილებული, და: გოგო-ბიჭები დასცემენ კარვებს
და გაბოლებან, პირველები და: ბრუნდებიან, ციკლურად,
ჰანგებით აღსავსენი, შხამსოკოვანი მუცლებით
უკანვე, დასახლებისკენ, და მხოლოდ ისე გამოიყურებიან,
თითქოს ადამიანები იყონ.

რუსული ნაწარი / და მერე ნოემბერში

ვიღაც სკეპტიკურად უმზერს შენს
კაკაოს და მიდის მოსაფსმელად. სავსებით ყვითელი სახეები მოედინებიან
ტროტუარიდან ოთახისკენ, გაჩხინკული ბიჭი
ველარ აკავებს იმას, რასაც ჩაჩაჩული ჯინსები
გპირდება. ჩანს, დარიჩინისფერმა ორმა ღანვმა იცის,
კედელზე ბრწყინავს უშველებელასოებიანი წარწერა ეგრასტე,
ლურჯი, ფართო. ვიღაც მთვრალი ადგილს ეძებს. მერე
გაუთავებლად წვიმს. სრედსკი, ოქროს პიკის საათის
მკლავში ჩაძირული.

ვიღაც გავარდება, ჰუზემანშტრასესკენ
კისრისტებით გარბის, რუსული კულულები კი უკვე
სველია. მერე პაუზა ამ დალლილ ზუზუნში, მსუბუქი
განწყობა, სავსე შარდის ბუშტი. ვინც ჯერაც
იცინდა, უმალ ახალს უკვეთს. გამშრალი ყელი და კვლავ
თავისუფლება (მენი კავალ კი თითქმის გაცივდა). ერთი წყვილი კი იკავებს:
სარკმელში ირეკლება შემწვარი ვაშლივით ღაულაჟა ვაჟი შეპატრონის.
უკვე ანგარიში გასწორებულია, შინისკენ მიმავალ გზაზე შეჯამება –
ყველგან
რა კარგია, მხოლოდ ყველაფერი აქ არის სულერთი.

ურანოსი II სპილო მელცოუს მიქსი

ლამის ტალღებზე
აზიდული (მე, (შენი ვარსკვლავმძიმე სუნთქვა
მიუწვდომელია. ნახევარჩრდილში ზეცა (ატ
მოსფერო, მთვარის მტვერი. კიდევ ერთი შენელებული
ჟამი, ვიდრე მზე
ისევ მემბრანად გვაქცევდეს

ლუდვიგ ლეგე

* * *

მე პოეტი ვარ

- რადგან ორეული მყავს
- რადგან თერაპევტთა ცნობისმოყვარეობის დასაკმაყოფილებლად
ჩემს ორეულთან შეხვედრა არ მსურს

მე პოეტი ვარ

- რადგან სინამდვილეს სხვა თვალებით ვხედავ
- რადგან დუმილის ბგერებს ვაგროვებ

მე პოეტი ვარ

- რადგან ქიმერები მსტუმრობენ
- რადგან ბოლო ოთახში სიზმრების შეთქმულებაა რომელიც ჯერ არ
გაუხსნიათ

მე პოეტი ვარ

- რადგან ჩემს გრძნობებს ციროზი აქვთ
- რადგან სააღსარებო დაკეტილია

მე პოეტი ვარ

- რადგან შებინდებათა მელანქოლიური მოგზაური ვარ
- რადგან ორლანისტი ვარ რომელიც მთვარის ორლანზე უკრავს

მე პოეტი ვარ

- რადგან ჩემთვის ახლობელი გახდა ბედი ოფელიასი რომელიც
ციხედაბრაზის ყოფილი მსახიობი იყო
- რადგან ინეზა ანდალუზიელით ვარ შეპყრობილი

მე პოეტი ვარ

- რადგან დრო სარკეში ყინულივით ლლვება
- რადგან ჩემი სისხლის ფერი წითელსა და შავს შორის ცვალებადობს

მე პოეტი ვარ

- რადგან ჩემი შინაგანი ორგანოები დროის სულისკვეთებით არის
ინფიცირებული

- რადგან ანტიკვარიატით მოვაჭრე სარფიან ფასად მთავაზობს
არარას

მე პოეტი ვარ

- რადგან კორლეონესთვის დაქვრივებულის ტანგოს ვცეკვავ
- რადგან მოგონების ნიკოტინის ნაკვალევი ჩემს თითებს ჯერაც არ
გასცლია

მე პოეტი ვარ

- რადგან სხვაგვარად ასფიქსიური ვიქნებოდი

* * *

მე ერთ-ერთი იმ თანამედროვეთაგანი ვარ
რომლებიც ყოველთვის ჩართულ ტელევიზორთან ყვინთავენ
გამოუსწორებელი მეოცნების გაელვებული სილუეტები
რომლებიც აფეთქებული სურათების ბრმა ბალეტში მიმოქრიან
common sense-ის დეკორატიული თოჯინა
შეხედულებების მკვლევართა განსხეულებული ფანტომი

ამჟამად ნევროლოგები ჩემი თავის ტვინის ელექტრონულ ნაკადებს
იკვლევენ

ყველაფერს რაც მიყვარს ყველაფერს რაც მძულს
წითელი ცეცხლი აცხელებს
მართულს ჩემს ვენებში ჩანერგილი ჩიპით
როგორც რეგულატორით ხასიათის რიხტერის შკალაზე

დიახ მე მიცემული ვარ ყოველდღიურობის აპოკალიფს
ნახვრეტს გაზიადებში და გამხმარ ცეცხლსაქრობებს
კანქვეშა გლობალიზაციას და მენინავე ნერილების ავტორთა ნადლვებს
ცხოვრების მთელ ამ კროსვორდს

იაფფასიანი ბურთულიანი კალმით ვჩხაპნი სიტყვებს
ჩემი კანის პერგამენტზე
აქავებულ ნაჭრევებს

რას უშველიან დაფქული ყავის და ჭვარტლის ნაწილაკების ფილტრები
მძიმედ დაბინძურებულ ჩემს ფილტვებს
ზეცის ინკასომდე ცოტა ხნით ადრე

მე მარადისობის პარაშუტზე ვკიდივარ
და გადახტომას ვცდილობ
მაგრამ არ გაიხსნა

* * *

გადაბერებული მარტოსული ხე ვარ
ჩემი მეგობრები გამოხშირეს
უკვე ისე დავძაბუნდი რომ წარსულმა მიწია
ო დრო რომელიც სარკეში ყინულივით ლღვება
კედლის საათის წიერი ბომბია
ჩემი სულის ასაფეთქებლად დინამიტი არ იქმარებს
ასაფეთქებელ წივთიერებას, რომელსაც დრო ფლობს, იმ უფსკრულებში
უდევს სათავე

მე რომლებშიც უხმოდ ვვარდები
ჰედონისტებმა ტკივილი გაინაპირეს
ისინი ტკბობის განტოლებას ასწავლიან
სიამოგნების მოგების მაქსიმიზაციას
ნადიმისას აგზებული სხეულების საშუალებით
მკვდარი დოლი ავტომობილების სასაფლაოზე
სადაც გაეაწრულ ავტოლაპზე თქვენი სახეები ბრნყინავენ
თანაც განუწყვეტლივ ყურში ჩაგესმით გამჭვირვალე სიმღერა
მონადებს არა აქვთ სარკმლები
უნაყოფო სიტყვები არ მრავლდებიან
თხუნელა მომჩიგარულ სხეულში თხრის
მე კი დროა ხელი ჩავკიდო ჩრდილებს

* * *

ეს მოწყენილობის სოციოლოგიაა
წარმოიდგინეთ სიზიფე დაქანებული ზედაპირის გარეშე
მრევლის შემცირებული რაოდენობა
კეჩუპნასმული ჰოსტია მარტივი რიცხვების თეორია
ან მომჩივანი კლარნეტი

რევოლუცია ზემობს დემოკრატიული კარტოფილების გამარჯვებას
საუკეთესო სოკონი ნაკვებ არისტოკრატ ღორებზე
მთავარია რომ მრეწველობა აღმავლობას განიცდის
მილიონები მოედინება უმუშევართა გასაბრიყვებლად
ვიდრე სტატისტიკით მთვრალი უმუშევართა რაოდენობები ყანყალებენ

ჩემი გრძნობები რთულ ურთიერთობებშია გახვეული
საალსარებოში მოსასმენი აპარატურაა დამონტაჟებული?
ეს ალბათ ცილისნამებაა
რადგან ჩვენი მონაცემები დიდი ხანია დამახსოვრებულია
მობილურში შეყვირებები ორგაზმის სიხშირე ნარკოტიკების მოხმარება

როცა ბატარეები იცლება
დაუანგული ანგელოზი სიწმინდის შარავანდედს კარგავს

მე ჩემს შემოღობილში ვრჩები
მელანქოლიური მებალე
მაგრამ სავარდე ცხაურზე ვარდების ნაცვლად ლექსებს ვამრავლებ
ვიდრე შემოდგომაზე მისი ქაღალდის ყვავილები დაჭუნებიან
და სიტყვათა სტერილური თესლაკები გაფრინდებიან

ღმერთმა ინებოს ჩემი ბოლო ლოცვის გაგონება
და თავისი ცეცხლსაქრობით არ დაუშვას
რომ ცეცხლმოდებული ვარსკვლავები ჩაქრეს
მოწყენილობის უკუნეთში ანთებული ეს ნათურები

* * *

ტუმორი ჩემს თავში შედგება დაუწერელი ლექსებისგან
ასოები იღვრებიან თვალებიდან ყურებიდან და პირიდან
სიტყვების შედგენის ამაო მცდელობა

მკვდარი მტრედი რომელსაც აფრენა არ ეღირსა

ჩემი ბოლო ლექსი არავის მიმართავს
თავად მეც კი არა

შეუძლია თუ არა გალდობა გაყინულ დროს
შეგვიძლია თუ არა ქარს მიბარებული სიტყვები დავიბრუნოთ
მხოლოდ ბრმა ანგელოზს შეუძლია ეოლოსის ქნარის აწყობა.

* * *

სიტყვები გრძელ ჩრდილებს წარმოქმნიან

მე სახლის კედლებიდან ვფხეკ სიტყვებს
უწმანურ გრაფიტის
პაროლები რომლებიც შაშხანის ლულებს აღვიძებენ
ამიტომაც მოდიან ისინი უჩუმრად
ჩვენ ხომ სიტყვებს ხმის მაყუჩებს ვარგებთ

წიგნები სიტყვის საფლავებია
მუყაოსგან თუ ტყავისგან შეერული კუბოს სახურავები
მძიმედ იხურებიან
როცა სიტყვებს სული ამოსდით

ზოგჯერ მკვდრეთით აღდგომებიც ხდება
რელიგიის დამაარსებელთა რუინებში
რელიქვია სიტყვა
აღსდექ და გამოგვეცხადე
თუ შეუძლიათ სიტყვებს მკვდრების გაცოცხლება?

მე სიტყვების სანაგვეში ვიქექები
მაშინ როცა ჟურნალისტები ენის დაძნებილ ხალიჩას ბებკავენ
ენის აკადემიებს ენა უვარდებათ
ექსპერტები ჩამომხრჩალ სიტყვას იგლოვენ
ენის პათოლოგი
ჩვენს სიტყვაგვამებს კვეთს

აბრაკადაბრა პალაბრა

სიტყვების საიდუმლო ცხოვრების ძიება
ო სიტყვის კოშკი

ო ჯადოსიტყვა

სამ მნიშვნელოვან სიტყვას გეტყვით
ორი სიტყვა ცივი ლუდი
ეს შენი ბოლო სიტყვაა?
გადამწყვეტი სიტყვა შენი ხელმოწერაა

სიტყვები რომ ფხიზლად ვამყოფო
იაფფასიან Nescafé-ს ვთავაზობ
და იმდენ შავ ღვინოს ვასმევ
რომ ფეხზე ძლივს დგანან
ზოგჯერ სიტყვებს სოკოვანი დაავადება ანუხებთ
ან განქარდებიან

blow up

ციმციმი ლურჯი ღამის რიფთან
მხოლოდ დილის შუქი უკეცავს მათ ფრთებს

დუმილის საფეხურები
სიტყვის ფერფლი
უსიტყვო ენანართმეული
შეუქცევადი

სიტყვები ჩრდილებს აღარ წარმოშობენ

* * *

ჩემი ფანქარი დანაა რომლითაც მე კანზე ლექსებს ვწერ
სისხლის შავი წვეთები ზანტად ეცემიან საშრობ ქალალდზე
მაგრამ სიტყვების გარდასახვა ხორციელდება უმანკო სითეთრეზე
ვიდრე ისინი თავიანთ ირგვლივ წრეების წარმომქმნელ ფორმას მიიღებენ
და მწველი თვალებით
ცეცხლში გახვევენ ქალალდის ყვავილებს

თითოეულმა პოეტმა ორი ათეული სიტყვა მიითვისა
და ისინი პეპლებივით ჩანგმსა

თავისი პოეტური სახელოსნოს მინის ყუთში

საფოსტო ყუთებიდან დაბჭებილი მტრედები ამოდიან
ბუმბულის სიმსუბუქით სცვიგა მათ ბუმბულს უწყებები
მაგრამ ისინი გაუგებარია
სიზმრების ხსნად მარილში

* * *

ჩემი თავის აკვარიუმში
მტაცებელი თევზი დაცურავს რომელიც კლავს
როცა ნაზი ფარფლოსნები
ბავშვობისდროინდელ ზღაპრების წიგნში ეძებენ საზრდოს

თითბრის გაკრიალებულკბილებიანი
მოჯადოებული ქალაქი
არც ერთ ატლასში არ არის აღნიშნული
ის ნემსის წვერზე უთავგბოლოდ გამოკიდებულა

მათხოვრის Wasserfeife-დან ამოსული თეთრი ცხენები
ჩემი სიგიჟის მეჩეთის ლურჯ მინარეთებამდე აღწევენ

მფრინავი ხალიჩების საქირაოში დიდი გამოცოცხლებაა
ქარის ვარდები იფურცლებიან
და მწუხარე ფარნები თავებს აქნევენ

ფრინველი როზი ჩალის ბობბების ჩამოყრას ბრძანებს

გეშინოდეს მეზღაპრის შურისძიების
დროის სულისგან ორგანოთა ინფიცირების

ნუ გააღვიძებ ყალბ ფირმებშიში გატრუნულ თვითმკვლებს
რომლებიც ბედნიერნი არიან იმით რომ შეუძლიათ შავი ქამარი შეიკრან
და თავი აიფეთქონ

* * *

ჯაჭვის პერანგქვეშ
ღრმად ჩემს მკერდში არიან ისინი დამარხული
ფერფლი და ყაყაჩო
და გულის კედელს
გოგირდოვანი ფრთებით ეხლებიან

დაუსრულებელი ცხოვრების მოჩვენებები
ტანჯვები რომლებიც ფორებიდან ოფლს როზგით დევნიან
ურანოზული მოდგმა რომელიც რიტმულად წიკნიკებს
მონატრებული მწარე რძეს
მათი ვერცხლოვანი ვარსკვლავებით მოფენილი აბრეშუმით აკრული
მფეთქავი მკერდისა

გარდასული სუნთქვა რომელიც მინებს ორთქლავს
ამ მარტოსულ სამუდამოდ მიტოვებულ ოთახში
დამყაყებული კვამლის ზარის ქვეშ
მტვერში დამუნჯებული ნაბიჯები

მოგონება სუნთქვას მიხშობს
როცა ჩემს ყელს მისი ცივი თითები შემოეჭდობიან
მოგონების ეს მძმე ხელი
სავსში გახვეული ამ გულიდან იღვრება
ბნელი წყარო
ფერფლის და ყაყაჩოს მოქანავე სასწორზე

* * *

არ არიან ვისაც მე ვეძებ
ჭუჭყის დუმილში
ნაკურთხი წყლის სიწმინდეში
ვირთხების ჟამს სანაგვე ურნებში ვიქექები მათი უწყების მისაგნებად
მაგრამ ვპოულობ მხოლოდ
დაუანგებულ ლურსმნებს
ამღვრეულ შუშის თვალს
კოდეინის ცარიელ კოლოფებს

არ არიან ვისაც მე ვეძებ
ილუზიების ობიექტებულ მთვარის შუქზე
ცარიელი ეკლესიების ღმერთისგანმიტოვებულობაში
ვისაც მე ვეძებ ვეძებ ცრურწმენის სამეფოში

არ არიან ვისაც მე ვეძებ
სარეკლამო ხატების მიტოვებულ კონვეირებთან
სატელევიზიო ეკრანზე რომელსაც ფერადი ცრემლები სდის
ვაყურადებ დაუანგებულ ექოში საგზაო მონაკვეთების
გაუქმებულებულობისა
რომელზეც ექსპრესმატარებელთა აღმოსავლური ოცნებები
1001 ღამის გავლით მისრიალებები

არ არიან ვისაც მე ამაოდ ვეძებ
ოცნებების დაფლეთილ ობობას ქსელში
არ არიან ჭუჭყის ინკარნაციაში
ნაკურთხი წყლის დუმილში

არ არიან არ არიან არ არიან
ყოფიერების ვარდნის სიმაღლეში

* * *

იშვიათმა ავადმყოფობამ შემიპყრო
მოპარვით მოვიდა
უხმაუროდ თითქოს შავი პეპელა მოფრენილიყოს
ღამით გააქტიურებული ჩემს სასმენ არხში
ეს ხმოვანი ბუდე
ოცნების ყვავილების ნატიფი ქლერადობით
სასტიკი ჭრიჭინების გაძლიერებადი გაბმული ხმაური

ისე ჟღერს როგორც მოშლილი ვალტორნა სხვენში
როგორც გარდაცვლილი მეგობრების გადიდებული ღვიძლი
როგორც ფრიგიდული ქალების სუნთქვა
როცა სურვილის ღნობად ხორგს გადააგორებენ
როგორც სტან გეტცის საქსოფონის ექო
აბსუნტით გამლლვარი შაქარი

როგორც სასიკვდილო სურნელი იმ ვარდის
რომელსაც კარმენი ესვრის თავის ტორეროს

მეტაფიზიკური სმენის დაქვეითება
სიჩუმის სუბსტანცია
მდუმარების აბლაბუდა

მიშველის თუ არა სიმბოლური ენტომოლოგი
რომელიც პეპელას ნემსავს?

* * *

გიტე ვ.-სთვის

არაფერი მომხდარა გარდა ჩრდილების ცვლილებისა
გარდა დროის უსწრაფესი ქროლვისა
მისი უხმაურო ფოთოლცვენისა რომლის ფოთლებიც
მტკიცედ ეკვრიან ჩემს ნაბიჯებს
ქროლვა წიგნიდან ამოხეული ფურცლების
რომლებიც უკვე დაუხრავს მჟავას
და წვიმის წვრილი ძაფები
რომელიც მარიონეტებივით ამოძრავებს ფიქრებს
როცა მელანქოლია შავად გიღებავს ტუჩებს და ფრჩხილებს
და სისხლში მარილის რაოდენობის მატებით იმუქრება
ვიდრე კრისტალები შენს გულს შემოეწყობიან

რას ხედავ მოგონების დაცურებულ ხე-ტყეში დინების მიერ მოტანილში
გადაყრილ ნემსებს შორის
სავარცხელს შერჩენილი მისი თმის ღერებით
კარის სახელურები
ნამსხვრევები რომლებსაც ვაბიჯებთ
მექანიზებული ტკბობის საეკლესიო სიწმინდეები
ცარიელ სარდაფებში ყოველთვის
მხოლოდ თაგვები ფხიზლობენ
ისინი დროს ხრავენ უკანასკნელ ძვლებამდე
და არაფერი ხდება გარდა ჩრდილების ცვალებადობისა

201

მხოლოდ ჯიუტი ანტიკვარი
დაგიფასებს კარგ ფასად არაფერს

* * *

ის თავის შავ სუნთქვას შემომასუნთქავს წამწამებზე
და ჩემი თვალების ცისარტყელას ფლეთს

სიკვდილი სმენას უნარს მართმევს
და დუმილს დასრულების საშუალებას აღარ აძლევს

ლმერთების უკანასკნელი მოწყალება ტკივილია
როგორი ტანჯვად ადამიანად ყოფნა

ზეცა ეშვება ჩემს სახეზე
და ჩემს ზურგსუკან ხურავს ღამე თავის ნისლის კარს

მე უკვე ვიცხოვრე დიდი ხნის წინ
მხოლოდ იშვიათად თუ ვჩნდები სიზმრებში
როცა ასფოდელოს მდელოზე
გარდაცვლილთა სულები ყვავილობენ

* * *

იშვიათი სტიგმა მიჩნდება შუბლზე
თითქოს მიუკარებელთა კასტას ვეკუთვნოდე
რომელთა თვალებიდან მწვანე ცრემლები წვეთავენ
რომლებიც როგორც მლაშე წვიმები ჩემს სხეულს მინერალებს
ჩამორეცხავენ

ღამეები დნობადი ლითონია
თუ მომდინარე სისხლი
ჩემ უძილობას მჟავა შერევია

ო დერვიშო ერთი საშინელი საბავშვო ზღაპრისა

რომელშიც დროსთან რიტუალურ შეჯიბრს
წუმნუმი და გოგირდი აწვიმს

დუმილის აღთქმა დამშრალი სიტყვებისა
გამომშრალი როგორც ყვავილის ფურცლები მნარე აბსურდისა
სადაცით არის დაფარული ჩემი ენა
მონეტებით არის დაფარული ჩემი თვალები

მაგნიტივით იზიდავენ ჩემს დაშლილ სულს საიქიოზე ოცნებები
მზადმყოფნი იმისთვის რომ ხის საკურთხეველზე აენთონ

კეთილი იყოს შენი ფეხი ქვის სტუმარო

მიუნისტერები ავტორები

პარლ ვოლფი

პირველად იყო დაო

დაწერილია:

“პირველად იყო დაო.

და დაო იყო ღმერთთან.

და დაო იყო ღმერთი”.

ასევე დაწერილია:

“**დაო**, რომელიც შეიძლება დასახელდეს,

არ არის ჭეშმარიტი დაო.

სახელი, რომელიც შეიძლება დასახელდეს,

არ არის ჭეშმარიტი სახელი”.

და ეს ასევე ნიშნავს:

“იმან, ვინც მეტყველებს, არ იცის.

ვინც იცის, იგი არ მეტყველებს”.

ამას განგვიმარტავს ლაო ძ.

მაშ, რა ვირწმუნოთ?

“უნდა ვირწმუნოთ, რომ იგი თავად

იყო ერთ-ერთი, ვინც იცოდა

და დაწერა არა უმცირეს

ხუთჯერ ათასი სიტყვის?”

მე ვხედავ ქუჩას,

ვხედავ თავს

და ფეხს

და ვეძებ და ვერას ვპოვებ,

და რასაც ვპოვებ,

იმას არ ვეძებ.

არ ვიცი, ყური ვის ვათხოვო.
დასაბამიდან იყო საქმე?
აქ ისე ვდგავარ, ვით კარიბჭე შემეცნებისა.
საქმის წინარე საქმეა დაო.
ეს განსაზღვრებად არ გამოდგება.
საპედნიეროდ
მზერას უკუმიღმართავ და
დილის ნათელს
ვესალმები თავისუფალი.
და მის სხივოსან რჩევაში,
მორგვში,
ბრუნავს არარა,
ყოველი ბრუნავს.

ვის შეუძლია ამის შეცნობა?

* * *

ჩემს სახლს
ჩემს ბალში მოყვავილე
ოცნებები ალამაზებენ.
ქვეყნიერებას რაც აშინებს,
ის ჩემს სიმშვიდეს
ვერაფერს ავნებს.
მე ვისწავლე,
თუ რა არის ჭეშმარიტება.
მე ვიღიმი.
მეგობრული ვარ.
ბედნიერი ვარ.
ბედნიერი ვარ.
ბედნიერი ვარ.

ბედნიერება

უბედურებმა
უწყიან ბედნიერების შესახებ.

ან იქნებ ასე:

უბედურებმა
არაფერი უწყიან
ბედნიერების შესახებ.

ან სულაც ასე:

ბედნიერებმა
არაფერი უწყიან
ბედნიერების შესახებ.

* * *

ფოთოლ-ფოთოლ
გაურბიან
დღეები ქარებს.
გრძელი ღამით გარემოცული,
ჩემს თავს დავეძებ
მიმწუხრის ცაში.

* * *

ჩვენ გვაპრმავებს
მხოლოდ ის ცოდნა,
რომელიც არცოდნაა.

არ-ცოდნა,
რომელიც ცოდნაა,
სასწაულს გვიჩვენებს.

ჩვენ არ ვსაჭიროებთ ბრმებს,
რომლებსაც ბრმები მართავენ.
დავიბადეთ, რათა ვხედავდეთ.

ქამელეონი

ქამელეონი როგორც ცდილობს,
თავის ნაცხოვრებ
ტანზე მოირგოს არნაცხოვრები.
ფერად სურათთან არაფერი ექნებოდა ამას საერთო.
სამწუხარო იქნებოდა მხოლოდ და მხოლოდ.

თვალი და მზერანი

ბრძებს შორის
ცალთვალა
მეფეა.

ცალთვალათა შორის
ორივ თვალის მქონეს
ორი თვალი აქვს.

სამთვალათა შორის
ორთვალა
ბრმაა.

მე ვცხოვრობ

მე ვცხოვრობ.
არ ვარ თომას მანი.

ჩემი ცხოვრება ოცნებაა,
ოცნება ლიტერატურაზე.

ოცნებას აღვწერ და
ცხოვრებას ვკარგავ.

ვცხოვრობ და
ვკარგავ იმას, რაც რჩება.

ფეხსაცმლის გამოცვლა

ფეხსაცმელზე ხშირად
ქვეყნებს იცვლიდა
ბრესტი.
ბედნიერია ადამიანი,
რომელსაც ფეხსაცმელზე და ილუზიებზე
უფრო ხშირად
შეუძლია ქვეყნის გამოცვლა.

კვიპაროსები

ქარი არ არის, ისინი რომ არ დაერწიოს.
არც - ქარიშხალი, ისინი რომ არ დაედრიკოს.
უამინდობა ვერ ამოგლეჯს მათ ფესვს ვერასდროს.

დათმობა მათი ჩვევა არაა.
თმობენ და ისევ იმართებიან.
მგრძნობელობაა მათი უწყება.

მათ მიწიდანაც ძალუძთ,
ზეცის ხმები ისმინონ.
სხვაგვარად, ვიდრე მოციქულნი,
მდუმარებენ, ცეცხლის ენებს როცა იგრძნობენ.

უამხეებოდ ჰორიზონტი ცარიელი დაგვირჩებოდა.

31 რეალ კლიონები

როცა სარა კირშისკენ გავწიეთ...

როცა სარა კირშისკენ გავწიეთ
მზე ანათებდა და ვარდები ჰყვაოდნენ
ჩვენ ლურჯი ზიზილები დავკრიფეთ
პორტი ჩამავალი მზის სხივებთ გაბრწყინებულიყო
პორტაზ ხელოვნების საგამოფენო დარბაზი ირწეოდა

სანაპიროს ლუდხანები გოგონებით იყო სავსე
– ტავერნის წინ დიდი ჭიშკრის წინ –
მაგრამ სარა კირში დახურული დაგვხვდა
კარზე თავს იწონებდა ნარჩერა:
ყველა ბილეთი გაყიდულია

რუხი წყალლაფი სანაპიროს დგაფუნით მიაწყდა
და გედი თავით ფეხამდე განუნა

პორტის წყლებში
მზის უკანასკნელი სხივები ბრწყინავდნენ
და ქარვისფრად
ირეკლებოდნენ

მერე იელვა და იქუხა
და ცათა რაბები განიხვნენ
და შვიდი დღე და შვიდი ღამე წვიმდა
ქუჩაში სტუდენტები ცეკვავდნენ
და ყვიროდნენ: Sarah for ever
მაგრამ სარა ლოგინად იყო ჩავარდნილი
და მათი ყვირილი არ ესმოდა

მომავლის განჭვრეტა

ღამე რომ დადგება
იქნება ომი და იქნება სიცივე.
მერე დრო დადგება
ქვეყნად გამეფდება მშვიდობა იგივე.
დიახ, ეს დროც მოვა,
როცა ველარ ნახავ შენ უკვე მზის სხივებს.

ისე, უბრალოდ

შენი ღიმილი მივიტაცე
ავტობუსის გაჩერებაზე.
შინ რომ მოვედი,

ჩემს ოთახში მიმოვაფრინე.
ხვალ დაგიბრუნება.

ხანდაზმულობის შესახებ

ვინ დაითვლის ჩემს ჭალარას
ვინ დაითვლის ჩემს ნაოჭებს
ვინ დაითვლის ჩემს გაუთავებელ ლაპარაკს
სიცოცხლეზე
და სიკვდილზე
შენი ერთი კოცნა
და ერთი ღიმილი
ბედნიერებას მპირდებიან.

თავში სროლა

ჯინსების მაღაზიაში
შერიფი გხვდება
დამიზნებული იარაღით
შეგიძლია
შენი კოლტის
სასხლეტს გამოკრა
შენ დაკავებული ხარ
ადამიანების სულებით
ბიბლიოთეკაში
სამი შველი ტყეში
ქალი კომპიუტერთან
თავისუფლება რომელსაც კარშტატი ჰქვია
იქვე
ძალლის აჩეჩილი მხრები

მონატრეპა

მიუხედავად იმისა რომ

უკვე დიდი ხნის წინ დაგკარგე
მაინც ანათებ
ცის კაბადონზე

როგორც ჩამქრალი ვარსკვლავი

იშვიათად

უნიფორმირებულებს
იშვიათად
უყვართ
ინდივიდუალისტები

ვარდი ნოემბერში

ჰეი, ვარდო, ნოემბერში აყვავებულო,
პირველივე ყინვას შეუძლია შენი დაზრობა.
ადამიანებს შეუძლიათ წელში შენი გადატეხვა,
შეუძლიათ – მოსაგონებლად –
ლარნაკში შენი მოთავსება:
ჰეი, ვარდო, ნოემბერში აყვავებულო,
უნაზესი შენი ფურცლები
მზის სინათლეს საჭიროებენ.

თანაფარდობები

რაოდენობრივი თანაფარდობა
პროფესორებსა და
სტუდენტებს შორის
უარესია
ვიდრე
ზოოპარკის დარაჯებსა და
ცხოველებს შორის
ზოოპარკის დარაჯების

თანაფარდობა
ცხოველებთან
უკეთესია
ვიდრე
სტუდენტებთან
პროფესორების
თანაფარდობა

კერძო, იურიდიულის სტუდენტი

როგორდაც მოხდა,
ერთხელ შეგნიშნე:
პროფესორს რომ უყურებდი ჩაფიქრებული.
შენი მზერა
ფიქრებივით მიმოდიოდა.
თანაბარი რიტმით ცემდნენ
ჩვენი გულები.
მაგრამ მაინც, ერთურთისთვის უცხო ვიყავით.
ათასი პეპლით აგსებული შენი სამყარო
არის ჭრელი, ფერებით სავსე.
კვამლით არის ჰაერიც და თვალებიც სავსე.
პარაგრაფებში
დაკარგული შენი გული
უფრო ნაკლებ აბსტრაქტულია,
ვიდრე – აბსტრაქციის პრინციპი.
ის გახვრეტილ ჰორიზონტან
ილევა და უჩინარდება.

ჩიტუნა უნივერსიტეტთან

ჩიტი რომ ვიყო,
ფრთებს გავშლიდი და
გადავუფრენდი მთებს და ხეობებს,
ღრუბლებსაც თავზე მოვექცეოდი,
დედამიწასაც,
ამ სამყაროსაც.

მაგრამ რაკიდა აქ ცხოვრება მომესაჯა,
უნივერსიტეტის კაბეზე ვზიგარ
და ბიბლიოთეკის შენობას ვუმზერ,
დრო კი გადის
ნახევარსაათიან მონაკვეთებად
და გალიცინის დედოფალი
გარდასულის შესახებ ყვება:
ყვება ზაფხულის მიწურულზე,
ამღერებულ პანაწინა ანგელოზებზე
და მოწკარუნე ბროლის ჭიქებზე.

სასაზღვრო ბავშვი

ჰოლანდიელებსა და გერმანელებს შორის
მებაჟეებსა და კონტრაბანდისტებს შორის
დაფრთიანებული
სასაზღვრო ბავშვი
საზღვრებს შორის გამოზრდილი
სასაზღვრო გამოცდილებებს შორის
საზღვრის გადალახვებს შორის
შლაგბაუმის რიგებს შორის
საზღვარზე მომლოდინეთა რიგებს შორის
პასპორტის მაჩვენებელი
საზღვრისმიღმური მზერით
საზღვარი მისთვის
უკვე უსაზღვროა

ლორელაი

სარკმელთან ვდგავართ.
ლანდშაფტს გავყურებთ.
მდინარე რაინი – ლეგარუსი სითხის ნაკადი.
მოსახვევებში – მატარებლის თვლების ლრჭიალი.
ფრიალო კლდეზე – დარჭობილი დროშა გერმანული.
ზღაპრული.
მატარებლის კუპეში – ნახევრადმთვლემარე ამერიკელი ქალი.

“Look, look - the Loreley”, ვეუბნებით.
მაგრამ, დალლილი, თავს ძლივს აბრუნებს.
მეზობელ კუპეში იაპონლები მღერიან:
“მე რომ გულზე დარდი მანევს,
რას გულისხმობს, მითხარ...”

ინგრიდ ჰენიესი

შრომამისჯილი

ბელორუსი
მოხუცი ქალი
თავისი წარსულის შესახებ ყვება:

გერმანიაში შრომამისჯილი,
მოგვიანებით, როგორც კოლაბორაციონისტი,
დეპორტირებულ იქნა ციმბირში.

მისი ცხოვრება
მძიმე შრომა იყო.
თავის სახლში, ხის ლურჯ სახლში,
მაგიდასთან მიმჯდარი, ოხრავს.
თავს ვერ მაღავს მისი კბილების ცუდი პროტეზი.

“ახლა კი შეიძლებოდა მეცხოვრა,
მაგრამ უკვე სიკვდილის დროა.
მთელი ცხოვრება
მძიმედ ვშრომობდი –
არ მინდა სიკვდილი”.

თავის სახლში, ხის ლურჯ სახლში,
მაგიდასთან მიმჯდარი, ოხრავს.

კეთილი რჩევა

მან მითხრა:

ბოლოსდაბოლოს, რამე იღონე!
შეირჩიე ახალი ვარცხნილობა,
ისეთი, შენი თავი რომ ვერ იცნო!
შეიმუშავე ახალი კონცეპტი!
გაიჩინე ჩემი გულისთვის
ახალი საყვარელი,
გაიხსენე შენი ჰობი,
ნადი კინოში,
ბოლოსდაბოლოს,
უბრალოდ, რამე მოიმოქმედე!

მაყურებელი ქალი

„ერთი ჩვეულებრივი მაყურებელია”,
დიახ, ის მართლაც სხვა არავინ არის.
განმარტოებით მიმჯდარა ფანჯარასთან,
ბეჭითად ქსოვს
და ზღაპრულ პრინცს ელის.
მაგრამ ის არ მოდის,
არ ჩამოქვეითდება თავისი ცხენიდან,
რადგან ის მხოლოდ ზღაპარში არსებობს.
წლები კი გადის,
და მეოცნებე პრინცესა
სვიტერს სვიტერზე ქსოვს
ცისარტყელას ყველა ფერით დამშვენებულს
და შვიდი წლის მერე იგი ისევ იქ ზის
და ელის და ქსოვს
და ქსოვს და ელის
და უყურებს ცხოვრებას,
რომელიც მის თვალნინ გადის.

მოხსენება

გადავსებულ აუდიტორიაში
გერმანისტებს თავი ქალალდებში ჩაურგავთ,
ორატორს გატაცებით უსმენენ და იწერენ.

დიდი გაჭირვებით იკვალავ გზას ადგილისკენ,
 რომელიც შემთხვევით დარჩენილა თავისუფალი.
 შენ არაფერს იწერ,
 მხოლოდ ოცნებებს მიცემული უსმენ
 პროფესორის მუსიკალურ ინტონაციას.
 შენი მზერა დღის მიწურულის ცაში რიალებს,
 სადაც ხანგრძლივი წვიმის მერე
 ღრუბლებიდან მზეს ამოუყვინთავს
 და ხეებს და სასახლის ბაღს თავზე დასდგომია.
 როცა რეკვას იწყებენ მწუხრის ზარები,
 სახლების წითელ სახურავებზე
 უკვე გამშრალია წვიმის უკანასკნელი წვეთები
 და მზის ბოლო სხივილა მსჭვალავს
 სარკმელთა სველ მინებს.

უხალისო საუზმე

საუზმეზე ისევ მარტო უზიხარ მაგიდას
 და უხალისოდ არეგულირებ რადიოს.
 უკმაყოფილოდ აციცქნი ფუნთუშას კიდევებს,
 ყავის ადუღებას უცდი.
 შემუპებულ თვალებს ისრეს;
 კატა, გუშინ რომ შენს ფეხებთან იყო გაყურსული,
 ახლაც ასეა შენს ფეხებთან გაყურსული.
 აჩქარებულ ხაბიჯს ანელებ
 და თვალს ჰკიდებ საათს:
 ავტობუსი სამ წუთში გადის.
 ელვის სისწრაფით სვამ ერთ ყლუპ ყავას.
 ჩანთას ამოიილიავებ
 და კიბის საფეხურებზე ჩარბიხარ.
 უკან რჩება:
 ყავის მანქანა, ნახევარი ჭიქა ყავა,
 ნახევარი ფუნთუშა და
 წინადღის გაურეცხავი ჭურჭელი.
 მზის პირველი სხივი ზანტად ანათებს
 ღრუბლებიდან.

როგორც ფესვებმოქრილი ხე

როგორც ნაცემ-ნაგვემი ძალლი,
ერთი ქვეყნიდან მეორეში
დევნილი და გაგდებული,
ის სხვაგან ვერსად ჰპოვებს სიმშვიდეს,
რადგან ყოველთვის,
მიუხედავად დევნისა და მკვლელობის საფრთხის,
მას სამშობლოს ნოსტალგია ტანჯავს
და საკუთარ თავს ხედავს, როგორც
მშობლიური ენიდან და კულტურიდან
ამოგლეჯილს
და განაგრძობს სიცოცხლეს,
როგორც ფესვებმოქრილი ხე,
რომელიც ფესვებს
სხვაგან ვეღარსად გაიდგამს
და ვეღარ აყვავდება.

დიტერ რადტკე

ხე

ჩემი სიტყვები კანკალებენ
ტოტების წნულში
როცა მასში ქარი გაივლის –
მე ხე ვარ

ვარ ბრძენი და ამაყი მოხუცი
მაგრამ ჩემი ნორჩი ფოთლები
დაუოკებლად და უნაზესად ირწევიან
შენს რიტმში

და ასრულებენ სიმფონიას –
ფოთლების საუცხოო შრიალს –
სუნთქვა ატოკებს შენს გულს –
ანუ ბედნიერი ხარ

ხსნა

მე ვეცემი – ვიძირები
მარადიულ ჭაობში

ყოველი საუბარი – ყოველი სატელეფონო ზარი
იძულება იქნებოდა

მაგრამ კეთილი ფიქრები –
სიჯიუტე – ოპტიმიზმი –
ერთობლივად გარს უვლიან
ჩემს მოკლულ შუაგულს

და ცდილობენ
მის გაცოცხლებას:
დადე ნდობის ფსონი
ნამდვილზე და წარუვალზე
ტკივილი გაკრთება და ჩაიქროლებს
როგორც წამნამების დახამსამება

იმედი კი უკვე ხიდებს აგებს –
შენ ჩემდამი კეთილგანწყობილი
და მეგობრული ხარ

შენ ამოგყავარ
ჭაობიდან
ძვირფასი სიტყვით

ზვიგენები

6.-ს

რომ ჩამაგდებდნენ
ზვიგენების გამოსაკვებად
რათა ერთხელ მაინც ვიგრძნო:
მე ცოცხალი ვარ

და არ გავიხრწნა

ნება-ნება – არ ვიქცე
საკვებად რომელიმე უცნობი
ცხოველისთვის

მე ვიცნობ ჩემს უძვირფასეს
ზვიგენს – მე მას
სახელით არ მივმართავ –
ასე უფრო ლამაზად მოვკვდები

ალუბლის ყვავილები

ეს სიკვდილის სიახლოვეა –
ალუბლის ხე იმოსება
უფრო შეტი და შეტი ყვავილით

შენ ჩემს წინ ზიხარ
და ნორჩი და მშვენიერი ხარ

სიცოცხლის ხალისით აღსავსე ვუმზერ
თვალებში სიკვდილს

დავეხეტები ტოკიოში
ყელზე აბრით
რომელზეც ჩემი სახელი წერია

და ვსწავლობ
შენელებულ კადრში მოძრაობას
შენგან – იუ –
უსახლკარო მოცეკვავე ქალო

მე გამოვდივარ
ჩემი სიცოცხლის მუყაოს
დახურული ყუთიდან
და ვიშლები
როგორც ალუბლის ყვავილი

და მივდივარ
უკანასკნელად სამოგზაუროდ

უცებ გრიგალი ამოვარდება
და განძარცვავს ალუბლის ხეს
ყვავილებისგან

თეთრი წვიმით
სავსე ჰაერი

სიცოცხლე – მკვდრის სიზმარი

ხორცი და ქვა და
სული წყალთა ზედა –
ბრმა
ინერს პასუხებს

მე – გაფანტული – განქარებული
ჩემი გულის
თითოეულ ბოჭკოსთან მებრძოლი
სამშენებლო ნარჩენებმი ვიძირები –

დაფშვნილი ქვა
ჩემთა მოყვასთა – გადაუჭრელი პრობლემები –
სექსუალური სიხარბე და პოეზიის
სიყვარული –

ბრმა
ინერს ჩემს პასუხებს –
ათასი კითხვის ნიშნით –
მესიზმრება რომ უკვე მოვკვდი

განშორება

შენ არა ხარ
ქალი მთვარეზე*

სალამოს ვკანკალებ

და ჭოგრიტი ხელიდან
მივარდება

მე – ჩრდილოეთის ოკეანის
უზარმაზარ ყინულზე მდგომი –
სადღაც სიზმრად ვარ

შენ უკვე გაფრინდი სამხრეთისკენ –
მე ვწერ განშორებაზე
და სიკვდილზე

შენი საფლავი რომელიღაც კუნძულზე –
ყვავილებით მორთული
რომელიღაც სოფლის ბოლოში
მე – გიგანტურ ყინულზე მდგომი –
ყინული დნება
ჩემს ფქხებქვეშ

მე ვუერთდები შორეულ სივრცეს –
უკიდეგანო ტყეებს –
სტეპებს – ადგილებს – რომლებსაც
შენ უკვე ვერასდროს ნახავ

გეატე მარია პრუსენი

ქარი ცოცხალია

მარადიულად ცვალებადო
ვინ გამოძრავებს
შენ, ვინც იტაცებ იმას, უკვე რაც დაცემულა

---

*პერსონაჟი, სახელად ფრიდა, რეჟისორ ფრიც ლანგის 1929 გადაღებული ამავე სახელწოდების ფანტასტიკური ფილმიდან. ფრიდა, ექსპედიციის ერთ-ერთი წევრი, მთვარეზე რჩება და იღუპება.

ჩარაზულია სახლის კარი
შენ კი მას აღებ,
იქ შეხიზნულებს თავს ესხმი და
გამორევავ სინათლის შუქზე,
რამეთუ ამსხვრევ, რაც მყარია,
უნდოდ ჰყოფ სანდოს

შენ ხარ ლოყაზე ნაზი კოცნა
სწრაფი შეხება

შენ თვალს მტვრით უვსებ იმას
ვისაც ცრუმლი არა აქვს

მტვერია ის რაც სხეულს გაძლევს
განიჭებს ფორმას

რაა, სამყაროს სიღრმიდან რომ ამოდის და შენ გამოძრავებს?

იქნებ ეს არის
ყველა ჩიტის ერთდროული გამოლვიძება
როცა ერთ წამში
ფრთებს შლიან და აიჭრებიან

იქნებ ეს არის
ფლოქვთაცემა აურაცხელი
როცა ცხენები
ერთდროულად ჯირითობენ დედამიწაზე

იქნებ
ძილია ადმიანთა
ერთდროულად რომ ჩათვლემენ და
უსასრულო სივრცეს გითმობენ

ან იქნებ სულაც
იმის სუნთქვა ხარ
ვისაც ჩვენში დავატარებთ
ყოველდღიურად

აღმოსავლეთი და დასავლეთი

ტქბილო, გამქრალო ნაკვალევო ქვეყნიერების აღმოსავლეთში,

მე დღემდე ვცხოვრობ სურნელებით შენი ქუჩების,

ძლიერი ქარით გათეთრებულის, როგორ მღერის ის ნუშის ხეში,

ვოცნებობ შენი ამოუხსნელი,

დაშტრიხული ნაწერების საიდუმლოზე,

ხოლო შუადღით, დასავლეთის ნათელ დღეებში,

ენაზე ჯერაც გამჭვირვალე თაფლის გემო მაქვს,

ყურში კი - შენი მეტყველების ნაზი გალობა

მიმაგნებინა მყუდრო კერას ალისფერმა აბრეშუმმა შენი ოთახის,

მიდამოებმა ეზო-კართა, და გალიებმა,

დასაზღვრულმა მცირედი სივრცით მეგობრებისთვის,

ყოველდღიურად თავისუფლებამინიჭებული, უკანვე რომ უბრუნდებიან

კოხტა გისოსებს,

კაცს, მათ რომ ამწყვდევს ყოველ სალამოს,

მოტყუებულებს იმ სიმღერით,

ის რომ ასრულებს მოკლე, ხითნათალ ფლეიტაზე

და რომლის ჟღერა გაივლის ჩემს ძილს,

რომელიც არის მსუბუქი და არ არის მშვიდი აქ, დასავლეთში

მძინავს მარტოსულს ნეფრიტის ქვით ხელდამშვენებულს,

ყოველ დამით კვლავ უკანვე გავდივარ შორ გზას,

რათა დილით გავიღვიძო კვლავ და კვლავ აღმოსავლეთის მზის ქვეშ

შამანი

მე შენ გხედავდი,

შენი სახის მიღმა გხედავდი.

შენ სათუთი ხარ

ოცნება ხარ

ღრუბელი ხარ, რომ მიცურავს ზაფხულის ცაზე,

ყველასათვის უხილავი სურნელება ხარ,

ჟღერადობა ხარ ხავერდოვანი, რომლის შეხება ტკივილს მაყენებს

მე შენ გხედავდი,
შენი სახის მიღმა გხედავდი.

შენს ტალღას, არგის რომ არ დაინდობს
შენს ძალას, ასე ვერცხლისფრად და ბნელად ავარდნილს
სიცარიელეს შენსას, ვერვინ რომ ვერ აღავსებს
ყვირილს, რომლისაც ეშინიათ და გაურბიან

მე შენ გხედავდი,
შენი სახის მიღმა გხედავდი,
შენში ფოთოლი მოცახცახე და უცნობი სიბნელე სუფევს

მე შენ გხედავდი,
მე ჯერ შენი სახე ვიხილე,
ნუგეშისმცემი ჩვეულება
თვალის და პირის, თმის და კანისა,
ხოლო ჩემს სავალს შენი სახის მიღმა მივყავდი

გავხდი შამანი
და შეგიყვარე

ალუბლის ყვავილები

ცხელი ზაფხულის შუადღისას
გრილ მიწაში
მე ალუბლის ხეები დავრგე

იანვრის ყინვა როცა დადგა
ვარწყულებდი თბილი წყლით ხეებს

ახლა როცა გაზაფხულია
ერთიანად გადაპენტილი ჩემი ხეები
ქათქათა როგორც პირველი თოვლი
თვალებზე ნათელ ჩრდილებს მაფენენ

გზა სიცოცხლისკენ

მძინარენი ვართ
იქ სადაც ჯერაც არ გაგვიზომავს დრო და
არც სივრცე არ აგვიგია

გაღვიძებული, არ კი ვიცით რისი წყალობით,
ჩვენს თვალწინ ვხედავთ
გზას სიცოცხლისას

იქნებ ფიქრი ვართ
იმ სურვილით დაბადებული
რომ ვინმეს გვერდით ვიმყოფებოდეთ

მერე კი ჩვენს თავს
მივათვლით მრავალთ
გზას შეყოლილებს
მოსვლით და წასვლით მარადისში რომ მეორდებიან

ფიქრები
ჯერაც მძინარეთა და იმათი
სიცოცხლეს რომ არ ეძიებენ
თანამგზავრნი არიან ჩვენი

ქალაქი ნისლში

ნისლი ადის მდინარის თავზე
დაულლელ ქალაქს დასცექერის უხმოდ,
მისით დაცული ვივინყებთ, რომ უკვე დღე დადგა

ნელ-ნელა გვთვებს სანატრელი, განაპირდება
უფრო და უფრო ჩუმი ხდება მისი ნაბიჯი,
და ჩიტუნების ჭიკჭიკსაც უკვე,
სხვა სამყაროდან რომ გვეყურება,
დაულლელი სინათლე შთანთქავს,
და გზადმყოფისთვის
ცაში მსუბუქად ამავალი კოცონი ხდება

ეს ის უამია
გზას შინისკენ რომ ვეღარ ვიგნებთ
და კვლავ სიცოცხლის თაურწყაროს მივუჯაჭვივართ

ერთობა

დღე სრულიყოფა, როცა იგი ღამეს ისრუტავს
როცა სიბნელე დაინთქმება მის სინათლეში
მაგრამ სიბნელე სინათლის ქვეშ მოციმციმე საფუძვლად რჩება

იგივ სიბნელე,
რომლის ფენებშიც
თავს იმაღავენ უკანასკნელ სიღრმეთა ჩრდილნი
მელოდია უხმო სიშავის
ომ, ეს წმინდა ხმა,
რომელიც ერწყმის ჩვენს სუნთქვას და სულად იქცევა

სინათლე,
გამჭვირვალება და დიდებულება
მომაკვდავი გოთური ტაძრის
ვიწრო და ბევრისმცოდნე სარკმლებით
შუქის თვალებით

ეს სიბნელე ჩაიკარ გულში,
და ის გახდება ნაყოფიერი და ამოსუნთქვის საშველს მოგცემს
და ჩაგირავს თავის
ნიალში
თესლივით, ზამთარს ნიადაგში რომ ატარებს დაძინებული,
რათა აყვავდეს და გაბრწყინდეს ახალი წლის სიკაშკაშეში

ერთობა ჰქევია
სიბნელე რომ სინათლეში გადაიზრდება
და სინათლე რომ საკუთარ თავს შეიმეცნებს ამ სიბნელეში
ხოლო მერე დღე სრულიყოფა

მარიანა გრუბერი

* * *

არ მსურს მოვყვე,
ვინ არ ვიყავი.
ბავშვი,
სამყაროს წინაშე რომ
პირდიად იდგა,
სიცოცხლე,
ჯერაც დაუმცხრალი,
მათთვის უცხოა.
დამჯერე, დუმილს გაჩვეული,
ფიქრში, ჩარაზულ კართა მიღმა,
ოდენ ჩუმად გამომთქმელი
თვით დიადი, დაკარგული დედების ლექსთა.
ამის სანაცვლოდ
თვალს მოვავლებ ოთახის ჭერს;
გულალმა რომ წამოვწები,
თავს კარგად ვიგრძნობ.

მოუწყვლადია ჭეშმარიტების მცველთა სიმკაცრე
მხოლოდ სიცრუეთ თუ უწყიან ლმობიერება.

გახსენება

მახსოვრობაში
მზე ყოველი,

ქვა ყოველი,
შენი თვალი
და ტალღებზე
ლივლივა მზერა,
ვარდნა,
დინება
სწორედ ახლა ხდებოდეს თითქოს.

* * *

ხელში გყავდი ატატებული
თავშესაფრის კარდაკარ მთხოვნელს
- ყურებში ომი ჩაგვწიოდა -
და ერთადერთმა სულიერმა გაგვიღო კარი,
შენ კი უჩვენე,
როგორ შეეძლო შენს აღმართულ თითს
აეკრძალა ბავშვის ტირილი.
სახლში შეგვიძვეს.

* * *

აუცილებელია სიჩქარე,
ისინი ისევ ისერიან.
ისევ:
ტყვიასხმულის თავსხმა,
ტყვიების სიზუსტე
და სხვა სიმრუდის ქვეშ
გამრუდებული გონება.

უნდა მოვიდეს, ვინ?

უხმო სიკვდილია
ჩვენი მდუმარება
ხაფი ბლავილია

ანტონიო პორჩია

ხევბი (ფრაგმენტები)

აქ, ეულ ბუნდოვანებათაგან ერთ-ერთში, მე ჩემს საქმეს ვიქმ, რათა სამყარო-სეულმა წონასწორობამ, რომლის ნაწილსაც მე წარმოვადგენ, არ დაკარგოს წონასწორობა.

ის, ვინც ხედავდა, როგორ ცარიელდებოდა ყველაფერი, ხვდება, რით აღივსება ეს ყველაფერი.

პირველი ჩემი სამყარო მთლიანად გაიხსნა ჩემს წინაშე ჩემი პურის საცოდავ ნატეხში.

წასულმა მამამ ჩემს ბავშვობას ნახევარი საუკუნე აჩუქა.

სიმდაბლენი მარადიულნი არიან, ხოლო დანარჩენნი – ყველა დანარჩენნი – წამიერნი, ერთობ წამიერნი.

სიმართლეს ძალზე ცოტა მეგობარი ჰყავს, და ეს მცირედნი თვითმკვლელნი არიან.

მომექეცი ისე, როგორც შემ წე უნდა მომექცე, და არა – როგორც მე ვიმ-სახურებ, რომ მომექცენ.

ადამიანი არსაით არ მიემართება. ყოველივე, მერმისის მსგავსად, ადამიან-ისკუნ მოემართება.

ის როდია ძლიერი, ვისაც საბლიოთ ვყავარ დაბმული; ძლიერია საბელი.

გულუბრყვილობა, რომელმაც შემომიტია, არასოდეს მტოვებს. სწორედ ის მიცავს.

ჩემს წინ კარი იღება, შევდივარ, ხოლო ჩემს ირგვლივ ასი დაკეტილი კარია.

ჩემი სიღატაკე აბსოლუტური როდია: არსებობს, აგრეთვე, მე.

თვალს თუ არ გაახელ, შეგიძლია თავი დაირწმუნო, რომ ყველაზე მაღალი წერტილი ხარ.

ჩემს მაგალითად არავინ ქცეულა და, აი, დავშთი, როგორც არავინ.

ურწმუნობის მთელი სიავე იმაშია, რომ ოდნავი რწმენა მაინცა აქვთ.

ვიცი: არაფერი გაგაჩნია. ამიტომაც გთხოვ ყველაფერს. რათა ყველაფერი გქონდეს.

ღმერთო, მე თითქმის არასოდეს მწამდა შენი, მაგრამ ყოველთვის მიყვარდი.

ცოცხლობენ მოგონებებად ქცევის იმედით.

მე თითქმის არასოდეს შევხებივარ მტვერს, მაგრამ თავად მტვრისგან ვარ შე-ქმნილი.

მე ვფიქრობ, სწორედ სულიერი ტკივილებია სული, რამეთუ სული, თავის ტან-ჯვათაგან თავდახსნილი, კვდება.

ადამიანი ყველაფრის შესახებ ბჭობს, და ბჭობს ყველაფრის შესახებ ისე, თით-ქოს ყველაფრის შემეცნება მთლიანად მასშია მოთავსებული.

ბევრი რამ ისეთი, ჩემში რომლის კეთებასაც თავი ვანებე, თვითკეთებას განაგრძობს ჩემში.

ყველაფერი, მდინარეთა მსგავსად, დამრეც ზედაპირთა ძალითაა შექმნილი.

სამყარო ჯერ კიდევ არაა საყოველთაო წესრიგი. მას აკლია ადამიანი.

თავი ანებეს შენს მოტყუებას, მაგრამ არა შენდამი სიყვარულს. ხოლო შენ გგონია, რომ აღარ უყვარხართ.

ადამიანი, მხოლოდ მსგავსი ადამიანისა, თითქმის მხოლოდ არარაა.

შორს არიან თუ არა ისინი, მაშინ გაიგებ, როცა მიუახლოვდები.

ასი ადამიანი ერთად მეასედი ნაწილია ადამიანის.

მე ვისურვებდი რაიმეში ყოფნას, რათა არ ვყოფილიყავი ყველაფერში.

როცა ზედაპირული თვლებას მგვრის, იგი თვლებას მგვრის იმდენად, რომ
დასვენებისთვის უფსკრული მესაჭიროება.

ბოროტებას ყველა როდი იქმს, მაგრამ იგი ყველას ადანაშაულებს.

ის, რისთვისაც სიცოცხლე გაგვიღია საზღაურად, არასოდეს არაა ძვირი.

ის, ვინც თავის სამყაროს მოჩვენებით არ აღავსებს, მარტო რჩება.

შენ ფიქრობ, რომ ბოლო მომიღე. მე ვფიქრობ, - შენივე თავს მოუღე ბოლო.

შენ თუ მიაღწევ იმას, რომ ადამიანური გამომეტყველება მიიღო, მაშინ რის
მიღწევას შეძლებ კიდევ?

როცა შენი ტკივილი ჩემს ტკივილზე ოდნავ მეტია, მე ვგრძნობ, რომ ოდნავ
მკაცრი ვხდები.

ის, ვინც სიმართლეს ამბობს, თითქმის არაფერს ამბობს.

როცა საგანი ჯერ კიდევ არაა ყველაფერი, - მხოლოდ ხმაურია; ხოლო როცა
ყველაფერია, - სიჩუმეა.

სიბინძურეს გაყრილი სიბინძურე უკვე სიბინძურე აღარაა.

მეც ვიყავი და ზრვაც იყო. ზღვაც მარტო იყო და მეც მარტო ვიყავი. ჩვენ ერ-
თმანეთი გვაკლდა.

როცა რაიმე არა ამსამყაროსეულ აზრს გადავაწყდები, მეჩვენება, რომ ეს სა-
მყარო უფრო ფართო ხდება.

ჩემს წონადობას უფსკრულები ქმნიან.

მიწას მხოლოდ ის გააჩნია, რასაც შენ ასწევ მიწიდან. შხვა არაფერი.

მხოლოდ ჭრილობა ყვირის საკუთარი ხმით.

სახლში ახალი მწუხარება შეაბიჯებს, და იქ მას ძველი მწუხარებები ეგებებიან. მდუმარენი, მაგრამ არა მოკვდინებული.

ადამიანში მოუშინაურებელია არა ბოროტება, მასში არსებული, არამედ – სიკეთე.

არა, არ შევალ. რამეთუ, როცა მე შევდივარ, იქ არავინაა.

როცა მე ვფიქრობ, რომ ქვა ქვაა, ხოლო ღრუბელი – ღრუბელი, თავს უბირად ვგრძნობ.

დაახ, ვარსკვლავი მირიადია. და მირიადი ეს ვარსკვლავი ორი თვალია, ამ მირიადს მიჰყრობილი.

ქიმერები მარტონი მოდიან და გუნდებად მიდიან.

არიან მწუხარებები, რომლებსაც მეხსიერება დაუკარგავთ და ალარ ახსოვთ, რატომ არიან ისინი მწუხარებები.

ფრთა არც ცაა და არც – მიწა.

მე ვიცურებ სხვათა ზღვებში, ვიდრე ჩემს ზღვაში არ დავინთქმები.

ყველა მზე შენი ცეცხლის ანთებას ცდილობს, ამ ცეცხლს კი ერთი მიკრობი აქრობს.

ტირილი თავად ტირილზე მეტია, - ეს მაშინ, როცა ტირილს უმზერ.

მწუხარება ჩვენი მეგზური არაა, იგი წინ მიგვიძლვის.

თითქმის ყოველთვის: ყველაფერი, რაც შეუძლებელია, საყვედურია იმ ყველაფრისადმი, რაც შესაძლებელია.

სამყაროს, რომელსაც არაფერი გაეგება სიტყვის გარეშე, შენ თითქმის უსიტყვოდ მოევლინე.

ის, ვინც ხანგრძლივად რჩება თავის თავთან განმარტოებით, არამზადაა.

ისე ბეჯითად ვამბობდი უარს ზოგიერთ ნივთზე, რომ ამჟამად უარს არ ვიტყოდი მათზე.

ჩვენ სიცარიელეს მხოლოდ მისი აღვსებით ვეუფლებით.

ღმერთმა ბევრი უბოძა ადამიანს, მაგრამ ადამიანს უნდა, რომ რაღაც ადამიანისგანაც მიიღოს.

როცა ყველაფერი გაკეთებულია, სევდას მოუცავს განთიადები.

გზა ერთობ ამოკლებს არა მანძილს, არამედ – ცხოვრებას.

სადაც არაა სიკეთე, რათა იგი გაინაწილონ, ღამეა სიკეთე.

ხე ეულია, ღრუბელი ეულია, - ყველაფერი ეულია, როცა მე ეული ვარ.

რა – საუკუნე და რა – წამი, - ერთნაირად კვდებიან, წამეულად.

ზოგჯერ, ღამით, რათა მზერა აღვიკვეთო, სინათლეს ვანთებ.

მარშრუტს თუ არ შეიცვლი, რა აზრი აქვს გამცილებლის შეცვლას?

რამდენადაც უფრო პატარაა ადამიანი, იმდენად მეტს იტანს. მაგრამ როცა დაასკვნის, რომ იგი არარაა, ყველაფერს აიტანს.

მე გარდაცვლილს დავყურებდი. და საკუთარი თავი ისეთი პატარა მეჩვენა, ისეთი პატარა. ღმერთო, რა უზარმაზარია გარდაცვლილი!

დიახ, საჭიროა ვიტანჯოთ, თუნდაც ტყუილ-უბრალოდ, რათა ტყუილუბრალოდ არ ვიცხოვროთ.

არავის ესმის, რომ შენ ყველაფერი გაეცი. უნდათ, რომ კიდევ გასცე.

მხოლოდ მცირედთათვისაა მისაწვდომი არარა, - ფრიად შორია გზა არარამდე.

ადამიანები და ნივთები მაღლდებიან, დაეშვებიან, განეშორებიან, დაახლოვდებიან. ყველა და ყველაფერი მანძილის კომედიაა.

ადამიანი, რომელმაც გაიგო, რომ იგი სასაცილოა, არ იცინის.

რატომ არ შეიძლებოდა, მავანს მაინც შეენდო კაცისთვის, რომელსაც არავინ შეუნდო?

შენ იმდენი ხარ, რამდენადაც შენს საჭიროებას განიცდიან, და არა - იმდენი, რამდენიც შენ შენს თავში ხარ.

ადამიანური სევდა, როცა მას სძინავს, უფორმოა. როცა მას აღვიძებენ, იგი იმის ფორმას იღებს, ვინც გააღვიძა.

ჩემი ჭეშმარიტებანი დიდხანს როდი ცოცხლობენ ჩემში, - რამდენადაც მცირე ხანს ცოცხლობენ, იმდენად უცხონი არიან.

ბავშვი გვიჩვენებს სათამაშოს, უფროსი კი მალავს.

ზოგიერთი ნივთი იმდენად ჩვენეული ხდება, რომ ჩვენ იგი გვავიწყდება.

მე შენ ისეთი მიყვარხარ, როგორიც ხარ; ოღონდ ნუ მეტყვი, - როგორი ხარ.

მე რომ არ მწამდეს, - მზე ზოგჯერ მაინც დამყურებს მეთქი, მე მას არ შეგხე-დავდი.

არიან სიზმრები, რომლებიც დასვენებას საჭიროებენ.

მთა, რომელიც მე აღვმართე, ქვიშის მარცვალს მთხოვს, რომ არ ჩამოიქცეს.

მოლოდინმა მოლოდინს მიმაჩვია.

ერთის აღსარება ყველას ამცირებს.

ჩემს ახლოს მხოლოდ სიშორენი არიან.

როცა მოვკვდები, პირველად მოხდება, რომ ჩემს თავს მომაკვდავს არ შევხედავ.

შენი ტკივილი იმდენად დიდია, რომ ტკივილი არ უნდა მოგაყენოს.

ასეა თუ ისე, მე დღევანდელ დღემდე მოვალნიე. სწორედ ამგვარად მივალნევ ჩემი აღსასრულის დღემდე, ასეა თუ ისე.

რა გაეწყობა, მე მივდივარ. სჯობს, შენთან განშორებას დავემდურო, ვიდრე – შენ.

რა იყო აქამდე? რა იყო ამის მერე? ხოლო ეს – რა იყო?

მე ვიცინი, რადგან იცინიან; მაგრამ – არა იმაზე, რაზეც იცინიან.

რა ხანია, ცას აღარაფერს ვევედრები, ხელები კი კვლავ გაწვდილი მაქვს.

მე ვიცი, რა მოგეცი. მაგრამ არ ვიცი, შენ რა აიღე.

სხვა დროს არაფერს ვისურვებდი. დედასაც არ ვისურვებდი სხვა დროს.

დიახ, სწორედ ესაა სიკეთე, - ბოროტების შენდობა. სხვა სიკეთე არ არსებობს.

როცა მისი თვალები ჩაქრნენ, მეც ვიხილე სიბრძელე.

სიცივე კეთილი მრჩეველია, ოღონდ ერთობ ცივია იგი.

როცა შეუძლებელს არ ნატრობენ, - არ ნატრობენ.

ყველაფერი ოდნავ დაბინდულია. სინათლეა და – ისიც.

დამერწმუნე, ოღონდ – რწმუნებათა გარეშე. რწმუნებები უკვე აღარ მარწმუნებენ.

საქმის არცოდნამ შეიგნო შეექმნა ღმერთი.

ნაკლოვანებათა არგამოყენება სულაც არ ნიშნავს, რომ შენ ისინი არ გაგაჩნია.

ბრმას მზე მიაქვს მხრებით.

ჩვენ ვსაყვედურობთ სახელს და შემდგომ არ ვიცით, სახელს რა ვუწოდოთ.

მე ვიცი, რომ მივბობლავდი – უპირველესად – მცირედიდან მარადიული შემდეგისკენ, არ კი ვიცი – როგორ.

ადამიანი ზომავს და ისე ცხოვრობს, ხოლო თვითონ ქვეყნად არაფრის საზომს არ ნარმოადგენს. საკუთარი თავისასაც კი – არა.

რათა არ ვიცრუო, არაა საკმარისი, რომ არ ვიცრუო.

ჩემი ღირსება შესთხოვს მას, ვინც არც დღეს და არც ოდესმე ავს არ შემაწევს; მაგრამ მას, ვინც ავს შემაწევს, ჩემი ღირსება არაფერს შესთხოვს.

მცირედთა სიდიადე ყველაფერია, დიადთა სიდიადე – არაფერი.

კაცი ღმერთად გახდომას ინდომებდა, ოლონდ – ჯვრის გარეშე.

შენთვის გაცხადდება ის, რასაც თავად განუცხადებ საკუთარ თავს, და არა – ის, რასაც სხვები გაგიცხადებენ.

როცა მგონია, რომ უჩემოდაც მშვენივრად არსებობს ყველაფერი, რარიგ არაჩეულებრივი მგონია ეს ყველაფერი!

დროის ჩემეული ნამცეცები მარადისობას ეთამაშებიან.

რამდენი სამყარო, რამდენი სამყარო – მხოლოდ იმიტომ, რომ ერთი ბერძავი ტვინი გამოცოცხლდეს!

ჩემი უკანასკნელი რწმენა – ესაა ტანჯვის რწმენა. და მე განმიმტკი-ცდება რწმენა, რომ არ ვიტანჯები.

ადამიანი რომ კეთილი ყოფილიყო, ეს სიკეთე მისთვის არავითარი ღირებულების მქონე არ იქნებოდა.

მიწასთან ჩემი მიჯაჭვულობით ჩემი თვალების თავისუფლებას დავტირი.

გულს რომ დავკოდავთ, სწორედ ამით ვქმნით მას.

განცალკევების შიში ამთლიანებს.

იგი დავარდა, როგორც ფრთა, - რათა შენ არ გტკენოდა.

იმით, რასაც ვხედავ – ნახვის სურვილით შეპყრობილი – მე ვტირი იმას, რის დანახვასაც არ ვისურვებდი.

სიცრუით დალლილი რამდენი ადამიანი იკლავს თავს პირველი სიმართლის-თანავე.

ის, რასაც შენ იქმ, შენი წარმოდგენა როდია იმის შესახებ, რასაც შენ იქმ.

როცა მგონია, რომ შენ ჩემი სიტყვები გესმის, ჩემი სიტყვები შენად მეჩვენება, - მაშინ კი მესმის ჩემი სიტყვები.

როცა აღარაფერი დამრჩება, მე მეტს აღარაფერს მოვითხოვ.

ვისაც უყვარს და იცის, რატომ უყვარს, - არ უყვარს.

ყოველთვის, როცა ვიღვიძებ, საცნაურვყოფ, რაოდენ იოლია იყო არავინ.

მე სამოთხეში მხოლოდ ჩემი ჯოჯოხეთით წავალ, თორემ მარტო – არასოდეს.

მე გული მტკივა, მაგრამ იგი არ უნდა მტკიებოდა, რადგან არც ჩემით ცოცხლობს და არც ჩემს გამო.

შეურიე შენი მწუხარებები მთელი სამყაროს მწუხარებებს და შენი მწუხარებები შემცირდებიან.

შენ განიწმინდები, განიწმინდები... ფრთხილად! თორემ შეიძლება აღარაფერი დარჩეს შენგან.

ყველაფერი თანაბრდება. და აი, ასე მთავრდება ყველაფერი, - გათანაბრებით.

ადამიანი უმწეოა, ხოლო როცა ძლიერის როლს თამაშობს, უფრო მეტად უმწეო ხდება.

რეალური ნივთები მხოლოდ იმდენად არსებობენ, რამდენადაც ჩვენ მათ არა-რეალურ ნივთთა ღირებულებებს და ნაკლოვანებებს მივაწერთ.

ადამიანის ტრაგედია გაცილებით დიდია მაშინ, როცა იგი ამ ტრაგედიას ზურგს შეაქცევს.

იქ, სადაც ყველა ჩივის, ჩივილი არ ისმის.

მზე ბნელს ანათებს, მაგრამ სინათლედ როდი აქცევს.

ყველა სათამაშოს აქვს უფლება, - იყოს გატეხილი.

თუ გსურს, შენს პაღში ყვავილები არ გადაშენდნენ, პაღის ზღუდე მიმოანგრიე.

ის არც თუ მრავალი ნივთი, მე რომ დავთმე, არ დაუთმია ჩემი ნივთების უმრავლესობას.

ყველაფერი, რასაც ჩემში განასკვულს ვატარებ, ჩემს გარეთ – ყველგან – თავ-ისუფალია.

მე რომ არასოდეს არ ვიყინყებდე არაფერს, რაც შენშია, ვერასოდეს აღმოვაჩ-ენდი შენში რაიმე ახალს.

ზოგჯერ მეც ვფიქრობ ამაღლებაზე, ოღონდ არა – სხვებზე გადაბობდებით.

რაც ჩემს მიერ სამუდამოდ დაკარგულა, ესაა ის, რაც – ჩემს მიერ დაკარგული – სხვების მიერ არაა ნაპოვნი.

მე თავად ვიყავ ჩემი თავის მოწაფეც და მასწავლებელიც. და მე ვიყავი კარგი მოწაფე, მაგრამ – ცუდი მასწავლებელი.

მე მიყვარს შენი სიკეთე, მაგრამ არა – შენს ბაგეზე ღიმილის გარეშე.

ყველანი უფრო შორს მიდიან, მაგრამ იქ – უფრო შორს – უფსკრულია.

დღეს ჩემში კიდევ ერთი ნაკლი აღმოვაჩინე. აი, კაცობრიობის კიდევ ერთი ნა-კლი.

ჩემი მკვდრები განაგრძობენ ჩემთვის ცოცხლად ჯახირს.

სავსე გულში ყველაფერი ეტევა, ხოლო ცარიელში – არაფერი. მიდი და გაიგე!

ჩვენ, ერთმანეთის ყოველთვის დამნახველნი, ვერ ვხედავთ როგორები ვართ დღეს.

არავინ არ წარმოადგენს საკუთარი თავისთვის მზეს, თვით მზეც კი – არა.

არის ის, რაც ცოცხალია იმიტომ, რომ მკვდარია.

როცა მე არაფრის არ მწამს ხოლმე, არ ვისურვებდი შეხვედრას შენთან – ვისაც არაფრის არ გწამს.

ადამიანი ისაა, რასაც ბავშვები ეუფლებიან. დამიანი ისაა, რაც იგი ბავშვების-თვისაა.

დიდი გული პატარითაც ალიგსება.

ახლა ჩემი მექსიერება მილიონი სახელი, ადამიანი და ნივთია, თითქმის ადა-
მიანთა და ნივთთა გარეშე.

მიწამ დაკარგა ჩემთვის განკუთვნილი ერთი მუჭა მიწა.

შენ რომ შენი მწუხარებების დატევება შეგეძლოს და ისინი რომ დაგეტევებინა,
გეცოდინებოდა, - რა გელონა შენი მწუხარებების მიღმა.

ეჩვევიან საჭიროების არსაჭიროებას.

ზოგჯერ გამახსენდება, რომ ვსუნთქავ, და ვიდრე დამავიწყდებოდეს, თითქმის
არ ვსუნთქავ.

მე რომ ჩემივე თავის წინამძღვლი ვყოფილიყავი, მას სიკვდილისკენ მიმავალ
ბილიკს გავარიდებდი.

მე ხილულს უხილავის ბჯენით განვამტკიცებ.

შეცდომების განსჯა კიდევ ერთი შეცდომაა.

ჩემს მიმართ ოდესლაც ნათქვამი სიტყვა დღეს გავიგონე.

მე, ამის მნახველს, მეუბნება, რომ ბრმა ვარ.

როცა ჩვენს ამა თუ იმ ღირსებაზე ვფიქრობთ, ზარალს ვაყენებთ ჩვენს თავს.

მხოლოდ აუთვლელი სიმრავლე მოლოდინთა და დასასრული მოლოდინთა
აუთვლელი სიმრავლისა. მხოლოდ.

ჩემი სახელი, გარდა იმისა, რომ ძახილით მეხმიანება, ჩემს სახელსაც შემახ-
სენებს.

მე ვამბობ იმას, რასაც ვამბობ, რადგან დამიუფლა იმან, რასაც ვამბობ.

იმან, ვინც შეინახა ბავშვის თავი თვისი, თავი თვისი შეინახა.

კაცობრიობამ არ იცის, საით წავიდეს, რადგან მას არავინ უცდის, - ღმერთიც
კი არა.

მე უარი ვთქვი ცოცხლად ყოფნის უღმერთო აუცილებლობაზე. ვცოცხლობ
მის გარეშე.

თუ არაფერი მეორდება, მაშინ ყველაფერი უკანასკნელად ხდება.

ცრემლს არ აფრქვევს ის, ვინც თავწყაროს ვერ პოულობს, რომელსაც თავის
ცრემლს შეურევდა.

ჩემი "მე" ჩემგან შორს წავიდა. იგია ამჟამად ჩემი ყველაზე უფრო შორეული
"შენ".

მავანი, ყველას უკან რომ ჩამოიტოვებენ, უდაბნოში აღმოჩნდებიან ხოლმე.

ასი ათასობით კაცისგან შედგება ქალაქი. ხოლო მე ამ ქალაქში შევდგები ასი
ათასობით გარდაცვლილისგან.

შენ არ იცი, რა აკეთო, მაშინაც კი, როცა ბავშვად იქცევი ხოლმე. მაგრამ სამ-
წუხაროა, როცა უმზერ ბავშვს, რომელმაც აღარ იცის, რა ქნას.

თუ გრამს, რომ შენ ხარ ისეთი, როგორიცაა ნებისმიერი არსებული, როგორ-
იცაა ნებისმიერი ნივთი, მაშინ შენ ხარ ყველა ასებული, ყველა ნივთი. მაშინ
შენ სამყარო ხარ.

რათა ზოგიერთი მწვერვალი დავიპყრო, მე მათ კი არ ვაპატარავებ, არამედ
კიდევ უფრო განვადიდებ.

ბევრის მქმნელი და არაფრის მქმნელი ერთსა და იმავე სურვილს განიცდიან:
რაიმე აკეთონ.

რის მოცემას შევძლებ, სიცოცხლე რომ მოგცე?

სურნელების არმქონე ყვავილებს რომ ყვავილები ჰქვიათ, ეს სურნელების მქონე
ყვავილთა დამსახურებაა.

ჩემი წყურვილი მადლიერია ჭიქა წყლისა და არა – ზღვა წყლისა.

ნივთთა ღირსებანი მათგან კი არ გამომდინარეობენ, არამედ თავს იყრიან
მასში.

რამდენი ბოროტება ჩაიდინა ბოროტებამ, რომელიც მე არ ჩამიდენია!

ჩემი მხარე ყველგან მარცხნივაა. მე ამ მხრიდან დაგიბადე.

ნუ მესაუბრები. მე მინდა შენს გვერდით ვიყო.

როცა მომმართავენ: - “ჩემო”, მე არავინ ვარ.

არსებულთაგან ყველაზე მცირესაც კი თვალებში მზე უდგას.

ვცოცხლობ, რათა სიცოცხლისგან გავთავისუფლდე.

შენ თუ კეთილი ხარ ამასთანაც და იმასთანაც, ეს და ის იტყვიან, რომ შენ კე-
თილი ხარ. და თუ შენ ყველასთან კეთილი ხარ, არავინ იტყვის, რომ შენ კეთილი
ხარ.

მათვის, ვინც კვდება, მიწა სხვა არაფერია, თუ არა ყველაზე უფრო შორეული
პლანეტა. განა ესოდენ მღელვარებას უნდა ვყავდეთ შეპყრობილი იმის გამო,
რაც ყველაზე უფრო შორეულ პლანეტაზე ხდება?

ის, რაც ბრუნდება, მთლიანად როდი ბრუნდება მაშინაც კი, როცა მთლიანად
ბრუნდება.

ის, ვისი საკვებიც სამოთხისებურია, შიმშილს ჯოჯოხეთურად მიიჩნევს.

უამიდან უამზე, რათა სამყაროს გავემიჯნო, მე მას გარშემო ისე შემოვირტყამ
ხოლმე, როგორც – გალავანს.

ამჯერად ყველაფერი შეუფერადებლად იქნა დატოვებული. სწორედ ამჯერად
შემეშინდა ყველაფრის.

გამოუსწორებელს არავინ სჩადის, - იგი თავად ხდება.

თუ შენი მანათობელი მზე გიყვარს, მაშინ შესაძლოა გიყვარს. მაგრამ თუ შენი
მკბენარი მწერი გიყვარს, მაშინ უეჭველად გიყვარს.

მე შენს სულს არ მივითვისებ. ჩემთვის საკმარისია ვიცოდე, რომ შენ იგი
გაგაჩნია.

სულ თუ ერთსა და იმავე საგანს უმზერ, მისი გარჩევა შეუძლებელია.

ის, ვინც ყველა კარს აღებს, ასევე შეძლებს ყველა კარის დაკეტვას.

მე ამ სამყაროს რაღაცას კიდევ შევეხვენებოდი, მას რომ კიდევ რაღაც გააჩნდეს.

ნაკლებად დამამცირებელია გეშინოდეს, ვიდრე – შენი ეშინოდეთ.

ისინი, რომლებმაც თავიანთი ფრთხები სხვებს დაუთმეს, ნაღვლიანნი არიან, რადგან მათ ფრენას ვერ ხედავენ.

შენ ვერ ხედავ ცრემლის მდინარეს, რადგან მას შენი ერთი ცრემლიც არ ურევია.

სხვათა სიღარიბე საკმარისია იმისთვის, რომ ჩემი თავი ვიგრძნო დარიბად, ჩემი სიღარიბე კი ამისთვის საკმარისი არ არის.

ჩვენ სიამოვნებით ვუმზერთ რაღაცას, რაც ჩვენ გვანათებს, - რაღაცას, რასაც ვერ ვმზერთ.

ვისაც თვალხილულს უნახავს, შესაძლოა კვლავაც იხილოს – თვალდაგსილმა.

სიკვდილის შეცნობა სიცოცხლის ფასი ჯდება.

მოგონება მარადისობის ნაწილია.

შეგიძლია ჩათვალო, რომ ყველა ვალი გასტუმრებული გაქვს, თუ მზეს სხივს დაუბრუნება.

მე ჩემს თავს ყველგან ვასამარებ, მაგრამ არ ვიცი, სად მოვკვდები.

ძველ ჭრილობებს შენი სისხლი აღარ ჰყოფნით, ხოლო ახლებს არ სურთ გაიხსნან. და აი, შენი სისხლი იგუდება.

ის, რომ ყველაფერი მოვიმკე, ვიცი არა იქიდან, რომ ყველაფერი მოვიმკე. მე ვიცი ამის შესახებ იქიდან, რომ მეტი არაფერი მომიმკია.

ჩემამდე არსებული და ჩემს შემდეგ არსებული თითქმის გაერთიანდნენ, თითქმის ერთ მთელად იქცნენ, თითქმის ჩემს გარეშე დარჩნენ.

დიახ, მე ყველაფერი გავიგონე. აწი აღარაფერი დამრჩენია გარდა დუმილისა.

ჩემი კომედია ამ კომედის ერთადერთი მსახიობით დავიწყე, მაგრამ ვამთავრებ ისე, რომ მისი ერთადერთი მაყურებელი ვარ.

სამარადისო ძილში მარადისობა წამის მსგავსია. იქნებ დავპრუნდე წამის შემ-დეგ?

რატომ დაუბრუნდი სიცოცხლეს? მესმის. ყველაფრით იღლები. იმითაც, მკვდა-რი რომ ხარ.

სწორედ ჭეშმარიტების შეცნობაა შეშლილობა.

შენ ფიქრობდი, რომ იმის დანგრევით, რაც ანაწევრებს, ამთლიანებ. და დაანგ-რიე ის, რაც ანაწევრებს. და ყველაფერი დაანგრიე. რამეთუ არაფერი არსე-ბობს გარეშე იმისა, რაც ანაწევრებს.

როცა ბოროტება მატულობს, მცირედი სიკეთე სიდიდეს იძენს.

იმას, რასაც საკუთარ თავს ვეუბნები, - ვინ ამბობს? ვის ეუბნება?

ყველა ჩემი აზრი ერთია. რამეთუ არასოდეს შემიწყვეტია აზროვნება.

დიახ, ადრე მინახიხარ, მაგრამ არასოდეს მინახიხარ ისეთი, როგორსაც ახლა გხედავ. სად იარებოდი ისეთი, როგორსაც ახლა გხედავ? ხოლო ისეთი, როგ-ორსაც ახლა გხედავ, სად ხარ ამჟამად?

არიან დაცემულები, რომლებიც არ დგებიან, რათა ხელახლა არ დაეცენ.

არანორმალური რომ მართლაც არანორმალური ყოფილიყო, განა იგი იარსე-ბებდა?

ამდენი იცი ჩემს შესახებ და მაინც არ გესმის ჩემი. ცოდნა გაგებას როდი ნიშ-ნავს. ჩვენ შეგვიძლია ყველაფერი ვიცოდეთ და არაფერი გაგვეგებოდეს.

მე ვიმყოფები გუშინში, დღესში. მაგრამ ხვალეში? ხვალეში მე უკვე ვიყავი.

სიზმარი, რომელიც სიზმრით არ იკვებება, ქრება.

ყველაფერი არარაა, მაგრამ მხოლოდ – შემდგომ. მას მერე, როცა ყველაფერი დაითმენს.

სიბნელე – ესაა სიბნელით განათებული სამყარო.

ის, რაც, ჩვეულებრივ, სარკის წინ გვაყენებს, არის შიში, - რომ ეს ჩვენ ვართ.

იცინ სახელწოდება იმისა, რასაც ვეძებ, და ჰგონიათ, რომ იციან, რას ვეძებ!

ახლა წამია, შემდგომ – მარადისობა. წამი და მარადისობა. მაგრამ მხოლოდ წამია დრო, რამეთუ მარადიული – დრო არაა. მარადიული – ესაა მოგონება წამის შესახებ.

მე რომ ჩემს თავთან განშორება შემეძლოს, ვერავის და ვერაფერს მივეახლებ- ბოდი. საკუთარ თავსაც კი – ვერა.

ნუ გახსნი, - ხომ შეიძლება, რომ იქ არაფერი არ იყოს. მაგრამ რომ მოხდეს და არაფერი არ დაიხუროს ისევ?

შენ მას ყველაზე უკეთესი სახელებით მიმართავდი და მაინც არ გიყვარს. საქმე ისაა, რომ შენ ჯერაც არ მიგიმართავს მისთვის ყველაზე უარესი სახელებით, რათა შეგყვარებოდა.

ზოგჯერ ის, რაც მსურს, და ისიც, რაც არ მსურს, ისეთ დათმობებზე მიღიან, რომ ერთმანეთს ემსგავსებიან.

ის, რასაც სიტყვები აღნიშნავენ, ხანგრძლივი არაა. ხანგრძლივია სიტყვები, რადგან სიტყვები ერთი და იგივეა, ხოლო ის, რასაც ისინი აღნიშნავენ, ყოველ- თვის სხვადასხვაა.

მანძილებს არაფერი შეუცვლიათ. ყველაფერი აქ იმყოფება.

არც ერთი ბედი სხვაზე უკეთესი არაა, რადგან არ არსებობს ისეთი ბედი, რო- მელიც არ ისურვებდა, რომ უკეთესი გამხდარიყო.

მე მსურდა დამეპყრო. და არ დავიჰყარ, რადგან დაურბევლად დაპყრობა მსუ- რდა. ეს-ესაა დაიურვეს და უკვე ავიწყდებათ, სად დაიურვეს.

რათა ამაღლდე, აუცილებელია ამაღლდე, მაგრამ ასევე აუცილებელია, რომ სიშაღლე არსებობდეს.

არსებითი და არაარსებითი თანაბარნი არიან მხოლოდ თავიანთ დასაწყისში.

ნებისმიერი ჭეშმარიტება ამოდის იქიდან, რაც ეს-ესაა დაიბადა. იქიდან, რაც არ იყო.

ვერ გამიგია, როგორ შეიძლება, ადამიანი იყოს ადამიანი. ადამიანი ხომ ისაა, რაც მასშია, ხოლო ის, რაც მასშია, არაა ადამიანი.

რწმენა, როცა ის ქრება, ქრება იქ, სადაც დაიბადა.

მატერია, მხოლოდ მატერია ხელშეუხებელი.

სიცოცხლე კვდომას იწყებს იქ, სადაც იგი ყველაზე მეტადაა სიცოცხლე.

მიაჩინათ, რომ მოძრაობა სიცოცხლეს ნიშნავს. მაგრამ სიცოცხლისთვის როდი მოძრაობენ. მოძრაობენ, რათა მიაჩინდეთ, რომ ცოცხლობენ.

ჩემი სული ყველა ასაკისაა, და მხოლოდ ჩემი ხორცის ასაკის არაა იგი.

თუ ასე სწრაფად ხდება ნივთთა ცვლილება, გამოდის, - როცა ნივთებს ვხედავთ, ჩვენ მათ ვერ ვხედავთ. ვხედავთ ნივთთა ცვლილებას.

ყველა "დიახ" და ყველა "არა" მარადისობებია, მიმდინარე წამებია.

ქვამ, რომელიც ხელში მიჭირავს, შეიწოვა ცოტაოდენი ჩემი სისხლი და თრთის.

მე მესმის, რომ სიცრუე მოტყუებაა, ხოლო სიმართლე – არა. მაგრამ მე ორივე მატყუებდა.

ყველა ნივთი თავის სახელს წარმოსთქვამს.

რაოდენ პანაწკინტელები არიან სულ რაღაც წამის განმავლობაში მცხოვრები არსებები. ჩვენ ვიცით, რომ ისინი სულ რაღაც წამის განმავლობაში ცხოვ-რობენ, მაგრამ არ ვიცით – ცხოვრობენ თუ არა ისინი ასი ხანგრძლივი წლის მანძილზე იმ რაღაც ერთ წამში, რომელშიც ისინი ცხოვრობენ?

ზოგჯერ ისეთი ხანგრძლივია კვდომა, რომ ჩემი თავი უკვდავი მგონია.

შენ რომ მზის ჩასვლამდე დაგეხუჭა თვალი, მზეს მანათობელს დატო-ვებდი.

ახალი ჭეშმარიტება ძველი ჭეშმარიტების სიკვდილია.

გარპ შაგალი

სამშობლო

დუმს მშობლიური ჩემი მხარე...
შენი დუმილით ჩემი სული აისხიპება...
ლოცვა ლოცვა, - დღე და ღამე არასოდეს გამირჩევია.
მაგრამ ცეცხლოვან მკერდს რამ უწამლოს?
კვლავ მუხლს მოვიყრი,
იმედი ჩემი ფარულია, იდუმალია.

უმხურვალესი ოცნებებით განათებული,
ძღვნად ჩემი სისხლი მომირთმევია,
და ჩემი სუნთქვა, -
ვითარცა ცრემლი, ჩემთა თვალთაგან დადენილი;
მთლად სიცოცხლე მომირთმევია;
აჰა, მწვერვალზე ანაზდეული
თრთოლვა ჰაერის, ლურჯის, მქროლავის.
ხოლო მე,
მშვიდად მოლიმარი,
კუთვნილ სიჩუმეს დავენთქმები, განვესვენები.

ალბათ, დიდია შენი წყრომა, მხარეო ჩემო,
მაგრამ გავხსნილვარ,
როგორც ბოცა საცობახდილი,
როგორც ჭურჭელი, წყლით სავსე და ხელმისაწვდომი.
განშორება წლითი-წლობით განმამტკიცებდა...
ჯერ არ დადგება მიმწუხრი, რომ მე დავბრუნდები
და ჩემს საფლავზე
ფერფლს მიმოაბნევ,
სამშობლოვ ჩემო!

იაკობის კიბე

თითქოს ტყე იყოს სამყარო და
მე იქ ოთხით ვიარებოდე.
შიშით განმმსჭვალავს
დაცვენილი ხიდან ფოთოლი.

სიზმარეულში დაძირული, ამ ყველაფერს ვხატავ
და მერე
ტყე – ჩემგან ქმნილი ეს სურათი, თეთრი თოვლით დაიფარება,
პეიზაჟი იმქვეყნიური.
მეც იქ ვარ,
უკვე მერამდენე წელინადია.

უამს ველი, ოდეს არაქაური სასწაული მიმისათუთებს,
გულს გამითბობს და შიშს განაძევებს.
გამომეცხადე შენ, რომელსაც ყოველი მხრით
მოგელოდები.

ო, ხელს ჩავკიდებთ ერთმანეთს და
იაკობის კიბეზე რომ ავმაღლდებით, ჩვენ გავფრინდებით.

ჩემი ცრემლები

ჩემი ცრემლები განა მართლა ცრემლებია – ქვები ცვივიან,
და გალღვებიან და მდინარეს შეერევიან,
წყალსმიცემული ყვავილებით მიაქვს მდინარეს –
აი, იგი, ჩემი სიცოცხლე, ღმერთო ჩემო, ღმერთო ჩემო, და მერე რისთვის?

აი, იგი, ჩემი სიცოცხლე. ვსუნთქავ.
და გელი.
მე შენ მოგელი.
ვიცი, აქვე ხარ, ჩემს გვერდით ხარ, მაგრამ ჩემგან გადახვეწილ
რომელ შორეთში, ღმერთო ჩემო, ღმერთო ჩემო, და მერე რისთვის?

გზათა და ტყეთა გადამლახავს
ძებორციელის სიტყვა ჯერ არ გამიგონია.
ღიმილით ვიწყებ ჩემს ყოველ დღეს
შენს მოლოდინში, ღმერთო ჩემო, ღმერთო ჩემო, და მერე რისთვის?

დღეები დღეებს მისდევენ და ჩემი ჯვარი მდუმარედ მიმაქვს.
ფეხს მერავენ და ხელს მაშველებენ.
ქრება ნათელი და დღე ღამედ გადამქცევია...
ღმერთო ჩემო, ღმერთო ჩემო, რაისთვის დამიტივე მე?

დიდი ხანია

ჟამიდან ჟამზე მსურდა ვინმეს გავსიტყვებოდი,

შორეთიდან გამომეხმო მავანი, მსურდა.
ძახილი ეგე, ფსკერზე შობილი, სულის სილრმეს ამოარლვევდა,
და ბაგეს ჩემსას მოსწყდებოდა ბუნდოვანი ლოცვა ვარდებზე, -
რომ, მსგავსად ყველა ყვავილისა, ეყვავილათ
მაშინ, როცა ჩემს წინაშე შენ აღწიდებოდი.

ვიხვეწებოდი და ვითხოვდი. აი, რას ვითხოვ:
კვლავ იქცეს ღამე სილმაზედ,
ჟამი მესამე და უძილო როცა დადგება,
და ღამემ ჩვენმა, ოდინდელმა და შორეულმა,
თავის თავი გაიმეოროს,
რათა მე, თითქმის შიშველი და არაფხიზელი,
შენეული სამყოფისკენ გამოვემართო.

ხოლო შენ სად ხარ?

ძველი სიზმარი – და მე სიზმარს თავდალწეული.
შენ გაიხსენებ გუშინდელ დღეს:
როგორ გკოცნიდი,
და ბანგი იყო და ბურანი შენი ალერსი –
ჩვენ ხეებს შორის დავრბოდით და
გეძებდი და შენი ძებნით არ ვიღლებოდი.

ხოლო შენ სად ხარ?

მერეკებიან, მაჩქარებენ
ზაფხული და მერე ზამთარი,
ზამთარი და კვლავ გაზაფხული.

საით?

შენს ხელში დღემდე ცოცხლობს, ჯერარდამჭკნარი,
კვლავ შეირხევა თაიგული ჩემეული სიყმაწვილისდროინდელი ყვავილების და
ჩვენს საქორნილო ღამეს ელის - ჩემსას და შენსას.

მტვერს დაუფარავს, წელიწადთა მტვერს დაუფარავს
ცარიელი ჩემი ხელები.
ყველგან გეძიებ და გპოვებ ვერსად.

ხოლო შენ სად ხარ?

დღე ჩემეული, დღე ყოველი, უკუქცეული –
ჩვენ რომ ვიცხოვრეთ, იმ ღამისკენ დაეშურება,
გამიტაცებს თავისთან ერთად.

საით?

მე მინდა და არც მინდა დაბრუნება უკან –
არსაით.

იკეცებიან
ჩემი ფრთები,
მერე ისევ განიშლებიან, რათა მტკიცედ შემოგეხვიონ
და ჩემს გზებს მიგცენ – ცისკენ სავალ გზებს.
და ვიდრე ჩემი ფრენა გასტანს,
მე შენ გეძიებ.

ხოლო შენ სად ხარ?

მე ვიწვდი ხელებს.

ისევ და ისევ
ვცდილობ ფერებად განვასხეულო

სამყარო, შენგან ნაადრევად დატევებული.
მნამს: სული ჩემი, ბაგე ჩემი
შენს შორეულ სიმაღლემდე მოიტანენ
ლოცვას,
ჩემს ძახილს.
ძახილი ეგე უსასრულო სიზმარია,
ჩემეულ ნახატებიდან
შენს ფერხთით რომ დაედინება.
ხოლო შენ სად ხარ?

ბალი

საღამო. ბალი,
მთვარით ფენილი. და შენ –
ზღაპარი. და რეზედის
ნაზი შეხება.

გულში ჩამიკრავ
თუ ამბორით დამასაჩუქრებ,
თუ მეტყვი: “ნადი”,
და ხელის კვრით გამინაპირებ?

ნაზი შეხება სამყაროსი. შეყვარებული
მოდის საღამო,
რეზედის და ბალის კეთილსურნელებით
აღვსილა იგი.

გენალი ალექსეევი

* * *

ვბერავთ ლოყებს
ვითომ ჩვენ ვაყვირებთ დიდ საყვირებს
ჯიბიდან მუშტს ვითავისუფლებთ
ვითომ ჩხუბი გვინდოდეს
ვიხრებით და რაღაცას ვათვალიერებთ
ვითომ რაიმე ფასეული ვიპოვეთ
ვიმართებით და თვალებს ფართოდ ვახელთ
ვითომ რაღაცით შეძრული ვართ
შინ მივდივართ
ვიხდით
და ვწვებით დასაძინებლად
ვითომ სიზმარი შეგვეწევა

არავინ არ შეგვეწევა
სიკვდილიც კი არა
არაფერი არ გვიშველის
უკვდავებაც კი არა

* * *

ყველაფერი რაც გაქვს
გაეცი
ყველაფერი რასაც გაძლევენ
აიღე

მთელი შენი სიმდიდრე
მიეცი ძალაწართმეულებს
და იყავ უძლური
ხოლო უზალთუნს თუ მოგცემენ
აიღე, ნუ მოგერიდება
მთელი შენი გონიერება
მიეცი გონებაწართმეულებს
ხოლო გონივრულ რჩევას თუ მოგცემენ
გათვალისწინე
მთელი შენი ნებისყოფა
მიეცი ნებაწართმეულებს
და იცხოვრე უნებისყოფოდ
ხოლო თუ ტომრით კატას გაჩუქებენ
თქვი მადლობა
მოხსენი თავი ტომარას
ამოსვი კატა
და მოეფერე

სასწაული

სასწაული, ამბობენ,
არ იქნება
ჩვენ კი სასწაულის გვეიმედება
სასწაულს, ამბობენ,
ნუ ელით
ჩვენ კი მას ველით
სასწაული გვინდა!
სასწაული!
ნამდვილი სასწაული!

ნუთუ არ დავიმსახურეთ
თუნდ მცირეოდენი სასწაული?
ნუთუ ტანჯვით არ მოვიპოვეთ
თუნდ ერთი ბენო სასწაული?
გვიშოვეთ სასწაული
სადაც გინდათ!
მოგვართვით სასწაული
და მეტი არაფერი!

სასწაული, ამბობენ,
არ იქნება –
ნურას უკაცრავად!

კითხვები და პასუხები

კითხვა ბევრი მაქვს
რა?
ვინ?
სად?
როგორ?
საიდან?
საით?
რისთვის
და რატომ?
პასუხიც ბევრი
არაფერი
არავინ
არსად
არანაირად
არსაიდან
არსაით
გაურკვეველია რისთვის
და გაუგებარია რატომ
გაოგნებული ვარ
ნუთუ არაფერი და არავინ?
ნუთუ არსად და არანაირად?
ნუთუ სრულებით არსაიდან და არსაით?
ნუთუ სრულიად გაურკვეველია რისთვის?
და საერთოდ გაუგებარია რატომ?
მე მეეჭვება
და კიდევ მაქვს კითხვა
როდის?
როდის ბოლოს და ბოლოს
როდის?
ოღონდ არ მიპასუხოთ ძალიან გთხოვთ
არასდროს
გთხოვთ!

პოროჟენელი

დამარცხებას ელი?
სწორედ რომ ამაოდ

სძლიერ შენს მოძულეს
დაიმორჩილე შენი მტრები
(მხოლოდ ესაა საჭირო)
და გამარჯვება შენი გახდება
და შენ იხილავ მის სახეს
სველს აღტაცების ცრემლებისგან
და შენ გაიგებ
რომ ის კარგია

მუსრი გაავლე ყველა შენს მტერს
ყველა ურჩი გაანადგურე
(ეს საკმარისი იქნება)
და გამარჯვება შემოგხვევს ხელებს
და მთელი ტანით
მოგეკრობა
და დარწმუნდები
რომ ის შენია

შენ მზად ხარ დამარცხებისთვის?
ნუ სულელობ!

გახდი გამარჯვებული!

არ ინანებ!

ზოგი რამ ჩემი ძველი ძმაკაცის, ფრანსუა ვიიონის შესახებ

ფრანსუა რომ სასჯელს ელოდა
ცეცხლოვანი ქალიშვილები ტილოს ქსოვდნენ
ნაზი გოჭი შამფურზე იბრაწებოდა
მოხეტიალე აკრობატები მალაყს გადადიოდნენ
მოედანზე
თმაჭალარა პრელატი კი გულმოდგინედ ლოცულობდა

ფრანსუა რომ შეიწყალეს
ტილოს ორი მესამედი მოქსოვილი იყო
გოჭი მთლიანად შეჭმული იყო
აკრობატები ტავერნაში ლოთობდნენ
ლრმად მოხუც პრელატს კი მშვიდად ეძინა
ხანგრძლივი ლოცვით დაქანცულს

მას რაღაც ცოდვიანი ესიზმრებოდა
სახელდობრ რა – აღარ მახსოვს

ეს იყო ძალიან დიდი ხნის წინ

მიდიოდნენ

მხედედ მიდიოდნენ

მიდიოდნენ და მიდიოდნენ
გზადაგზა ჯოხით ყვავილებს სხეპდნენ
და მიმნდობ ძალლებს ხერხემალს უმტვრევდნენ
მიდიოდნენ და მოუწოდებდნენ მათთან ერთად ევლოთ
და იფიცებოდნენ
რომ მათ ვერავინ შეაჩერებდა

და არც აჩერებდნენ

წავიდნენ კიდეც ასე სადლაც
მერე ისინი აღარ უნახავთ
ისევ იზრდებიან ყვავილები
ისევ დარბიან ძალლები

ამბობენ, ახლები მოდიან
ისინიც ჯოხებით

ვასილი პოდერატივი

ჭარისკაცის სიკვდილი

სრულყოფილია უძევლო სიკვდილი.

უ. სტივენსი

ის მიდიოდა. მდუმარებით გაშეშებული
ლამის ცა ყინვას
ტოტების წნულით შეებოჭა.
ქარში ფარანი ირნეოდა
და ხიდევეშ მოხრიალე ნაკადის სიმღვრივეს მაღამოდ ერთვოდა.
თვალები იბლიტებიდნენ
და ყოვლისმომცველი ბურუსის ცეცხლოვანი ელვა-გრუხუნით
შავ უფასკრულებად ბრმაგდებოდნენ.

ტკივილით გამოწვეული ყვირილი მიწყდა.
მანც გარბოდა და განიცდიდა
უკანასკნელ შიშს, მაგრამ სიგრილის
ალერსიანი წამოქროლება ტკივილს აყუჩებდა, და ძველი შიში
უკან იხევდა ახლის წინაშე.
“მძინავს”, - თავისთვის ჩურჩულებდა,
უგრძნობი, უგონო:
სისხლი ცივდებოდა უხილავი ფოთლების შრიალში,
და ცას ერწყმოდა ფოთლების წაკადი
ფართოდ გახელილი, საკუთართავდავიწყებული მზერის წინაშ
მხრებზე თბილი ჩრდილი ეფინებოდა
და სიცარიელე დამამწვიდებლად
უალერსებდა გატანჯულ სხეულს.

და რომ შეძლებოდა დაენახა, როგორ გაიშალა
მოვარე, ჩალისფერ სივრცეში ლღობადი ღრუბლების თვალი,
და მინას წვრილა, მგლურ თოვლი როგორ ათოვდა
და მტრედის სუნთქვით ათბობდა და

მოფიცქავდა
გათოშილ თიხას, -
მაშინ გაიღიძებდა ამომავალი სინათლის ქვეშ,
გაფითრებულ, სიწმინდედ მბრწყინავ
უაზრობის და ყინვის სივრცეში, რომელიც
უკვე შეუგრძნობელია შენთვის,
შენს ირგვლივ დნობად ველზე განლვრილი,
მოალერსე და იმქვეყნიური მზერის ქვეშ დავიწყებულისთვის.

საპარკეტო ლექცია

ახლა, სხვა. ოთახი არ საჭიროებდა აღნერას,
როგორც მოქმედება – გაგრძელებას.
საიდუმლო შეთანხმება შედგენილ იქნა
აქ. დიახ, ჩემო კარგო,
მკვლელობის
რეკლამად იქცა ყველა წინარე განცხადება.
დღის ნაკვალევი: ნაბიჯებისგან რჩება
მოვლენები, მათი უწარწერო ცხრილები. სინათლე,
ქლორის ნიღაბი, აუგზნებლად აჩვენებდა
ზოგიერთ კლინიკურ ტიპს ორთოგონალური პროექციით
დაა რჩებოდა კამერად (ჩვენ ვსაუბრობდით ამნეზის
ნაწილობრივი დიფრაქციის შესახებ,
ჩინური აჩრდილის თოჯინები
ეკრანს აწყდებოდნენ, ობობები ფურანს სუდარაში ხვევდნენ).
კადრის ტროპიზმები და სინკოპები, მგრძნობელობა
და შიმშილი: ქალაქები
არაფერს მისცემენ დაძაბულ ხატებზე მონადირეებს,
ისინ სენტიმენტალობის ქრონიკა. ლუიზას ლოკომოტივი
სექსუალური იყო,
მაგრამ გატეხილი გული საპელზე გამობმული ფრენდა,
როგორც ეგზემპლარი. სიმულტანისტური ხმები
ფარავდნენ ხათელმხილველად გახდომის
სურვილის პროსპექტს. ლანდშაფტი უფსკრულში გადაშვების
მცდელობის წინაშე შიძის შახტად ქცეულიყო; მგონი, კოცნა
ჰოლანდიური. ორიენტაცია
და საზრისი. აი, ასაკში შესვლასთან ერთად რატომ არ შემცირდნენ
ჩვენი სიჭაბუკის შეცდომები.

ოსტაპ დრაგომოშჩენკოსთვის

უდაბნოს დამფასებელი

- საკმარისი იქნებოდა ამ ნივთს სხვა რამ დარქმეოდა.

ბ. ვიანი

მან იცოდა, რომ სახელი, რომლის გახსენებაც შეეძლო,
ქვაში იყო. არაფერი, იმის გარდა,
არ შეიძლებოდა მოწმობა ქცეულიყო. ამიტომ გაურბოდა სასაფლაოებს.

მისი თითები მხარს ფერფლად დაედვნენ,
ჭების ვხელი სალამო, ქროდა –
შეხვედრის მცხრალი ქარი.

რეინკარნაციამ თავი მოუყარა
აზრის იერივით გადაგვარებულ ქსოვილებს.
მზერამ გაამთლიანა გაორებული ბუნება.
ბრნყინავდა სადილთა მთების ვერცხლი, და ინთებოდა ბროლი
თეთრ სუფრაზე, რომელიც შეევიწროებინა არა სისხლს,
არამედ ჩაის ვარდებს. აქ შავი

ნიშანია:

“ჩამოყინულა სიყვარულის გამო განგაში, როგორც მინაზე
სენტიმენტალური ავტომატი. არაფერი არ მეორდება,
მაგრამ იხსენებს ისევ ისე, ნაწევრდება ურიცხვი მწკრივი,
და შემთხვევითი ანარეკლების ნათელს ამრავლებს
მამლის ყივილი. მაშ, შენ უმზერდი სარკმელში აისს,
შენს მისახმობად არასდროს რომ არ დაბრუნდება, და არა – უკვე
გამართლებულ
შთაბეჭდილებათა მოჩვენებითობას. განმტკიცებულია ბინდბუნდის ცვლა
და ქრება”.

ის გაიაზრებდა აწმყოს. ესმოდა
მოვლენი და მათ იდუმალ საზრისებს
რუკებზე ელემენტარული ოპტიკას ტერმინებით განალაგებდა.
ქარი, ტკბობის უმსუბუქესი თანამგზავრი, ქროდა ზღვისპირიდან.
განა არ შეიძლებოდა
ისე ჩვენებოდა, რომ ბოდვა ყოფილიყო
ცივი კამერის ბუნდოვანი შუქი
და კომუნიკაციის ხაზები,
მისი სანიმუშო ელეგანტურობის
მიწისქვეშა ათავეები?
ქრება სისტოლური სინათლის ხმაური.
ის ხედავს ჰაერს, მისი განსჯისთვის თვალუნვდენელს.

ორთა ხე

მე მაინტერესებს ხეების უძრაობა.

ი. დრუსკინი

ქალი ამბობს: გესმის?
მერე, როცა შენ თქვი (გაქრა:
იხილა, უკვე სხვის შესახებ
წარმოიშობა გრძნობა, რღვევის საზღვარზე
სიტყვით გაჩენილი.
(ადონის, შინ ბრუნდება),
თუ სექტემბრის ქარი
თეთრი და უგრძნობია, როგორც რძისფერი ცაა რუხი,
და მასავით ცივია, და თუ მოთიბულია
გამხმარი ბალახი, თუ თავშესაფარი არსადაა,
საჭირო გახდება პატარა გოგონასავით
გათოშილი ქვის უკან დამალვა.
თუ მთელი ლამე, გათენებამდე,
წვიმა ნაბიჯ-ნაბიჯ უკან იხევს, თუ პირმალი დასველებულა,
თუ ყველა სარქმელი წყალს დაუფარავს, მაშინ, ალბათ, დარჩება
ოდნავ გამოღებულ კარში წვიმის ფარდის მიღმა
სანახავი) და არ გიფიქრია,
გრძნობდი
სიმძიმისგან მინადქცეული ფოთლების გარდასახვას.
ადონის, შინ ბრუნდება.

თუ ისე იზრდებიან ხეები,
რომ ტოტები მაღლა წასულ ფესვებად იქცევიან;
თუ შესაძლებელია ლოყით მიეკრა მკაცრ ქერქს
და იცინო, ირბინო სველ ბალახზე, დაეცე
გაყინულ მინაზე, შესვე ნამი, იხარხარო და ისეირნო
მაგრად დახუჭული თვალებით:
ეს ნიშნავს, რომ, ბოლოსდაბოლოს, “მე” იძენს მოცულობას
ნივთების სამყაროში, რომლებმაც წინ გაუსწრეს შენს დაბადებას.
თუ შენ ისევ ისე ზიხარ პირმაღზე, თუ
ისე იცდი, გუშინ რომ იცდიდი,
- წავა შემოდგომა. ასევე იქნება ხვალაც,
და მრავალი გაზაფხულის მერეც.

ორთა შეხვედრის წინასწარჭვრეტა
ავსებს ხეს, მოლოდინს.

არაადი დრაგომოშჩენკო

სწრაფი მზე

"The sun moves so fast"
Gertrude Stein

"მზე ისე სწრაფად სხლტება"
გერტრუდა სტაინი

1.

მას არ ელიან, მაგრამ გაისმის – დგება შემოდგომა,
მისტერიუმ ფასცინოსუმ, და ირიბ ყინვათა საფარები, ნისლები,
ნივთთა ფიალისკენ წამოდუღებულნი
ფრინველენის თვალისგუგების საგდულებიდან, ბარს რომ განჭვრეტენ,
ნაყოფების გაშლილ აფრებს,
გაშავებულ ლობიოს პარკებს,
წელინადთა შარავანდედში აუმღვრეველ ციურ გონებებს,
ფოჩები ველებს კვლავ დაუბრუნებენ ძველ ხიბლს.
დახალული გორაკებიდან ქვედამართული,
ფისის მშრალისიცარიელით ბაგესავსე რომელილაც მგზავრებივით,
ზურგსუკან მცირე ხნით გამოცოცხლდებიან,
(სისხლი, დაჩარული საფეთქლების მსგავსად, რომლებიც ნივთის
შემომსაზღვრავ
სიბრტყესთან შეუხებლად, და ფოთოლთან შეუხებლად,
მონდომების წნულს,
ძალადობის შემაჩერებელ საწყისებს ერწყმიან),
მტრედისფერი შუშის ნემსების ნაზმატყლიანი მეტყველება რომ აირჩიონ,
როგორც ვაზივით ცეცხლმოდებულ ძნებს შორის

ალმოსავლური ქარის ულერადობა,
თიხის ამოზნექილი ფირფიტების ამომკითხველი.
აირჩევა სეპია,
ნამგალი, მენამული, სისხლისფერი და მდინარეთა ვიწრო მაგმა.

თუმცა, რომელშიც ისევ ერთფეროვანია ულერადობა
იმის შესახებ, რომ "წყალი, ნამღები ანარეკლისა,
ბალახის მოლამუნე ჩასუნთქვით მიუახლოვდება გულს".

2.

სიმაგრეები მოხვეჭისა მორყეულია. ბაგე – ლიტერი.
აზრი, სიტყვის უარმყოფელი, ჩრდილის ფოსოს დაენაფება.
მარცხნიდან ლამე ემბაზში ცეცხლთა ელვარებას წარმოაჩენს,
შორეულ თუ ახლო მიჯნაზე თავის თავის გამნიავებელს.
თუ საფეხურს პოულობს ტერფი,
თეთრი დღეებით სავსე სხეული
კვლავ შეჯერდება, როგორც ჩრდილი, უსახელო, - ლრუბელი
მთვარიდან გადაიფურცლება, ბუჩქს ქერქი ამძიმებს და თქორი
სახლში აღწევს.
კაჟის, წყლის, წამნამების,
მოხეტიალე ნამჯის, ვარჯების განკურნება. არავინ იქნევს
ხელებს, როგორც ცურვისას, - არა, არავინ,
მიმთითებლები თითქოს შესაძლო იმ გზის, რომელზეც წელიწადი დრონი
იძვრიან,

ან – ფრთაშესხმული ვერცხლისწყლის გახსნილი წრეების.
მაცნე კი არა,
მხოლოდ ძერა, სხივით ფრთა რომ ჩამომტვრევია,
წამგლით წყურვილის შემკავებლით,
თან ახლავს ბნელ ეტლს ჰელიოსისას.

სიკვდილი სიყვარულის მიმსჯელია.
"ამ ხვედრს ცოტა თუ გაქცევია" – ეს ფრაგმენტი
ჩართულია სხვა ფრაგმენტში.
ენით ნოტიო კბილების გავლა
და იმის წვდომა, თუ საიდან მოიკლაკნება ტეხილი: განსაზღვრების
შარიშური.
ცნობიერება იმაზე შეჩერდა, თუ როგორ არ იცვლის თავად ის, - კოშტი, -
მუდმივობაში მთლიანობის გამომნასკველი,

ნაკადით წარეცხვადი, არც ადგილს, არც დროს
ასახვისას, ამსახველისას ასახვისა.
მე, თეოტოკოპულოსი,
ჩვეულებისამებრ, არაფრის მჭვრეტი,
განუწყვეტლივ გწყვეტ წარმოთქმას იმ სიტყვებისას, რომლებსაც
მოდგმით და დაბადების გარემოებებით შევეწვიე,
და დაკარგული, ამგვარად,
დამყავს
მნიშვნელობით წინა მნიშვნელობის თანდევნის ვალდებულებამდე.

ხოლო რაც იყო მოცემული, - მთვარე წყვდიადის სახურავზე,
შავი ფოთლების ჰორიზონტი,
ქროლვა პოლუსისკენ, სანახებში ძაღლების ყეფა, -
შინაარსია განზრახვათა მსგავსი რიცხვების განშტოებისა,
რომლებიც ცდუნებას მოაჩარჩოებენ: მე
აღარ წარმოვსთქვამ მეტად: “ახლობელი”.

გვიანაა ცეცხლის და წყლის წიგნების კითხვის შესწავლა
ან ხელისგულების მიბჯენა კლდის შუბლზე –
დაუინებული ხილვალა რჩება: მტევნის თვალშეუვლები
გაფრენა, როგორც ლლობადი წაცვალსახელის ორთქლი,
კეფა, მოხვედრილი მზერის არეში,
თითქოსდა ზღურბლი, წარმომსდგარი ჩემს წინ მკაფიოდ...

და ეს – წიქარაზე –
გაცბუნებული მსუბუქი სურათი,
რომელზეც გამოხატულია სოკრატეს დამშვიდობება კრატილოსთან.

ტადეუშ პანტორი

"თავიდანვე მიმაჩნდა..."

თავიდანვე
მიმაჩნდა, რომ ხელოვნება არასოდეს გამოხატავდა
ან ასახავდა რეალურ
ცხოვრებას.
ასეთი პრიმიტიული მიდგომა დამახასიათებელია
ნატურალიზმის და
მატერიალიზმის მიმდევრებისთვის.
ხელოვნება
სინამდვილეზე
საპასუხო რეაქციაა.
ხელოვნების არსეს,
ყველა წიშნის მიხედვით,
შეადგენს პასუხის
გადაუდებელი მოთხოვნილება.
რაც უფრო ტრაგიკული იყო
სინამდვილე,
მით მეტად ძლიერდებოდა
ამ სინამდვილეზე მორალური გამარჯვების,
ტრიუმფის მოპოვების,
ჩვენი დროისთვის
სულიერი ღირებულების დაბრუნების შემძლებელი
"სხვა", თავისუფალი,
ავტონომიური სინამდვილის
შექმნის,
პასუხის შინაგანი "მოთხოვნილება".

ასეთი კონცეპცია შეესაბამება ჩემს
"მე"-ს,
ჯანყისადმი და
პროტესტისადმი სწრაფვას.
არაადამიანური სინამდვილე
ჩემში აღვიძებდა
საპასუხო რეაქციის
უჩვეულოდ ძლიერ მოთხოვნილებას და
იმავდროულად მანიჭებდა
ძალას და მხდიდა ჟინიანს,
რაც აუცილებელი იყო დიდებული ნაწარმოების შესაქმნელად.
ძალიან მინდოდა, რომ
დიდებული ყოფილიყო.
ვფიქრობ, მე საკმარისად
განვჩხრიკე
იმ სინამდვილის როლი,
რომელშიც მომიხდა ცხოვრება
და რომელსაც ყოველთვის
ვუბრუნდებოდი
ყოველგვარი ლოგიკის
და საღი აზრის მიუხედავად.
რეალური ცხოვრება
კარგადაა აღწერილი,
მისი ადგილი ზუსტადაა განსაზღვრული:
მასში ან მის გვერდით კი არსებობს
სხვა, ავტონომიური
და თავისუფალი
სინამდვილის შემქმნელი
ჩემი თეატრი,
ჩემი ფერწერა,
ხელოვნების ნაწარმოები.
მე უკვე ვთქვი, რომ
ეს სინამდვილე
არც იყო და არც უნდა ყოფილიყო
რეალური ცხოვრების გამომხატველი ან
ამსახველი.
და, მით უმეტეს, არავითარ შემთხვევაში —
თხრობითი
ან დოკუმენტური ასახვა.
მის ამოცანას არ შეადგენდა მსჯავრდება,

წინაპრების

და ისტორიის განსჯა.
ჩემთვის მიუღებელია
სპექტაკლის ასე დადგმა,
მიუხედავად იმისა, რომ დღეს
ის ყველგან გვხვდება,
რადგან უკვე შეიძლება
მთელი სიმართლის თქმა (რაც, უდავოა,
მნიშვნელოვან როლს თამაშობს
საზოგადოების ცხოვრებაში).
მე უფრო შორს ვიხედებოდი,
მეტს მოვითხოვდი.
როგორ გავიგოთ?
როგორ და — ჩემი
"საბრძოლო" გეგმები არ იფარგლებოდა
პოლონეთის სინამდვილით,
მე მივმართავდი
ხელოვნებაში
განსხეულებულ
მსოფლიო აზრს
(რისთვისაც ხშირად
მსაყვედურობდნენ
პატრიოტიზმსთვის ზურგშექცევაში),
თავიდანვე
დაკავშირებული ვიყავი
რადიკალური ავანგარდის იდეებთან.
რადიკალიზმი
მიზიდავდა რისკი,
ავანგარდის იდეები
უნივერსალური, საყოველთაო იყო
და არ იზღუდებოდა
მშობლიური ქვეყნის საზღვრებით და ბედით.
ავანგარდიზმის ზოგიერთი იდეა
დამახასიათებელი არ იყო მხოლოდ ერთი
უანრისთვის, ისინი განმსჭვალავდნენ
მთელ ხელოვნებას, პოეზიას, ფერწერას,
მუსიკას, თეატრს.
ძალიან მიზიდავდა
მხატვრული ქცევის ლოგიკა,
ამიტომ

განსაკუთრებულ მნიშვნელობას ვანიჭებდი
ხელოვნების, აზროვნების
ღრმა ცოდნას,
დეფინიციებს და
მეთოდს.
ამასთან დაკავშირებით ძალიან კრიტიკულად
ვუყურებდი
და ვუყურებ
თეატრებს, უფრო კი
უკანასკნელ
ათწლეულებში
აღმოცენებულ ურიცხვ თეატრალურ ჯგუფს,
რომლებიც გაუაზრებლად იყენებდნენ
სიურრეალიზმის, ჰეპენინგის
და ა. შ...
დაად "აღმოჩენებს",
მხოლოდ ეფექტისთვის, ისე,
რომ არ იმსჭვალებოდნენ მათით.
ასე ბევრს იმიტომ ვლაპარაკობ ჩემს
დამოკიდებულებაზე, რომ ის განსხვავდება
საზოგადოდ მიღებულისგან.
საზოგადოდ მიღებული თვალსაზრისი
უფრო ხშირად ცრურწმენა აღმოჩნდება ხოლმე.
განვავრცობ ამ აზრს:
ომისშემდგომ წლებში
(რაც უკვე დაწვრილებითაა აღწერილი)
მებრძოლებს,
დისიდენტებს,
პოლიტემიგრანტებს
ლამის მოწინებით
ექცეოდნენ.
მართალია, მათ მეც პატივს ვცემდი,
მაგრამ ეს
როლი ჩემთვის
უცხო იყო.
ღმილს მგვრიდა
იმაზე ფიქრი,
რომ ჩემი იდეებით
პროტესტს ვუცხადებდი
კულტურის და ადამიანური ცხოვრების

ყველა ზედამხედველის
ინტელექტუალურ ულიმღამობას.
სიტყვა "ემიგრაცია"
ჩემი მოჯანყე ბუნების
პროტესტს იწვევდა,
ქრებოდა იმ "კედლის" არსებობის აუცილებლობა,
რომლისთვისაც თავი უნდა
მერტყა. ამაში მდგომარეობდა ჩემი
შემოქმედებითი პროცესი.
შემდეგ.
იატაკევეშეთი,
კონსპირაცია,
"იატაკევეშეთისკენ"
რომანტიკული მიდრეეილება
და კონსპირაციული
საქმიანობის
გადაჭარბებით შეფასება —
ეს ყველაფერი, ფუი ეშმაქს,
რაღაც არაბუნებრივად მიმაჩნდა.
ადამიანისთვის
ბუნებრივია
კონტაქტი სამყაროსთან,
კონტაქტის სურვილი.
ნებისმიერ ფასად.
50-იან წლებში
ძალიან ბევრი სურათი დავხატე,
თუმცა ვიცოდი, რომ
ვერ გამოვფენდი.
მე მათ "ჩემთვის ვხატავდი",
იმიტომ, რომ უნდა მემუშავა,
უნდა მემუშავა ასე, და არა სხვანაირად.
მე არ მიმაჩნდა, რომ
"იატაკევეშეთში" ვმუშაობდი.
მუშაობის პროცესში
"კონტაქტში შევდიოდი"
მთელ მსოფლიოსთან. თავისუფალთან.
მის აზრებთან და იდეებთან.
მე მნამდა, რომ დადგებოდა დრო,
როცა ჩემს სურათებს
გამოვფენდი.

მე მაშინ

ცუდად წარმომედგინა

მათი ახალი ფუნქცია. ჩემთვის ისიც კმაროდა,

რომ დახურულ სახელოსნოში მათი ხატვისას

მე ეხდებოდი თავისუფალი.

მე მინდა ჭეშმარიტებამდე ჩავალნიო,

მის უღრმეს ფენებამდე,

უარი ვთქვა

ნებისმიერ

"სამკაულზე",

რომლითაც მას რთავენ, კაზმავენ და ნილბავენ.

პირდაპირ უნდა ვთქვა,

რომ პოლიტიკური ტერორის

და საპოლიციო თვალთვალის პირობებში

სხვა თეატრის

და ფერწერის შექმნის მოთხოვნილება

ნაკარნახევი არ იყო ვალდებულების გრძნობით,

ნინააღმდეგობის მოძრაობის

ორგანიზების სურვილით,

პატრიოტიზმით

ან ნამდვილი ბრძოლის ჰეროიზმით.

მე მნამს, რომ

მხატვრის

ძირითად მიზანს შეადგენს

დემიურგული აქტის

ან სიზმრის

მსგავსი შემოქმედებითი პროცესი,

სხვა,

განსხვავებული

სინამდვილის შექმნა, რომლის თავისუფლება არაა

არანაირი ცხოვრებისეული

სისტემის

კანონებით შეზღუდული.

მე გამუდმებით

ვუბრუნდები ამ პრობლემებს,

რაკიდა განვჭვრეტ, რომ

"ხალხთა გაზაფხულის",

პოლიტიკური

და სოციალური თავისუფლებისთვის ბრძოლის

მომავალ ერაში

ცნება
უმაღლესი თავისუფლებისა,
რომელიც აუცილებელია
ხელოვნებისთვის,
გაუგებარი დარჩება
და შესაძლოა
უსარგებლოდაც
ჩაითვალოს...
ხელოვნების თავისუფლება
პოლიტიკოსთა
თუ ხელისუფალთა
ძღვენი არაა.
ხელოვნებას
თავისუფლებას
ხელისუფალთა ხელები როდი ანიჭებენ.
თავისუფლება ჩვენშივეა,
თავისუფლების მოსაპოვებლად
ჩვენივე თაგს უნდა ვებრძოლოთ,
ღრმად ჩვენს
თავშივე,
მარტოობაში
და წამებაში.
ეს უნატიფესი მატერიაა.
სულის სფერო.
ამიტომ
დიდად როდი ვენდობი
"პროლეტარიატის დიქტატურის"
უკანასკნელ წლებში
მომრავლებულ
თეატრებს
და მხატვრებს,
რომლებიც
პოლიტიკური თავისუფლებისთვის ბრძოლის,
რელიგიური,
პატრიოტული ბრძოლის
აპრიორულ პროგრამას
აყენებდნენ.
ძალზე სამწუხაროა, თუ
ამ ლოზუნგებქვეშ შეყვენებულია
ავანგარდისტული ბაზა.

ჰადაა სენდოო

ბავშვობა

ვისურვებდი წყლის მოციმციმე ზედაპირზე ნემსიყლაპიას მსგავსად
მეფრინა

ვისურვებდი ჩემი სიმღერა კალიისას დამსგავსებოდა

ვისურვებდი მთვარის შუქზე ყვავილები დამემტვერა პეპელასავით

ვისურვებდი ცის თავანზე ლრუბელივით გადმიეროლა

ვისურვებდი ვირხეოდე ისე ნატიფად როგორც ხეები მთვარის ტბის

ირგვლივ

ჩემს გონებაში ზღვის ქარის ფრთებს თამამად გავშლი

ფუტკრებს ვთხოვ თაფლი დედებისთვის შემოინახონ

ხოლო ირმის ნუკრს ვთხოვ ბუნდოვანი სიზმრიდან გარეთ გამოაბიჯოს

ჩიტუნას მე რომ დავაფრთიანე თავისუფლებას მივანიჭებ წვიმიან ღამით

და ამ ნემსიყლაპიებმაც წყლის მოციმციმე ზედაპირზე ლალად იფრინონ

გაზაფხულის პირველი სიზმარი

გადავწყვიტე

ბითუუნის ლამეს შენ არ მომნატრებოდი

მინდოდა ჩემივ თავზე მეფიქრა

მაგრამ მამლის წლის ამ პირველ ღამეს

რატომ მოხდა რომ ისევ მესიზმრე?

ვინც დილით მოკვდა შეიძლება ლამით გაცოცხლდეს?
ამ ცხოვრებაში ვინც განქარდა მომდევნოში დაბადება თუ უწერია?
ცვეტაევამ თქვა
რომ სიყვარული უსასრულო სულაც არ არის
სამყაროა ერთადერთი არსებითად რაც უკვდავია

მთვარის შუქზე
ალიონის კარიბჭესთან
მოფარფატე ფანტელები
თავს იყრიან ცხენთა თვალებში

ფესვები

მე ცოცხალი ვარ და შემიძლია
ვხედავდე ფესვებს მდინარეთა, ბალახთა ფესვებს
ზეცის ფესვებს და კლდეთა ფესვებს
და ლექსთა ფესვებს

როცა მოვკვდები სიზმრად ვნახავ
ფესვების კლდეებს, ფესვების ლექსებს
ფესვების ზეცას და ფესვების მდინარეებს
ფესვების ბალახს

ხანგრძლვი მონღოლური ჰანგი

ნება ყოველთვის შენგან მქონდა
ჩემს ხსოვნას რომ გამოეხმო ეს ყველაფერი
მდინარე – ლურჯი აბრეშუმი
ჭირვეული ფეხმარდი პონი
წყაროს სიცილი რაკრაკა შშვიდი
ვარდისფერი კოცნა წყვილების
ერთი თასი სულისჩამდგმელი არომატული ასალა ჩპაი
ძველი მაგიდა ჩუქურთმებით დამშვენებული

**თარგმანები მრავალტომეულისთვის
მე-20 საუკუნის ავსტრიული ლირიკა**

პუგო ფონ პოლანდისთალი

რაა სამყარო?

რაა სამყარო? ის ლექსია მარადიული,
გადმოსხივდება ღმერთის სული, ცეცხლად იღვრება,
გადმოივსება სიბრძნის ღვინო და განიღვრება,
გაგვესიტყვება სიყვარულის ჰანგი ციური

და ყველა კაცის წარმავალი სულიერება
მზით აღმომსკდარი, მისგან სხივად გადმოფრქვეული
ლექსის პწკარია, ათას პწკარში გამოხვეული,
შეუმჩნევლად რომ განილევა, მკრთალდება, ქრება.

და მაინც, ყველა ეს სამყარო ერთადერთია,
ტკბილ-იდუმალი, ვერსაწვდომი, უცხო ბგერებით,
ცხებული თვისივ განუვრცობი მშვენიერებით,

არც სხვათა ექო და არც სხვათა ანარეკლია.
და თუ მას სულაც წასაკითხად ჩაულომავდები,
ეს ის წიგნია, სიცოცხლეში რომ ვერ ჩასწვდები.

სამყარო და მე

ჩემო სიმღერავ, იმ გოლიათ ატლასს ეახელ,
სამყაროს კეფით და მკლავებით ვინც შეძჯენია,
და უთხარ: „თუ გსურს, გაეშურო ვაშლის საკრეფად
ჰესპერიდების საუფლოში, ნება შენია.

ჩემს ბატონს ეს სურს: შენი ტვირთი ისე იტვირთოს,
როგორც კაცს ძალუძს, ბარბითს დასწვდეს და საარაჟოდ
აარაკრაკოს; როგორც ერთი ლანგარი ხილი,
ისე უპყრია მას მკლავებით ჩვენი სამყარო.

ღრმა ზღვები, ზღვებში მობინადრე ყველა ურჩხული,
ის ყველაფერი, რაც სიცოცხლეს ახშობს ყრუ ხმებით;
ხეები, წყვდიადს ფესვებით რომ გამოწურავენ
და კენწეროებს აღივსებენ ქარით, სურნელით;

და მთვარის შუქი, მინის უბეს მომოფრქვეული,
და მოლი, კაცს რომ შეახვედრებს ძილს მოლივლივეს;
ერთბაშად ჩუმი ხელადები, თითოეული
აღსავსე მთელი სამყაროთი: ...ამ ყოველივეს

ჩემი ბატონი მკლავს შეუწვდენს, შეგეშველება,
განა ცახცახით, ისე ლალად და ნებიერად,
ვით ვერცხლის თასი აღივსება წყნარმოუბარი,
მაცოცხლებელი წყლის ნაკადით.” ჩემო სიმღერავ,

გასწი ატლასთან, გადაეცი, და გოლიათი
ატლასი თუ არ დაგიჯერებს ჩემს დანაბარებს,
უთხარ: „მკლავებით ვით ვერ შეძლოს ჩემმა ბატონმა
იმის აწევა, რასაც თავით ლალად ატარებს?”

ალექსანდერ ლირიკულ-პოლიტიკური

გერმანეთი

რომ ეკმეოდეს მხოლოდ საფლავთ გუნდრუკის კვამლი,
ამოდიოდეს მარტოოდენ აკლდამებიდან,
მხოლოდ სანეშტე ლარნაკებს რომ დასტრიალებდეს,*
და - საკურთხეველს, თავის თავში დამტეველს მკვდართა -
გმირის გახრწნილი ნეშტისა და რჩეულთა მტვრისა -,
რომ ასდიოდეს ცეცხლის ალი! რომ ინთებოდეს
მხოლოდ იქ, სადაც მსხვერპლშენირვა აღსრულდებოდა!
ო, გერმანეთო, დიდებულო საკურთხეველო,
მოსრულ ლაშქართა აკლდამაო და მონუმენტო
იავარქმნილი ქალაქების, დამუნჯებულო
ქვეყანავ მკვდართა, გიგანტურო ქვის სარკოფაგო!*

თუმც, დუმდა მწყემსი უმაღლესი და მარჯვენათი
ტახტს მიჰყრდნობოდა, კაცსა და ლომს, ხარსა და არწივს
რომელიც ეპყრა, მარცხენა კი ქარტეხილებით
აზვირთებული სამხრეთისკენ გაეწვდინა და
ბრინჯაოს ბაგე ჩაერაზა სიტყვათა რისხვის
და წყევლა-კრულვის უმძიმესი ტვირთის წინაშე,
შენ მაინც მოგხვდა არნატყორცნი სხივი, ვიდრემდე
რომის გრგვინვა და მეხტატეხა აჟღერდებოდა:
წყეულიმც იყოს იმპერია, რომელიც ერთ დროს
იყო მსოფლიო! ბრწყინვალება დიად არწივთა
უბირ დაცინვად შემოიქცეს, ხოლო მეფეთა
ძალაუფლება გადაიქცეს ბრბოს მრისხანებად!
იქცეს ქვეყანა სამყოფელად ველურ მხედართა

და მომთაბარე ურიცხვ ტომთა! ყველა ნათელი
ერთბაშად ჩაქრეს! წაიბილნოს, რაც იყო წმინდა!
წესის აგება არ ეღირსოთ მიცვალებულებს,*
არ გადაიქცეს ღმერთი წმინდა ღვინოდ და პურად!
ყველა ნაყოფი დედისავე საშოში ჩალპეს,
ჩალპეს ნაყოფი ცხოველთა და მინდვრის საშოშიც
ჩალპეს ყოველი ჩანასახი, ირგვლივ ყველა ტყე
გახმეს...

პირველმა იმპერიამ* თავად გაფლანგა
თავისი თავი. და მეორეც* დაეცა, რადგან
თავისი თავი დაივიწყა. მერე მესამემ
სიხარბით ყელი გამოიჭრა, ის ძალადობდა,
იტაცებდა და ცრუობდა და სხვას აბრალებდა
ყველაფერს, რასაც სჩადიოდა; ნადავლს მალავდა,
საჭმელ-სასმელსაც აყალბებდა, სისხლსაც, პატივსაც,
გვარიშვილობას, დიდებას და თავად სიკვდილსაც.
ის მართებულად აცხადებდა ყველაფერს, რასაც
შენ იწონებდი, თუნდ ყველაზე დამამცირებელს,
ყველაზე ბინძურს და საზიზდარს. რაც არ მოგწონდა,
რომც ყოფილიყო მაღალი და კეთილშობილი,
წარმოადგენდა დანაშაულს. სიყალბის მეტი
შენს დიდებულებს არაფერი ჩაუდენათ;
შენს მხედართმთავრებს ეს შეეძლოთ მხოლოდ და მხოლოდ:
მოემოქმედათ, რაც ღირსებას დაამცირებდა;
შენს გმირებს მხოლოდ ეს შეეძლოთ: მკვლელობა. შენ კი
ასე გგონია, მე მძლიაო ჩემზე ძლიერმა.
არავინ იყო შენზე მეტად ძლევამოსილი!
შენივ გლახავნი ზეიმობენ შენს დამარცხებას.
არ არსებულა ქვეყნად დღემდე ისეთი გლახა,
ვის გვამსაც მასზე უბადრუები ვერ გაძარცვავდა.
ბრძოდ გადაქცეულ ხალხს აფურთხებს სახეში ეს ბრძო.

ვინ გადაგარჩენს, თუ სამყარო ფუქად გახარჯე,
მთელი სამყარო?! ის შუაგული სად არის ახლა,
დედამიწის წრე გარს რომ ეკრა? რომელი კრძალვა,
რომელი რიდი შეაკავებს სიმყიფეს, ყვირილს,
ცუდმედიდობას ხალხებისა? ის – არა, ქვეყნებს
შენს ირგვლივ მუსრი რომ გაავლე, მოაზროვნენი
შენი ხმაურით დააპნიე, მოგრიხე ჯვარი,

რომელზეც ლმერთი გაურულიყო წმინდა არნივის
გადაშლილ ფრთებზე*, თვით დროშებიც, შენი დროშები,
წაპილნე, შენვე გადარეცხე შენი დიდება;
ის –არა, რომ შენ აღარა ხარ, არამედ – ის, რომ
შენივე თავი და რაც შენთვის ძვირფასი იყო,
გაყიდე! შენი უმაღლესი მისია, შენი
ეს იმპერია დააქციე, რაც დაღუპვაზე
უფრო მეტია, ყველა საზარ ხვედრზე მეტია.

არ დაცემულა ისე ტროაც, როგორც შენ – ორჯერ!*
არ ავარდნილა ხანძრის კვამლი პერგამოსიდან
ისე ძლიერად, როგორც – შენი სამფლობელოდან;
არ ჩაძირულა თვით ფარისიც, დაიფობოსიც*
იმსისქე ფერფლში, როგორშიც – შენ, ამდენი ცხედრით!
არ შეიქმნება არა ჰიმნი შენს სადიდებლად!
როგორც დიდებულ შვილიშვილებს დარდანოსისას*,
ისე არავინ მოიგონებს შენს ბინძურ სახელს;
შენ უკვდავებას მოგანიჭებს მხოლოდ სირცხვილი,
მხოლოდ ცრემლი და წყევლა-კრულვა შთამომავალთა.
თვით ბაბილონსაც*, ნანგრევებში, მტვერში დაძირულს,
ისეთი ბედი არ რგებია, შენ რომ გერგება,
შენ, უდაბნოდ და ქვიშად ქცეულს*... არც ბაბილონში,
არც ილიონში ტყე არ ხარობს! შენთვის კი ვნატრობ
უსიერ ტევრებს, რომ დაფაროს შენი სირცხვილი!

წმინდა ბინდ-ბუნდო ოდინდელო! მაღალო ძრწოლავ!
ერთ დროს ქროლვავ და მიმოხედვავ ხშირ ფოთლოვანთა,
მოშარიშურე წინათგრძნობავ კენწეროებში!
მირაკრაკებდა წყალი კლდოვან ხევებში, იქვე
მომნუსხავ ხმათა ლივლივი და მზის ათინათთა
თამაში იყო საცნაური. ხოლო ამჟამად,
რაკილა თავად წააქციე კეთილშობილი
შენი სვეტები, გოდოლნი კი ძირს დაანარცხე,
შენს სახიჩარ და გამრუდებულ სახეს მყვირალა
შუქი ეცემა. წაქცეული ტიტანები კი
ქვეშ დაიტანენ, ჩამარხავენ ტანაყრილ ჩინართ;
ზათქით იმსხვერევა უდიადეს არსთა ლაშქარი,
უკანასკნელი სასოება, ბოლო იმედი,
ეს საკრალური გაზაფხული.

მსოფლიოს ტყეო!

ეს რა დამართე საკუთარ თავს! და რომ დამართე,
რატომ სულ ბოლოს! და თუ მაინც ბოლოს და ბოლოს,
რატომ დიდი ხნის წინათ არა*, გიდრე ფრიდრიხთა
იმ გველეშაპის კბილებიდან ნათესი ამო-
იყვავილებდა, საზარელი! განა, ოდესლაც
შენ სულ სხვაგვარი არ იყავი? კი, მაგრამ როგორ!
განა, რით არ ხარ შენ იგივე? არ შეგიძლია
იყო იგივე და შენ მაინც ის ხარ, ვინც იყავ?
და შენი ძრწოლა არ ეცემა ორივ სამეფოს,
შენს წინ გადაშლილს? განა, ისვე არ შეურაცხყოფს
იმ კეთილშობილ აჩრდილებს და არ ასამარებს
მსოფლიოს ნათელს ბნელ ღამეში? არ ამახიჯებს
და არ აყალბებს უსპეტაკეს ხსოვნას? ასეთი
არც ჰაინრიხი, არც მანფრედი, არც კონრადინი
არა ყოფილან.* ფრიდრიხებიც კი – არა!

ნეტავ,

იმ მეფეებმა* თუ იცოდნენ, რა ჩარგეს შენში,
რომელებიც ავად ეპყრობოდნენ, არად აგდებდნენ
ხალხს, მათ რომელიც ზეცისთვის და დედამიწისთვის
საშიშ, მავნებელ ბრბოდ აქციეს; იმ მეფეებმა
თმა გადაბარსეს კეთილშობილთ, მათვე მოარგეს
კეთილშობილ მხრებს მდაბიოთა თავები მერე!
ერთ ბატონს ერგო სკიპტრა, თავად იყვნენ ეს ერთი.
და როცა ბოლოს მდაბიოთა შორის უარესს
გზა ხსნილი ჰქონდა, იმპერიაც მან იმემკვიდრა.

არავინ დარჩა შენში უკვე ისეთი, ვისაც,
ბოლოს და ბოლოს, ის ლაგამი, სხვებს რომ უდებდა,
თავისი ხელით თავის პირში არ ამოედოს;
ვინც მათრახსაც და დეზებსაც არ შეგუებოდეს.
არავინ დარჩა შენს მეომრებს შორის ისეთი,
ვისაც ის ჯოხი არ ენატროს სხვის გასაროზგად,
რომლითაც თავად მას როზგავდნენ ოდესლაც. მეტიც:
არ დარჩენილა შენში ერთი მხედართმთავარიც,
რომელსაც ერთხელ დადებული თავისი ფიცი
არ გაეტეხოს, წარმოთქვამდა როცა მეორეს.
არავინ დარჩა, ჩინ-მენდლები და ტკბილი სიტყვა
რომ არ შეეტკბოს, გარენარმა როცა უბოძა.

მაგრამ ვინც უკვე აღარ არის თავისუფალი,
მას, ვით სიკვდილი, შიშის ზარს სცემს ის მბრძანებელი,
რომელსაც ადრე არასოდეს უბატონია.

და როს ლაშქარნი აიშალნენ, უდავო იყო:
ულელი, მათ რომ ქედზე ედგათ მრავალი წელი,
ერთობ დამძიმდა, ნავიც ერთობ გადახრილიყო;
მათი ხელებიც და მუხლებიც ცახცახს მოეცვა,
როცა შეუდგნენ მოქმედებს, ყოვლად ამაოს.

დანაშაული სხვებს არასდროს გადააბრალოთ!
არც ეს და არც სხვა რომელიმე დანაშაული!
როდესაც ხალხი ის არ არის, ვინც ერთ დროს იყო,
მაშინ არც თქვენ ხართ, ვინც იყავით; ხართ და აღარც ხართ
იმავდროულად, ვით ეს ხალხი, მყოფიც, არმყოფიც;
დიდებულთაგან ერთ-ერთმა რაც მომიშებულება,
თუ თქვენც იგივე ჩაიდინეთ, ჩაგიდენიათ
ის, რასაც სჩადის ბოგანოთა შორის ბოგანო.
ნუ იტყვით: "არა, მე კი არა, ეს კაცი იყო!"
ნუ იტყვით: "არა, მე კი არა, ის ქალი იყო!"
თუ ცოდვა-ბრალი ყველას განევთ, დაე, ატარეთ
ეს ბრალი ერთად! თითოეულს უკვე ვერასდროს
ჩამოაცილებთ იმას, ყველას რაც შეხებია.
კერძოთა ბედი ამ მსოფლიოს აღარ აღელვებს.
როცა თქვენ გთვლიან, ნუ აპყვებით გადამთვლელთ თვლაში;
როცა გწონიან, როდა ნიშნავს, რომ თქვენც წონიდეთ;
განგიკითხავენ? თქვენ არავის განიკითხავდეთ...
რას უწოდებენ დანაშაულს, ბოლოს და ბოლოს?!
რაკი თქვენს შორის ხმა ერთმაც კი არ აღიმაღლა,
არ აუჯანცდა ყოვლისმომცველ ამ დანაშაულს,
თითოეული თქვენთაგანი დამნაშავეა!
მაშ, დაიდრიკეთ და ატარეთ თითოეულმა!

ტარება არ გსურთ? ამით ტვირთი არ მსუბუქდება,
მაინც მოუწევს თითოეულს მისი ტარება!
ვინც ამ ტვირთს წებსით შეუდგება, აწევს მსუბუქად.

სად უმაღლესი ხე*, გრიგალი წმიდათაწმიდა,
ძლევამოსილი ღრუბლეული, გასაოცარი,
ველურ ველთა და მდელოთაკენ დაიდრიკება,
ამოიტირებს სადაც წყარო, უჩინარნი კი

ერთურთს ჩურჩულით გაუგებრად ესიტყვებიან
და შეუცნობელ ბედისწერას ნისლებში ხვევენ,
იქ დიდხანს თქვენი ბედისწერაც იყო ფარული.
მისგან გაქცევა ნიშნავს მხოლოდ მის გამოხმობას;
და მის წინაშე ქედის მოხრა სიდიადეა,
ქედის მოხრაზე უარი კი – სიდიადეზე
უფრო დიადი საქციელი, რამეთუ, ალბათ,
ეს ნიშნავს სურვილს, ბედისწერის მოთოკვის სურვილს...
და ოდითგანვე ეს არ იყო თქვენი ოცნება?

არა? მაშ, რატომ ანაცვალეთ თქვენი მამულის
ურიცხვი წმინდა გაზაფხული სხვა ხალხთა ზამთრებს?
თავზარდამცემი ჯირითით და მჯიღებანი
მუზარადებით*, უამრავი გაშლილი დროშით
როგორ გაბედეთ გალაშქრება ჰუნების მხარეს,
ციებ-ცხელებით განამებულ ბიზანტიაზე,
ღვთის საფლავისკენ, მერე – რომზე, კვლავ და კვლავ რომზე,
მბრძანებლურადაც, მუდარითაც, გამარჯვებითაც,
მუხლზე დგომითაც, კვიპროსისკენ, ეგვიპტის ხვატში,
მერე – ორივე ინდოეთის მხურვალებაშიც,
სისხლიან თოვლთა ვეღ-მინდვრებზე, სადაც ხელს რკინა
ისე გინვავდათ, როგორც ცეცხლი, წყალსა და ხმელეთს
მიმოფარავდით დაჭრილებთ, დახოცილებით,
გაყინულებით! იმთავითვე არ დაიღუპეთ,
როცა განჭვრიტეთ ბედისწერა გარდაუვალი?!
თქვენ არ იყავით, რაკი ერთხელ მთელი სამყარო
ცეცხლის ენებმა უნდა ლოშნონ*, ცეცხლში რომ დაწვით
მთელი სამყარო? დასასრულის ცოდნა დიახაც
დასასრულია.

ხალხი, არა რათა ეცოცხელა,
არამედ – რათა მომკვდარიყო, უკვე ამისთვის
განწირულიყო! ამით ტრაბახს უნდა მოეშვათ!
ვინც მრუდედ ცხოვრობს, მრუდედ სიკვდილს ვერსად წაუვა.
თავი წუ მოგაქვთ მორჩილებით, თქვენ ის ხალხი ხართ,
ვისაც არ ძალგიძთ, მორჩილებას უარი უთხრათ!
თავი წუ მოგაქვთ და წურასდროს წუ წამოგცდებათ, –
გავიყინეთ და ვიშიმშილეთ, გავიხრწენითო!
თქვენს ხრნნას სათავე იქ დაედო, თქვენი საკვები
და ყველა განძი როცა იმათ გადაულოცეთ,

ვინც დაგიმონათ. თავს წუ იქებთ, რამეთუ მონებს
არაფერი აქვთ სატრაპახო! თქვენს მონობას კი
ღრმა წარსული აქვს. თავს წუ იქებთ! უბადრუეკია,
ვინც სათნოებად რაცხავს ასეთ უბედურებას.

ნამდვილ შიმშილს და მორჩილებას ახლა ისწავლით,
როცა არავინ იშიმშილებს იმის მიზეზით,
რომ თქვენ შიმშილობთ, და არავინ დამორჩილდება
იმის გამო, რომ თქვენ ისურვეთ მორჩილად ყოფნა.
ყოველთვის ჰქონდა შერეული თქვენს მსახურებას
ძალაუფლების წყურვილი და მოთხოვნილებას,
თქვენს სიდუხჭირეს – ფუფუნება, თვითდამცირებას –
მედიდურობა. მსახურება უნდა ისწავლოთ
პირველ ყოვლისა, და ისწავლოთ თავის გაწირვა,
უამისოდაც რაკი თავი უკვე გაწირეთ.
დიახ, ამბობენ, თითქოს თქვენ ხართ თავისუფალი.
თავისუფალი, მაგრამ ვისგან? თქვენ მონები ხართ
თქვენივე თავის. თქვენ ეწევით თქვენსავე ჭაპანს
და – სიდიადეს, გადაქცეულს არარაობად,
იმას, რაც უკვე არაფრისთვის არის ვარგისი,
რასაც ჯიუტად არ იშორებთ, თან დაატარებთ,
რაც უსაშველო სიმძიმეა, იმ კაცის მსგავსად,
თავისი თავი თვითონვე რომ უნდა ატაროს,
რაკი მას ფეხქვეშ მინა უკვე გამოცლილი აქვს.

წუ გეგონებათ, კიდევ მოვა რაღაც მერმისი,
რომ რაღაც მსგავსი კიდევ ერთხელ განმეორდება,
ან – ასეთივე. მართალია, რაც ქვეყნად არის,
მოდის იმისგან, რაც ყოფილა, და რაც იქნება,
მოვა იმისგან, რაც ახლაა, და ყოველივე
ოდესმე ისევ დაბრუნდება. მაგრამ იგივე
როდი იქნება! ის იქნება ისე, როგორც თქვენ
ხართ და აღარც ხართ ამავე დროს ის, რაც იყავით;
ისიც, რაც მოვა, ის იქნება, რაც იყო, მაგრამ
იმავლროულად არ იქნება ის, რაც ყოფილა.
მაშ, რა იქნება ის, რაც მოვა? ის სხვა იქნება.
ვიდრე მზე ნათობს, აღმოხდება, მოეფინება
ადამიანთა ჭირთათმენას და მერე ჩადის,
ვიდრე საშო შობს და ვიდრემდე სამარე შთანთქავს,
იქნება სხვა და მერე ისევ იქნება სხვა და

ისევ და ისევ სულ სხვაგვარად იქნება.

არა

იმისთვის, რათა უსაშინლესს ასცდეთ, და არა
იმისთვის, რათა ითქვას ის, რაც ალარასოდეს
უნდა დაბრუნდეს და არც ძალუს მას დაბრუნება,
რათა დაგიცვათ უარესზე უარესისგან,
სიგიჟის ახალ ტალღათაგან და სირცხვილისგან;
არა იმედთა წასრომევად და არც იმედთა
გასაღვიძებლად! ნუ დასტირით ძველ მიცვალებულს!
მიცვალებულებს იმ სიცოცხლის ფერუმარილით
ნუ ალამზებთ, ალარ არის რომელიც უკვე!
სიკვდილის სამყოფს ნუ შემოსავთ ბრმა ელვარებით!
დაფნის გვირგვინით ნუ დაფარავთ! დამალულ დროშებს
ნუ დახრით! აკი, გამოსცადეთ ცრუ ბრწყინვალება!
შერჩეთ ლირსება მკვდრადყოფნისა თქვენს გარდაცვლილებს.

უსაშინლესიც რომ არ მოხდეს, მაინც მოხდება
იმაზე უფრო უარესი, ვიდრე ახლაა.
თქვენ თუ არ იცით, რა უნდა ქნათ, თქვენს ირგვლივ მყოფმა
ხალხებმა ეს ხომ კიდევ უფრო ნაკლებ იციან.
სამყარო, თქვენ რომ შეაძრნუნეთ, მხარს არ დაგიჭერთ,
საკუთარ თავს ხომ – მით უმეტეს. მას მხოლოდ ახლა
ეხსნება ყველა ის ჭრილობა, თქვენ რომ აჩუქეთ;
სისხლმა, რომელიც თქვენ დაღვარეთ, მოგვიანებით
უნდა იხუვლოს და გადმოსკდეს; თქვენი მსხვერპლისგან
არ მოელოდეთ უფრო დიდ მსხვერპლს! ვინც თქვენ განგმირეთ,
მათ უნდა ექცეთ სარგოდ თქვენი უბედურება.
მაგრამ ვერავინ ამოიცნობს თქვენს დანაშაულს
და ვერ გაიგებს, რა ტანჯვა და წამება გერგოთ
მის დასათმენად, და ვერავინ ამოიკითხავს,
სინამდვილეში რას და რატომ გაუტანჯიხართ,
და ვერ ჩახვდება, კვლავაც როგორ გაიტანჯებით!
არის ისეთი საშინელი დანაშაული,
რომლის საზღვრებსაც ვერ მისწვდება მონანიება.
რას სჩადიოდით, თუ იცოდით – თქვენ კი იცოდით! –
უნდა გცოდნოდათ მაშინ ესეც: არ შეიძლება,
რომ მოქმედება საპრალდებო სკამზე აღმოჩნდეს.
თქვენ კი სწორედაც მოსამართლის წინაშე დგახართ,
ძირს გექაჩებათ, მინისაკენ, სამართალი და

დანაშაული, რომლისთვისაც თავი გაწირეთ.
გაქრა სამივე იმპერია. სამყაროს ჯერაც
სწამს – ოდინდელზე მეტადაც სწამს –, რომ სამყაროა...
თუკი მიგაჩნდათ მართებულად თქვენი ქმედება,
რომლითაც ყველა დანაშაულს თქვენშიც და სხვებშიც
მშვიდი სინდისით ჩაახშობდით, გაამართლებდით
მობარებული განძეულის მიტაცებას და
საუკუნეთა წიაღიდან სტუმრად მოსული
სისხლის მკვლელობას, თქვენივე და სხვისი სისხლისას,
ხელთა და გულთა ძალადობას; თუკი მიგაჩნდათ
და არა მხოლოდ გეგონათ, რომ უფლება გქონდათ,
თუკი იცოდით და იქმოდით დარწმუნებულნი,
მაშინ შეგეძლოთ ეს ყოველი დაგედით თასზე
იმ სასწორისა, რომ ეშვება ციდან მიწამდე
და, როგორც ღმერთი, ისე სწორის იდუმალებით,
და მოგეხარათ ჭეშმარიტი სამსჯავროს კართა
ქედი, და მხოლოდ საკუთარი თავის იმედად
არ იქნებოდით, არც საკუთარ ძალაუფლებას
მიენდობოდით, და იტყოდით მაშინვე უარს
თქვენს მცდელობაზე – ბედისწერას აღმატებოდით.
ახლა მოითხოვთ, რომ სხვაგვარად გაგასამართლონ
და არა – ისე, თქვენ სხვებს როგორც ასამართლებდით?
თქვენ რა, მოითხოვთ იმ სამართალს, თქვენ რომ შელახეთ?!
არავინ განსჯის გამარჯვებულს! ასე რომ, ვაი
დამარცხებულება!

სადაც მოხდა საშინელება,
იქ უარესი ეს იქნება: ისე მოიქცეთ,
თითქოს რაც მოხდა, მომხდარიყოს სანახევროდ და
თქვენც სანახევროდ გედოთ ბრალი დანაშაულში;
ვით იძულებით დაწოქილი გარენართ ხროვა,
თქვენც სანახევროდ იჩიქებდეთ, სანახევროდ კი
აიშვათ, როგორც გარეწრებმა აიშვეს ახლა.
ფუჭი იქნება უარისთქმა იმაზე, რასაც
ჯერ კიდევ გუშინ თაყვანს სცემდით; ფუჭი იქნება
არ მოისურვოთ იმად ყოფნა, ვინც დღემდე რჩებით;
მჯიდებს იცემდეთ იმავ მკერდში, ჯერ კიდევ გუშინ
გაფხორილები რომ უშვერდით ბინძურ ბრძანებებს;
სწორედ იგივე ამოსუნთქვით გამოხატავდეთ
სასონარკვეთას, გამოხატავთ რომლითაც იმედს!

არადა, ასე განა რისი გეიმედებათ?
რომ ამ უბადრუკ თქვენს სიცოცხლეს შეინარჩუნებთ?
რომ შეიძლება უფრო დიდი მოვლენაც მოხდეს,
ვიდრე ეს თქვენი დაღუპვაა? ალბათ, ორივე!
დიდი ხანია იმედოვნებთ და იქვე მალავთ
თქვენ ამ იმედებს! თქვენ ეს უკვე მესამედ სცადეთ!
ბედისწერა კი თავის სათქმელს ერთხელ ამჟღავნებს.
ჩადენილს უკვე ვეღარ შეცვლი. თქვენ იმედოვნებთ
თქვენი თავისთვის, სულაც არა – იმისთვის, რასაც
იმედოვნებდით.

შეიძლება მოხდეს, უეცრად,
თქვენ ბედისწერამ კიდევ ერთხელ ამოგირჩიოთ,
ვით აგირჩიათ დღემდე ხშირად, მაგრამ ის მაშინ
თქვენს შორის სულ სხვებს ამოირჩევს და არა – იმათ,
ვინც უკვე სრულად დაიხარჯა, რაც უკვე სრულად
ამოიწურა.

ჩავლილია უკვე ყოველი.
დაუუმებულა ყველა ზათქი, ყველა ქუხილი.
სისხლით გაჟღენთილ ბორცვებს უკვე გუგუნ-გუგუნით
გადაუვლის და მოშორდება ღრუბლების ჯარი.
თითქოს, გიგატურ არსებათა ვეება მხრებმა
შავი აჩრდილი მოიშორეს, მტვერი ეცემა
იმას, რაც უკვე მტვრად ქცეულა. მკრთალ სინათლეში
აქა-იქ ქუფრი ნანგრევები გამოიკვეთა;
დაუმარხავი ძვლების გროვა; ძლივს შესამჩნევი
ბორცვ-საფლავებით აგებული ერთი საფლავი!
ო, აღსასრულის დღე, რომელიც დღე არ ყოფილა!
ო, ღამე! მკვდარი ეს სიჩუმე, სავსე ხმაურით!
მკვდარი ჰაერი, სავსე ხმებით! არ გყოფნით, განა,
ო, აჩრდილებო, ეგ დიდება? ყველა დიდება
შეცდომაა და სიბრიყვეა! თქვენი დიდება
თქვენს შეცდომებზე ბევრად უფრო უარესია.
რა გაბობოქრებს, თვალდათხრილო, ტუჩმობრეცილო,
დაჟანგებული აბჯრითა და ძონძის დროშებით
აღჭურვილო და უსასრულოდ მოფუთფუთე ბრბოვ?
თქვენ თუ იმ სისხლით იკვებებით, რომლის შესახებ
ისევ ჩურჩულებთ, მაშინ, ვიდრე ყვირის საყვირი,
არ გელირსებათ მოსვენება; ვიდრე ლაშქარი

გამოდის ველად, ვიდრე ჯერაც აირეკლება
უძირო ზეცა, ხანძრით სულმთლად გაწითლებული,
წითლად შეღებილ გუბეებში, შემზარავი და
მაინც აღმძვრელი უსასრულო აღფრთოვანების,
კეთილშობილი და წყეული იმავდროულად,
მძლავრი, დიადი, უბადრუკი; ვიდრე ბრძოლების
ბოლო ხმაური და გუგუნი ბოლოს ატეხილ
ქუხილთან ერთად დავიწყებას მიეცემოდეს.

შენიშვნები

* არ არსებობს კათოლიკური საკურთხეველი, რომელზეც წმინდანთა რელიქვია, თუნდაც ასეთი რელიქვის რაიმე დეტალი, არ იქნებოდა წარმოდგენილი.

* მითითება ნოსტრადამუსის სიტყვებზე:

[ვიღაც] შორს წავა სიკეთის გზაზე: მერე მარჯვნივ
ჩამოჯდება ოთხეუთხა ქვაზე,
მარცხნივ დარჩება მთელი სამხრეთი,
ხელში [ექნება] ბოსტონის დაჭმულული ქალალდი, რკინის სკივრი.

(ძველი ფრანგულიდან თარგმნა ირმა ტაველიძემ)

ბოსტონი - ბანჯისებური თამაშისთვის განკუთვნილი ქალალდი.

* მინიშნება იმ გარემოებაზე, რომ იმ ქვეყნებში, რომლებსაც ეკლესია დასჯიდა, ტაძრები დაკეტილი იყო და არც მიცვალებულისთვის წესის აგება და არც მესის გალობა ან წაკითხვა არ შეიძლებოდა.

* იგულისხმება კეისართა იმპერია.

* იგულისხმება კაიზერთა ათასწლოვანი შმართველობა.

* იმპერიის დიდ გერბზე გამოსახული იყო მრჩობლი არწივი ჯვრით, რომლის ვერტიკალური ძელიც ფრთიდან ფრთამდე იყო გაჭიმული და რომელზეც მაცხოვარი იყო გაკრული.

* ჰერალდის და აგამერნონის მიერ. რამეთუ არა მხოლოდ უსამართლობის გამო, მხოლოდ ელენეს ეგრეთ წოდებული მოტაცების გამო, დაიწყო ომი ტროას წინააღმდეგ, არამედ სამართლიანობის გამოც, კერძოდ - დედა-სამართლიანობის გამო. ელენე სპარტას ისეთივე მემკვიდრე იყო, როგორც კლიტემნესტრა იყო მიკენის ერთმართველი მპრძანებელი; მაგრამ მენელაოსს თავისი თანამდებობა, თანამდებობა დიდი გამგებლისა, ისევე არ უნდოდა ფარისისთვის დაეთმო, როგორც აგამერნონს არ ემეტებოდა საკუთარი თანამდებობა ეგეს-თასთვის. ჩვენს ძალებს კი აღემატება იმ შორეულ დროთა უკეთ განჩხრევა და იმის გარკვევა, ჰერონდათ თუ არა უფლება ლედას ქალიშვილებს, სხვა სასიძოებისთვის მიემართათ.

- * პრიამოსის ვაჟები, ელენეს სასიძოები.
- * პრიამოსის სახლი.
- * კიროსის მიერ.
- * საიდუმლო გამოცხადების მერე.
- * ჰოპენშტაუფენებისა და პრუსიელებისგან, მათი მეორე სახელით.
- * მეოთხე; ფრიდრიხის ნაბიჭვარი; ფრიდრიხის ვაჟი.
- * ეს ორივე ფრიდრიხმა მოიმოქმედა.
- * მსოფლიოს ხე.
- * ლირსების.
- * აპოკალიფსის მიხედვით.

ალმა იონანა პიონიგი

მწუხარე ოდა

მარტო ვარ. პარკებს ჩემთვის როდი მოუქსოვიათ
ძაფი, სხვა ძაფებს ოქროსფრად რომ ჩაექსოვება.
არამყარია, ვით მზის სხივით გაბრწყინებული
ობობას ქსელი შემოდგომისა.

ყოველთვის – მარტო. არ შეერულა ჩემთვის ქოხმახი
ყვავილმოწნული; მე მეუღლის კერა არ მერგო,
მოტიტინე ჩვილს ჩემთვის “დედა” არასდროს უთქვამს,
მე ეს წარსული არ გამაჩნია.

თავქვე მივყვები, გამოღლილი, ცხოვრების ნაკადს,
ხელი შევუშვი უკვე ხოფებს. საითაც უნდა
მიმაგდოს ქარმა, დინებამ თუ ღმერთების ნებამ,
მე მხოლოდ ყოვლის დათმენა მინდა.

უკვე ჩამცხრალა წყლის ხმაური, ჩემი მღელვარე
სისხლის ტალღებიც დამდგარა და ნისლიან მინდვრებს
ვუმზერ, ტოტებს ჩხვერს ჩემი ნავი და თავს ვხრი უკვე
გადმოწოლილი ტირიფების ქვეშ.

ფაუსტა

მე, ცესტიუსის სახლის ხარჭა, უცხოთ ვიტყუებ
ირიბი მზერით, ღიმილით და მი-და-მო-რწევით.
მე, ცესტიუსის სახლის ხარჭა, ყვითელ შუბლსაკრავს

ისე ამაყად ვირგებ, როგორც – კეისრის გვირგვინს.

მე, ცესტიუსის სახლის ხარჭას, უმცირეს ფასად
გამხსნი, მავანო, ვით განცხრომით საგსე ზარდახშას.
ხარჭა ვარ, მაგრამ შენ შეიძენ ტკბობას და არა –
ფაუსტას. იგი თავადვე წყვეტს, ვის უძღვნას თავი.

მიმწუხარზე

არა! არ მნებავს ჩირალდნები
და არც – ცეცხლი, ანთებული სპარსული ზეთით,
არც ბალიშები გაამრავლოთ,
რომელთა მჭახე აბრეშუმზე გაგორებულან გაშიშვლებული თეთრი ასულნი,
მარმარილოს ხიდებივით მოხრილი ზურგით ტკბობის ზღვაში
გადაშვებულნი!

არ გადაჭიმოს გურუმ დაფდაფი
დახვენილი და სწრაფი თითებით,
ვიდრე უკანვე მიიქცეოდეს ჩემი რიტმულად მჩქეფარე სისხლი.
და არც ვარდები მიმოაპნიოთ გლუვ იატაკზე, როგორც მკვლელობა,
არ მაიძულოთ, მე რომ მფარავს, იმ ვუალიდან
გამოვიდე და მივწებდე ცეკვას – ისე ავენთო, როგორც ფარვანა,
რამეთუ მაშინ ჩემი გული წადილისგან დაიბზარება! აქ ხართ ყველანი,
მაგრამ სად არის ის ერთადერთი, ჩემს ზეიმად რომ გადააქცევს თქვენს
დღესასწაულს?

ფაუსტა დედოფალ პოპეას

როცა შემოხვედი წუხელ შებურული და ასე მიბრძანე:
"მომრთე, შენ როგორც ხარ ახლა მორთული და შენსავით შემმოსე!" –
ოი, დედოფალო, გეგონა, მუხლს უმალ ისე მოგიყრიდი,
როგორც – ცესტიუსი, როცა შენ ჩვენს სახლში პირველად მოხვედი.
ჩემზე დარიბი ხარ, პოპეა, მრავალი ქვეყნის დედოფალო,
რადგან შენი ტკბობა ჩემს ტკბობაზე მეტხანს სულაც არ გრძელდება,
შენი ბრწყინვალება არ მომსურვებია მე ჯერაც არასდროს,
ხოლო შენ ითხოვე ჩემი სამოსელი და ჩემი სარტყელი!

შეხვედრა

მაღამოს შუშა და ეს სარკე აიღეთ,
ჩემი ვუალი და ჩემი სამკაულიც
აიღეთ და წადით, ვიდრე გაგახურებთ
თასი, მე რომ ავწევ თქვენთან შესახვედრად!
ლუკა, შენ აქ დარჩი, ჩემს გვერდით იყავი!
იქ, ქვემოთ, იცოდნენ: "ხვალ ცეკვავს ფაუსტა,
ხვალ თქვენს თვალს ფაუსტას სიშიშვლე აღავსებს
და – თქვენი ვნებების ჭუჭყით შებილნული –
იცინებს ხვალაც და ყოველდამ იცინებს!"
მაგრამ დამანებეთ დღეს მხოლოდ სიბნელე,
თმა დაუვარცხნელი, უნილბო იერი,
საწოლი, ვნებას რომ არ დაურწევია,
დღეს – რაკი არავის გავუფრთხილებივარ
და ხალხში მე ლალი სიცილით შევიჭერ –
პეტრონიუსს დღეს გადავეყარე!

ლუკანუსი ფაუსტას

როს მონარნარე ნაბიჯები შენს მდიდარ სხეულს
ჩაატარებენ ჩემს თვალწინ და ვნებით აღსავსე
ეგ თეძოები გაბრწყინებულ და ნატიფ ქსოვილს
ნაკეცთა ჩრდილებს მოაფენენ... მე ვთრთი, ფაუსტა!
როს მზერას მტყორცნი, გული სიღრმეს სიღრმემდე სწვდება,
და, ვუალებში დამალული, როს გამიღიმებ,
ჩემს თავზე უმალ დიდებული დაფნის გვირგვინი
გარდაიქმნება აფროდიტეს მსუბუქ ვარდებად.
ხშირად ვოცნებობ, სიმღერაში, ვით მოოქროვილ
ჩარჩოში, შევძლო მოვიხელთო შენი ხატება,
მაგრამ ვაი, რომ სილამაზის ხანძრის ნინაშე
ყველა სიმღერა უძლურია, რაც მე შემითხზავს,
და უნორჩესი გაზაფხულიც უფერულდება.

ლუკანუსის შეურაცხმყოფელი წერილი

შენ, ალბათ, ხშირად გიფიქრია, რომ დამატყვევე,
ხელები მტკიცედ გამინასკვე თმის ოქროს ჯაჭვით.
და უნაზესი შენი კოცნა ჩემს ბაგებზე
რომ დამდნარიყო, მე მოწყალედ უნდა მეთხოვა.
ფაუსტა! განა, შენ არ იცი, ძაფს დღიდან დღემდე
ლამით ტკბობისთვის რომ ართავდა გმირი ჰერაკლე?
იგი ხომ ამას სჩადოდა არა ომფალეს,
არამედ მხოლოდ ვნების ძალით, და დაიფერფლა
თავი დიადმა, ღვთაებრივა და მარტოსულმა.

ლუკანუსი ფაუსტას

განა შეძლებდი, წასულიყავ და ჩემი სული
ტკივილებისთვის გაგეწირა? შეძლებდი წასვლას,
და ჩემს მიგდებას სურვილისთვის, მკვლელი ქალისთვის,
ვისი ხელებიც მიპირებენ – ბოლო მომიღონ
იმით, რომ დიდხანს არ მაღირსონ შენი ალერსი?
რაც შენ წახვედი, მოლოდინის მტანჯველ საათებს
ვერ ვუმკლავდები, გარს მეკვრიან ხუნდდადებული
მონები, როგორც საზიზღარი ვირთები, შენ კი
მე, სიყვარულის ბორკილებში გახლართულ მონას,
გულცივად მართმევ შენი ნახვის ყოველდღიურ პურს?
შეძლებდი წასვლას მას მერე, რაც თავი მიძღვენი?
შეყვარებული, ვით შეძლებდი ჩემს მიტოვებას?
შენ ჩემი იყავ, ამიტომაც ჩემმა სიმღერამ
შენ უკვდავება მოგანიჭა, ხოლო მე ვკვდები
მარტოსული და განდეგილი, რაკი შენი ვარ.

ჰორტალუსი ფაუსტას

შეხედე! თავი დაანებე, გაერიდეო,
ასე მირჩევენ მეგობრები, ტკბილო ფაუსტა!
უკეთურობას შეგამთხვევსო, მეუბნებიან,
რაკი შენი ვარ ყველაფერზე, თვით ეროსის ნებაზეც, მეტად.

ასე მირჩევენ მეგობრები: მიატოვეო,
ის ჩამიჩი ხარ, ნაადრევმა შემოდგომამ დროებით რომ დაივიწყაო,
ის კი ქორფაა, ვით სახლე, რასაც მზიანი, ოქროვანი დღე გვპირდებაო.
შეხედე! შენს თავს უშველეო, ასე მირჩევენ,
მე კი მტანჯველი ბორკილებით დატყვევებული,
მუხლმოყრით ვდგავარ შენს წინაშე და თავს ვხრი შენსკენ,
ვინც, როგორც ხმალი, მოქნილი და სასიკვდილო ხარ.

სარკის წინ

ვარცხლის სარკეო, ერთადერთო მისანდობელო
მეგობრებისა, შენ, ვინც ჩემივ არსებას მჩუქნი,
როცა მას სხვები დაიპყრობენ მხოლოდ და მხოლოდ.
ცოცხალს მიჩვენებ ჯერაც ჩემს თმას, მთლიან ხელეულს,
ეს თვალიც შავი ცდუნებაა, ბაგე – ხაფანგი!
მაგრამ დრო მოვა, შემპარავად როს გამაფრთხილებ:
“გახსოვდეს, მიზყივ არ იქნება შენთან ვენერა!
შენი თმის ოქროს მალე ვერცხლი შეეპარება,
ღანკების ბალი სისხლს დაკარგავს და ბაგეთა ბლის
ნაყოფიც ერთხელ გახმება და გავერანდება.
რაკი გარგუნა სიყვარულმა ამდენი განძი,
დე, გიხაროდეს ეს განძი და ნუ გეყვარება!”
ვერცხლის სარკეო, შენ ფაუსტას პასუხიც იცი?
“მთელი ოლიმპოს უმხურვალეს სიხარულთაგან
რას გვიბოძებენ ქალღმერთები ჩვენ, მათ მოკვდავ დებს,
თუ არა – მხოლოდ საკუთარი ბედნიერების
იმ ნაყოფიერ გაელვებას, იმ ერთადერთ წამს,
უცხოთა თვალში რომ აღანთებს სურვილის ცეცხლს და
მით ვუტოლდებით მარადიულ გამოსხივებას.
თავყრილობას რომ გამოვუჩნდე მე დღეს მიმწუხრზე
და გამრჯე მჭედლის ხელებს ურო არ გაუვარდეთ
და არ დაუშვას მიტანილი პირთან ფიალა
მოწყურებულმა ამფსონმა და არ უკუიქცნენ
განითლებული გოგონები და ბერიკაცის
უკვე ჩამქრალი გულიდან რომ არ ამოხეთქოს
უკანასკნელმა მხურვალებამ, ხოლო პირველმა
არ ამოხეთქოს უნგერული ბიჭის გულიდან –
მაშინ, სარკეო, მომინდება, სახლში მოვბრუნდე

და დაგამსხვრიო და იმავე ცეცხლში დაგტუგო,
რომელიც ჩემი სხეულიდან არას დატოვებს
თვინიერ ფერფლის, სწორედ ისე გადაშვებულის
ქართან თამაშში, როგორც ადრე ტკბობის მორევში
ჩემი უნაკლო ტანი იყო გადაშვებული".

ლუკა

უფრო ახლოს მოდი, მოდი მეთქი, ლუკა! მჭიდროდ შემომეჭდე.
ნეტავ, თუ გაალლობს შენი მხურვალება ჩემი დარდის ყინულს?
სპილენძისფერი და მოშრიალე თმა გაქვს, ჩემს თმაზე მბრნეინავი,
ჩუმად შერეული ეგვიპტური სითხით ოქროდ რომ ელვარებს.
თქვი, რატომ ვერ ამჩნევს კაცი კაცთაგანი, თუ როგორ ტკბილად და
აისის ვარდისფრად მტოვებ, მოთენთილი საწოლს რომ ვერ ვწყდები.
ერთ დროს მეც თხუთმეტი წლის ვიყავ შენსავით, ძონძებით ვმალავდი
ჩემს სხეულს, თავზე კი მძიმე კოკა მედგა და წყალი დამქონდა,
მარდად მიმოვქროდი ცირკში გასართობად მოსულთა რიგებში,
ტკბილი ხმით ვიპყრობდი მწყურვალ-გათანგული ხალხის ყურადღებას.
და ბედი რომ არა, ერთხელ მწვანებმა როცა გაიმარჯვეს,
ხოლო გულწასული ლიბია სკამს მოსწყდა და წყლისთვის მომიხმეს,
კოკით თავმორთული, ძონძით ვიქწებოდი დღესაც შემოსილი.
არც ჩემი სახლი და ბაღი მექწებოდა, ვერც ლუკას ვნახავდი.
ოჳ, რა ცხარე ცრემლით ავტირდი, ტოგების იმ თეთრ სიუხვეში,
ხალხი რომ დაიძრა დასახმარებლად და ამფორა გამიტყდა.
"საბრალო პატარავ, განა, ამ ნამსხვრევებს უნდა დასტიროდე?
შენ ხომ თავი კოლხთა საწმისით მოგირთავს, იასონის განძით!"
ახლაც კი ჩამესმის ხმა პეტრონიუსის და ვხედავ მის ღიმილს,
შევიგრძნობ მის თითებს, ჩემს თმას საამოდ რომ ეალერსებიან.
ამდენი ხნის მერე მე ისევ ერთადერთ იმ ღამეზე ვფიქრობ,
როცა მის მკლავებში ვნება ისე ვშობე, როგორც ბავშვი ჩნდება....
ლუკა, შენი თმა და შენი სიყმაწვილე, თქვი, რაში გარგია,
თუ ვერვინ აფასებს, პეტრონიუსი კი წუხელ აღესრულა.

საზღაური

შავ პროცესიას წააგავდა ჩემი ბავშვობა,

ვით კვალში ჩამდგარ მონადირეს, ისე ვუფრთხოდი.
და მატირებდა, მაყვირებდა მე შიშის გრძნობა,
ძველი გალავნის გაყოლებით რომ გავურბოდი...

დამსგავსებოდა სიყმანვილე უღრმეს მაღაროს,
და დღის ნათელი იქ ქვასავით იძირებოდა.
მე დავდიოდი ცეცხლმოდებულ ღამის ჩიხებით,
ხოლო სადღაც მორს ყრუ სიმღერა იკარგებოდა...

ჩემი სიმწიფე – წისქვილის ქვის ბრუნვა-ღრჭიალი –
ფქვავს პურის ნაყოფს, აქუცმაცებს პურის სიმწირეს.
მაგრამ სულ ერთხელ როცა მოგკარ მოლიმარს თვალი,
მაშინ ერთბაშად გაიქვითა ყველა სიმწარე...

სახლი გაზაფხულზე

მეც გაზაფხულის მეგობარი ვარ,
ისე, ვით ყველა, ვინც მისთვის გალობს,
წელს კი მას თავზე გვირგვინი ადგას,
უცხოდ მორთულა, ღიმილით მათრობს.
ჭალებს და ტყეებს უხვად მიბოძებს,
მინდვრებს, ჩემს ხვასტაგს, ჩემს სახლს, ჩემს ეზოს,
ის შენ გგავს, არც ის არ მიმატოვებს,
და ვმზეობ, როგორც შენს გულს ენებოს!

ჩასწერი, იხილე: ბედის ტრიალი,
ორთა სილალის ზრდა და მატება.
მწუხრი: შენს ფეხქვეშ ხრეშის ჩხრიალი
და მწუხრში ჩემი ლამფის ნათება!
ზამთარი: ერთად რომ შევყუჟულვართ,
ძვირვას წიგნებში თავჩარგულება!
ჩვენს შვილს მოველი, ის ჩაისახა
ძლიერი ვნებით, სავსე გულებით!

მჩუქნი სამშობლოს, სახლიც შენგან მაქვს,
იქ, სადაც შენ ხარ, შფოთვა არ არის.
ობოლი დარდი შენს მკერდთან მოთქვამს,
შემოგვანკალებს შიში საზარი.

ჩემს ცხოვრებაშიც დადგა მომკის დრო,
პირველად ახლა ვიწყებ გაგებას,
ფოგელვაიდეს რაც ახარებდა:
“მივის სამკვიდრო, მივის სამკვიდრო!”.

ყოველდღიურად

ათასჯერადი ჩემი კვდომა ყოველდღიური
ჯვარზე გაკრულის სიკვდილია მარტოდენ შენთვის.
მაგრამ ყოველდღამ შენი ბაგე კვლავ ზეციური
ძალით აღსავსე ჩემს სიცოცხლეს კოცნის და ერთვის...

მე მსურს, ყოველდღე გადავცურო შორეთის ზღვები,
რათა დავისხნა შენგან თავი, შევძლო ეგების.
მაგრამ ყოველდღამ, მე ყოველდღამ შენ გიბრუნდები,
გადმომცურავი კიდევ უფრო შორეულ ზღვების...

ყოველდღიურად გათოშილი უნდა ვფიქრობდე:
“მე მას მარტოდენ იქ, სიკვდილში, დავისაკუთრებ.”
ღამით კი, ღამით, მინდა ქვეყნებს ჩამოვდიოდე,
ჩემთან მოსული ერთ ტკბილ სიტყვას თუ დამაპკურებ...

უგვანი ქალი სილამაზეს

გოგო, ისეთი ლამაზი ხარ, ცოდვა როგორი ლამაზიც არის,
მე კი ისეთი უგვანი ვარ, სიბრძნე რომ არის.
რამეთუ სიბრძნე უგვანი რომ არ ყოფილიყო, ის ხომ ბრძენი არ იქნებოდა?
მაშინ სულელი იქნებოდა, ისეთივე სასტიკი და ბედნიერი,
შენ რომ ხარ, გოგო!

გოგო, როგორი ლამაზი ხარ – ასეთი რომ დარჩებოდე სამარადისოდ!
რამეთუ როგორ უნდა დარჩე ასე ლამაზი, შენს უძვირფასესს თუ
წაგართმევენ
და უკვე ველარც ლამაზი და ვერც ბედნიერი,
მით უფრო ბრძენი ველარ იქნები,
როგორც მე, გოგო!

ლოცვა

მომეცი ძალა, გადავლახო წარსული, ღმერთო.
მომეცი ძალა, შენს სულს, კეთილს, მივაგნო, ღმერთო.
მომეცი ძალა, ბრმებს ნათელი ვაჩუქო, ღმერთო.

მომეცი ძალა, ჭრილობებიდან ავაბრიალო ვარდები, ღმერთო,
მძიმე დროთაგან ავაყვავო უარი, ღმერთო,
მარადისობას, შენს არსებას შევუდგე, ღმერთო.

მუხლმოყრილებმა, დაე, ჰპოვონ იმედი, ღმერთო,
ისე, მე როგორც მომიბოძე იმედი, ღმერთო,
როგორც დამლოცე და ყოველი შემინდე, ღმერთო.

პაულა ფონ პრერადოვიჩი

ელეგია

ელეგია თანალმობის შესახებ

შენ, დახმარების მსურველი ვინც ხარ და ქრისტიანად გეგულვის თავი,
თუ არის შენში თანალმობის ძლიერება და სიყვარული თავგანნირული?
თუ გსურს, მგლოვიარს გლოვის ღამით დაჟინებით არ უჩიჩინო,
რომ მისი მოთქმა და ნალველი უმცირესია, რომ შეცდომაა მისი ნალველი,
რომ მისი წილი სილარბე სასიხარულო განძია და სხვა არაფერი?
მაშ, არასოდეს ყოფილა შენთვის მისი ტანჯვა და ნაკლულობა ზედმეტი
ტვირთი?

არ დაგდო ვალად, არ მიგითითა, რომ შენ იყავი ნაბიჯნელი, უსიყვარულო?
მტირალთან ერთად მისი ცრემლების თავნყაროში თუ ჩაძირულხარ,
უბილიკო და კუპრისფერი მისი ვაების უცხო გალავნის გულისგულში თუ
ჩაგიხედავს,
ღრმა სიყვარულად გადმოღვრილი გულით, გულწრფელად, მასთან ერთად
თუ გიგლოვია,
როცა საშველი აღარ იყო, გამქრალიყო ყველა იმედი?

ყური დაუგდე თუ არა მოხუცს, გაუთავებლად რომ საუბრობდა? და
მოთმინებით
თუ მოუსმინე, მიტოვებული ქალიშვილი სიყვარულზე ნალვლიანად როგორ
მღეროდა?
შენ, ვინც ყოველთვის მზად იყავი ხალისიანი ხუმრობების ასატაცებლად,
თუ გარდაქმენი შენი სული მოვაგლახის ტანჯულ სულად და
თუ იდექ მისი მწუხარების წინაშე ისე ხელებგაშლილი, როგორსაც იგი არ
მოელოდა?
თუ დაგინახავს კანკალით და ცახცახით სავსე ფორიაქი იმ ბავშვების
გამოხედვაში,

უსიყვარულო სახლში რომლებსაც სულს ართმევდნენ და ანაყრებდნენ
შურით და ღვარძლით?

თუ მოუყარე მუხლი დამფრთხალ, შეშინებულ იმათ მშობლებს და
შენი უსაზღვრო თანალმობით კვლავ იმედი თუ ჩაუნერგე?
მჯდარხარ თუ არა სათუთად, ჩუმად, დავიწყებული პოეტის რუს და

მტვრიან ოთახში,

ღრმად გულში მისი დამფასებელი? რათა უამთასვლით გახუნებული
ნაყოფები მისი შრომისა, ყინულოვანი მდუმარებით დამძიმებული,
მზის გულზე დიდი მონდომებით გამოგეტანა?
თუ შეიცანი გარდაცვლილში, მიმწუხრის ნისლმა რომ მიითვისა,
თუ შეიცანი მასში შენი ძმა, თუ დაიტირე ის ერთგულად, მშობლებთან

ერთად,

სახლში, დამით რომ დაცარიელდა და დარჩა მხოლოდ ხმამაღალი
სიცარიელე?

თუ დაიტირე იგი ისე, რომ სასაფლაოს კარიბჭესთან არ დაგიფერთხავს
სამგლოვიარო ნაღველი და სასწრაფოდ შენს გზას არ გადგომიარ ისე
უგრძნობლად და ისე ცივად,
სამგლოვიარო ბაფთით, გვირგვინით ცრემლებიდან თითქოს თავი

გამოგესყიდოს?

სიამოვნებად ხომ არასდროს წარმოგისახავს შენ მორჩილება უსასრულოდ
მარადიულ ნებაში ღვთისა,

როგორც იაფი და მსუბუქი, რალაც აქვე მდებარე ნივთი,
მაშინ, როცა ის არის მძიმე, არის საზარი, უკანასკნელი და საშინლად
ამაღლებული,

და სასიკვდილოდ გაუვალ ტევრში მიმავალი უმძიმესი გზით მოიპოვება?
მაშ, მოიძიე, კარგად მოჩრიხიკე, აღმოაჩინე და არ დაკარგო,
ადამიანო, მონათლულო, გამოსყიდულო, განძი ნამდვილი მორჩილებისა,
სხივდაფენილი სიხარულისა, რათა იქმოდე იმას, ოსტატმა რაც გვიანდერძა,
უდრტვინველად დაცლიდე კათხებს, უკვე მწარედ რომ შემართულან და

მოგელიან,

ფეხმოულლელად განვლიდე ტანჯვის ქვეყნის ბილიკებს, დაგეგმილებს
სამარადისოდ.

მაგრამ იცოდე, **თანა-ლმობა** ვისაც გებოძა, ვინც ღატაკთ მოძღვრავ,
შენი თავი უფლის ნებას შეუთანადე.

იცოდე, უფლის ნება ის არის, რომ შენ ცხოვრობდე უცხო ტანჯვაში,
ცხოვრობდე მარტო, ნუგეშის ყველა წყაროსაგან თავისუფალი,
რათა უწყოდნენ მგლოვიართა: **აი, აქ არის ადამიანი, ვისაც ვუყვარვართ.**
იყავი სისხლი სისხლთაგანი სილარიბისა, იყავი ხორცი ხორცთაგანი

ღალადისისა!

როგორც მრავალთა ცოდვებისთვის ჯვარს ეცვა ერთი,

ისე გაეკარ სასონარკვეთილ ადამიანთა გაუსაძლის ტანჯვა-წამებას,
დაე, ლოგინად ჩავარდნილი ავადმყოფების ურვა-ვაებას მიელურსმე
სამარადისოდ,
და არაერთგულ, მოღალატე სულებთან ერთად მორჩილად შესვი წამების
ძმარი,
ჩაწერი მკვდრებთან ერთად კუბოში და ჩაეშვი განსაწმენდელში.
ამის მერე კი ამოყვინთე ჭეშმარიტი იმედის და რჩენის ნათელში.
იყავ ნუგეშით სხივმოსილი, როგორც ვარსკვლავი, უწმინდესი სიხარულით
გაბრნყინებული.
უძნელესია თანალმობა, ხოლო სიკეთის დიდი ძალის შეთვისება დიდ დროს
მოითხოვს,
სასიამოვნოდ და სასურველად როდი მოსავს სიბრალული მანუგეშებლებს.
ჯერ შენ ტკივილის მთელი სისავსე გაბედულად უნდა იტვირთო,
ჯერ მწუხარების დარბაზში გელის ერთადერთი საცხოვრისი, რათა "მე"-
სგან გათავისუფლდე,
და შენთვის მხოლოდ ამის მერე გაიფურჩქნება ის სიყვარული, შენი სახელი
რომლისთვისაც გავალდებულებს,
შენ, დახმარების მსურველი ვინც ხარ და ქრისტიანად გეგულვის თავი.

ელეგია მარტომყოფისადმი

შენ, მიწურული მიმწუხრის ჟამს ქუჩები რომ სავალს გითმობენ,
აჩქარებით რომ მიემართები მარტოსული შენი ბინის მიმართულებით
და კიბეს ავლი და გასაღებს საკეტს მოარგებ და ცეცხლი რომ აპრიალდება,
და სარკმლები რომ ჩაირაზება და თაროდან რომ წიგნს გადმოიღებ
და რომ გადაშლი სწორედ იმ გვერდზე, რომელმაც გკითხა რაღაც ისეთი,
რაც შენ მთელი დღე არ გასვენებდა;
და როცა ლამის სივრცეებიდან, მდუმარების ხმამაღალი ნაპრალებიდან,
შენსკენ მკვრივი წყლის ნაკადები მოირღვევიან
და მაგიდაზე გართხმულ ფურცელს დააცქერდები
და მაგიურად დაიკლაკნება, თითქოსდა ვნებდე იმის სითეთრეს
ასო-ნიშნებით, მას ტანზე რომ ალებეჭდება;
და კალაშს როცა მოიმარჯვებ, პირველ სიტყვას ვიდრე დაწერდე:

შენ, ბედნიერო მარტომყოფო, გახსოვდეს ერთად შეყრილთა ხვედრი,
იმათი ხვედრი, ვის ირგვლივაც მუნჯი კედლები არასოდეს ფართოვდებოდა,

მიუხედავად იმისა, რომ ფიქრობდნენ და მრავლდებოდნენ, სულაც
კვდებოდნენ;

იმათი ხვედრი, ვის ირგვლივაც საცხოვრისში არ მთავრდება ალიაქოთი,
ვისაც სხვებისგან გასარიდებლად და დარდებისთვის თავმისაცემად ნება
ეძლევათ მაგიდასთან მხოლოდ სადმე კუთხეში სხდომის,
ვისაც, მშვიდად რომ დაიძინონ, როცა ღამდება, საკუთარი საწოლიც კი არ
გააჩნიათ;

ვისი ცხოვრებაც ხველებებით და შეყვირებებით გარემოცულა;
ხვედრი იმათი, ვის ირგვლივაც გაუთავებლად ზუზუნი, კვნესა და
ქირქილია,

მაშინაც, როცა მუშაობენ და მაშინაც, როცა თავს მიღებენ დასასვენებლად.
არ დაგავიწყდეს შენ ისინი, რომლებშიც მნველ ცეცხლს,
მსოფლიო ხანდარს და სიმხურვალეს ყოველდღიურად ღმერთი ახშობდა,
რადგან ვერ შეძლეს მათ ძვირფასი გულმოწყალების, ნარჩევი განძის,
სიმარტოვის თავმოყრა და გამოყენება.

შენ, ხელმწიფეო, ვინც მდიდრული სავარძლებით და ტახტრევნებით
გარემოცულხარ,
არ დაგავიწყდეს შენ ისინი, ვისაც ერგო ციებ-ცხელება, და ვისი ბოდვაც
დასაძინებლად მიმავალი მთვრალი კაცის ხმაურიან ბუტბუტს და
ბურდლუნს დამსგავსებია,
არ დაგავიწყდეს მომაკვდაგნი, რომელთათვისაც სამყარო უკვე ბინდმა
მოიცვა,
ამ დროს კი მათი საწოლის თავთან მფარველი ქალის პატარები ბურთს
თამაშობენ.

და ჯერაც ისევ დაუღვინებელ შეყვარებულთა ხვედრიც გახსოვდეს,
მათ ხომ არასდროს ღირსებათ არც ადგილი, უცხო თვალთაგან დაცული
და გარიდებული,
არც – სიმყუდროვე ერთმანეთის მოსაფერებლად, და ამიტომაც, თავიდან
რომ სათნოები, სუფთები იყვნენ,
უსირცხვილონი გახდნენ მერე განმარტოების გამთანგავი წყურვილისაგან.

შენ, ბედნიერო მარტომყოფო, ამ ყველაფერზე რომ იფიქრებდე!
ო, მუხლმოყრილი მადლობას რომ ალავლენდე, და უმალეს მორჩილებაში
დაიმძიმებდე შენს თავს ამ შრომის მანათობელი, ელვარე ტვირთით,
რაკი გიბოძა მან, უფალმა, მარტოყოფნის ბედნიერება
და ყურადღების მოსაკრებად ხელსაყრელი პირობები, სიბნელე და სიწყნარე
მოგცა,
მაშინ უფალი, ძლვენს რომ საზღვრავს და ანაწილებს, შემოგთავაზებს ყველა
იმ განძს,
მას რომელიც კეთილად უჩანს. მაგრამ იცოდე,

რომ ის სასტიკად გამოგცდის და უმკაცრესი საზომებით აგიზომავს ყველა
ნაბიჯს და,

შენ, რომელსაც ესოდენი განძი გიბოძა,
როცა დადგება განკითხვის დღე, მრისხანედ გკითხავს,
თუ გაამრავლე უძვირფასესი მისი სიმდიდრე, თუ შემატე ამ სიმდიდრეს
რამე ახალი.

ელეგია შორეთის შესახებ

შეხედე, როგორ ანათებს და გიხმობს შორეთი, აელვარებულ-აქლერებული,
და – მოსმენილის ლაჟვარდისგან სხივმოფენილი – სივრცენიც, დრონიც
ფართოვდებიან დიდებულად და მოელიან, რომ შენი ნავი ერთ მშვენიერ
დღეს

მის ნაპირებთან გამოჩნდება, მის მიწასთან დაუშვებს აფრებს.
შორეთი შენთვის მზადყოფია. ოვალები კონტინტების,
მოციმციმე ქალაქების ლაბირინთი და ყველა ტაძრის ოქროს სიბნელე,
დინჯი მთები და მოხმაურე წყლის ნაკადის იდუმალება;
მთის ქანები და ცხოველები, მცენარეები – გაგონილი, არკი ნანახი,
ათასფერად და მოციმციმედ ნაოცნებარი, სიყრმითვე ერთობ სასურველი
და სანატრელი,
შეხედე, როგორ მოგელიან. ყვავილებით შემოწნული გვირგვინების იალ-

კიალი,
ნათება ცივი ბროლისა და სიშორეში დაბადებული
თვალი ელვარედ შელინლლულ ჩიტა, შენთვის არიან შენახული მას მერე,
მიწამ

რაც ნადირი შვა, ყვავილები აღმოაცენა. ვით მორთულობა შენი სულისთვის –
რამეთუ სული იცნობს მოლოდინს – აპათილებენ ერთურთს ნათელნი.
დიახ, ისინი ახლდებოდნენ ყოველთვის შენთვის, რაკილა მოსვლა

დაგაგვიანდა.
მოსავლის ჟამი, მერე ჟამი მისი აღების, დაბადება და კვლავდაბადება,
შორეთში შენთვის ალსრულდებოდა, რათა მხურვალე აღტაცება

დაუფლებოდათ
შენს თვალებს, როცა, ბოლოსდაბოლოს, მზერა მისკენ მიგექცეოდა.
მაგრამ შენ როდი გაემგზავრები, გახსოვდეს ეს და კმაყოფილი იყავი ამით!
არ აღიმაღლო გოდების ხმა, ღმერთს არ ეურჩო.
ერთისთვის არის დადგენილი, ის ერთს ებოძა,

შორეთი, მარად სასურველი ოქროსა და ლაჟვარდების მოსახილველად.
შენთვის კი იგი აკრძალულია, რამეთუ, აბა, საიმისოდ რა ნიშანი

არსებულიყო,

რომ შენ, რომელსაც გიყვარს იგი, ჯერ არ გიხილავს?

შენ, მოთმინებით აღსავსეო, შენია მცირე ეს ქალაქი, სიყრმით ნაჩვევი,

და მახლობელი ტყეც შენია, და – ნაძვებით დაბურული, უკუნი ღამეც.

შენია ფართო და ნათელი და ტრამვაის ხმაურით სავსე დედაქალაქი,
გარეუბნის მატარებელი ორ საათში რომლამდეც აღწევს.

გორაკი, ხშირად რომელსაც ლაშქრავ; შენთვის ნაცნობი ადგილები,
სიძველეები;

ან, ვთქვათ, ეული ბილიკი ველად; მოჭიკიცე ნაცნობი ჩიტი.

და საბოლოო სასწაულის მოლოდინში რომ ბერდები, ესეც შენია;

თმა, ნელ-ნელა რომ ჭალარავდება; უკვე მუხლებიც ხაბიჯ-ნაბიჯ რომ

უძლურდება.

ხოლო ბევრს ფლობენ სხვები, მდიდრული მანქანებით მოგზაურები,

თავის სურვილებს მიცემულები, თავისი თავის ბატონ-პატრონი.

დიახ, ისინი ალპებიდან ზღვისკენ თავქვე მოგრიალებენ;

მოუნდებათ და იტალიური ქალაქებისკენ ჰაეროვნად გადაუხვევენ.

ო, რა თქმა უნდა, მათ ახარებთ გალაკული კუპეც ოვალურძარიანი ამ

მანქანების.

რაც შენ ასეთი მონდომებით გიოცნებია: ვთქვათ, რომ გეხილა **ერთხელ**
მაინც

ოქროვანი ლეგენდები მოზაიკების, მათ მოუხილავთ უკვე მრავალჯერ.

გემებზე ტევა არ არის მათი, რომ სხედან მდიდრულ კაიუტებში

და მსოფლიოს რომ ირგვლივ ზანგად შემოუვლიან, არადა, სწორედ ამ

მსოფლიოს სულ ვერ ხედავენ.

ისინი სხედან მოტორტმანე ვაგონ-რესტორნის ამრეკლავი სარკმლების
მიღმა

და უფლება აქვთ, ხედავდნენ იმას, რასაც შენ, ალბათ, ვერასდროს ნახავ.

რაც მოწეულა და მომკილა, დამწიფებულა კალთაუხვ ცის ქვეშ,

შენს სახლს, ოქროსფრად მომლოდინეს, არასოდეს აღავსებს იგი,

შენ არ წაგიყვანს არასდროს გემი საბერძნეთის მოლაჟვარდე ყურეებისკენ,

არც ჩრდილოეთის ფიორდისკენ წაგიყვანს და ვერც მზით სავსე ზღვას

გადასერავ.

შენ იცნობ მხოლოდ მთის ტყიან კალთებს, მაგრამ ვერასდროს ნახავ
გლეტჩერებს,

ვერ ესტუმრები ვერც ღმერთების ძველ სამკვიდრებელს, გულისშემკუმშავს.

მაგრამ შენ, სივრცედასაზღვრულო, ღარიბ-ღატაკო, პროვინციული

ქალაქის ციცქა ოთახებში მიკარგულო, მივიწყებულო,

მაგრამ ხმობილო და სტუმარო მიწიერი დღესასწაულის,

მიუხედავად ყველაფრისა, **შენ** სწორედ ის ხარ, რაკიდა შენთან ახლოს
 მყოფი შენ მორჩილად გარემოგიცავს,
 რაკი არასდროს წაგრთმევია შორეთისკენ ლტოლვის სურვილი,
 შენ უფრო მეტად დალოცვილი ხარ, ვიდრე – ამ ქვეყნის ბატონ-პატრონი!
 თუ შეიცანი შენი სამშობლო; თუ შენ იხილე უამრავჯერ, რაც გარს გაკრავდა,
 მაგრამ სინათლის ამ მუდმივი ცვალებადობით მაინც ყოველთვის ბედნიერი
 ხარ,
 გარდასახვადი დროის ტრიალში – დამაბრმავებელ თოვლად ქცეულში,
 გარდასახულში გაზაფხულის კეთილ სიმწვანედ,
 ხარ დღენიადაგ აღტაცებული და დღენიადაგ ხელახლა ხარ შეყვარებული:
 დედამიწა მაშინ შენია. და პეპლის ფრთების საოცარ თვალში
 შენ შენივე თავს შესთავაზე შენივე თავი, როგორც წრე მრავალფენოვანი,
 გამომცდელი ყოველივესი,
 და უსახელო გორაკიდან, მისი მსუბუქი ფერდობებიდან
 გამოგიჩდება შენ, ყველაფრის მიუხედავად, ის, რაც სამყაროს გადახდენია
 და რაც სამყაროს უოცნებია.
 დიახ, შენია ზღვის ყურე და შესართავი ყველა მდინარის, და ტაძრის წმინდა
 ნაწილებიც შენად იგულვე,
 შენია ბროლი და ნადირი და ვარსკვლავი, უცხო მნათობი.
 დიახ, შენია სინათლე, ცისფრად მანათობელი, ისიც – გამსხლტომი
 კონტურები
 ტროპიკული კუნძულების ლაბირინთისა, შენივეა ტაძრის აკლდამა.
 შენივე არის ზღვის მღელვარება, ბევრისმნახველი მოგზაური რომელსაც
 აღწერს,
 შენი – ზვიადი მთის ყინული, საარაკოდ მარადიული,
 შენია სულის მოლივლივე ბედნიერება, სულის, რომელიც გამოიცადა,
 შენი არიან ჟღერადობა და ხმოვანება, **შენი – დიადი საგალობელი.**
 არა, ცხადია, არ მოგზაურობ, არც ბატონი ხარ გემების და ეკიპაჟების:
 მხოლოდ რაც გიყვარს და რაც შენ გნატრობს, აი, ის გაქცევს შენ ოსტატად
 ქვეყნიერების.

ელეგია დაკარგული დროის შესახებ

შენ, ღამით, ზანტი საათების ტანჯვა-წამების სარეცელზე რომელიც წევხარ,
 რომელიც ფხიზლობ, წრიალებ, ბრუნავ, და მობუბუნე საათები წარმოგიდგება
 ვერტიკალური ბოძების წყებად, შენი უძილო ღამის სიშავის მანძილს რომ
 ზომავს;

ადამიანო, ვისაც თვალში არ მოგდის დამე, რომელშიც ახლა
გამომწყვდეულსაა;
ადამიანო, როცა, დამეს შეტოვებული, აცნობიერებ, რომ შენი დრო ფუჭად
გაფლანგე,
როს მოვარდნილი გულისცემა თავს ისე გესხმის, ვით მთაში მწყემსებს –
ქვა-ლორლის ჯარი,
რომ ერთადერთი შენი ცხოვრება, რომელიც უკვე აღარასდროს
განმეორდება,
ქარს გაატანე დაუდევრად, შენს ხელებს კი შერჩენათ სიცარიელე, -
თქვი, რა აკავებს ამ დროს შენში გამყინავ ყვირილს, როგორ არ ფლეთენ
პერანგს, თეთრეულს
მოულოდნელი საშინელებით დაკრუნჩეული შენი თითები
და უხმაუროდ როგორ ინენ ხეშეშ თმას, თავზე ხელწავლებული?
თვალგაუწვდენელ ხეივნებში, უსასრულო ქუჩებში, გზებზე,
ხედავ თვეებს და წლებს და დღეებს, წუთებს, საათებს,
შენგან დევნილებს უნუგეშოდ, ჯერაც ყრმობიდან შენს მიერვე
განიავებულთ.
ერთ დროს, ოდესლაც, მოწყალე მზერამ შენ გიბოძა ეს ყველაფერი,
გამოგინოდა მეგობრული ლიმილით, უხვად, რათა მიგელო და გეპატრონა,
ოჳ, რათა წვიმით მოგერწყო ძღვენი – დროისმიერი მარტის მინდვრები,
შენ კი ისინი გამოიტირე, უდაბურ მიწად მიაბრუნე, გაავერანე,
უნაყოფოდ და ბერნად აქციე ის ყველაფერი, ფესვების გადგმას რაც
ესწრაფვოდა,
ბევრმა თაობამ რაც ახარა, შრომით და ღვაწლით რაც ააყვავა.
რაც დავალებად განვა მხრებზე, გადაუდებელ უწყებას რაც წარმოადგენდა,
რასაც ბავშვური შენი თვალებით უმზერდი, როგორც მოყარიბე სიზმარს,
არაცხადს:
შენი საქმე და შენი შრომა, ადამიანო, რომელიც მხოლოდ შენს მხრებს ერგო
და სხვას არავის,
შეხედე, როგორ დაკურე და დააქუცმაცე, იგი დროს როგორ შთაანთქმევინე,
რამეთუ დროა, რომ მიიტაცებს, ვით ქარიშხალი, ფხიზელი კაცის
ყურადღებას მოციმციმე ფუჭი მიზნისკენ;
ვინც დროს გაფლანგავს თამაშ-თამაშით, გადაიქცევა ეს დრო მატლად და
დაეხვევა.
ადამიანო, ყომრალი ლამის მარწუხებში განამებულო, რად გადაიქცენე
გეგმები შენი სიჭაბუკისა?
შენი შენობა თუ ააგე, თუ დგას იგი, საგმირო და საიმედო საქმის ნიშნად
ლურჯ ზეცაში აზიდული ძვირფასი კოშკით დამშვენებული?
ოჳ, როგორ ოხრავ სიბნელეში ანდა სიკედილს როგორ ესწრაფვი!
რამეთუ დარჩა კოშკის ნაცვლად ნაკედლართა ნაყარ-ნუყარი,

რომელსაც უკვე მაყვალი და სარეველა ბალახები შესევია თამაშ-თამაშით.

ვაი, რა უღვთოდ გაგიფლანგავს დროებანი სიყვარულისა!

ახლა კი, რაკი უკვე მაღე ჩამობნელდება, არც სინათლე და არც ხმაური
ხელს არ გიწყობენ,
ეხეტებოდე, დიდ დავალებას შენ ლაჩრულად თავდაღწეული; ახლალა ხედავ
ყველა ხელს, გახრნილს, გამქრალს, შენსკენ აღარგამოწვდილს,
ისინი აღარ გეფერებიან, არ გაკავებენ, კეთილნი და მზადმყოფნი და
საიმედონი,

შენ საპასუხოდ არ უწვდიდი რომელთაც ხელებს, ასე გულთბილად
გამოწვდილთ შენსკენ.

ცნობ კი გამყინავ საფეხურებს, გაუბედავად ფეხშედგმულს, მაღალს?

ან ჯერაც ისევ მომლოდინე კარი თუ გახსოვს, იშვიათად რომ შეგიღია?

ან თვალებს თუ ცნობ ჩუქურთმებით დამშვენებული სავარძლებიდან
მომზირალი მოხუცებისას,

რომლებიც მუდამ მოელოდნენ ახალგაზრდებს, ისინი რომ გადაივიწყეს?
სულს გიხუთავდა სინათლით სავსე მათი ოთახი, ჟამთა ჭრიალში

გაცრეცილი მათი სიტყვები,
მხიარულებით სავსე ცხოვრებას რომ არ გაცლიდნენ, ჭრელ სამყაროში
მსუბუქად რონინს.

იცი კი ახლა, ღამის მკლავებში მომწყვდეულო ადამიანო, რომ შენ ისეთი
ერთგული და სანდო მეგზური,
როგორიც იყო ეს ფხიზელი ერთგულება ხანმოთეულთა, არასდროს გყავდა?
ეს ერთგულება იყო იმათი, ვინც შენ გიცნობდა დიდი ხნის წინ, შენს პირველ
ღიმილს ვინც შეპხაროდა,

ვისაც შენ მცდარად აფასებდი და განელტვოდი, შეპყრობილი
ცუდმედიდობით?
ისინი უკვე გარდასულან დიდი ხანია, ხმაურიანი საქმეებით სავსე სივრცეში
უკვე მოჩქარე მთლად უცხონი დასახლებულან. ისინი მაშინ აღესრულენენ,
შენ რომ მათგან ძლიერ შორს იყავ.

წევხარ საბრალოდ, ადამიანო, შენი ოთახის ბნელ კუნჭულში მიყუჟულა
ჯერაც მდუმარედ
ძრნოლებს შორის უსაზარლესი, და შემპარავად წელში სწორდება
და გეკითხება მომთხოვნი მზერით, მოდრეიფე ცხოვრებაში როგორ
ზრდიდი და

უფრთხილდებოდი შენში ღმერთის დაფარულ სახეს.
თუ წამოიწყე შენ ეს საქმე, ადამიანო, თუ სცადე უკვე აზიდული წარბის
მოხაზვა,
მისი დიადი იერსახის და მისივე დამამწყალობელი ხელის მოხაზვა?

ან, ვთქვათ, როგორი იქნები იმ დღეს, როცა ჯერ არს, რომ შენი ფიქრი და
შენი რწმუნა

ნარმოაჩინო საძირკვლად მისი – მარადისის – სურათ-ხატისა?

როგორ? შენში ხომ ჯერაც არ ჩანს და არ იგრძნობა არც ერთი ხაზი?

როგორ? რამეთუ დრო არ გქონდა, და სიმრავლე ყოველდღიურ
ბრწყინვალებათა

გავიწყებდა უფლის დიადი გეგმის დაწყებას.

შენ მეტად ალარ ალგიტაცებს ყოფიერება; ეს ამაღლება მოგენიჭა, ეს და
არა სხვა,

რათა შეგექმნა სულის თვალი, რათა გეხილა

შენ იგი წმინდა ნათელში და თვალდაგსილი არ ყოფილიყავ.

როგორ? ნუთუ, შენ დრო არ გქონდა, როცა ეს დრო ჭარბად გებოდა?

როცა დღეებს და წლებს და თვეებს, წუთებს, საათებს

სულ სხვა საქმეებს უთმობდი და ფიქრობდი, ჭვრეტდი, ოცნებობდი,

მოიპოვებდი,

დრო არ მოგეცა, უფალი რომ მოგეძია, შენს გულში მის ხატს გაღვიძებოდა?

შენ, ბნელი ღამის მარწუხებში გამომწყვდეულო, სავსებით ხელებარიელო
ადამიანო,

ოჳ, როგორ უძლებ სასტიკ შეკითხვას,

როგორ არ ნასკვავ ოფლიანი ზეწრისგან ბაწარს

და ბოლოს როგორ არ მოუღებ ტანჯვა-წამებას, სინანულის ხმამაღლ
მოთქმას?

მაგრამ როცა შენ ოხრავ, მწუხარებ, მარილიანი ცრემლები როცა
მოგდის მდუღარე თვალებიდან, რას ხედავ მაშინ?

შეხედე, მცხრალად რა ციმციმებს და რა განფანტავს თანდათანობით ღამის
სიშავეს?

სიმძიმილს თავი დააღწიე, დაიფერთხე ღამეული ეს ჯოჯოხეთი!

თავი აიღე ბალიშიდან, საწოლს მოწყდი და გაბედულების ცხოველმყოფელ
წყალში ჩაეშვი!

ადამიანო, შენს ნინაშე ახალი დღე ნამომართულა, და გიხმობს, რათა
გამოიყენო,

რათა შეუდგე მიტოვებულ საქმეს ერთგულად

და დაუზავდე ნაღალატევ სიყვარულს და იცავდე ახალს,

რათა ხელახლა, კიდევ ერთხელ, ნამოიწყო ღვთაებრივი ხატის მოხაზვა.

ადამიანო, უსასტიკესი ტანჯვის ძალით გაწამებულო, ბნელ ღამეში
რომელიც იწექ:

ადამიანო, შენ ხომ ჯერ დრო გაქვს, რამეთუ ჯერაც ცოცხალი ხარ, ჯერ არ
მომკვდარხარ.

ქება სილრმისა

შენ, ძონისფერო, არასოდეს წვდომადო სილრმევ, მსურს ქება გიძლვნა,
მსურს განგადიდო და გინოდო წმინდა საუნჯე, უნამდვილესი შენი სახელით
დაგასახელო;
დაე, ეს შენში ღიმილის მეტს არას იწვევდეს; მოგუგუნე შენი სიჩუმის
ხანგრძლივ ღამეში გამოხვეული, თავს არიდებდე, დაე, ყოველგვარ ქება-
დიდებას.

შენ ხარ ადგილი ყოველგვარი ორსულობისა, შენ ხარ ცოცხალი მერმისის
აღთქმა.
შენ ხარ ის, რაშიც ყველაფერი გაღვივდება, დანაყრდება ყველაფრის თესლი,
შენ ხარ ადგილი, საიდანაც დედამიწის მოხმაურე წყაროები ამოირლვევა,
აზავთებული მხურვალება ვულკანებისა, რომელსაც ათასწლეულები სულს
უბერავდნენ.
შენ ხარ ის, რაშიც მრგვალდებიან მარგალიტები, ავადმყოფობის ლორწო
როცა ჭარბი გახდება,
რაშიც ლალი და საფირონი მოკაშკაშე კოცონებად აენთებიან,
ქუფრ სიბნელეში სადაც ფესვები მუხისა და უთხმელისა ერთმანეთში
იხლართებიან
და ერთმანეთს ასაზრდოებენ, რომ მერე ხარბად განიტოონ ზეციურ ქარში.

სილრმევ მინის და სილრმევ ზღვებისა! ო, შინაგანო სილრმევ გულისა!
მხურვალე სილრმევ, რომელშიც ენის ხერხემალი ყალიბდება და
ძველისძველ სიტყვებს ზუსტი წონა უნარჩუნდებათ,
და წმინდა სიბრძე იმოსება ფერადოვნად მორთულ მსგავსებით,
შენ, ერთადერთო წყაროსთვალო, საიდანაც დასაბამიდან მოლივლივებს
წმინდა გალობა.

სილრმევ, ალსაგსევ სინანულით, სიყომრალით მარტოსული საფლავების,
სამარხებისა,
მდუმარე სილრმევ, ნელი-ნელ ხრნნადი სხეულებით გამდიდრებულო,
სილრმევ ეჭვთა და ცოდვათა და ტანჯვეის წარმომშობ გამოქვაბულთა:
სილრმევ, რომელშიც მარტოდმარტო სრულიყოფა ჭეშმარიტი
ცვალებადობა,
ყლორტი, რომელშიც გაბედული სიყვარული შწიფს და ითმენს და
გახანგრძლივდება,
ჭავ იდუმალო, რომლის დაფლული, მიუწვდომელი დუმილის მიღმა
ვერ ისწავლიდა ვერა ბაგე ღვთავბათა სახელების დასახელებას,

ვერც ერთი შუბლი, უფლის თვინიერ, შენს წინათგრძნობას ვერასოდეს
მოახერხებდა.

უდერადო სიღრმევ, შენ გამჭვირვალე სიმაღლეებზე მეტად გადიდებ,
უმეტეს, ვიდრე – მოელვარე დღეს; აცეკვებულ სიმღერას ვიდრე.
შენ სამშობლო ხარ და სამყაროს ციხედარბაზი, მტერი ეუვნების,
ბრჭყვიალებისა,
შენ თავნყარო ხარ მოვარგარე ძალისხმევის, ნაყოფსავსე ტანჯვას ჩასახავ,
ბნელი გარსი ხარ, აღსავსე ხარ სიკვდილით და აღდგომის აღთქმით.

ელეგია ადამიანის გულისადმი

ო, კაცის გულო, მიცემულო თითოეულ ბიძგს,
რომ გევალება თხელკედლებიანს, - ტანჯვათა წიაღ დაითმენდე დიდხანს და
დიდხანს
ან მასში სისხლად დაიღვრებოდე! ო, კაცის გულო, როგორ იტან,
როგორ უძლებ წარმოუდგენელ ტვირთს და სიმძიმეს,
ისეთ დამლუპველ, ტკივილებით აღსავსე რბოლას, როგორიც არის ჩვენი, და
როგორ
უფრთხილდები და დაჰკანკალებ ჩვენი სამყაროს აქამდე ჯერაც
არდათმენილი,
საზარლად დიდი და სასტიკი ამ ტანჯვის ცოდნას?
ტანჯვა და ცოდნა ტანჯვის შესახებ: ო, გულო, როგორ შეგიძლია ამის
ტარება,
ან როგორ ძალგიძს, რომ ფეთქავდე სასიკვდილო ბედის შუაგულში,
ძრწოლისმომგვრელად მრავალჯერადი გრაგნილებით გარემომცველში,
აუწყავი წონა-სიმძიმით ნაცარტუტედ გადამქცეველში?
ძვირფასო ძმებო, რომელ თქვენგანს არ დაუკარგავს სამშობლო, კერა?
მასაც კი, ვისაც ბომბი არ მოხვდა, მასაც კი, ვისაც თავზე ჭერი არ
ჩამოემხო,
მასაც კი, მუშტმა გარეწრისამ ვინც დაინდო და არ ყოფილა დევნილი ან
ნანადირევი,
არ შეხიზვია არც სიცივეს უცხოობისას, ალბათ, მასაც კი გააჩნია ჯერაც
სამშობლო,
მაგრამ, განა, ის – ეს სამშობლო – მდუმარედ არ გარდაისახა? მისი
კედლები, განა, ისევ ისეთივეა?

და ძველი ბალიც, ყველაფერი, არ შეიცვალა?
განა, მასაც კი არ წაერთვა სახლი, ხანგრძლივად რომელმაც გაძლო და
დაითმინა?

არ აირია, სხვად არ იქცა დასავლეთთა თავზე ეს ზეცა,
უკვე რამდენი ათასწლეულის განმავლობაში რომ ლურჯდებოდა და ლამეში
ვარსკვლავებით რომ ციმციმებდა?

განა, ბრძლად და სხვაგვარად არ მოეთალება აჩქარებულ ქალაქებს ზეცა?
განა, გუთანსაც, მიტოვებულს, არასანდოდ და უცხო ზეცად არ ეთაღება
იგი მას მერე,
რაც უსასრულო მკვლელობების გზით ინსტრუქცია შეუდგინეს ასე
მზაკვრულად?

ო, გულო, ნეტავ, როგორ იტან შენ ცხოვრებას ამ დახეთქილ, დამსკდარ
ვარსკვლავზე,
რომელზეც არსად მოიპოვება სიმყარე და უსაფრთხოება,
არსად – სითბო და არსად – სილბილე, თავი რომ მიდო სადმე დამით და
მოისვენ?

ნამყო არასდროს ყოფილა ისე შეუვალი და სრულად ჩავლილი,
როგორც – შენი გუშინდელი დღე, ხარბმა უფსკრულმა რომელიც შთანთქა
უტყვად, მდუმარედ;
გაღვიძებული ვულკანების სამშობიარო ტკივილებით ცახცახებს მინა
დღევანდელისა,
უძლურებანი დაისისა გარს ეჯარვოდნენ ცისკრის კონტურებს.
და გარდაცვლილნიც, ოჟ, მრავალნი, როგორ მჭიდროდ გეკვრიან და
გიმცირებენ უკვე დღენათელს.
მალე ისინი უფრო მეტნი იქნებიან, ვიდრე ცოცხლები ჯერაც შენს პურს
ინაწილებნ;

ყმანვილები, ლეგიონები, ყინულოვან შორეთებში ჩარჩენილები,
სისხლის, ყინულის და იძულების სამფლობელოდან

უკანაღარმობრუნებულნი;

მომწიფებული მეგობრები, აღთქმის უმდიდრეს დღის შუაგულში
მოწყვეტილები,

მოწამლულმა ისარმა ვისაც ზენიტში მყოფი მზის ქვეშ უწია;

მორჩილები და მოწყვლადები, უძფოთველი და კარგად დაცული
არსებობისთვის გაჩენილები,
ქარიშხლის მიერ გულისამრევად-ისტორიული სიკვდილისკენ
მოსროლილები:

ო, გულო, ნეტავ, სად დაგირჩა ის ღიმილი, შენს ღიმილს რომ ესაუბრება,
სად დაგირჩა მზერა, ერთგულად რომ დარაჯობს დიდი ხნის წინ ჩამქრალ
შენს მზერას?

დროის გრიგალებს სამუდამოდ შეტოვებული, გამქრალი მკვდრები:
საზარელ ძილში, ღამით, მხოლოდ მათ მოუყრიათ თავი შენი საწოლის
ირგვლივ.

და მაინც, გულო, ხვდები, შენც რარიგ გავინროებს უბეჭურება,
და მაინც, იცი, გულო, გრიგალი შენს ირგვლივ რარიგ აბორგებულა.
იქნებ, შენც ღამის უკიდურეს ძრწოლებში მარტო მიგდებული ხარ,
იქნებ, ნილს ყრიან ფიზიკა და სარგებელი მინის ბურთის გამძლეობისთვის:
მოწყალე ხელი, ასე ხანგრძლივად რომ უკავიხარ,
გიფრთხილდება და დაგკანკალებს, ვით ჩიტს ბუდეში, თბილსა და ფაფუქს;
კოსმოსის სიცარიელეში მოსროლილიც რომ ყოფილიყავ რომელიმე
იავარმქმნელი ვარსკვლავის ძალით,
ის შენ მაშინაც შეგაკავებდა და დაგიცავდა ტკივილთაგან, ჭრილობათაგან.
შენ, კაცის გულო, თითოეულ ბიძგს შეტოვებულო,
ასე უმწეოდ შეშველო და გაფითრებულო, დაობლებულო, ღატაკო და
ყინვით დამზრალო:
მან, ვისი ხელიც შენ არ გწირავს, მინდობილი ხარ რაკი მის ზრუნვას,
მან, ვისი გულიც, მარადიული, ცნობს შენს ფრთხილ ფეთქვას:
შენ აგირჩია, მცირეოდენო, სიმძიმის ცენტრად ყოველი ხსნისა.
შენ, რომელსაც, შიშით მოცულს, გასაჭირი ბოლოს მოგიღებს.
შენ რომ მარტოდენ ინამებდე ყოვლადძლიერს და იმედი რომ გექნებოდეს
მისი სიწმინდის,
შენ რომ მარტოდენ ზიზღს შეწყვეტდე, შენ შეძლებდი გემკურნალა
დედამიწისთვის.
შენ რომ მარტოდენ გიყვარდეს, გულო, შენ ჯოჯოხეთს და სიკვდილს
შეცვლიდი.

ალპბახური ელეგია

აი, კვლავ ბედავთ ჩამოსხდომას შუადლის უშფოთველ ფერდობზე, ძმებო,
ჯერაც რომ გაწევთ მხრებზე სიქუფრე მოკლე დღეების;
ფიქრობთ, მშვიდობა თქვენს ირგვლივ კვლავაც ისე გულდაგულ, ისე
ლალად გაიფურჩქნება,
როგორც გირჩებს და ეკლებს შორის ვარდისფერი შანანები ჰყვავიან
ხოლმე?
გრანიტის მთების მიღმა რუხ-მწვანედ მიმოჩრდილული ბასრი ქედიდან
აღმოსავლეთის ქარით დევნილი თეთრი ლრუბლები გაზაფხულის

მალენიავს ჩამოჰყოლიან.

ლარიქსისა და ნაძვის ხეებში გვირგვინოსანი ზაფხული ჯერაც ჯიუტად
დაქრის,
თხილნარიდან და არყნარიდან კი მოახლებული შემოდგომა გამოკრთება ამ
დროს უჩუმრად.
ფრენას სწავლობენ სამრეკლოს თავზე მოელვარედ მიმომფრენი ნორჩი
მერცხლები,
ბედნიერების მწვერვალზე ასულთ დაგინყებიათ სიყვარულიც, ერთმანეთიც,
ბუდეში სხდომაც,
კერის კვამლი უშიშრად ადის კრამიტმძიმე სახურავიდან,
და მოსავლით და ბარაქით სავსე, სიცოცხლის უზრუნველმყოფელი
ეზოებისგან
ირიბ მზეზს ძალუძს, ბალახებში გამოსახოს მცირედი ჩრდილი.
ო, ძმანო, განა, არ ვიწერით მინას გაკრულნი,
და ლამით, ასე დაყრილებს და აკანკალებულთ,
განა, არ გვქონდა თავი მკლავებში ჩარგული და ხელებით მინას არ
მოვბლუჯავდით?
ნლების მანძილზე არ ვეყარეთ მინაზე ასე, შუბლის ანევას რომ ვერ
ვბედავდით,
რადგან იქ, ზემოთ, ველურ, დემონურ ნადირობებს აეშვათ თავი,
უშველებელ და საზარ ფიგურებს, და – თავზარდამცემ დაბადებას
უფსკრულებისას?
გაჯერებული არ იყო, განა, ბნელი ჰაერი ჯოჯოხეთური შეყვირებებით?
ჩვენ არ ვიყავით, სასიკვდილო გახრნილების სიმყრალე რომ სუნთქვას
გვიკრავდა?

არ ბობოქრობდნენ ისინი მაღლა, თითქოს, ზეცათა სამუდამო პატრონნი
იყვნენ?

დღის ნათელსაც და მინასაც, განა, ღამის თავადნი თვითონვე არ
მიიზომავდნენ?

ხოლო ამ მთათა სტომაქიდან უშველებელი მოჩვენებები ედინებოდნენ,
რომლებსაც, ვიდრე საუკუნე საუკუნეს ენაცვლებოდა, იქ დაბანგული
ძილით ეძინათ;

მკუდრებსაც კი ჰავდნენ, ისეთი იყო მათი ძილი ბობოქარი სიცოცხლის
მერ!

ზვიგენები უღრმესი ზღვისა, მანამდე მზე რომ სულ არ ენახათ,
ისე აპობდნენ ჰაერს, როგორც კარგად ნაცნობ, ნაჩვევ დინებას.
იქ კი გრიფები გნიასებდნენ, იდუმალი სისხლით მაძღარნი,
და ლორწოვანი კვერცხებიდან თავდალნეული, მოუთოკავი დრაკონები
ფრთებს მძლავრად შლიდნენ,

დაისის დროში რადგან ჯერ კიდევ მბრძანებელია ხარის ნიშანი.

როცა კაჭკაჭი გადაუფრენს ხეობის კლდეთა შავ-თეთრ შეერილებს,
როცა პეპლები გეხებიან, გახსოვდეთ, ძმებო,
რომ თქვენს თავს ზემოთ სიკვდილი კვლავაც ათასობით სახით გაშლილა,
რომ შხამის ყველა სახეობას უწვიმია დღემდე თქვენს თავზე.
თუ უწყით უკვე, რომ ხმაური და მაღალ ტოტებში ატეხილი შეძახილები,
რომ არ წყდებოდა და შემზარავად ეუფლებოდა დღეებს, ლამებს,
სატანური ლაშქრობების საშინელი სამხილი და უტყუარი ნიშანი იყო?
სიცრუეს, ზიზღს და წყევლას აფრქვევდნენ უშველებელი პირები და მძიმე
ხახები.

თვით თქვენს იდუმალ სიზმარშიც კი შემოდიოდა მგელვაცის ყეფა.

არსად – სიმშვიდე, სულის კეთილი სამშობლო და ერთადერთი

თავშესაფარი,

სიმშვიდე, საშო-საბუდარი რომელიც არის ყოველივესი, მერმისისთვის
განსაზღვრულისა.

არ დაგავინყდეთ, ჩემო ძმებო, ეს ყველაფერი, ეს ჩურჩული და ეს კნავილი,
ბუბუნ-გუგუნი,

როცა სალუქად ხმიანობენ ხეობაში შუადლის ზარები,
როცა ფუტკარი ზუზუნებს ირგვლივ, ტანმორჩილ ნაძვში წივწივა რომ ალარ
წყვეტს წივწივს,

როცა მდუმარედ მოგზაურობს სავსე მთვარე ცის სილურჯეში!
ძმებო, ფერდობზე ჩამომსხდარხართ და უდარდელი საათებით ნეტარებთ,
ტკბებით.

გული ისეთი აღტაცებით აგჩქარებიათ, სადაცაა წაგივათ თითქოს.

მაგრამ სად გაქრნენ საშინელი ხილვები ლამის?

ციურმა ელვამ გაანადგურა? ჩანჩქერი მოდგა და შეისრუტა?

მთები, უძველეს ნაშიერთა დამნთქმელები, განიხვნენ განა?

მარილიანი ზღვა ხომ არ არის დამფარავი და დამმარხავი მათი მძორისა?

იქნებ, ისინი დარჩენილან ისევ ცოცხლები? იქნებ, ბოროტით იკვებებიან

ჩირქით და სისხლით გამოვსებულნი, ნიადაგ მოთქმებს და სიკვდილებს
მოწყურებულნი?

ჩასაფრებულან, იქნებ, მთის მიღმა, მშიერ უფსკრულში,

და მზად არიან, ნებისმიერ დროს, იხუვლონ და ამოინთხან, თუ მათ

ურჩხული

წყეული ყეფით გამოიხმობს დედამინის საბოლოო ბედისწერის

აღსასრულებლად?

ბოროტთ საკვებად ბოროტება თუ არ ექნებათ, მაშინ კვდებიან,

ცრუნი სიცრუის ამოსუნთქვას თუ ვერ შეძლებენ, გაქრება მათი წყეული

მოდგმა.

მოქმედ სიყვარულს როცა ხედავენ, მათი თვალები ღვარძლით ბრმავდება, მართალი სიტყვა როცა ჩაესმით, მათი ყვირილის ძალა ჩლუნგდება.

ფერდობზე მსხდომნო, გამძვინვარებულ ნადირობას თავდაღწეულნო, გადმოღვრილ ნათელს მშვიდობიანად მიაპყარით სუფთა თვალები. მოკალით მატლი თქვენს გულში და თქვენ ამით მოკლავთ ჰაერთა გველებს, გაათბეთ კვირტი მოიმედე და თქვენ ამით იხსნით წმინდა ნათესებს. მშვიდად ისუნთქეთ, რაკიდა მშრალი თივით საცსე სათივეები სურნელს გაფრქვევნ, რაკი სურნელი გეფინებათ ბეგქონდარასიც და ლაშვარდოვნად გარწევთ ფოლიო.

ფერდობიდან ხეობას ისე გადაჰყურებდეთ, თითქოს თქვენს თავზე სასიკვდილო ფანფარებით ჯოჯოხეთური ხალხი არასდროს აღზევებულა. ლადად მქროლავი ქარები, დაე, ლაწვებზე გრილად მოგეალერსონ, აცეკვებული ბალახები დალლილ მუხლზე მოგელამუნონ. დაე, ნუგეშით გიცემდეთ გული! მხოლოდ სიკეთეს თუკი ეძიებთ, მიწიერი სამეუფო თქვენი ყოფილა, მშვიდობიანნო, ნურასოდეს ბეგეშინდებათ!

0680პორტალი ბაზანი

ასწრაფდი, აზრო!

ასწრაფდი, აზრო, ვიდრე შენი ფრთა
არის საფრენად მკაფიო სიტყვა, აგიტაცებს და იქითკენ მიქრის,
სადაც მსუბუქი ლითონები დალივლივებენ,
სადაც ჰაერი არის ბასრი
ახალ საზრისში
და მეტყველებენ
ერთადერთი სახეობის იარაღები.
იქ დაგვიცავი!

დაცურებული ხეები ტალღამ მაღლა აზიდა და ახლა ძირავს.
ციებ-ცხელებამ მოგიმწყვდია, ფეხქვეშ უკვე მიწა გეცლება.
რწმენა იყო ერთადერთი, მთა რომ გადადგა.
რაც კი დგას, აზრო, თავის ალაგს არ მოსწყდებოდეს!

იმსჭვალებოდე სხვით არც რით, ოდენ ჩვენი ტკივილით.
ჰგიებდე ჩვენდა სრულშესატყვისად!

ՅՈՒՆԱԼՈՒ ՍԴԱԾՐ

ՇՈՏԱՐԳԹՆԱԾՈ

Շոտարգթնածո
տազնանյպեցուոլ պայահովո
յարուս ծյջիւնո,
ճա արշ նյոլու սարկուս նեծա-նեծա դաժառօծեծուս,
արշ գանաձորա ալացուսցան յի՞շմարո պարուսցգդեծուս
ցամոռոյմա թյաժլուծելո.
Ռեն, პոյեցո, մաժումարեծուս տարչումանո,
շամուտ-շամից ցամոռստպոյուեծ
սոմոնյյուս սուբպաս,
ծնյուլս ճա այսենյուլս,
մացրամ մուս յուան յուգոլոնծլոծ
- յուցիո, օգով յարմոյոցյուլո -
թյուպպելուստուս
զերսանցումո:
ցամոյոյոյմյոլո.

ՍԵՐԳԵԿ ԵՍԵՆԻՆԸ

Շազա սոյացուոլո դայուոլա ծազթշոնս սոտլուծ.
Սագ զնակո ցլուեի, ხյուլու սաերեմոմարչացեծուլո?
մեց, թյունո մոցաւսո, հյոմո սոտլու ծոլու პոյեցո,

დარდს არ ვამხელ და მეწურება წუხილით გული.

ყველგან ტრაქტორის ხმაურია. პროჟექტორების
ბნელ სინათლეებს დაუპყრია მინდორ-ველები.
სოფლები თაურსაწყისისა უკვე მკვდარია.
მათ არსებობას ინახავენ ჩვენი ლექსები.

დაკრძალვის მერე

შინ ვბრუნდები, ნამთვრალევი ქელეხის ღვინით.
სავალის გასწვრივ, თხუნელას ბენვის
სავერდივით, ბრნყინავს ბალახი.
ნათესები განათებულან.

საყვარელო მიცვალებულო,
მას მერე, შენ რომ ჩაგიკრა გულში,
უფრო გულუხვი თუ გახდა
მინა?

მე ბინა მიდევს ამ სამყაროში

მე ბინა მიდევს ამ სამყაროში,
შორის ღრუბელთა, ქვათა და ხეთა,
მათ ჰაერს ვსუნთქავ სააქაოში,
მიძღვნილი სიზმრებს, სინათლეს დღეთა.

დავალ ხან ლალი, ხანაც მწუხარე,
ხან – დაუცველი, ხანაც – დაცული,
ჩინობს, არც ჩინობს ცოდნის ეს მხარე:
სიკვდილი მზოგავს, კვლავ მიდგას სული.

წმინდა ძრწოლაა, რაც მაბადია.
არც რა ვიქნები მეც არარსივით?
არსებობაა, რაც მე მწადია.
მონუსული ვარ სინათლის სხივით.

ისევ ისეთი ღარიბი გახდე

ისევ ისეთი ღარიბი გახდე,
როგორიც ერთ დროს იყავი ბავშვი,
უცხო ნახირს რომ აბალახებდი,
მთლად გათოშილი ქარში, ავდარში.
ისევ არ ჩანდე, გენვოდეს გული,
არც სათვალავში ჩაიგდებოდე;
უდედო, მიწყივ დამცირებული,
ღამის სიბნელეს მჭიდროდ ეკვროდე.

მაგრამ, ვით მაშინ, გაოგნებული,
თოვლით აღსავსე ზეცას ეტრფოდე,
და, უმიზეზოდ ათრთოლებული,
მარტის ამ ცივ დღეს ცრემლით ხვდებოდე.

მთვარე, ჩაკბეჩილი ხილი

მთვარე, ჩაკბეჩილი ხილი,
ვაშლი, დაჭრილ-დასერილი.
სადაც არის, გადასანსლავს
შას ცა ხახადაბჩენილი.

მაგრამ მერე კვლავ ივსება
უჩინარი, ციცქა ღივი,

და ანაზდად ვარსკვლავებით
სავსე ხეზე ჭარბად ღვივის.

ლამე სოფლად

ჩალის ზვინებში შრიალებს ქარი.
მოტოციკლის ძრავის ხმაურს
დაუდევრად ნთქავენ მინდვრები,
მის რახრახს
თავის სიჩუმეში განაქარვებენ.
იქნებ, ან უკვე მითიური დაშნოსანია,
თავდაუხსნელი ვისი სულიც
მეტლეს მისდევს,
ან, იქნებ, ცდილობს,
მანქანების შუქით დამფრთხალი,
შეეხიზნოს მინდორში ნამჯას;
იქნებ, ეს სულაც სახრჩობელების გორაკიდან
მოწეული გმინვის ხმებია
გლეხთა ომებში ჩამოხრჩიბილთა.
როცა ბუჩქები სიბნელის რძეს
უხმოდ წურავენ,
ამ დროს ჯერ ისევ ნორჩი თემშარა
სოფლისკენ თავის სავალს იკვალავს.

ერთდროულობა

როცა აისის მზის სხივები თვალებს აგიხელს
და შენი სახე შემართებით ავარვარდება,
იცოდე, უკვე ეშაფოტთან გაფითრებულმა
ვინმე ცოდვილმა სიკვდილის წინ თქვა აღსარება.

როცა დღენათელს შესცინებ და თავდაჯერებით
განაგრძობ შრომას, ჯანმრთელი და გალალებული,
ბეჭდს დასაღუპად გაუწირავს უკვე მავანი,
შიშველ საწოლზე მიგდებული, გულგალეული.

მიმწუხრზე, როცა მყუდროებით გამაბრუები
ღამის სანათი აინთება შენს მაგიდაზე,
მფუმარე საკნის ბინადარი უკვე მზად არის,
საბოლოოდ რომ გაიაროს დედმინაზე.

მაშინ, როცა შენ, ძილს და სიზმრებს არმოკლებული,
ხოტბას შეასხამ ყველა ლამეს, შენს თავს დანათევს,
თავმოწყვეტით და მოლასლასედ ასდევნებია
სადღაც ჯურლმულში ბრალდებული თავის ჯალათებს.

და როცა ხარობ, ირჯებიან სადღაც ცულები,
და რომ ოხუნჯობ, სადღაც ტანჯვა ყვირის და ვაობს,
და რომ ზეიმობ, თავი უკვე ყულფში აქვს მავანს,
სატრფოს რომ კოცნი, ამ დროს სადღაც სიკვდილი ზვაობს.

შენ ნეხვს ქექავდი. რატომ წუწუნებ

შენ ნეხვს ქექავდი. რატომ წუწუნებ,
ამოვლებული ქაქში?
არ იკრიალებს, ვინც იგორავა
ლაფიან გუბემყრალში.

ან რას მოიმკის, ვინც მარგალიტით
ღორს ამოუვსო ფაშვი?
ძალლებთან წოლას ვინც არ გაექცა,
რნყილი დაუდის თმაში.

ყაზანელი ქრისტე

ქრისტე,
როგორც ერთი ძველი
ყაზანური ხელნაწერი აღნერს,
არის ერთი დაბალი,
კუზიანი
და შავგრემანი,
ლარიბ-ლატაკი,
გრძელცხვირა კაცი
მეჩერი თმა-წვერით
და საშინლად გაერთიანებული
ხშირი წარბებით.

მას რომ ჩვენთვის
თავისი ვინაობა გაემხილა
და სამხილად იარები ეჩვენებინა,
არც დავუჯერებდით
და არც თომას
სიტყვებს ვიტყოდით:
უფალო ჩემო და ღმერთო ჩემო!

სოფელი-საპყრობილე

როცა თეთრ ვიღებს კვლავ ნება-ნება
მოლხენა ავსებს მიმწუხრის ჟამზე,
მე ჩალის ჭერი დამყურებს თავზე
და მონდომებით ვთრგუნავ ჩემს ნებას.

უკვე ღრუბელთა ქობა, ქათქათა,
გარს შემომზევლო, აღარსად მიშვებს,
კართან დგას, მალე თავსაც აიშვებს
მსახური, ჩემი შავი ჯალათი.

ვყანყალებ ზღურბლთან, ფიქრები მრეში
თან მახლავს, სკამზე ვეშვები ისევ.
ჩემი დილეგის დარაჯი მქისე,
გლეხაცი მარჯვედ ირჯება ტყეში.

ხოლო ადრიან მთვარეთა ფრთებმა
მწვანე ხევებში დალიეს სული.
იყოს მშვიდი და ანგელოსური
სხივთაკონებს კვლავ მიძინება!

ხოლო მე ისევ ვთხრი ბნელ გვირაბებს,
სინათლისკენ რომ გზა გავიკვლიო.
იქნებ, არ ვიცი და უგზო-უკვლოდ
დავკარგულვარ და არ ვაღიარებ.

განსვლა

იქ საწერი მაგიდის უჯრების გასაღები დევს,
აქ კი – კარადის, რომელშიც საქაღალდეები ინახება.
აი, იმ თაროზე
ასლები აწყვია,
მეორე თაროზე –
შაბლონები და ფორმულარები.
ჩემი მემკვიდრეების გასაგონად კი ამას ვიტყვი:
უწყებებზე პასუხები გაცემულია.
ყველა სტატისტიკა მოწესრიგებულია.
თუ მოხდეს და ვინმე შემთხვევით
სადმე აქტებს შორის
ჩემს გაცვეთილ, დახრულ
სიცოცხლეს გადააწყდეს,
სანაგვე ურნაში
ჩაუძახოს!

၁၆၁၉၀၂၁၇၅၈၂ ၃၂၀၄၀၁

ეზრა პაული

წარგზავნა

წადით, ჩემო სიმღერებო, მარტოსულებთან და მწყურვალებთან, წადით ნერვებდაგლეჯილებთან, ჩვეულებათა მონებთან წადით, წაუღეთ მათი მჩაგვრელების მიმართ ჩემი სიძულვილი. წადით, როგორც – გამყინვი წყლის ძლიერი ტალღა. წაუღეთ ჩემი სიძულვილი მჩაგვრელთა მიმართ.

სმა აიმაღლეთ ამოუხსნელი დამცირების წინააღმდეგ, სმა აიმაღლეთ წარმოსახვის არმქონეთა ტირანიის წინააღმდეგ, სმა აიმაღლეთ შეზღუდვების წინააღმდეგ. წადით ბურჟუაზიასთან, რომელიც სულს დაფავს მოწყენილობისგან, წადით გარეუბნებში მოსახლე ქალებთან, წადით ქორწინებით საზარელ ბედში ჩაგარდნილებთან, წადით იმათთან, ვისი უმნეობაც თავს არ ამჟღავნებს, წადით იმათთან, ვისაც ცუდი მეუღლე შეხვდა, წადით უფლებანართმეულ ქალებთან.

წადით სათუთვნებიანებთან, წადით იმათთან, ვისი სათუთი სურვილებიც უარყვეს, წადით, როგორც – ქვეყნიურ სიბრიყვის დამანგრევლები; ამის პირისპირ მახვილით წადით. უფაქიზესი კავშირები განამტკიცეთ, სულის წყლის სიღრმეში მობინადრე მცენარეებს სიმტკიცე შემატეთ.

მეგობრული განწყობით წადით, თავდასწილი სიტყვებით წადით. დაუცხრომლად ეძიეთ ახალი ავი და ახალი კარგი, ნებისმიერი სახის ჩაგვრას წინ აღუდექით. წადით იმათთან, ვინც საშუალო ასაკმა მოტეხა, იმათთან, ვისაც აღარაფერი აინტერესებს.

წადით მოზარდებთან, ოჯახში რომ სული ეხუთებათ –

ო, რარიგად საშინელია
ხედავდე ერთი გვარის სამ თაობას, ერთად შეერტილა!
იგი მსგავსია ყლორტგამოსხმული ბებერი ხის,
რომლის ტოტები ლპება და ცვივა.

წადით, აზრი გამოაფხიზლეთ,
ადამიანთა შორის უსულგულო ურთიერთობების პირისპირ წადით.
ყველა სახის უსამართლობას წინ აღუდექით.

ბოშა

Est-que vous avez vu des autres – des camarades – avec singes ou des ours?*
შემთხვევით ნანახი ბოშა – ჩვ. წ. აღ.-ით 1912

ეს იყო გზის თავს, როცა მან თქვა:
“ხომ არ გინახავთ ჩვენი ბედის მოზიარე დანარჩენები,
დათვებით და მამუნებით?”
- შავგრემანი და ბრგე ჭაბუკი
არა ჰავდა ნარევსისხლიანს,
იქ, მაღლობზე, კლერმონის ახლოს.
ქარი მოვიდა, მერე – წვიმა,
და ხეობაში, ხეთა ირგვლივ, ნისლი შედედდა,
გრძელი გზა მქონდა მოტოვებული,
რუხი არღი და ბიოკერი,
და მან თქვა: “ხომ არ გინახავთ სხვა, ჩვენი ბედის?”
მისი ბედის ბევრი მენახა...
როდეზიდან მოყოლებული, ისინი, -
წმ. ოოანეს
ბაზრობიდან ჩარდახიანი ეტლებით რომ ჩამოდიოდნენ,
მაგრამ დათვი ან მაიმუნი მე არ მინახავს.

დამატებითი მითითებანი

მოგროვდით, ჩემო სიმღერებო, ავდგეთ და ჩვენი ბილწი ვნებები
გამოვხატოთ,
მოდით, გამოვხატოთ ჩვენი შური იმ კაცის მიმართ, ვისაც საიმედო
სამსახური აქვს და მომავალი არ ედარდება.

ერთობ უსაქმოდ ხართ, ჩემო სიმღერებო.
მეშინია, ცუდს არაფერს გადაეყაროთ.
თქვენ დგახართ ქუჩებში,
თქვენ კუთხე-კუთხე და გაჩერებებზე დახეტიალობთ,
თქვენ უსაქმურობთ.

თქვენ არც კი ცდილობთ, ჩვენი ფარული სიმაღლე გამოთქვათ,
ეს ყველაფერი ძალიან ცუდად დამთავრდება.

მე კი – რა?
უკვე სანახევროდ შეშლილი ვარ,
იმდენი გმოძლვერთ, რომ თითქმის გხედავთ ჩემს გარშემო,
უტიფარო პატარა მხეცებო, ურცხვებო და ტანსაცმელშელანძლულებო!

ხოლო შენ, უახლესო ამ სიმღერებს შორის,
შენ იმ ხნის არ ხარ, რომ ბევრი სიავე გქონდეს ჩადენილი,
მე შენ ჩინეთიდან მწვანე ხალათს ჩამოგიტან,
რომელზეც ურჩხულები იქნება ამოქარგული,
მე შენ ჩამოგიტან ალისფერი აბრეშუმის შარვალს
სანტა მარია ნოველაში პატარა ქრისტეს სტატუიდან,
დაე, იძახონ, რომ გემოვნება გვაკლია
ან რომ ჩვენი გვარი კეთილშობილი არაა.

DE AEGYPTO

მე, თავად მე ვარ ის, ვინც იცის გზები
ცაში, და ამის გამო ქარი ჩემი სხეულია.

მე მიმზერია სიცოცხლის ლედისთვის,
მე, თავად მე, ვინც მერცხლებთან ერთად ფრენს.

მწვანეა და მოჟამული მისი სამოსი,
ქარდაქარ მქროლი.

მე, თავად მე ვარ ის, ვინც იცის გზები
ცაში, და ამის გამო ქარი ჩემი სხეულია.

anus animam pinxit
ჩემს ხელთაა ჩემი კალამი

სასურველი სიტყვის საწერად...
ჩემი ბაგე, უზმინდესი სიმღერები რომ ვიგალობო!

ვისა აქვს ბაგე, ის რომ მიიღოს, -
ქუმის ლოტოსის სიმღერა?

მე, თავად მე ვარ ის, ვინც იცის გზები
ცაში, და ამის გამო ქარი ჩემი სხეულია.

მე ვარ ალი, მზესთან ერთად რომ ამოდის,
მე, თავად მე, ვინც მერცხლებთან ერთად ფრენს.

ჩემს შუბლზე მთვარე დამკვიდრებულა,
ჩემს ტუჩებქვეშ ქარი ბინადრობს.

მთვარე – ესაა დიდებული მარგალიტი საფირონის წყალში,
წყლის ნაკადის სიგრილეს გრძნობენ ჩემი თითები.

მე, თავად მე ვარ ის, ვინც იცის გზები
ცაში, და ამის გამო ქარი ჩემი სხეულია.

მედალიონი

Lui ni ფაიფურში!
როიალის
წერიალა სოპრანო
საამქვეყნო პროტესტს გამოთქვამს.

მომზისფრო-ოქროს სამოსიდან,
როგორც ანადომენე რეინაქის
შესავალი ფურცლებიდან,
მბზინავი თავი ამოჩნდება.

მოწითალო-მოთაფლისფრო ნაწნავთა ხლართი,
სახე-ოვალს გარშემორტყმული, რომელიც თითქოს
მეფე მინოსის ლაბირინთში დაეგრიხოთ
ლითონისგან თუ ურჩი ქარვისგან;

სახე-ოვალი, ჭიქურქვეშ,
თავის სრულემნილ სამყოფში გაბრწყინებული, როცა

ნახევარვატიან სხივებქვეშ
თვალები ტოპაზად იქცევიან.

ძველი სიბრძნე, რამდენადმე კოსმიური

ესიზმრა სო-შუს,
რომ ჩიტი და ფუტკარი და პეპელა იყო, და ნასიზმრალი ფიქრმა შეიძყრო, -
რატომ უნდა ცდილიყო, რომ თავი ეგრძნო სულ სხვა ვიღაცად.

ამის შედეგი თუა მისი კმაყოფილება.

სამი პოეტი

ჭმუნვას მიეცა სამი პოეტი,
კანდიდიამ რომ შეიძინა ახალი კურო.
პირველმა გრძელი ელეგია მიუძღვნა “ქლორისს”,
თავის “წმინდა და გულცივ ქლორისს”, “ერთადერთ ქლორისს”.
მეორემ ქალის ორგულობას უძღვნა სონეტი,
მესამე კი თხზავს ეპიგრამას.

მიზეზი

ამ სიტყვებს ოთხი კაცისთვის ვკრავ,
შესაძლოა, ყური მოკრას მას ვინმე სხვამაც,
ო, მებრალები ქვეყნიერებავ,
ვერ გაგიგია შენ ეს ოთხი ადამიანი.

ხელშეკრულება

უოლტ უიტმენ, მე ვდებ შენთან ხელშეკრულებას –
მე ერთობ დიდხანს მეზიზლებოდი.
მე მოვედი შეხთან, როგორც გაზრდილი შვილი,
მხრებზე რომ ღორის თავი ება, იმ მამის შვილი;
უკვე დიდი ვარ და მე მინდა, მეგობრობა შემოგთავაზო.
შენ ახალი ხე განამზადე;
დროა მისი მოჩიუქურთმების.
ერთი წვენი და ერთი ფესვი გვასაზრდოებს –
დაე, კავშირი იყოს ჩვენს შორის.

დაშთენილთადმი

ო, ჩემი ქვეყნის უსასოო უმცირესობავ,
ო, დაშთენილნო ისევ მონებად!

მასთან ჭიდილში წელდამსხვრეულო ხელოვანნო,
კვალარეულთ და სოფელ-სოფელ მიმობნეულთ
ნიადაგ რომ გქირდავენ და არ გენდობიან;

მშვენიერების მოყვარულნო, ნაშიმშილარნო,
უქომაგოდ შერჩენილნო თქვენს მომართ თვალთვალს,
და კანონებულ წესთა ძალით უარყოფილნო;

თქვენ, წარმატების მისაღწევად
თავს რომლებიც არ მოიქანცავთ,
თქვენ, რომლებსაც შეგიძლიათ, მხოლოდ ამოთქვათ,
და თავს არასდროს გააპარებთ ამოთქმულის ამოსათქმელად;

თქვენ, ბევრად ნატიფ გრძნობისანო,
ყალბ ცოდნასთან ბრძოლით ილაჯგამოლეულნო,
თქვენ, ვისთვისაც თვით ბუნებას უსწავლებია,
ვინც, საკუთარ თავს შეხიზნულნი, სძულხართ; ვისაც არ გენდობიან:

ასე იფიქრეთ:
მე დავითმინე ქარიშხალი,
მე დავძლიე განდეგილობა.

როპინზონ ჯეფერსი

კონტინენტის კიდე

ბუნიობის უამს, სველი ხაშხაშით შემორაგვული, როცა გაზაფხულს
მოელოდა გვიანი წვიმის ვუალქვეშ მიწა,
იბერებოდა ოკეანე შორეული ქარიშხლით და თავის კიდეს ეხეთქებოდა,
გრანიტის ბურჯს არყევდა ჭავლი.

მე გავყურებდი გრანიტის და შხეფების სამანს, და მთებს და ველებს
ვგრძნობდი ზურგსუკან, კონტინენტის უსაზღვრო სივრცეს, ხოლო
პირისპირ – მძიმე ხყალს და ორჯერ დიდ სივრცეს.

და მე ამოვთქვი: შენ შეახვედრე სამხრეთის მხარეს მოყვავილე ლავას და
მარჯანს ალეუტის კუნძულები – სელაპების სამკვიდრებელი,
შენეული ნაკადის თავს აისისკენ მსწრაფი სიცოცხლე მიმწუხრის
ვარსკვლავს დადევნებულ ჩვენს სიცოცხლეს შემოეყრება.

შენს ზურგზე რამდენ უკვალოდ ქმნილ გადასახლებას გადაუვლია და ეს
შენთვის არაფერს ნიშნავს, შენ დაგვიცივე უკვე, დედაო.
ნორჩი იყავი მაშინ ბევრად, როცა საშოდან გამოვიჭრით და მიქცევისას
მზეზე ვთბებოდით.

ხოლო მას მერე მიიღია მრავალი და მრავალი უამი, ჩვენ სიამაყეს
ვეზიარეთ, და შენ გამკაცრდი; ცხოვრებას ახსოვს
შენი ფხიზელი, მოქნილი და მშფოთვარე ძალა; და შურს ალუძრავს ქვის
სიმტკიცე, გამომწვევი მისი სიმშვიდე.

მიმოიძრიან ჩვენს ვენებში მიქცევები და მოქცევები, და ვარსკვლავებს
ავირეკლავთ ისევ და ისევ,
შენი პირმშოა სიცოცხლე, მაგრამ არსებობს ჩემში სიცოცხლეზე ბევრად
ძველი და ბევრად მტკიცე, უფრო მეტად მიუდგომელი,
თვალი, რომელიც ხედავდა მაშინ, ოკეანე როცა არ იყო.

რომელიც გმზერდა, ვით იფსებდი სარეცელს ორთქლით, ერთ სარეცელს
სხვა როგორ ცვლიდა.
რომელიც გმზერდა, როგორ ცვეთდი შენს დამყოლ და ველურ ნაპირებს,
კლდეებს ხრავდი და კონტინენტებს უცვლიდი ადგილს.

დედაო, თუმცა ძლიერ მოჰკავს შენი ზვირთცემის უძიველეს რიტმს
ჩემეული სიმღერის ზომა, მე ის შენგან არ მისწავლია.
წყლის გაჩენამდე ბევრად ადრე არსებობდნენ ცეცხლის ტალღები, და
სიმღერები, ჩემიც და შენიც, უფრო ძველი თავნყაროდან ედინებიან.

ლრმა ჭრილობა

როცა ვარსკვლავი მოახლოვდა, გიგანტურმა ტალღებმა მაშინ
გზნება შეუნთეს დედამიწის გამლღვარ ზედაპირს.
ხოლო როცა გადაიქროლა, ტალღები უფრო გაიზარდნენ. მან ერთი
დიდი ტალღის თავი
ამოფესვა დედამიწიდან. ასე აირღვა მთვარე
წყნარი ოკეანიდან: ჩვენთვის ღამეთა მანათობელმა ცივმა თეთრმა ქვამ
ღრმა ჭრილობით ნიშანდო მიწა: აი, ის, წყნარი ოკეანე,
უამრავი კუნძულით და სამხედრო ფლოტით. აქ ვდგავარ, კლდეზე,
და ჩამომდნარი ბაზალტის და გრანიტის სკლომის ხმები ჩამესმის
და უშველებელ ფრინველს ვუმზერ,
თავის ვარსკვლავს რომ დაედევნა. მაგრამ ვარსკვლავმა ჩაიქროლა,
მთვარე კი დარჩა და გარს უვლის თავის ნასახლარს,
და თან დაათრევს მიეცევ-მოქცევას, სიმარტოვით გადარეული.

მათემატიკოსებს და ფიზიკოსებს
თავისი აქვთ მითოლოგია; გვერდით მისდევენ ჭეშმარიტებას
და არსდროს არ ეხებიან; მცდარია მათი განტოლებები,
მაგრამ გამოდის. ან, როცა დიდი შეცდომა ჩნდება,
ისინი ახალ განტოლებებს ასაძირკვლებენ; ისინი ტალღის თეორიას
მსოფლიო ეთერს მიანებებენ და იგონებენ გაღუნულ სივრცეს.
და მაინც, მათმა განტოლებებმა ჰიროსიმა გაახადგურა.
საშინელი რამ გამოვიდა.

პოეტსაც აქვს
საკუთარი მითოლოგია. ის ამბობს – წყნარმა ოკეანემ
წარმოშვა მთვარე. ის ამბობს – ტროა გადაიწვა
მომთაბარე მშვენიერი ქალის მიზეზით, რომლის ხატებამ ათას ხომალდს
მიზანი მისცა.
ეს სიცრუეა: შესაძლოა სიმართლე იყოს: ეკლესია და სახელმწიფო კი

საფუძლად უფრო გასაოცრად შეუძლებელ მითებს გულისხმობს:
რომ ყველა კაცი თანასწორი და თავისუფალი იბადება: წარმოიდგინეთ!
და რომ ყარიბი ეპრაელი პოეტი, სახელად იქსო,
სამყაროს ღმერთია. წარმოიდგინეთ!

კასანდრა

გიუი ასული – მახვილი მზერით და გრძელი თეთრი თითებით
კედლის ქვებს ჩაფრენილი,
თმა ქარიშხალს და ბაგე ყვირილს მინებებია: კასანდრა,
განა რა აზრი აქვს,
შენს მწარე სათქმელს
იონმუნებენ თუ არა კაცნი? ჭეშმარიტად: ადამიანებს სძულთ სიმართლე,
და ურჩევნიათ
გზაზე ჯიქი შემოეყაროთ.
ამიტომაა, პოეტები თავიანთ სათქმელს სიცრუით რომ ატყბობენ ხოლმე;
რაც შეეხებათ
რელიგიით მოვაჭრეთ და პოლიტიკოსებს,
ძველ ტყუილს ახალს უმატებენ, და იხვეჭენ კიდეც სახელს
სათნო სიბრძნისთვის. გონის მოეგე, საპრალო ძუენავ.
არა: შენ მაინც კაცისთვის და ღმერთებისთვის გულისამრევ სიმართლის
ქერქს
შენს კუთხეში ბეჯითად ღეჭავ. – აი, მე და შენ ვინ ვართ, კასანდრა.

ჩემი სამარე

თუ წაგიკითხავთ, ერთ ჩემს ლექსში მე ვახსენებდი
მშვენიერ ადგილს, სადაც სიკვდილის მოლოდინი
თავს უყრის მძიმედ დაჭრილ ირმებს; ფოთლოვანში, მთის მბრწყინავი
ნაკადულის პირს,
იმ პატარა განსასვენებზე, მათი ძვლები ერთმანეთში გადახლართულა,
და თუ
იომებსაც ჰყავთ სულები, მაშინ მათ ეს უთუოდ მოსწონთ, კმაყოფილი
უნდა იყონ ძვლებიც და რქებიც.

უკვე დროა, შევარჩიო ჩემი სამარე:

მიმაბარეთ, შორს კაცთაგან, მშვენიერ ადგილს,
არავითარი სასფლაო, და არც – ბიუსტი,
და, ღვთის გულისთვის, არ მოვითხოვ პარაკლისს და კოლუმბარიუმს.

ხოლო თუ მე, ადამიანი, ისეთივე ძვირფასი ვარ,
როგორც ფეხმარდი ირემი ან ლამეული მონადირე – ეული პუმა,
არ შეიძლება სიხარული არ მომგვაროს მათ გვერდით წოლამ.

იმ კლდეს, რომელიც სახლის ქვაკუთხედად უნდა იქცეს

ჟანგისფერი და რუხი ლიქენის ბებერო პალო,
რა დრო გავიდა იმის მერე, უკვე აღგვილი შავთავა ხალხი
აქვე, შენს ახლოს, ცეცხლს რომ ანთებდა და ზღვის ქარისგან
თავს იცავდა? ასი, იქნებ ირასი წელი
მოწყვეტილი ადამის მოდგმას,
გარშემო მხოლოდ ნაწვერლის ციყვებს და მინდვრისპირის კურდღლებს
უმზერდი,

და – ხშირჯაგრიან გუთინის ცხენებს,
დეკემბერში გორაკებს რომ სერავენ ხოლმე, კვალად კი შავი კლდეების
თავზე

აკიდებულ ზღვის თოლიებს აიდევნიან; არავინ იყო
სიყვარულით მომსათუთები; რუხი ქორი და ალისფერი ქორი შეგვეხო იქ,
სადაც ახლა ჩემი ხელი დევს. ასწლეულობით ნაშიმშილევს
და ზღვის ცივ ქართა ასწლეულებს გამოღწეულს
მე მოყიტანე ღვინო და თეთრი რძე და თაფლი
და ვერასდროს წარმოვიდგენდი, რომ ღვინის გემო გრანიტს ასე

შეითვისებდა

და რომ თაფლი და რძე ესოდენ გეამებოდა; მაგრამ ისინი ტკბილად

ერთვიან ნაქარიშხლევ, ხავსიან ბზარებს,

და დიდი ხნის ნინ მიძინებულ, უამგრძელ ავდართა

უტყვ ნაკვალევში შეაღწევენ

და ბევრად უფრო ხანიერი,

პირველყოფილი ცეცხლის ნაჭდევში, ქვაში,

რომელიც მილიონი წელი იცდიდა, რომ ქვაკუთხედად ქცეულიყო

სახლისთვის, როგორც ბედს ოდესაც გადაეწყვიტა.

შენ ქვის წარსულის ძლიერება მომეც მცირე ხნით და მე სანაცვლოდ
მომავლის ფრთებს გამოგიწოდებ, მე მაქეს ისინი.

ჩემო ბებერო მეგობარო, რა ძვირფასი გახდები ჩემთვის მაშინ, როცა მეც

დავბერდები.

ქვეყნიერების საოცრებანი

ახლა სამოცი სამი თუ ოთხი წლით უკან მაქვს მოტოვებული
და თავის დროზე საოცრება ვნახე მრავალი. ვნახე წყლის კაცი, ქვის
ნაპირთან, ოკეანეში წელამდე მდგარი;

რა თქმა უნდა – ადამიანი, და რა თქმა უნდა – ზღვის ცხოველი: ის
ჩასრიალდა მერე წყალში და ჩვენ ვუმზერდით და ის აღარ გამოჩენილა,
მე არ ვიცი, ვინ იყო იგი, და თეორიებს როდი ვაგებ: თუმცა ეს იყო
საოცრება მცირეოდენი.

მე ვნახე, როგორ გაძლიერდა შეერთებული შტატები და როგორ იქცა
უმდიდრეს ერად და გაკოტრებულს ქარი როგორ დააქროლებდა.
ვნახე ევროპა – ოცდახუთი საუკუნის განმავლობაში მსოფლიოს რომ
გვირგვინად ედგა – ხეიბრად და საწყალობლად გადაქცეული.

მე ვნახე, ჭარბი გრძნობებით და პატივმოყვარე კაცთა მიერ მოტყუებული
ჩემი ხალხი სამ ომში როგორ იხარჯებოდა.
უაზრო იყო და უმიზნო ამ სამიდან ნებისმიერი, დიდებულად
გამარჯვებული. აი, უკვე მეოთხეს ველით.

მე ისიც ვნახე, კაცმა ფრენა როგორ ისწავლა და როგორ ახდა ათი
ათასი წლის მანძილზე მეოცნებე მისი გულის მთავარი ნატვრა
და ის მაშინვე ხოცვა-ჟლეტის მთავარ ძალად გადააქცია.

ვნახე, აგრეთვე, შორეული ვარსკვლავები როგორ აწონეს და გზაც
გაზომეს ამ შორეულ ვარსკვლავებამდე და ატომებიც იმსახურეს –
რისთვის? – ხოცვისთვის. ერთი დარტყმით ნახევარი მილიონი ბუზის...
კაცის-თქო, უნდა მეთქვა, ამოსაწყვეტად.

მე ვნახე ბედიც. შეგიძლია დადგე, ეომო ან დაწვე და ძილს მისცე თავი
– განწირული ხარ მაინც, როგორც ოდიპოსი.
დაბერებულა კულტურა და კაცობრიობა, რომ იტყვიან, სასიკვდილო სენი
შეჰერია: გმირობა და ნებისყოფა მოწმეებად გადაქცეულან.

უსულო საგნის, ზღვის, ქარიშხლის, მთის სილამაზეს სულ იოლად
გაითავისებ; მათი სული და საზრისია მშვენიერება.

კაცობრიობა უფრო ნაკლებ მშვენიერია, შერყვნილი და ტკივილიანი;
ჩვენი გულები ქვად ქცეულან მის დასათმენად.

მე ვერ გავნაფე ჩემი გული ხეირიანად: და ამას მივხვდი – ბედნიერებას
მნიშვნელობა აქვს, ტკივილი კი მას ანიჭებს მნიშვნელოვნებას.
ტრაგედიის აზრი კი რაა: ლირი იმ გრიგალს გაუტოლდა, მიუსაფარს
გარს რომ ეკვროდა, და წამებული ებრაელი უფალი გახდა.

ლორეს ფილინგი

* * *

სამყარო საუკეთესო ადგილია
დასაბადებლად
თუ წინააღმდეგი არ ხართ რომ ბედნიერება
არ იყოს ყოველთვის
უღრუბლო
თუ წინააღმდეგი არ ხართ რომ ის ჯოჯოხეთად მობრუნდეს
ზოგჯერ
სწორედ მაშინ როცა ყველაფერი მშვენივრადაა
ყოველთვის ხომ
სამოთხეშიც
არავინ მღერის

სამყარო საუკეთესო ადგილია
დასაბადებლად
თუ წინააღმდეგი არ ხართ რომ ხალხი გამუდმებით
იხოცებოდეს
ან მხოლოდ შიმშილობდეს
რაღაც დროის განმავლობაში
ეს ხომ არც ისე საშინელია
როცა საქმე თქვენ არ გეხებათ

ო სამყარო საუკეთესო ადგილია
დასაბადებლად
თუ ნამეტანი წინააღმდეგი არ ხართ
რომ ორიოდე ფუტურო თავი
ზემოდან დაგყურებდეთ
ან სახეში ბომბები შემოგცეროდნენ
როცა თქვენ
ზეცით ტკბებით
ან ისეთი უღმერთობის წინააღმდეგი თუ არ იქნებით
როგორიცაა ჩვენი ნაქები საზოგადოება

რომელიც იკრუნჩხება
თავისი გამოჩენილი ადამიანებისგან
და თავისი დავიწყებული ადამიანებისგან
და მღვდლებისგან
და ყოველგვარი სეგრეგაციისგან
და კონგრესის გამოძიებებისგან
და სხვა მრავალი ყაბზობისგან
რომელიც ჩვენ დარიბებს
მემკვიდრეობით გადმოგვეცემა

დიას სამყარო საუკეთესო ადგილია
ბევრი რამისთვის
და იმისთვისაც რომ იცინო
და რომ გიყვარდეს
და რომ იდარდო
და რომ იმღერო სევდიანი სიმღერები და შთაგონებამ
დაგისაკუთროს
და სეირნობდე
შენს გარშემო თვალის ცეცებით
და ყვავილებს ყნოსავდე და
ქანდაკებებს აშტერდებოდე
და უფრო მეტიც რომ ფიქრობდე
და კონციდე ადამიანებს
და აკეთებდე ბავშვებს და შენი მუშტის ძალას განამტკიცებდე
და ქუდს იქნევდე
და ცეკვავდე
და ცურავდე მდინარეებში
გახურებულ შუა ზაფხულში
და საერთოდაც უბრალოდ
“ცოცხლობდე”

ჰო
მაგრამ სწორედ გახურებისას
ცხადდება მოლიმარი
მეკუბოვე

* * *

პოეტის თვალი უტიფრად ხედავს
ხედავს მრგვალი სამყაროს ზედაპირს

გამრუდებულ მთვრალ სახურავებს
 სარეცხსამაგრებს თეთრეულის გასაფენად გაჭიმულ თოკებზე
 მოგიზგიზე ფეხებს და აყვავებულ მკერდებს
 თიხის ქალებს და მამაკაცებს
 ნისლს შერეულ ლოგინებში
 და მის იდუმალ ხეებს
 და საკვირაო პარკებს მდუმარე ქანდაკებებით
 და მის ამერიკას
     ქალაქთა აჩრდილებით და ცარიელი ელის-აილენდებით
 და მის სიურრეალისტურ პეიზაჟს
     გამოტვინებული პრერიებით
     გარეუბნებში სუპერმარკეტებით
 ორთქლის გათბობით აღჭურვილი სასაფლაოებით
     სატრაპეზო დღესასწაულებით
     და პროტესტის გამომცხადებელი ტაძრებით
 კოცნაამრიდ სამყაროს პლასტმასის უნიტაზებით ტემპექსით და ტაქსებით
 სააფთიაქო კოგბოებით და ლასვეგასელი ქალწულებით
 გაძარცვული ინდიელებით და მატრონა-კინომანებით
 არარომატო სენატორებით და ნამუსიანი კონფორმისტებით
 და იმ ემიგრანტული ოცნების ყველა სხვა წვრილმანით
 რომელიც ერთობ რეალურად იქცა და
     ეშმაკმა დალახვროს
     პლაჟზე მზის გულზე მწოლიარეებთან ამოყო თავი

* * *

ჩვეულებრივ მე ვამბობ
 რომ სიყვარული ძნელად ერგება ასაკოვან ადამიანებს
 ვინაიდან ისინი ძალიან დიდხანს
     მიგორავდნენ ძველ რელსებზე
 მერე კი როცა ისარი ახლოვდება
     ისინი ხელიდან უშვებენ კუთვნილ მოსახვევს
 და ვიდრე გზასამცდარი ვაგონი თვალშეუსწრებად მიექანება
     უკვე არასწორი ლიანდით მიქრიან
 და ორთქმავლის მემანქანე მათდამი მისალმების ნიშნად
     საყვირს არ იძლევა
 და ასაკოვანი ადამიანები მიგორავენ დაუანგებული რკინიგზის შტოზე
     რომელიც ეყრდნობა მკვდარი ბალახით სავსე უშენ ადგილს
 სადაც დაუანგებული თუნუქის ნაჭრები
     სანოლების ზამპარები ძველი დანისპირები

და დაობებული ლეიბები მიმოფანტულა
 ჰო
 რელსები სასიკვდილოდ სწორედ აქ წყდებიან
     თუმცა შპალები უფრო შორსაცაა დაგებული
         და ასაკოვანი ადამიანები
     თავისთვის ამბობენ
         აპა
             როგორც ჩანს აქ
             დავმთავრდებით
             და წვებიან
             ვიდრე მოკაშკაშე ვაგონი მსუბუქად ადის
 შემაღლებული
     გორაკის თავზე
     მისი სარკმლები საკსეა მტრედისფერი ცით და ყვავილებიანი
 შეყვარებულებით
     მათი გრძელი თმა ქარს მინებებია
         და ყველა ისინი იცინიან
         და ხელებს იქნევენ
         და ჩურჩულებენ ერთმანეთში
     და ცნობისმოყვარედ იცქირებიან
         და ცდილობენ გაიგონ თუ რას წარმოადგენს
         ეს სასაფლაო
             რომელშიც ცხვირით წამხობილა
             ლიანდაგები

* * *

ტყეები სადაც მიედინება მდინარეები
     მარადიულ გორაკებსა და
 ჩვენი ყრმობის ველ-მინდვრებს შორის
     სადაც ძნები და ცისარტყელები ერთმანეთში გადახლართული
         წარმოუდგება მეხსიერებას
 სადაც მინდვრებად ქუჩები გვექინდა
         მე იქ კვლავ ვხედავ ურიცხვ
         დილას
 ნებისმიერი ცოცხლიდან როცა
         მარადისობას სწვდება ჩრდილები
     და მთელი დღის განმავლობაში
         ადრანი დილის წათელი
     და გაწელილი მისი ჩრდილები ხერგავენ

ედემს
 მე რომ მხოლოდ სიზმრად მინახავს
     და რომლის გამო გაფიქრებაც
     მტკივნეულია
 ამ აძლილ დილით
     როცა გუნდ-გუნდად ბატონობენ
     ჭილყვავები გამხმარ ხეებზე
     და მოთქვამენ და ყაყანებენ
 და მრავალი აქვთ საკამათო ყოველ ახალ
     გაზაფხულთან და საიდუმლოსთან

ზღვის პეიზაჟი მზით და არწივით

ყველაზე უფრო თავისუფალი
     ფრინველებს შორის
 არწივი ცაში აჭრილა და
     ქვეყნიერების მხარეებს შორის
     ყველაზე უფრო თავისუფლის
     სან-ფრანცისკოს თავზე ლივლივებს
 მიმოიფრენს ზეცის სივრცეში
     ცურავს და ელავს ზეცის სივრცეში
     უსაზღვრო და
     უკიდეგანო სიმაღლისკენ
     მთებს მოწყვეტილი
 გადაევლება ოკენეს
 იმ სიშორეს დასწრაფებული სადაც სათავეს იღებს დაისი
 არეკლილი საკუთარ თავში

შემოწერს
     ზეცას
 სადაც ახლა არ ჭრიჭინებენ ჰიდროპლანები
     და არ ბრწყინავენ არც საბრძოლო თვითმფრინავები
 ის უბრუნდება მოელვარე მზეს
     შეინავარდებს და მოწყდება
     უკუიქცევა თავისავე ნაკვალევისკენ
     საკუთარ თავს რომ დაეწიოს
 ოკეანის თავს
     და ხმელეთის თავს
 და შორს მიწიდან სადაც ქალალდის ბზრიალები
     დუმან ქვიშაში და სადაც უკვე ბავშვთა რკინიგზის ვაგონეტები

მოლიტვის არწივი და ჩამავალი მზე
ხსოვნაა ჩვენი პარბაროსობის

პოპულისტური მანიფესტი

პოეტებო, გამოდით თქვენი საკუჭნაოებიდან,
კარ-ფანჯრები გამოხსენით,
თქვენ ძალიან დიდხანს იყავით გამოკეტილი
თქვენ-თქვენს დახშულ სამყაროებში.
ჩამოდით, ჩამოდით
თქვენი რაშენ პილებიდან და ტელეგრაფ პილებიდან¹,
თქვენი ბიკონ პილებიდან და ჩაპელ პილებიდან²,
თქვენი მაუნთ-ანალოგებიდან და მონპარნასებიდან,
დაბრუნდით შავი კვარცხლბეკებიდან და მზერვალებიდან,
გამოძვერით ვიგვამებიდან და სასახლეებიდან.
ხეები ჯერაც ეცემიან,
და ტყემი ალარ დაგვეძვომება,
იქ თავის შეფარების დრო არაა,
როცა ადამიანი ცეცხლის ალში ხვევს საკუთარ სახლს,
ღორი რომ შეწვას.
კმარა „პარე კრიშნას“ ძახილი,
როცა რომი იწვის.
სან-ფრანცისკო
და მაიაკოვსკის მოსკოვი
ცეცხლს უნიტებენ სიცოცხლის ნარდვნამდელ საწვავს.
სინათლეს, სითბოს და ენერგიას ნოქავენ
მოახლოებული დამე და ცხენი,
და შარვლები ჩაუცვამთ ღრუბლებს.
დღეს უკვე მხატვარს დრო არა აქვს
დაიმალოს სცენის ზემოთ, ქვემოთ ან უკან,
არ შეიძლება უდარდელად ფრჩხილების მოვლა
და ცხოვრების დისციპლინირებული წესის დაცვა,
დღეს დრო არაა ჩვენი ხვრილმანი ლიტერატურული თამაშებისთვის,
დრო არაა ჩვენი პარანოიებისთვის და იპოქონდრიებისთვის,
არაა შიშის და სიძულვილის დრო,
არამედ დროა სინათლისთვის და სიყვარულისთვის.
ჩვენ ვხედავთ, ჩვენი თაობის საუკეთესო გონებანი³
როგორ გიუდებოდნენ მოწყენილობისგან პოეზიის სალამოებზე.
პოეზია საიდუმლო საზოგადოება არაა,
მაგრამ არც ტაძარია.

ძალა დაკარგეს წმინდა სიტყვებმა და საგალობლებმა,
ლოცვების უამი ჩავლილია,
დადგა მოთქმის დრო,
დრო მოთქმის და სიხარულის,
დედამიწისთვის და ადამიანისთვის დამღუპველი
ინდუსტრიული ცივილიზაციის
მოსალოდნელი აღსასრულის გამო.

დადგა დრო
ფართოდოვალებგახელით,
ლოტოსს სრულ პოზაში,
ირგვლივ მიმოხედვებს,
დადგა დრო პირის ფართოდ გაღების
ახალი ღია მეტყველებისთვის,
დადგა დრო ყველა მგრძნიბიარე არსებასთან
კონტაქტში შესვლის.
თქვენ, “ქალაქების პოეტებო”,
ჩემი ჩათვლით, მუზეუმებში გამოფენილნო,
თქვენ, პოეტებო პოეტებისთვის, ლექსებს რომ წერთ პოეზიაზე,
თქვენ, პოეტური სემინარების პოეტებო
ამერიკის ქარისაგან დახეთქილ გულში,
თქვენ, უსახლკარო ეზრა პაუნდებო,
თქვენ, გამოუცნობო, შერეკილო და დამთხვეულო პოეტებო,
თქვენ, ერთი ყლიბით ჩამოსხმულო “კონკრეტულო პოეტებო”,
თქვენ, პოეტ-მლოკავებო,
თქვენ, ფასიანი ტუალეტების პოეტებო თქვენს სასურსათო ლექსებთან
ერთად,

თქვენ, “სვინგირებადი” -მატარებლების მოყვარულნო“,
არასდროს რომ არ ამძვრალხართ არყის ხეზე, იქ “სასვინგიროდ”,
თქვენ, სამხერხაოთა ჰაიკუს ოსტატებო
ამერიკის ციმბირებში,
თქვენ, უთვალო ირრეალისტებო,
თქვენ, თვით-ოკულტურო სუპერსიურრეალისტებო,
თქვენ, საწოლის ვიზიონრებო⁵
და ფეხსადგილის პროპაგანდისტებო,
თქვენ, მოკლოუნებო
და ამხანაგებო მუქთახორების კლასიდან,
დღედაღამ რომ პროლეტარიატის და
მუშათა კლასის შესახებ ლაყბობთ,
თქვენ, ანარქო-კათოლიკე პოეტებო,
თქვენ, პოეზიის “შავი მთიდან”⁶,
თქვენ, ბოსტონელო ბრამინებო⁷ და ბოლონასის ბუკოლისტებო,
თქვენ, პოეზიის დედილოებო,
თქვენ, პოეზიის ძენ-ძმაკაცებო,
თქვენ, პოეზიის თვითმკვლელობამდე მოყვარულებო,

თქვენ, პოეტურ მეცნიერებათა ბანჯგვლიანო პროფესორებო,
პოეტების სისხლის მწოველო
მიმომხილველებო და კრიტიკოსებო.
თქვენ, პოეტურ პოლიცია –
სად არიან უიტმენის თავაწყვეტილი შვილები,
სად არიან ტკბილი და დიდებული მეტყველების
შემძლებელი დიადი ხმები,
სადაა დიადი ახალი ხედვა,
სადაა მთელი სამყაროს დამტევი მზერა,
სადაა მაღალი წინასწარმეტყველური სიმღერა
თვალუწვდებული მიწის შესახებ,
იმის შესახებ, რაც ამ მიწაზე უმდერს
ჩვენსა და მას შორის კავშირს?
პოეტებო, ისევ
გამოდით სამყაროს ქუჩებში,
ხედვის დავიწყებული სიხარულის განსაცდელად,
ფართოდ განხვენით თვალი და სული,
ყელი ჩაინმინდეთ და მთელი ხმით იმეტყველეთ.
მოკვდა პოეზია, გაუმარჯოს
გამჭრიახი თვალისა და ბიზონის ძალის პოეზიას!
ნუ დაელოდებით რევოლუციას,
ის ხომ უთქვენოდ არ მოხდება,
კმარა ბუტბუტი, - ილაპარაკეთ,
დაე, თქვენი პოეზია იყოს განხვნილი,
ფორმით ყველასთვის მისაწვდომი,
დაე, მას ჰქონდეს სუბიექტურობის სხვა დონეები
და სხვა დონეები დამზგრევლობის,
მაგრამ – ისე, რომ შინაგან ყურში გაჩნდეს კამერტონი,
შიგნიდან საიმედო ნოტის გამოიტემი.
ხოტბა შეასხით საკუთარ თავს, მშვენიერ საკუთარ თავს,
და მაინც, განამტკიცეთ სიტყვა “ნ ასაე”⁸.
პოეზია საყოველთაო მებარგულია,
რომელიც პუბლიკას ისეთ სიმაღლეებს აზიარებს,
სადაც ვერასადროს აგვიყვანს ბორბლები.
პოეზია დღემდე ციდან ვარდნას განიცდის
ჩვენს ჯერაც ისევ გაშლილ ქუჩებში,
ამ ქუჩებზე ჯერაც ისევ არ აღუმართავთ ბარიკადები,
და ეს ქუჩები ცოცხალია ადამიანთა სახეებით –
აქ დღემდე სეირნობენ მიმზიდველი ქალები და მამაკაცები,
ჯერ ისევ ყველგან მრავლადა საუცხოო ცოცხალი არსება,
და ყველას თვალში
მშვიდად მკვიდრობს თითოეულის საიდუმლო,
უიტმენის თავაწყვეტილი შვილები ჯერაც
იღვიძებენ და გამოდიან სუფთა ჰაერზე.

ადამიანთა ბაზარზე

ადამიანთა ბაზარზე
სიეტლში შუა ზამთარში
უოლტ უიტმენის მსგავსი
აბურძგნულწვერიანი მაღალი კაცი
უძრავად დგას ცივ წვიმაში
მის ფეხებთან ძაღლი კანკალებს
კაცს გულზე მუყაოს ფირფიტა ჰკიდია წარწერით:
მე 70 წელზე მეტის ვარ
ჩემს ძაღლს სამი ფეხი აქვს
ჩვენ არავის არ ვჭირდებით
კოკისპირულად წვიმს
მათ წინ არ დგას მოწყალების მისაღები თუნუქის ჯამი

რვა ადამიანი გოლფის სათამაშო მოედანზე და მათ თავს ზემოთ მოლივლივე ერთი თავისუფლების ფრინველი

მაღლა-მაღლა მიფრინავს ფენიქსი.

ხოლო მის ქვემოთ, გოლფის სათამაშო მოედანზე, -

ქვიშაში, დიდ ფოსოში,

თავი ჩაურგავს

რვა ელეგანტურ მოთამაშეს.

აი, ერთი თავს სწევს და ყვირის:

მე დედამინის პრეზიდენტი ვარ. მე მმართველი ვარ.

თქვენ არ ამირჩიეთ? ჰე-ჰე. პირველი ვურტყამ!

თავს სწევს მეორე.

მე ავტომობილების მეფე ვარ.

ჩემი იარაღი ავტომობილია. დავეწევი და ყველას ჩავაგდებ.

თქვენ არ გეყოლებათ სხვა ღმერთები.

უყურეთ. ჩემს ბურთს ვატარებ.

მესამე ამოყოფს თავს ქვიშიდან.

მე რელიგიას ვმართავ. მე თქვენი სულიერი მწყემსი ვარ.

რა მნიშვნელობა აქვს, რომელი რელიგიის.

გრძელ ბურთს ვატარებ. დახსარეთ და ორმოსკენ მიდევნეთ.

მეოთხე ამოყოფს თავს.

მე გენერალი ვარ. უდაბნოს დასაპყრობად მე მაქვს ტანკები.

და ისინი ურიცხვია. მე მინდა დალევა.

ჩვენ ბურთს ვთამასობთ. მიყვარს არაბები.

თავს ასწევს მეხუთე და იწყებს ლაპარაკს.

მე თქვენი მეპატრონის ხმა ვარ*.

პრესას ვხელმძღვანელობ.

მე მექვემდებარება გრძელი და მოკლე რადიოტალღები.

ჩვენ ვმართავთ გონებებს. ჩვენ ვაწესრიგებთ რეალობას.

ჩვენ ვართ კომპანია “ტვინის გამოსავლები ინკორპორეიტედ”.

დაცინვა რეალობად იქცევა. რეალობა

დაცინვად.

ადამიანი კოსმოსური ხუმრობაა. და ა. შ.

ოქროს მოტვლებილ თავს ამართავს მეექვსე.

მე თქვენი მოკავშირე ვარ – ტრანსნაციონალური ბანკირი.

მე ნავთობდოლარებისგან დამზადებულ სიგარებს ვლეჭავ.

ჩვენ ერებზე მაღლა ვდგავართ. ჩვენ კონტროლს ვაკონტროლებთ.

საბოლოოდ მე თქვენ ყველას შეგჭამთ.

მე მოგებაზე ვმუშაობ. თქვენსაზე.

ქალმა ყველაზე მაღლა ასწია თავი.

მე პატარა ქალი გახლავართ. მე მოალერსე მებრძოლი ვარ,

რომელიც ხმას აძლევს ქმართან ერთად. რომელმაც ინება ჩემი მკერდი.

ყველა ყვანჭს მხარზე გადაიდებს და იმართება

უკანასკნელი ფიგურა.
სდექ! თორემ შუბლს გაგიპოპ!
მე მთელი პოლიციის მეთაური ვარ. მე ხორცს ვჭამ.
ჩვენ ვიცით, ვინაა მტერი. გირჩევთ, ამაში დამერნმუნოთ.
თქვენი ყველა შიზოიდური საქმე ჩვენს ანკესზეა წამოგებული. წინ
და იცინეთ!
თქვენ, ყველანი, კომპიუტერში ხართ. ჩვენ გვაქვს
თქვენი ყველა ნომერი. გარდა ერთია
გამოუცნობი მფრინავი ტიპის.
რადარის ეკრანზე
რომელიღაც უტყვია ჩიტია.
ყოველთვის, როცა მე მას ვაგდებ,
ისევ ცისკენ მიფრინავს ხოლმე.

ჩარლზ ოლსონი

მაქსიმუსი თავის თავს

1.

ყველაზე ბოლოს უმარტივესი რამეები
უნდა მესწავლა. ეს სირთულეებს მიადვილებდა.
ზღვაზეც კი, როცა ხელს მაღლა ვწევდი
ან, ვთქვათ, სველ გემბანს გადავჭრიდი, მარტო ვიყავი.
ზღვა არ იყო, საბოლოოდ, ჩემი ხელობა.
არადა, აქაც, ჩემი ხელობის პირისპირაც, უცხოსავით ვიდექი მაშინ,
ყველაზე უფრო ახლობელი როცა იყო ეს ყველაფერი. მე ვიყავი ნაგვიანევი,
და უარვყოფდი გავრცელებულ არგუმენტებს,
რომ ასეთი გადავადება
დღეს მორჩილების
არის ბუნება,
რომ ჩვენ ყველამ დავიგვიანეთ
ამ ბნელ ხანაში,
რომ მოვასწარით ბევრის გამოზრდა,
ამიტომ ერთის
ამოცნობა
არ იქნება ასე იოლი

ეს შეიძლება, სისასტიკის მიუხედავად (ეჩიოტი),
სხვებში რომ ვამჩნევ,
ჩემს სიშორეზე
ღრმა აზრს იძენს. მარიფათი

რასაც იჩენს ყოველდღიურად
ხალხი, რომელიც ატრიალებს სამყაროს და
ბუნების
ბიზნესს
რაკი ამ საქმის არაფერი გამეგება
არაფერი მიკეთებია

ნიშნული.

ମାଘରାତି ମେ ଏହି ପିଲାକାର ଦା
ଗାର୍ଗେ ନିଶ୍ଚ ପିଲାକାରୀବୁ, ରଙ୍ଗଗର୍ବ ଜୀବିତ ଦା
ରଙ୍ଗଗର୍ବ ନିଶ୍ଚିଲିନୀ ଜୀବିତ, ପିଲାକାର
ଦା ପିଲାକାରୀବୁ
ଦାଶାବ୍ଲୁଟର୍ବେବୁ

მე ონები ვიცი
ამინდის, საიდან მოდის,
და საით მიდის. ჩემი ღერძი კი,
მე მას ვილებ მათი გულთბილი მიღებიდან
და ან სულაც უარყოფიდან, ჩემი

და ჩემი ქედმაღლობა
არც დამცრობილა
და არც უფრო ამაღლებულა
კომუნიკაციით

2.

გაუკეთებელ საქმეზე
ვამბობ, ამ დილით,
ზღვის პირს
ჩემს ტერფებთან
რომ განოლილა

მე, მაქსიმუსი გლოსტერისა, შენდამი

ლია ზღვაში, კუნძულებთან, რომლებიც სისხლში,
ძვირფას თვლებსა და სასწაულებში ჩაძირულან, მე, მაქსიმუსი
მდუღარე წყალში გავლებული მხურვალე ლითონი, გეუბნები
თუ რაა მახვილი, ვინც ემორჩილება ახლანდელი
ცეკვების ფიგურებს

1.

შენ რომ დაეძებ ის საგანი
შეიძლება ბუდის სილრმის
გარშემო იდოს (მეორე, დრო კი მოკლულია, ჩიტი! ჩიტი!

და იქ! (ძლიერი) ერწმუნე, ანდა! ჩიტის
(ფრენა
ო კილიქს, ო
ანტონ პადუელო
დაწეული ჰორიზონტი, ო დალოცე

სახურავები, ძველი, მშვიდი უზარმაზარი
კიდეებზე რომ თოლიები დაუფენიათ, რომლებსაც მიწყივ ემიჯნებიან,

და ფრინველის საკვებურები
ჩემი ქალაქის!

2.

სიყვარული ფორმაა და ვერ იარსებებს
მნიშვნელოვანი სუბსტანციის გამოკლებით (ვთქვათ, თვითეული
ჩვენებანის წონა 58 კარატია, ოქრომჭედლის
შკალის მოთხოვნის შესაბამისად
ზადით ზადამდე აღრიცხული
(და ის, თუ რაა მიწერალი,
ან — თმა ხუჭუჭა, ძაფი,
რომელსაც ეზიდები ნერვიული შენი ნისკარტით,

ქმნიან დიდ ნაწილს, საბოლოოდ ესაა
ჯამი

(ო ქალბატონო ჩემი კეთილი მგზავრობისა

მის მკლავებს შორის, ისევ და ისევ ვისი
მარცხენა
მკლავიც გულდაგულ ნაკვეთი ხეა სხვა არაფერი, შეღებილი სახე, და შხუნა!
და კოხტა ანძა, და ბუშპრიტი

დაჩქარებისთვის

3.

შიგთავსი, თუმცა მოზღუდული, თუმცა მერყევი,
მაინც ისეა, როგორც სექსი, როგორც ფული, როგორც ფაქტები!
ფაქტობრიობა, რომელსაც უნდა გაეწიოს ანგარიში, ზღვასავითაა,
მოთხოვნა
მათი აჟღერების, მხოლოდ ასე შესაძლებლობის, რომ ისინი
უნდა დაუკრან, თქვა მან ცივად,
სმენით!

სმენით, აი, ასე თქვა.
მაგრამ რაც მნიშვნელოვანია, დაუინტული, ის, რაც დარჩება,
ის! ჩემო ხალხო, ო, სად მოძებნი შენ ამას, როგორ, სად, სად მოისმენ
თუ ყველაფერი აფიშების და განცხადებების დაფად ქცეულა, თუ
ყველაფერი, დუმილიც კი დაცხრილულია?

თუ ალარც ჩვენი ჩიტების ხმა, და არც ჩემი სახურავები
აღარ გაისმის

თუ შენც კი, თუ ხმაც გაუღენთილი არის ნეონით?

როდის, მთაზე და წყალზე სადაც
ის ქალი მღერის,
წყალი როცა ელვარებდა,
კუპრისფერი, ოქროსფერი ჭალდის
ნაკადი, მიმწუხრის პირზე,

ზარის ხმა როცა ნავებივით მოედინება
ათასფურად მბრნებინავ ზედაპირზე, ნაფცევენები
რძიანი მერე

და კაცი, წყალში ჩავარდნილი,
შეტოვებული
ვარდისფერ აბრებს

(ო, ზღვისპირა ჩემო ქალაქო)

4.

ერთს ფორმა უყვარს მხოლოდ და მხოლოდ,
და არსებობას იწყებს ფორმა
მაშინდა მხოლოდ,
როცა საგანი გაჩერილია

გაჩენილია იგი შენგნივ, გაჩენილი
თივისა და ბამბის ჭიგოდან,
ნათურებიდან ქუჩებისა, სარეველადან,
შენში რომელსაც დაატარებ, ჩემი ჩიტი

ძვლის თევზის
ჩალის, ანაც ნება
ფერის, ზარისა,
ან სულაც შენი, დაგლეჯილია

5.

სიყვარული არასოდეს არის იოლი,
მაგრამ საიდან უნდა იცოდე, შენ,
ახალო ინგლისო, ახლა, ნეტა საიდან,
რომ აქ არიან ნაფერმცემლები,
რომ — ქუჩებში მანქანები, ო, ორიგონ, რომ — შუადლის
მღელვარება და ცოდვა,
ნელი შავ-ოქროსფერი?

მოფარიკავევ,
როგორ განგმირავ ლურჯ-ალისფერ ზურგს,
როცა წუხელ შენი მიზანი
იყო მუ-სიკა, მუ-სიკა და მხოლოდ მუ-სიკა,
არა ბანქო — არა კრიბეჯი?

(ო, კაცო-გლოსტერ,
აფრიალე
შენი ჩიტები, შენი ახალი
თითები და ქიმები შენი სახურავისა
მზით გამთბარ რაფებს
მოაშორე მერე სკანტები
ამერიკელო
ზედაპირო გარიდებულო
გადაეფსკვენი შენისთანებს
როგორც ფავნი ანდა ორალი

როგორც სატირი ლარნაკი ლესბოს

ო მოჰკალ მოჰკალ მოჰკალ მოჰკალ
მოჰკალ
ყველა
ვინც
ნარმოგაჩენს)

6.

შიგნით! შიგნით! ბუშპრიტი, ჩიტი, ნისკარტი
შიგნით, მოკაკვული, შედის ის შიგნით, შიგნით, ის ფორმა,
შენ რომ შექმენი, და რომ იყავებს, და რომ არის
ნესი საგნისა, ძნა ძნაზე, რა ხარ, რა უნდა იყო, ანდა რა
ძალა შეგიძლია ამოტყორულო, სწორედაც ახლა, ამომართული ქვემოდან
ქიმი, ქიმი, სუსტი
ქიმი ესერა!

ბუდე, მოგმართავ მაქსიმუსი, შენ გეუბნები
ხელქვეშ, როგორც მე ამას ვხედავ, წყალზე,
აქ, სადაც ახლა მე ვარ, სადაც მე მესმის,
ჯერ კიდევ მესმის

საიდანაც ჯერ კიდევ მომაქვს შენთვის ბუმბული,
თითქმის დაშნაა, მე რომ ავიღე,
შუადლისას მოგართვი
თვალი პატიოსანი,
ფრთაზე უფრო მეტად მბრწყინავი,
ნებისმიერ რომანტიულ ძველ ნივთზე უფრო,
იმ ყველაფერზე უფრო მეტად, რასაც ატარებ

და უფრო მეტად, რაც არსებობს,
უნოდე ბუდე, თავის გარშემო, უნოდე ამას
მეორე ნამს

იმაზე მეტი, რაც შეგიძლია
მოიმოქმედო!

ბიბლიოთეკარი

ისევ ლანდშაფტი (ლანდშაფტი!): გლოსტერ,
ნაპირი, ერთი ჩემთაგანი საიდანაც მომდინარეობს (ორმაგდება), და
საიდანაც
(ლია ზღვიდან, მე, მაქსიმუსმა) გადმოვინაცვლე, დაიმახსოვრე.

ამ ღამით ძველი და ახალი პერსონაჟების კომპინაციით
(ანუ ახალი მიქსტურებით) გადავლახე ტერიტორია: წინამძლოლი,
მამაჩემი, ძველნიდბიანი, აქ ყიდის წიგნებს და ხელნაწერებს.

როცა მე მისი მაღაზიის ვიტრინაში ვიცქირებოდი, ფიქრად ეს მქონდა,
აქ უნდა იყოს მასალები მაქსიმუსისთვის, როდის, მაშინ,
ვნახე, ის იყო ახალგაზრდა მუსიკოსი, აქ რომ ყოფილა (იყო ჩემამდე)

ჩემამდე. გარეთ უკუვიქეცი ეს არ იყო მაღაზია, ეს იყო სხვენი (სასაქონლო
საწყობი იყო) რომელშიც, როცა ჩემს გარშემო წრე შემოწერა, შარშან
დაბრუნდა (მე აქ ვყოფილვარ ერთ დროს ცოლთან და ვაჟთან ერთად,

მე არ მახსოვდა, რომ მან ინსინუაციები
მიძლვნა თავისგან და თავისი ასულისაგან) ორივე მათგანს მე ვიცნობდი
ნლების მანძილზე.
მაგრამ გლოსტერში არასოდეს. მე იქ მივედი, ჩემს ქვეყანაში.

ჩემი მშობლების საწოლ ოთახში შევხვედრივართ წინათ ერთმანეთს, იქ
გადავაწყდი მას ჩემს ყოფილ ცოლთან ინტიმში: ამ ბიჭს
ებარა ახლა გლოსტერის ბიბლიოთეკა მასაჩუსეტში!

სიშავის სივრცე,
თევზის ძველი ფარდული და
მოძრაობა
მოჩვენებების.
მე, მის ნაკვალევს
ადევნებული.

ის
(თუმცა არა მამაჩემი,
კერძო სახელით
დაბადებიდან
სახიჩარი
თავისი სახით)
მფლობელი
ცოდნის

პრეტენზიების
იმას მაძლევდა,
რაც მე იმნამს
უკეთ ვიცოდი.

მაგრამ პირქუში
ის ადგილი, წესტიანი
იატაკი, როგორც საწყობის
ან ბელლის
სივრცე

თავზარი დამცა იმ ფაქტმა, რომ გლოსტერში ვიყავ და რომ იქ იყო ჩემი
ასული —

მე მას ვნახავდი! ზღვარს მიღმა იდგა იგი უკვე. არც მიფიქრია
ჩემს იქ ყოფნასთან ოდესმე მისი დაკაგშირება, რომ ის

აქ იყო. რომ ის აქ იყო (აღთქმულ მიწაზე — ზღვარი!
მაგრამ იქ იყო ეს საქმიანობა, პოეტებისა, და რომ მთელი ებრაელობა
შეყრილი იყო თევზის ფარდულში, რომ წვეულება გაუმართავს
ბიბლიოთეკარს

რომ მე იქ უნდა წამეკითხა. და იქ იყო ბევრი მათგანი, და გარშემო
შემომსხდარიყვნენ. ეს არ ხდებოდა ჩემთვის, მე მაშინ თამაშგარეთ
ვიმყოფებოდი. ეს იყო ფორტი.
აღმოსავლეთ გლოსტერში იყო ფორტი — ბებერი გორთობის იმ
ნავსადგურში, სადაც იყო

ბიბლიოთეკა. და ეს იყო რეგიონი ქვანახშირის სახლებისა, ჯიხურებისა.
ერთგან,
ღობური ლაბირინთის კუთხეში ბანდა სასიკვდილოდ სცემდა
ვიღაცას. როცა ურტყამდნენ, მე ვხედავდი მათ მხრებს და მკლავებს.

მაგრამ არა მსხვერპლს. თუმცა იქიდან გამოვალნიე, პოლიცია
გამომედევნა ფორტის ნაპირის გასწვრივ ტავერნის მიმართულებით

ადგილები ჯერაც
ნახევრად ჩაბნელებული, სავსე ჭუჭყით და
ქვანახშირის მტვრით.

ბნელია
ხიდის
აღმოსავლეთი

და მხოლოდ კონცხზე

ნაციადგურიდან ქრეისიდან

მოვკარი თვალი (ერთხელ
როცა ჩემმა გოგონამ გამოირბინა
ქვიშის ფენებზე)

არ ყოფილა ის იქ მაშინაც.). სად
არის ბრისტოუი? როდის მიმიყვანს ი-ა
სახლში? გლოსტერში ვარ

დაჭრილი. (რა მარხია იქ,
ლაფენის სასადილოს
უკან? ან ვინ არის

მეთქი ფრენკ მური?

მაქსიმუსი გლოსტერს, წერილი 27 (უითჰელდი)

მე დავუბრუნდი, მარცხნისაკენ შემცირებულს,
იმას, იმ მხარის გეოგრაფიას,
მამაჩემი სადაც თავის საშინელ გოლფს ურაკუნებდა
ჩვენ კი ბეისბოლს ვთამაშობდით დანარჩენები
მერე ჩიტები ზაფხულის ბინდს შეერეოდნენ და ჩვენ-ჩვენ სახლებს
ჩვენს ვერანდებს ვუბრუნდებოდით სადაც ქალების
იდგა ყაყანი

მარცხნიდან მხარე საზღვრავდა ქალაქს,
მარჯვნიდან კი ზღვას მიბჯენოდა

მე ვიყავი ისე პატარა ჩემი პირველი მოგონება უკავშირდება
რექსალის კონვენციონერი ჯარისკაცების დასაპურებლად
გაშლილ კარავს, და გამოვიდა
მამაჩემი, საპანლურე კაცი, კარვიდან ბლავილით
პურის დანით კბილებში რათა ჭუაბზე მოეყვანა
აფთიაქარი რომელზეც უთხრეს რომ დედაჩემს
გაეარშიყა, დედაჩემი კი იცინოდა, დარწმუნებული, მრგვალი
თავისი სახესავით, ვარდისფერი ჰაინსი და ვაშლი
ისეთი, როგორ ქუდებსაც იხურავდნენ მაშინ ქალები

და ეს, რომანის აბსტრაქტული ფორმის
უაზრო წარმოშობა არაა, და ეს

არც ფართხალია და არც ფორმა
იმ მოვლენების, და ეს

ბერძნები, შეჩერება არის
ბრძოლისა
თავსმოხვევაა
მთელი იმ ნამყოს ნაკვალევისა, პრეცესიები

ჩემი თავის, იმ ფაქტების არის თაობა,
რომლებიც ჩემი სიტყვებია, და ეს მოდის

იმ ყველაფრიდან რაც მე აღარ ვარ, მე კი მაინც ვარ
იმის ნელი მოძრაობა დასავლეთისკენ
ჩემზე რაცაა აღმატებული
არც ჩემი მეტყვიდრეობის გამო არსებობს
მკაცრი კერძო ბრძანება.

ძალა არა აქვს არც ერთ ბერძენს
დაანგრიოს ჩემი სხეული.

ამერიკელი
არის ჯამი შემთხვევებისა,
რომლებიც არის გეომეტრია
ვრცელ ბუნების.
მე მაქვს შეგრძნება,

რომ ჩემს ტყავთან
ვარ ერთიანი
პლიუს ეს — პლიუს ის:
რომ სამუდამოდ გეოგრაფია
რომელიც შიგნით იხსნება
ჩემზე მე ვიმორჩილებ
ვუქვემდებარებ მე გლოსტერს განვლილს
გამოსავალს,
ცვალებადობას
პოლისი

არის

გვიანდელი მინანერი #15 წერილზე

ინგლისური პოეტიკა ინგენტარად არის ქცეული
მას მერე (1631-ის მერე)

და დეკარტე წარმოადგენდა ფასეულობას
უაითჰედამდე, ვინც გამოხშირა ჭუჭყიანი მემკვიდრეობა
მასში სამყაროს მოთავსებით (თითქოს ეული ადამიანის

და ისტორიის იმ კონცეპციის საპირისპიროდ (და არა ჰეროდოტესეულის,
ზმნა რომ იყო და შენთვის რომ უნდა აღმოგეჩინა:
„ისტორიკოსი, რომელიც ნებისმიერი ადამიანის მოქმედებას აქცევს
მისთვის საკუთარი თავის
აღმოჩენად, სხვაგვარად რომ ვთქვათ, აღვიძებს მის ტრავმას: რომ ჩვენ
სადმე ვმოქმედებთ

უკიდურეს შემთხვევაში, ძალადობით, და რომ ობიექტურობა
(მაგალითად, თუკიდიდე, ან
უკანასკნელი მოდელის საუკეთესო მაგნიტოფონი, ან ჩანაწერის
ნებისმიერი ფორმა
— ცოცხალი ტელევიზია თუ სხვა რამ — ტყუილია

რაკილა ვიცით რას გადაუდგა იგი, ოცნებას: თავის ნებაზე
ყოფნის სურვილს. უაითჰედის მნიშვნელოვანი დასკვნის თანახმად: რომ
ვერც ერთი
მოვლენა სიღრმეს ვერ მოიხელთქბს, გზაკვეთის ან შეჯახების დროს,
მარადიული მოვლენისას

ასეთი სიტუაციების პოეტიკა
ჯერ კიდევ აღმოსაჩენია

მთვარის ჩასვლა, გლოსტერი,
1 დეკემბერი, 1957, 1 სთ. 58 წთ.

გემშვიდობები წითელო მთვარევ
მე დედა მუდამ
იმ ფერად მყავს წარმოდგენილი
როგორიც ქათის დასავლეთით ეშვები ახლა

47 წლის მერე ამ თვეში
ორშაბათს დილის 9 საათზე
შენ ჩახვალ და მე ამოვალ მე ვიმედოვნებ
ნებისმიერ რამეს ვთქვათ იმას
რომ შენ აღარ ხარ
ისე ტანჯული როგორადაც თავს გვაჩვენებდი
ცრუობდი
ჩემგან ამოდი დედა
ღმერთმა დაგწყევლოს ღმერთმა დაწყევლოს ის რომ
მცდარად მესმოდა შენი

მე შემიძლია მოვკვდე ახლა შევუერთდი ახლახან ცოცხლებს

როგორთ დანერი

ხშირად მეძლევა მედოუში დაბრუნების ნება

თითქოსდა სცენა ყოფილიყოს წარმოსახული,
ჩემი არაა, მაგრამ შექმნილი ადგილია,

და გულთან ისე ახლოსაა, რომ ის ჩემია,
მინდვრად სამწყსო მარადიული
თითქოს იქ შიგნით გადის საზღვარი

იგი შექმნილი ადგილია სინათლემ რომ გამოიგონა
საიდანაც ჩრდილები და ფორმები მოდის.

საიდანაც მომდინარეობს მთელი ჩემი არქიტექტურა
პირველი ტრფობის სურათია რასაც მე ვამბობ
ქალისთვის მისი ყვავილები მოკაშკაშე არის ნათელი.

დედოფალია იგი მაღლობქვეშ
წარგზავნილი მისი არმია სიტყვის შიგნით სიტყვის გათქმაა
რაც საძოვარი არის მინდორი.

ეს სიზმარია ოდენ ბალახის
აღმოსავლეთის მიმართულებით მზის ძლიერების საპირისპიროდ მობიბინესი
დაისამდე რაღაც ერთი საათით ადრე

იდუმალება ვისიც ბავშვების თამაშებია ამოსაცნობი
რომელსაც ჰქვია წრე ვარდის ირგვლივ.

ხშირად მაქეს ნება, მედოუში ისე დაბრუნდე,
თითქოს ის იყოს სამფლობელო, გონებისთვის ძლვნად მორთმეული,
და ის უთუოდ ესაზღვრება ქაოსის მხარეს,

რომელიც პირველსაუფლოა,
არსებულის სამხილია მარადიული.

პოეზია, ბუნებრივი რამ

არც შენი ნაკლი და არც ღირსება —
ლექსს არც ერთი არ წაადგება. „ისინი გაჩნდნენ
და შოკვდნენ ისე,
როგორც ყოველ წელს ხდება კლდეებზე“.
ლექსი
ფიქრებით, იმპულსებით, გრძნობით საზრდოობს,
რათა, თავის მხრივ, გამოიწვიოს
თოკის კიბიდან უკუნეთში გადაშვების შინაგანი მოთხოვნილება.

ეს სილამაზე სათავისკენ მიმართული
შინაგანი ძალისხმევაა
დაქანებულ მდინარეთა საპირისპიროდ,
ძახილი, ჩვენ, რომ გავიგონეთ, იქვე — პასუხი
სამყაროს გვიანდელობაში
პირველქმნილი გრგვინვა-გრუხუნი
საიდანაც შეიძლება წარმოიშვას სულ სხვა სამყარო,

ორაგული — არა იმ წყალში
თხილი რომ ცვივა
მხოლოდ — ჩანჩქერში, მებრძოლი, უტყვი,
და ბრმად მოქმედი.

ესაა ჩემი გონებისთვის შესაფერი ერთი სურათი.

ხოლო მეორე: სთაბრის მიერ დახატული ლოსის სურათი,
სადაც მინაზე შარშანდელი,
უცნაური რქები ანყვია.
უმწეო ლოსისსახიანი ლექსი ატარებს
ახალ რქატოტებს,
იგივე,

„ოდნავ მომძიმო და ოდნავ ღვარჭნილი“,
ერთადერთი მისი მშვენება იქნებოდა, ისიც
ლოსი რომ ყოფილიყო.

ასეთია ბევრი კარგი რამის ავადმყოფობა

იქნებ ის მაშინ ცეცხლოვან გზის ადამი იყო?
შემაღლული მრისხანებას მინამსგავს ქუდში,
სიყვარულით შემონიღბული,
იქნებ თესლი, ეროსული ერესი იყო,
იმის კლიტე და გასაღები,
რაც მე ვიყავი? მე არ შემეძლო წარმომეთქვა
მაშველი
სიტყვა. რადგან შავბნელ
მატერიაში შემოვიდა და
იმის თქმა მთხოვა,
რაც არ შემეძლო წარმომეთქვა. „მე...“

მთელი ეს ცეცხლი ჩემში შეჩერდა
ჩემი ენის საპირისპიროდ.
ჩემი გული ქვა იყო, უტყვი
და უჯიათი ნივთი რამ ჩემში,
სიბნელე ასე უსარგებლოდ
ჩამონალილი
იქ სადაც უკვე სიბნელე იყო.
„მე შენ მიყვარხარ“-ს რომელიც ფლობს
მხოლოდ იმ ერთ სისწრაფეს დროში,
ამ ერთ დასაწყის
როცა მისი წუთი მართლდება.

ასეთია ბევრი ისეთი კარგი რამის ავადმყოფობა
რამაც ახლა ჩემს ცხოვრებაში ამ მრავალი წლის წინ
გაჩენილ უარყოფაში მათქმევინა მე შენ მიყვარხარ შეაკავა
ცრემლი დათმობა
სურვილი ისევ ძველ კავშირთან
დაბრუნებისა, ლოდინი, სიმი

ასე დაჭიმულს ეცინება სიმღერაზე,
ებრძვის შეხებას. ბნელდება
რათა გამოხატოს საყვარელთა ხელი
თავისი სიმსუბუქით იმისადმი, რაც
მიწის ქვეშ დამკვიდრებულა.

მშვილდის მოჭიმვისას

ჩვენი საქმეა, არ ვივიწყებდეთ ყოველდღიურ მოვალეობებს, უკუფიმავდეთ მშვილდს სიზმრებისკენ, ცდას არ ვაკლებდეთ, ვიდრე დასასრულს არ მორკალავს დაჭიმულ ლარში შექმნილი ბიძგი. ოცნებები მდინარეები და მდინარებენ საითაც ცივი შუქი ციმციმებს. სადაც ფანჯარა მაგიდაზე აირეკლება, შუშის საკრემე, კალის საშაქრე, უნესრიგოდ დაწყობილი ყავის ფინჯნები და ლამბაქები, მრავალფერადი მიხაკები — ამოზრდილი ზედაპირიდან. სხვა მღელვარების დინებაში შეგვიძლვება ზედაპირის ეს ტევადი კომპოზიცია მე თავს მისგან შორს დავიჭრდი. მე ნერილის

გავლენის ქვეშ ვიმყოფებოდი — ახლაც წერილის გავლენის ქვეშ ვარ — მე ახლა ჯერაც იმ მეგობარი ქალისადმი მიწერილი ჩემი წერილის გავლენის ქვეშ ვარ, რომელიც ისე უახლოვდება ჩემს ფიქრებს რომ დღე მას ეკუთვნის. ჩემი ხელი აქ წერისას იქ ირხევა, დინებაში იმ... ჰაერისა? შინაგანი მოლოდინით ... ისა? მასზე ფიქრებში სულიერი სიხარულის შეხებას აღწევს.

ამ ჩანაფიქრის
ზედმეტობაში
„არის კავშირი ორი სხვადასხვა მიმართულების, ისე,
როგორც მშვილდა და ქნარში“ —
მხოლოდ ოცნების სწრაფი ახდენით
რომ სიზმარში
შეიძლება ჩემი ხელი გამოისახოს
იჭიმვის ლარი.

ჩემს უკან დგახარ.
ბნელ ფერებს, ჩრდილებს მე ქალს დავარქმევ.
მაღალი და სწრაფი ბერები ... იქ შენ ჯერაც ქალიშვილი ხარ,
რაღაც გცხია დისა თუ ცოლის,
უნუგეშო,
კვლავაც შენი ორფეოსი ვარ,

ისარია თუ სიმღერაა რომ პასუხობს
მოცახცახე დღეს
საიდანაც ეს ნათელი გამოსხივდება

იმპერატორ იულიანესგან, პიმი ღმერთების დედისადმი:

და ატისი ზეცას გარს უვლის როგორც ტიარა, და მერე ისე
უკუქცევა, თითქოს მიწაზე სურდეს დაშვება.

რამეთუ მსგავსი მსგავსს შერწყმია, არამსგავსნი კი უკავშიროდ
აღმოჩენილან, და არც მასშია გზა, არც — მის გარეთ.

დედაჩემი ბაზიერი იქნებოდა

დედაჩემი ბაზიერი იქნებოდა,
მე კი — ლალი შევარდენი, მის მაჯაზე მოსიარულე,
გავფრინდები და მოვიქცევი, სისხლმდინარემ ცის ლაშვარდიდან
მისოვის ძლვენი რომ მოვიტან,
იქ, სადაც მძინავს, ზანზალაკით განყობილ ქუდში,
ჩემი თავის შემობრუნებას ზანზალაკები უნესრიგო წკრიალით რომ
ეგებებიან.

დედაჩემი ბაზიერი იქნებოდა,
სადაც ის მგზავნის, სამანია მისი სურვილის,
და მისი ჯაჭვი ბოლომდეა დაჭიმული, იმ სამანამდე,
საიდანაც უკუმტყორცნის მერე ტკივილი.
ვშიშობ, რომ მოვწყდე,
რაკი დავეცი, დავმარცხდი და დავალება ვერ შევუსრულე.

ის ჩამოაგდებს პატარა ჩიტებს.
მეც ჩამოვაგდებ პატარა ჩიტებს.
როდის დამრთავს ამ ჩიტების ჩამოყრის ნებას,
ფრენით დაცხრილული ფეხები რომ გადამტვრევიათ?
ყვავილებივით სწყდება მათი თავები ტანებს.

მე დავაბიჯებ დედაჩემის მაჯაზე და სისხლით ვასველებ,
პანია ქუდს კი დაუფარავს ჩემი თვალები.
მე ჩემს დაფარულ სიჩუმეში უკუვიქეცი.
ჩემივე თავთან ვსაუბრობ და ძილს მივეცემი.

რაკილა უკვე მოაყუჩა ჩემი სიზმრები ჩემივე ქუდში,
ზანზალაკებით განყობილ ქუდში,
მაჯაზე უზის შევარდენი, ცხენს დააჭენებს,
ხშირად იყენებს კაუჭს, რაც მე შიშისგან მკუმშავს.

შორს მგზავნის, რათა ჩემი ფრთები გამოიცადოს.
მე ვუპრუნდები. ჩამოვუტან
პატარა ჩიტებს.
ვიცი — არ უნდა შემომეფლითოს. მივუტანო უნდა მთლიანი.

მაჯას ნისკარტით ვუკანრავ და ვულებავ სისხლით.
მისი მზერა კი მაკავებს და მტანჯავს და მზარავს.
ის ჩემი ფრენის დროს შემოსაზღვრავს.
ამბობს: არასდროს მიეფარო ჩემს თვალთახედვას.

ის მწაფავს როგორც ნადირობაში, ისე — თავისშეკავებაში.
ის მაჯილდოვებს სადილად ხორცით.
მაგრამ არასდროს არ უნდა ვჭამო ის, რაც მასთან მისატანია.

მშვენიერი იქნებოდა, ყოველთვის, ჩემი წერიალა ქუდით
მის მაჯაზე ამხედრებულს თან მატარებდეს,
ის კი ყოველთვის ჭენებას და
შევარდნებით ნადირობას ეშურებოდეს, და მე
ვიფრენდი ჩემს გულსა და მის გულს შორის ჯაჭვით დაბმული
და ლაუვარდიდან ჩამოტაცებულ ტოროლას ფერხთით გაუფენდი,
ჯერ დაბმული, ხოლო მერე გასაფრენად ფრთააშვებული.

დედაჩემი ბაზიერი იქნებოდა,
და მე — მისი შევარდენი. შემართული, მისი ნების შესაბამისად,
მისი მაჯიდან აფრენილი, თითქოს მისივე
სიამაყეს წარმოვადგენდე. მის სიამაყეს არ გააჩნდეს
თითქოს საზღვრები, მისი გონება
ჰორიზონტს მიღმა თითქოს ჩემი ფრენით ქრებოდეს.

აჲ, მაღლა, მაღლა, ჰაერში ვფრენ და —
შორს, შორს მისი ნების ჯაჭვიდან.
სადაც ცისფერი მწვერვალებია, შევარდნის ბუდე საითაცაა.
მერე მე გნხე დასავლეთი მომაკვდავი მზით,
ადამიანურ ჩემს სულს თითქოს ცეცხლი იპყრობდა.
მე ჩავაფრინდი დედის მაჯას, ამ ჩემს დასაყრდენს,
ვიდრე იქიდან ცხელმა სისხლმა არ გადმოსჩერეთა და არ მომესმა მისი
ყვირილი,
შორს, შორს მისი ნების ჯაჭვიდან.

ვარსკვლავურ ჰორიზონტებამდე, მწვერვალებით გარემოცულ სამყაროს
მიღმა, სადაც შევარდნის ბუდე
ვიხილე, და მისი მაჯა ამოფლითა ამ ველურმა ჩემმა ნისკარტმა.
გავფრინდი, როგორც მისი თვალიდან ამოფრინდა სიმწრისგან მზერა
და მისივ მზერის მიღმა დაენთქა,

გამოწვეული მის მაჯაზე ჩემი დაკარგვის მძიმე დარტყმებით,
ჩემი ბოროტი ჩანისკარტებით,
მისგან თავდახსნის მიზნით სისხლიდან გამორიცებით.

დედაჩემი ბაზიერი იქნებოდა,
და ახლაც, როცა წლების მერე
უკვე მოშუშდა ჭრილობა, ჩემგან დატოვებული,
და ქალი მოკვდა,
გამეტებული მისი თვალები დახუჭულია, და მისი გული
დაბზარულიც რომ ყოფილიყო, უკვე უტყვია.

მე ვიქნებოდი შევარდენი, თავისუფლებას მოვიპოვებდი,
ამოვებრავდი მის მაჯას და ქუდს ვატარებდი,
ვისაუბრებდი ჩემს თავთან და სისხლს ვუჩვენებდი.

პერსეფონე

„ჩვენ შევიცანით დიადი დარტყმა,
ეს ჭრილობები მისი კვალია“.

ხსოვნაში: დილის შორეული დაბლობები,
საჩიხარი ქარი, ბორბალი, სარეველა — ჩლიქით ნატკეპნი,
მიწის შიშველი სალბუნები. მოტაცებაზე საუბარიც მოგვისმენია
ქალებისგან, წყაროებთან ცარიელი კოკებით რომ ჩამომსხდარიყვნენ,
ჩვენ ფოთლეულის საუბარიც მოგვისმენია და საუბარი მოხუცებისაც,
თუნუქელებს და ზღვის ნიჟარებს წყლით რომ ავსებდნენ, და ფიჩს ეძებდნენ,
კერის ქვაზე ცეცხლი უნდა ამოსულიყო. მაგრამ ოდესლაც ცოცხალი ქვების
გულები და არტერიები ახლა უკვე ქცეულიყვნენ პიტალოებად.
ხმა ჩვენი მოთქმის, როგორც ლერწმის ამოძახილი,
ბზარავს რუბი წყლის ყინვასა და სიცარიელეს. გვესმის: ქალაქთა
ნაგრევებში

კივილად და ნიჟარებში სტვენად ქცეული,
და ჩვენს ფილტვებში ეთერივით ჩაიყინება.

ბინდბუნდი მძლავრობს მუხიანში, ჩრდილი... ჩრდილს ერთვის,
მწუხარებას გააორმაგებს. ერთობ სუსტია
მწუხარების გულისნადილი, ნიადაგ უფრთხის, ერიდება
ფოთლებით და ნაფეხურებ-ნატერფალებით
ხშირადფენილ ნგრევის ნაკვალევს. აი, ამ მტვრიდან,
სიცოცხლის წვის ამომწურავნი,

ლეშიდან და აზელილი თიხიდან გარეთ,
სინათლისკენ მიირდვევიან
თავის ქალაში გამოვლილი, გალივებული ჩვენი ფესვები.

სულმთლად სპორებში ამოვლებული, თესლად დაღვრილი ონანი, ქოსა,
მოიკაფავდა გზას ჩვენს ულრანში, ან, შესაძლოა, ქალების ტევრში.
ლეოპარდივით ფეხმარდები,
ჩვენში ძვრებოდნენ. გადარჩენილი: ჩამობურულ ტოტებქვეშ
ბნელი — ნათლის ლაქებზე მქროლავი და
ლაქებზე დილის ფლეიტის ჰანგის, ფოთლოვანს რომ აღვიძებდა და არა
— ფრთოსნებს.

და ნაწყვეტ-ნაწყვეტ ნამდერის დროს ჩვენ-ჩვენს სიმწვანეს
გარეთ ვუშვებდით სიზმრის ლულიდან.
მზე — თითქოს ოქრო მეღვრება ტანზე,
ფესვები ცივი უკუნეთით გარემოცულა, ხოლო ხელები განვდილია
სხვადასხვა მხარეს
წვრილი ღეროდან ოქროს ღვარში და ქანცგაცლილი
ღრუბლების ჩრდილში, და მზეს სვამენ მწვანე თითები.
ალარაა, ალარა უკვე სიმშვიდე, ალარაა არც პერსეფონე.
უკანასკნელი მისა სიზმარიც ნუგეშია
სიკვდილს რომ ქსოვს, ძილის იმ ძაფით.

შემორჩენია ხსოვნას ნგრევის სიმბოლოები:
გახლებილი კლდე, უეცარი შოკი — დარტყმით გამოწვეული —
იმ დღეს, როცა, პერსეფონე, შენ მოგიტაცეს.
ხოლო დაბურულ მუხიანში ჩრდილი... ჩრდილს ერთვის.
და აი, ისიც — თეთრძვლიანი, ფიჩხს ანაფოტებს,
წყვეტილად სუნთქავს ტენიანი საშინელებით, მაგრამ უძილოდ, და
ჩვენეული ჭრილობები მზად არიან
საპასუხო დარტყმა აგემონ ტკივილებს ჯერაც მზის ამოსვლამდე.

ტორსი

მე-18 პასაჟი

ყველაზე მშვენიერი! წითლად მოყვავილე ევკალიპტი,
მარწყვნარი, ურთხელი

არის ის...*

* იგულისხმება მამაკაცი (მთარგმნელი)

და შენ თხელ მპლავებს შემომხვევლი გაღიმებული
ლონდონის ხედი განდევნილი ჩიტი თვალისოვნის
ისესა როგორც ელიზიუმი წმინდა სულისოვნის

ის რომ სიმართლე ყოფილიყო
მე ვიცხოვრებდი მის შესახებ ილუზიაში

მამაკაცური ჩემი სხეულის ასოთაგან დამიხსნილნენ მისი ხელები
მამაკაცის წარმოსახვა რა იდეას აღმოაცენებს

ალძრავს დინებას რომლითაც მე მისკენ მივცურავ

...ჰომოსექსუალი?

მისი ტუჩების საგანძურიდან

ჩემი სული ძალებს იკრებს და

მის სულს შეერწყმის

უნაპიროა ჩემი სიცოცხლე, მისი სხეული მიმიდვება
სამოთხეში, მისი თვალები
ალაგზნებს ჩემში ცეცხლს, მოცახცახე

იეროგლიფი: მისი ყელის ძირში

ლავილი, ვინაიდან ყელი დარაჯობს არტერიას
მის თავში რომ აღმა მდინარებს მშვენიერია ეს ყველაფერი
მისი მკერდის კუნთების თავზე

კერტები, რაკი მამაკაცში მკერდი მსგავსია გრძნობის მძინარე
შადრევანთა, გულისცემაში მომლოდინეთა, და იფარავენ მისი
სუნთქვის ამომართვას, რათა დროზე გამოელვიძოთ

ლერძზე მისი შუაგულისა

გორგვი, რაკიდა მისი მუცლის ჩაღრმავებაში საიდანაც ის
პირველად იკვებებოდა არის ტაძარი

ძირში მისი საზარდულისა

თმა, რაკი ტორსი არის ღერო რომელშიც კაცი ახარებს ძალას
და მიუძლვის მას სხეულის ფუნდამენტისკენ საიდანაც მისი
თესლი აღიმართება

მე მიპყრობს ტალღა   სურვილის და საჭიროების
ამოვიძახე ჩემი სახელი
(ეს შორეული ხანა იყო. სულ სხვა ცხოვრება)
და ამოვთქვი,

რა გინდა ჩემგან?

არ ვიცი, ვთქვი მე. სიყვარულში დავიძირე. მან
მწვერვალზე ამიყვანა და მოსალოდნელი უმისობის
შიშითაა ჩემი გული დაეჭვებული. მისი მზერა
გამსჭვალავს ჩემს გვერდს • ჩემს თვალებში კოცონს ალაგზნებს •

მე შენ გელოდი, თქვა მან:
ვიცი, რაც გსურდა ჩემში
შენთან ვარ ყველგან   შენს დაცემაში •
მე დავეცემი სიმაღლიდან.   მე ავამაღლე ჩემი თავი
სიბნელიდან   შენს სიმაღლეში
სადაც ხარ და სადაც იქნები
ჩემი ხელი შენს ხელში ეძებს კლიტებსა და გასაღებებს
იქ ვარ.   ჩემთან შეერთებით შენ უერთდები
შენივე თავს •
რადგან ჩემი სხვა არაა ქალი არამედ კაცი
და მე ამ მეფის მკერდზე წოლის ნება მეძლევა.

დანტეს ეტიუდებიდან

შრომა

De Monarchia, I, IV

„შრომა დამახასიათებელია კაცთა მოდგმისთვის, აღებული, როგორც
მთლიანობა, რათა შენახულ იქნას პოტენციალური ინტელექტის
მუდმივად განხორციელებადი შესაძლებლობები, უპირატესად —
აზროვნებისთვის, ხოლო შემდგომ (გარკვეულწილად, და
სხვათა გამო) — ქმედებისთვის“.

ჩემი აქციურული მე განვაწესე

მხოლოდ იმიტომ

რომ განმესაჯა კაცთა ბუნება,

საჭიროა დრო და სივრცე (ასპარეზი)
და მას გონების ერთადერთი ასო წარმოქმნის

აქედან კი: ადამიანი მხოლოდ თავის
შესაფერის საქმეს ეწევა, სწორ რაციოს და
წონასწორობებს
მოითხოვს ჩვენი წარმოსახვა

ამოფრქვევა

დაფარულიდან

ჯარაც ისევ არა ჩვენს შორის

საყრდენ წერტილად რომლისთვისაც ჩვენ ვქმნით

სიმღერას.

„არც სიმდიდრე, არც სიამოვნება, არც პატივი, არც სიცოცხლის
ხანგრძლივობა, არც ჯანმრთელობა, არც ძალა“ — საიდან ვიცით, როგორ
გვამოძრავებს სიცოცხლე? — „არა სილამაზე, არა მშვიდობა“

მოცალეობა (დროზე ზრუნვას მოკლებული დრო)

ფურორისადმი

სამართლიანობისადმი — არა წყენის არშესამჩნევად,

არა შეცდომებისთვის შურისსაძიებლად, არც სამაგიეროს
გადასახდელად,

არამედ ჩვენში წყენის დახსნისთვის,

მისწრაფება მუშაობისკენ

მოთხოვნილება საცნაური

ნებაყოფლობად ემოციური

განვრცობისადმი:

თუმცა სიზუსტე გვაგონდება
და მარცვალთა ხანგრძლივობა
რომ ლექს „თვლისა“ და
ჩვეულების საზრისი მსჭვალავს
რომ იქ გული უნდა მყოფობდეს,

ჰარმონია

იმდენად ვრცელი რომ განმარტავდეს

კონფლიქტს

და ზუსტი ტერმინებით წარმოგვიჩენდეს

კონტრასტს

რომელშიც ხელოვანი დღესასწაულობს

პონ ლოგანი

სამი გადაადგილება

ექვს თვეში უკვე სამი სახლი გამოვიცვალე, მაგრამ ამას
არ შევუცვლივარ.
ორმა სახლობამ ორი ახალი მეგობარი შვა,
მესამემ კი კვლავ საკუთარ თავს შემატოვა
(ერთმანეთთან ძლივსლა ვსაუბრობთ).
ვარ აქ შინაურ იხვებთან და
მეზობლების ნავებთან ერთად,
აპრილის ნესტის წინააღმდეგ
ესლა დამრჩა: ელექტროსითბო.
მყავს მეგობარი, სახელად ფრენკი —
ერთადერთი, ვინც ბედავს, რომ შემეხმანოს
და მკითხოს, „შენი სული რასა იქმს?“
დიდ დროს ჩაევლო, ამ საკითხზე რაც არ მეფიქრა.
მრცხვენოდა, მეთქვა, არ ვიცი-მეთქი.
დლესდლეობით მოძღვარი არ მყავს.
ვინ მომიტევებს. შენ ხომ არა?
ისევ — მეზობლის ნავებსა და ამ შინაურ ფრინველებს შორის.
ტივებს ვიტვიტით გარს ევლება იხვების გუნდი...
სმელზე, მინაზე მთვრალებივით დაბანცალებუნ,
ცისარტყელას ფერებივით ერთმანეთში გადასული
ცისფერი და ყავისფერი, ლურჯი და მწვანე.
მათ ბინა უდევთ ძველისძველი ჩვენი სახლების
აშენებულ სარჩყულებელთან,
მაგრამ მაინც სილამაზით თვალს ახარებენ.
შეხედე! იხვი, დაუჯერებელნისარტიანი,
როგორ შეჩერდა,
რათა მისწვდეს და
მიიზიდოს
მოყვითალო ნარცისი ქოთნის.
მერე ისინი კვლავ შინისკენ მიბათურობენ

და ოცნებობენ შეღამებისას
თევზით საგუე, ნათელ ბალებზე.
ოჳ, კარგადა აქვთ ამ იხვებს საქმე.
გადარჩებიან.
მაგრამ ვწუხვარ, რომ აღმამავალთ ხშირად ვერ ვხედავ.
საწყალი მამაძალლი იხვები.
თქვენ, ყველა დედამოტყნულები ხართ.
თუ ფიქრობთ რამეს აღმაფრენაზე?
რატომ არ ფრენთ მზის სიახლოვეს?
დადნობას უფროთხით?
ამ სულელ იხვებს დანაშაულის გრძნობა არა აქვთ,
და მრავალ-ათას-მილიანი მათი ჯაჭვიც ძალზედ მოკლეა
საიმისოდ, რომ რამის შეცვლის იმედი გქონდეს.

სიეტლი, აპრილი 1965

ახალგაზრდა პოეტს, რომელიც გაიქცა

თქვენ ყვირილი გვაშინებს, მაგრამ ჩვენ გვიყვარს
თქვენი მომხიბლავი მუსიკა!

კირკეგორი

მაშ, როგორც შენ თქვი, სამუშაოდ მამაშენის ფერმაში წახვალ.
ჩვენ ვისაუბრეთ, როგორ ხდება, რომ მხოლოდ სიტყვით შეუძლია
პოეტს შეხება. მე, დაკარგულო ჩემი შვილო, ჩემი ხელით შეგეხები,
ხელახლა, რომ დაგემშვიდობო. შენ სამუშაო დატოვე და გაიქცი,
არ კი იცი, თუ რამდენს ნიშნავ. ოჳ, ჩემთვის — არა, როგორც შვილი.
მე ხომ სხვებიც მყავს. შესაძლოა, ძალიან ბევრი. ყველა წერილ
ვერ ვუპასუხებ. არ ჩამომერთვას ტრაბაზში და
დავძრენ, რომ ვიცი, მამის იმიჯს ძირი როგორ გამოეთხაროს
(ობილი ბიჭის მწარე სევდის გაქარვებას ორჯერ ვეცადე,
მაგრამ ორჯერვე სხვა ჭრილობა გავაშიშვლე მასშიც და ჩემშიც).
არა — მე ვაძბობ: უცნობია შენთვის შენი ნიჭის მიზეზი.
ვერ დაერქმევა ამას ტანჯვა. ტანჯვას სხვებიც განიცდიან. ცრემლის ნიჭი
წმინდანების სასორებაა, მონიკა და ოსტინი ისევ.
მე პოეტის პირის წყობის ტალანტს ვგულისხმობ,
ის ნიღაბია, მოჭრილი მისი სახის ხორცისგან
მეგაფონი — თხის ტყავით მოსილ ბერძენთა მსგავსი — ქვის მაღალი სკა-
მებისკენ მისი სულის ნათლიერი მოძრაობების გასავრცელებლად.
მაგიური ძალა ბაგეთა, მას შეუძლია ლოდი ცრემლად

გადააქციოს. მე ვგულისხმობ ენების მათრახს, რომლის ეშჩითაც
მსმენელებს ძმათა კავშირისკენ ერევებიან, ამსხვრევენ
ტყვიის სასაზღვრო ზოლებს, ერთ კაცს მეორე კაცისგან რომ
განაცალკევებს, და ქმრებს და ცოლებს ერთურთისგან განაცალკევებს,
ჩვენი ცხოვრების
შეკვამლულ და ძველ ვიტრინაში. ბულბულის ენის მსგავსადაა
დასერილი პოეტის ენა, მისი ტუჩები დამსკდარან (და დახეთქილან
საფლავის ახლოს),
დაკემსილა და დაბზარულა მისი ყბის ძვალი მუშტის ძალით და მერე
მისივე მეგობრების
მალამოს ძალით. თუ ისინი აიძულებენ, რომ მან იბლავლოს, როგორც მონამ,
ძველად სპილენძის ხარის სტომაქში რომ მოიხარშა, ის ერთი ბეწო მექანიზმი
იმტერატორის სტუმრისთვის ბადებს ყელში მუსიკას,
საკუთარი ყვირილით შექმნილს. ასეა იგი დაწყევლილი: პოეტი მხოლოდ
საზოგადო და მუსიკალურ სევდას ტირის და სხვას არაფერს, და ის იცინის
მხოლოდ სხვების მხიარულებას. ახლა კი, როცა ჯერაც გადმოდის
ლოცვა-კურთხევა,
ის ტკბილია და ამაღლებული. ჩემო შვილო, მე შენს არჩევანს ვერ გავაკეთებ.
მომეცი ნება, შენი ხელი ავილო ხელში. მე ან ძალიან ბებერი ვარ ან —
ახალგაზრდა ამის სათქმელად,
„მელორე ვიყო მირჩევნია, და უბადრუკ ქოხში ვცხოვრობდე,
და იმ ლორებს ესმოდეთ ჩემი, ვიდრე — პოეტი, ვისიც არ ესმით ადამიანებს“.

SUZANNE

შენ გვაიძულებ, ცოცხლად დარჩენა ვისურვოთ, სუზან,
ისე, როგორც შენი ქერა თავი

ბრუნავს.
როგორც ეგ შენი სუსტი ხელი

მიგაქვს მკერდისკენ.
როცა ფეხს მაღლა აიკრეფდი

ცეცხლთან მჯდომარე,
და ბრინჯაოსფერ მაგ თმას

მუხლზე ჩამოიშლიდი
მე შენს თვალებში

სევდიანი პატარა გოგო ამომიკითხავს.
სათუთი იყო მისი შეხება

შენს მაღალ და ნატიფ ყვრიმალთან.
ერთხელ მე იგი შენს საყვარელ ხმაში ჩამესმა

როცა იმღერე —
სიჭაბუკის საზარელი დრო.

შენ ჩვენთვის დღესაც სიხარულის მომტანი ხარ,
სუზან, სადაც არ უნდა იყო.

და ერთხელ, თუმცა მაშინ მე იქ არა ვყოფილვარ,
ჩემს კიბეს სამი ვარდი აჩუქე.

ერთხელაც, ღამის წვეულებაზე, მაღლამყოფმა,
ოთახები ფეხშიშველმა მიმოირბინე,

შენი სიცილის შადრევანი
დგაფუნებდა მაშინ ჰაერში.

„Chartreus“, მღეროდი
(ლიქიორი, მუდამ, რომ გსურდა),

„თმა მაქვს ყვითელი შარტრეზისფერი!“
ოჳ, ეს დიდი მოვლენა იყო.

შენ იქ ყველაზე მომხიბლავი არსება იყავ.
გუშინ, მე რომ აქ არ ვიყავი,

შენ ჩემთვის ისევ მოიტანე
პორცელანის ცისფერი

კვერცხი —
ისე ლამაზი,

როგორც შვენის რუსულ ალდგომას.
იმ დროიდან შენს საყვარლად ყოფნა მწყუროდა,

მაგრამ მე მხოლოდ ვეხებოდი შენს მხრებს, და თითებს
ნებას ვაძლევდი, შენი თმები ჩამოევარცხნათ,

რაკი ჩემს კიბეს ერთ დროს სამი ვარდი აჩუქე.

დაიჯერე

ორთავიანი თხაც არსებობს, ოთხფრთიანი წინილაც და
სევდიანი შვიდფეხა კრავიც,
რომლის პანია მძიმე (ცხოვრებამ ჰოფლანდში (კალიფორნია)
განვლო. ორჯერორთვალა კაციც მინახავს,
რომელიც თითქოს კითხულობდა, ჩემი სულის არსებობას როგორ ვეჭვობდი.
შეძლებს თუ არა ეს ყველაფერი, ტევრს მოსტაცოს ჭკნობადი ხორცი?

არსებობს მარწყვიც, გამოსხმული
სტაფილოზე, ბასრი
ბალახიც, მტკიცე ქვიდან ამოხეთქილი,
ოთხმოცდაათი ფუტისა და ორი ინჩის სიმაღლეზე
ასული ხორბლის შესახებაც გამიგონია,
ჯორჯ ოსბორნმა რომ მოიყვანა არკანზასში, საილომაში.
რომ ვერ გამოვთქვამ, რაღაც ისეთი გროტესკული იზრდება ჩემში.

ის ძალზე დიდხანს მძვინვარებდა და ტოტებს შლიდა.
მე ის ახლა ისე მამძიმებს, როგორც ჯაჭვი იმ ლაპორელ კაცს,
რგოლებს საკუთარ შიშველ ხორცზე რომ იგროვებდა,
და ის თავისი ცხოვრების ბოლო ცამეტი წლის განმავლობაში
ქალაქში ფორთხვით დადიოდა და თან დაპერინდა ექვსასასამოცდაათი ფუნტი.
ყოველი რგოლი და ყოველი ნამსხვრევი ჩემში სიყვარულის წინააღმდეგ
ამბოხებაა.

მეც იმისთვის მსურს ანთებული სანთლის ფარანი, ჩადგმული ჩემივ თავის
ქალაში,
რისთვისაც ლაითჰაუსის ერთ კაცს, ჩანგქინგში მცხოვრუბს,
მგზავრებს შინისკენ რომ მიუძღვოდა.
ხოლო მე ჯერაც მგზავრი ვარ და ჯერაც არ ვიცი, სად არის ჩემი
სამკვიდრებელი. თუ ჩემი სახლი აქ, ჩემს მკერდშია,
აანთე იგი! და მე მიგინვევ შენ იქ, როგორც ჩემს პირველ სტუმარს.

თინა ლოგანს, 1980

სიყვარულის ლექსი

შენ არ მოსულხარ წუხელ ჩემთან,
და შენამდე ახლა უკვე ისე შორია.

ჭკნობად, მიწიერ ჩემს მკლავებში შენს პოვნას ვცდილობ
(შენს ალქიმიას მეუძღია, ჩემი თიხა ისევ კანად გადააქციოს).
მსურს უკუვიქცე და ნახევარსამალავიდან ვაკვირდებოდე
შენი სახის ან დაკარგულ ფოსოებს და ლამაზ დამრეცებს
წამნამებქვეშ, ჯიშიან და ყომრალ ფირფიტებს,
ნაპირის სუფთა კენჭებია უთეთრესი შენი კბილები.
ძილისთვის მზადმყოფს, მსურს შენს სუნთქვას ვაყურადებდე
(რაკილა ჩვენი, ააცობრივი ხელოვნებაა, ჩაძინებამდე
ვითამაშოთ ძილსმიცემული).
მსურს შევიყნოს ამოუცნობი
მცენარეებით სავსე ბალები — შენი თმები, ვწვდე იმ სუსტ რხევას,
მოულოდნელად რომ გროვდება შენს მაღალ შუბლთან,
ნყალს როცა ივლებ —
ეს ხომ ასე მშვენიერია.
მე მსურს სინათლე მოვისმინო,
შენმიერი ამოოხვრის ხანგრძლივი ქარი.
მაგრამ ვიცი, რომ არც ამაღამ უნდა გელოდე.
ვეღარ შევიგრძნობ
შენს სიმშვიდეს, ნაზს და მთვლემარეს,
რომელსაც ჩემთვის
მოუცია ამდენი ძალა, ამდენი ძალა კაცობრივი ჩემი გულისთვის.
ბოლოს ხომ მაინც
შენთან მოვედი
მაშინ, როცა სანოლზე იჯექ
და მეტყველებდი, შენს ხელებში მოიქციე ჩემი ხელები
და ჯვარედინად დამიკრიფე სინაზით მკერდზე.
მოვკვდი, სიკვდილი გავითამაშე.

პერალდ სტერნი

დურგლის ტყეებში

აქ არის კუთხე სამოთხისა,
ფოთლეულში იზრდება ხავსი,
ხეებქვეშ, როგორც პანაწინა საფლავები, ჩნდებიან ქვები,
ჩრდილში ლპებიან ძველისძველი გოლიათები.
ყოველ კვირადღეს ვაკითხავდა მე ამ ადგილებს,
ვიდექი ხიდზე და ჩიტების მაყურებლებს ვუთვალოვალებდი.
ერთხელ მკვდარ ბუჩქებს შევუწექი დასაძინებლად
და მესობოდა ძილში ეკლები, იმდენად დალლილს, რომ ადგილის
მონაცვლება მეზარებოდა;
ერთხელ თავი მივუძღვენი „ნიუ იორკ თაიმს“-ს
და მთელი შუადღით დავიმარხე მის რუბრიკებში;
ერთხელ ფეხბურთი ვითამაშე რადიკალებთან,
ეს მაშინ, როცა მზეს და წვიმას ორთაბრძოლა გაემართათ მართვის
სფეროს მოსაპოვებლად.

მთის ძირში, სადაც გზას უთმობენ ხეები ბალახს,
თითქმის ერთ მილზე ყოველგვარი ჩადინებიდან,
ნაკადული მირაკრაკებს, პირნიკების ნეტარ მდელოზე.
აქ კი მეზობლის ძალები უმაღ ერიდებიან

ძალაუფლების პირველ მუქარას.
აქ ეგზიბიციონისტები გამომზეურდნენ,
კოდალებიან-ციყვებიანი გრძელი დილა როცა დასრულდა.
აქ იყლოვას მონმეები ადებდნენ ხელებს
და მაგიდების ირგვლივ მშვიდად იკრიბებოდნენ.

— მიზეზის სახელს არ ვიცნობდი.

თავბრუ დამეხვა;
თვალდახუჭული საათობით ვიჯექი და ვაყურადებდი
ჯერმანთაუნის მხრიდან მოსულ დიდებულ ბერებს;
ისე მიყვარდა მე ეს მინა, ვერ დავიცავდი წონასწორობას, ბალახს რომ
არ ჩავჭიდებოდი.
მე მინდა გითხრათ, რომ იქ, სადაც ეს ორი გოგო ახლა ქვებზე
ფრთხილად გადადის

და სადაც ცივილიზებული ეს მამაკაცი და მისი ვაჟი
აგროვებენ დაფანტულ ტოტებსა ახლა ბუხრისთვის,
სამი წელი იყო ჩემი თავშესაფარი.
მე მინდა გითხრათ, რომ ნახევარი ჩემი ცხოვრება ნუგეშს ვეძებდი,
რომ უმარტივეს გარემოში, ბიბლიოთეკებს
მივმართავდი თუ აფთიაქებს, ავტოსადგურებს —
ქვის ხიდებქვეშაც ამავე დროს და მთის კალთებზეც —
მე მიმიგნია ადგილებისთვის, სადაც შემეძლო შესვენება, შემეძლო ფიქრი.
მე მინდა გითხრათ, რომ სამყარო ისეთივე დიადია, როგორსაც თქვენ
დასტირით და დაპკანკალებთ;
რომ ის არის მოუწყვლელიც, ჩახლართულიც, სასიამოვნოც;
რომ გააჩნია სერიოზული ისტორია;
რომ არსებობდა იგი ყოველთვის, დასაწყისშივე.

პერანგის პოემა

ათი წელია არ მინახავს ეს პერანგები,
საკიდებიდან რომ კივიან, სისხლისთვის და ფულისთვის რომ მწარედ
მოთქვამენ.

მერე ცარიელ სახელოებსა ასავსავებენ,
სინათლის მოსვლის მოლოდინში თავს იმაგრებენ.
კარს თითო ინჩჩე გამოვხსნი და ვათავისუფლებ,
სანთლებსაც ვუნთებ მთელს ოთახში, რათა დამშვიდდნენ.

უკვე წავიდა სიტქბოება ამ კარადიდან, ძმობაზე ფიქრი,
და ნაქირავებ დიდ დარბაზში მუშათა და მოაზროვნეთა მოსიყვარულე
შეხვედრაც გაქრა.
და დასაკეცი სკამებიც გაქრა, და სამუდამოდ არის წასული
იდაყვთა წმინდა გადაჭდობა ორი დროშის ქვეშ.

კვირადღებით, სალამოხანს, საათობით მდეროდნენ ხოლმე
გამოსვლებამდე. ერთხელ რაბინმა შეაერთა, და ამის მერე
რელიგია და ეკონომიკა, როგორც იქნა, შორ მხარეში გაერთიანდა.
სიკვდილი არის დეფექტიო, მდეროდნენ და იატაკზე
აგდებდნენ ქუდებს. „ჩვენ სიკვდილისგან ვიხსნით ბუნებას“,
გაჰყვიროდნენ ისინი და, ბოლოს და ბოლოს, მცირე სცენაზე
ხელიხლჩაკიდებულები ისევ აცეკვდნენ
ხალიანი მტრედები და შავი ყვავები.

ისინი უკვე აღარასდროს დაბრუნდებიან, — ათასი წელი;

ტყის დაბრუნება როდი პქვია ერთ სატვირთო მანქანასაგსე
ნიტრატის ჩაყრას მიწაში და სულ მცირედი ბუჩქნარის დაწვას,
ნერგების დარგვას, მანძილის არწყვას —
ჩვენთვის ეს ხალხი უცნობია, ჩვენთვის უკვე უცნობია საიდუმლო მათი
ჩვევების.
ნეერ-ულვაშს როგორ ინიციიდნენ, ან სუფრაზე თუ რას სატავდნენ.
დაბრეცილ შუშას რომ უმზერდნენ, რაზე ფიქრობდნენ.
ან რას ნიშნავდა მათთვის ახლა ყინულის დნობა.

საწყალო მკვდრებო! მომიტევეთ ეს სიმშიდე, მე რომ განვიცდი,
საფოსტო ყუთთან გამოსული. მომიტევეთ ეს მდიდრული ჩემი ცხოვრება.
მომიტევეთ ბიუჯეტი უშველებელი, ბიუროკრატია, მუდმივი ჯარი.

ნიუ-იორკიდან რომ ვბრუნდები, ვდგავარ სახლის წინ
ოცი წუთით და სინათლეებს მივშტერებივარ.
ზემოთ კი ამ დროს პერანგები ყმუიან და ტკაცანებენ,
და ვერცხლისფერ რადიატორთან წინ და უკან მარშით დადიან.
ერთ წუთში ზემოთ გავჩნდები და კარს მივიხურავ,
ჩავრთავ სინათლეს.
მერე ქალალდებს ამოვილებ პალტოს ჯიბიდან
და თავთავის ადგილზე დავდებ.
მერე კი შენი ქალალდებით და შენი რეზინის სამაგრებით ვიფიქრებ შენზე.
და განა რაა ჩემი ცხოვრება, თუ არა შენის შენაცვლება?
ჩემი ოცნებაც შენს ოცნებას ჩაენაცვლება.
ღმერთო, როგორი ცვალებადი არის ყოველი, და ჩვენც რარიგად
გავუცნაურდით, და ყველა სიტყვა, ჩვენ რომ ვამბობთ,
გვაცბუნებს უკვე, ვართ ტლანქები და უგულოები.

ვიდრე წაიღებს დავიწყება, მინდა ჩავწერო,
როგორ ვცხოვრობდით და როგორ გვწამდა;
ყველაზე მეტად გოლიათები უნდა გვახსოვდეს,
მათი სვლა. მუდამ ჭალარებისა,
ყოველთვის გრძელი, ჭალარა თმით, საყელოზე დაფენილი რომ პქონდათ
მუდამ, მუდამ წითელი სახეებით, თავდახრით და მოსმენით მუდამ,
პატარა ჯგუფებს შერეული, დაცურავდნენ მათი თავები.

გარეთ ქარი ქრის
და ბოქებთან გროვდება თოვლი.
მე შემიძლია მყისვე გავჩნდე, ვთქვათ, ბიჩვიუს სინაგოგაში
ან ნორს სადმი — კარნევის ბიბლიოთეკაში,
შემიძლია მივბრუნდე და ჩემზე დაბალ კაცს,
ჩემს გვერდით რომ ზის, მივესალმო, მშვიდობა ვუთხრა.
მე შემიძლია შენობის წინ ვიდგე, ვუცქირო ვიტრაჟებს და

კანკალს რაფასთან, მოწვეულ ლექტორს,
როცა ის ჯდება მანქანაში, უკანა სკამზე.

მე ვწერ წარსულზე, რაკი იმ დროს შეტოვებია
სიყვარული და სხვა სევდები,
რაკი მჯეროდა, რომ ჩემი თეთრი აპრეშუმის შარფი მიხსნიდა
ან მთელდღიანი ჩემი წანნალი;
რაკი ფანჯარას ვაღებდი და
სიამოვნების ცახცახს მგვრიდა თოვლის სურნელი;
რაკი ჩემს გვერდით კაცი იჯდა, პატარა კაცი, ერთი თავით ჩემზე დაბალი;
რაკი ყველაზე ახალგაზრდა ვიყავი მუდამ
და მე მწამდა რაკილა შელი;
რაკილა მთელ ჩემს მოგონებებს ზაფხულობით თან ვატარებდი;
რაკი ბებერ ხალხს სიყვარულით საესე მზერით მივჩერებოდი,
რაკი ვიკვლევდი ჩამოყრილ მათ მხრებს, ვეებერთელა ხელებს იმათსას;
რაკი მხოლოდ ჩემს წახატებში ვპოვებდი შევბას;
რაკი ვიცოდი ყველა ხალიჩის, ყველა სკამის და ყველა ლამფის ფერი, მასალა
ჩემს პირველ სახლში.

ეს იმ რაბინ კუკს გადაეცით, ცეცხლოვანი ტანსაცმლით რომ შემოდიოდა
და ჭირისუფლებს შორის იდგა.
ხალხმრავლობისას, კედელთან და მზის შავბნელ შუქზე
იგი სიკვდილის წინააღმდეგ სამ ენაზე მღეროდა მუდამ.

და ეს მიეცით მალათესთას, ვისაც უნაკლო
სამყარო სწამდა, ცხოვრობდა მასში და თავის მოგზაურობაში
ქვეყნიდან ქვეყნად, სამოცი წლის განმავლობაში, პურის
გასინჯვით, ხორცის გასინჯვით, თავაუღებლად მუშაობით,
ეკლესიის გინებით და სახელმწიფოს გინებით და
ყოვლის შემჩენებით, ყოველთვის გულის და
ყოველთვის იმის დანახვით, რაც მას უნდოდა, — დაკრუნჩული ლამაზი
გულის.

ხოლო ეს ჩემი პერანგები მშვენიერია. მდინარის გასწვრივ
თავ-თავისთვის ცეკვავენ და
შუშებზე რომ ეცემიან, ცოტა სისხლიც მოწვეთავს მათგან.
მუხლი რომ ჰქონდეთ, ალბათ
გორაკზე აბობლდებოდნენ და სატვირთო მანქანასაც გააჩერებდნენ,
ან თავიანთი ჭაობური სიმღერებით წინ და უკან ივლიდნენ ალბათ.
აი, მხედავენ, მოვდივარ და მაღლდებიან სახურავისკენ,
პრეისტორიულ ფრინველებს ჰგვანინ,
სანახევროდ ხტუნავენ და სანახევროდ აცურებულან.
მერე სიცივე ააკივლებთ, და დერეფნის ფანჯრით შედიან,
აყირავებენ კალათებს და კარსაც აღებენ

და თავის ადგილს უბრუნდებიან, ჰალსტუხებს უკან,
მობათქაშებულ ცივ კედელთან, მტვერში
მიყრილი ფეხსაცმლის თავზე, საჩუმეში იცრემლებიან,
დაღლილობისგან კვნესიან და
ისევ ბნელში საცხოვრებლად ემზადებიან.

ტირილი და ქვითინი

მე მომწონს, ჩემი პანაწინა არფის შლერაზე ხეები როგორ იწყებენ როკვას,
და ეს ლითონი, კბილებს შორის მოთასებული,
ცხოველებს როგორ აცახცახებს ჩემი ეზოს უკანა მხარეს,
და ტკბილი ენის ეს მონწვეტა
ურიცხვ ვარსკვლავს ექსტაზში და სიყვარულში როგორ აცხოვრებს.

მე სახეს ვხრი და თავს მალლა ვწევ. ჩემი თვალები
გადიდებულან და უცხო ხმას აყურადებენ.
ადი-ჩამოძის ჩემი ხელი, როგორც კოლიბრი.
ჩემი პირი იღება და იხურება, ჩემი სიმღერა
არის აღსავსე ჰარმონიით, ვტირი, ვქვითინებ.

უფალო, შეიწყალე სული

ჰოდა, რა ვუყოთ ამ ანგელოზს,
თავბრუ რომ ესხმის, რამდენჯერაც კიბეზე ავა,
და დასტირის თავის ძველ ლექსებს.
ბალშიც ხშირ-ხშირად მხვდება ხოლმე,
შროშანებს რწყავს და ფუტკრებს იკვლევს.
ის საკუთარ უხილავ გულს ესაუბრება;
ის სისხლს ილოკავს.
თავზე მთელი დღე მზე დაპნათის,
ის კი ამ დროს ბუჩქებს შორის დაეხეტება.
მისი თვალები ცეცხლს აფრქვევენ, წამნამები ბრწყინავენ და
მისი კანი მშზნვარეა, როგორც თითბერი,
მაგრამ ის მაინც ტალახშია ამოგანგლული, როგორც მებალე ნებისმიერი
ან სევდიანი ყველა პოეტი.
მე თვალს ვადევნებ, კაკტუსს გვერდით როგორ ჩაუვლის;

მე თვალს ვადევნებ, სველ შვიტებთან მუხლს როგორ იყრის;
მე ვეხები მის ბაგებს.
მე ვწერ მთელი დღე. მის გვერდით ვზივარ მთელი
დღე და ვწერ მახინჯ სიტყვებს.
მე ვზივარ მზეზე და ივსება მთელი რვეული
ნიშნებით და ბატიფეხურით.
ავყურებ ზეცას, ოქროს ფოთლებზე
და ნახევრადდავიწყებულ ნანგრევებზე როცა საუბრობს; ვუყურებ,
მისი ბაგეებდან სიტყვები რომ ღრუბლებივით ედინებიან.
ვუყურებ, როგორ ენაცვლება ნარინჯისფერს წითელი ფერი,
წითელს კი იქვე ვარდისფერი, როცა ის ცდილობს გაიხსენოს ძველი
სიტყვები —
თავისი ძველი სიმღერები, როგორც მის პირველ ადამიანურ სიმღერებად
აღნიშნულები —
რომლებიც სადღაც დაიკარგა, მიმომსხვრეულ შუშებში, ფერფლში,
ანჯამებიდან და რბილ-რბილი ფრჩხილებიდან ერთი ფუტის მანძილზე
ქვემოთ.

რომანსი

მე ისევ ვუსმენ
ოცდაათი წლის მერე მილებს,
მე ისევ მხიბლავს
მშრალი ფიცრების სიმღერა, კვნესა.

ლამებს
წყალზე ფიქრში ვატარებ.
მტევნებს ვაერთებ ან ვუსმენ მოცარტს
ან ადრეულ იტსა.

სიველურის გარეშე ვცხოვრობ,
ტანს ვჭიმავ და მარჯვენა გვერდს მოვინაცვლებ
მუსიკისათვის,
ჩემთვის ვმღერი და მარცხენა გვერდს მოვინაცვლებ
სიტყვებისათვის.

1978-ის დღეები

ესლა განმარტავს ჩემს ცხოვრებას,
კოხტა, ძველი ეს მისალები
ვარდისფერი კედლებით და მოხერის დივნით.
ყოველ ღამე გავდივარ გარეთ და წავუმლერებ
მოკლე-მოკლე მელოდიებს გას ვილიამსიდან ან ვ. ს. ჰენდიდან.
ყვითელ შარფს ყელზე შემოვივლებ,
ქუდს თვალებზე ჩამოვიფხატავ.
აქაც კი, მსუბუქ ფიფქებსა და ამ გაყინულ გუბეებს შორის
გაპრანჭული დავიარები.
— ამაღამ კი კავაფიზე უნდა ვიფიქრო,
თავის ატლასის სასთუმალზე თუ როგორ ტირის,
როცა იხსენებს 1903 წლის დღეებს.
მერე ცხოვრებებს შევადარებ ჩემსას და მისას:
ალექსანდრის სევდა,
მდინარის ანარეკლები;
სირიაში დაბრუნებული გარდაცვლილი ხელმწიფეები,
საპონი ჩემს აბაზანაში.
— მოგვიანებით ჩემს ბალიშზე მედება თავი,
ფანჯრებიც ლია იქნება და დარაბებიც გადაწეული,
მეც წავუტირებ ცოტას სქელ საბნებს
და მხრიოლავ სანთლებს,
ნიგნების გროვას,
ახალი სიტკბო და სიცხადე დაიწყებენ
ჩემი, კუთვნილი მეხსიერების დასაკუთრებას.

სიმღერა

ბალს მიმსგავსებულ ამ მსოფლიოში იმაზე უფრო მომხიბლავი არაფერია,
ვიდრე ხის ირგვლივ დაცვენილი ყვავილები სწორედ იქ, სადაც
მიმოიფანტინებ,
ორ უფსკრულს შორის მიმოყრილი ჯარისკაცები,
საყვარლები სისხლიანი ფანჯრის ქვეშ ამ დროს.

მაღლა ტოტებში ვიყურები
ბეჭზე ოცნებით.
ლურჯი ცა, ჩემი ძველი მტერი, დამნათის თავზე
და ჩემი ძველი მტერი, ქორი, აუჩქარებლად

მოძრაობს თეთრი ღრუბლების ზოლში.

ერთ დღეს სისხამზე გამოვილვიძებ
და, ვიდრე გავემზადებოდე,
ნამოვიწყებ ფილოსოფიურ განაზრებებს ვითარებისა ჩემისა გამო,
ჩემს მძიმე პერანგს მოვირგებ და
მოსალოდნელ გრძელ მწარე დღეზე ფიქრი შემიძყობს.

ბევრი საათი დასჭირდება იმის გაგებას,
უნდა მოვკვდე თუ უნდა ვიცოცხლო,
ან რომელი ავტომობილი მოგანესრიგო,
რომელ ტყეს უნდა ჩავუქროლო,
რომელ ცხოველზე უნდა შევჯდე,
მგზავრობისას რომელ ხიდზე გადავიარო.

მე მიყვარს, როცა ჩემს თავს ვხედავ
მიწაზე მგორავს,
მე მიყვარს, გულს რომ გამიხვრეტენ
ნახევრად კაცს, ნახევრად ყვავილს,
ხელის გაწვდენა, გაწევა მტევნის,
ხის თეთრ-ვარდისფერ ყვავილთაგანი,
მხოლოდ ერთი მრავალთაგანი სასტიკ მდელოზე.

ბიკურდში

უნდა გაიგოთ, რომ ჩემს სხეულს ყველაფრისთვის ვიყენებ ახლა,
თუმცა, დრო იყო, უფრო მაღალ რეგიონებს არ ვაკარებდი.
ჩემი სამოსი ნარინჯისფერი ფიჭვის კარადის გვერდით არის მიღავებული,
ხოლო ჩემი თმა სამზარეულოს იატაკზე მცირე-მცირე გროვებად ყრია.
ბოლოს და ბოლოს, მზად დავუხვდი ბედნიერებას, რომლის პირისპირ
კამათსა და შუღლში განვლო ახალგაზრდობამ.
ოცი წლის წინათ — ბროდვეიზე სეირნობისას —
შადდას და მის არწივებს გადავეყარე.
სიბნელე იყო საიმდროოდ სასახელო ჩემი ხელობა
და სხივმდინარე ენერგია სექსუალური.
ახლა კი, როცა თავზე შუქი მეღვენთება, დავალ უცრემლოდ.
— 96-ესა და 116-ე ქუჩებს შორის,
ცოტა ხნის მერე, დღეში ისევ ოთხ დოლარად უნდა ვიცხოვრო.
ახლა ფიქრად მაქვს, გავყვე ჯორვეის რესტორანსა და სალტერის წიგნის
მაღაზიას შორის არსებულ მორჩილების სიფრიფანა ხაზს.

ჩემში მცირედი გრძნობადაა შემორჩენილი ჩემი ძველი აჩრდილის მიმართ
და მე მას სრულად გამოვხარჯავ ქველმოქმედების უკანასკნელ
გამოვლენაში.

მე მას ფულს მივცემ; მის ლექსებსაც უნდა ვუსმინო;

ხოლო თავისი ქორწინების გამო მე ის შემეცოდება.

— ამის მერე კი გავუყვები ბიკფორდამდე ისევ დინებას

და ჩემს ცხოვრებას გავატარებ გაბზარული ჭიქების და მჭადის ფქვილის
ფუნთუშების გარემოცვაში.

ნახევარს ჩემი სიძულვილისას

მე გავფლანგავ მრგვალ მაგიდებთან,

ნებისმიერ მრნამსს ნებას მივცემ, რომ დამეუფლოს.

ერთ ბედნიერ დღეს მზე სქელ მანას გამოარდვევს და
როგორც ხელი, შუბლზე ისე დამტკიცენება.

მე კი ჩემს სკამზე ვიჯდები და ჩემთვის ვიკითხავ;

ხელს დავიქნევ ჩემი ფანჯრიდან.

ფორთოხლის ხეების სასაფლაო კრეტაზე

დაბერებულ ფორთოხლის ხეებს, ვიდრე კუნძებად იქცეოდნენ, ჭრიან კრეტაზე,
მერე კი მათი მოკვეთილი ხელები ისევ მწვანე ფოთლებს ამოიყრიან.

ისინი, თეთრად შეღებილი, შორსნასულ და სწორ რიგებად ჩამწერივებულან,
როგორც საფლავის თეთრი ქვები გეტისბურგში და მანასასში.

მე მათ პირველად მაშინ შევხვდი, ავტობუსით როცა ვმგზავრობდი,

შიშველ მთებს შორის სავალს როცა შევუყევით,

როცა ვფიქრობდი სილამაზეზე და იმ დაღლაზე, წინ რომ მელოდა.

ისინი ახლა გახსენება სამხრეთში ჩემი მოგზაურობის, განახლებული

ახალგაზრდობის, ჩემი კისრიდან ამომავალი მწვანე ფოთლები.

ჩემს მხრებს პანია ყვავილები ააყვავებენ,

თეთრად შეღებილ ამ ჩემს სხეულს, ხელები მთაზე

ხვდებინ ერთურთს, ჩემი თეთრი გული იხსენებს

იმ სისასტიკეს და იმ სევდას, სიცოცხლე რომ მოგვცა უკანვე.

ომი ებრაელების წინააღმდეგ

შეხედეთ, ეს ხის ფიგურები სიკვდილისკენ რა სიმშვიდით მიაბიჯებენ.
ბედნიერები წავიდოდნენ ჩემს სანაცვლოდაც.

მათ ესეც უყვართ — ნინ და უკან მარშირება რკინის საათქვეშ.

ერთი ქუდს იხდის უთავბოლოდ დედისა და მისი სამი შვილის ნინაშე.

ერთი ცრემლს იწმენდს შადრევნის პირთან.

წყლის დასალევად დახრილები თავებს ურტყამენ.

იქ გერმანელი ჯარისკაცი კარგად ფლობს სასტვეზს.

ჯერაც ახსოვდა დედის ბალი, როცა მას თლიდნენ.

მიუხაროდა, მერე რარიგ, ვოლონტოისკენ.

მერე, პირველი წყვილი ჩექმა თავს რაოდენ ახალგაზრდად აგრძნობინებდა.

რას არ მივცემდი, დაბრუნება რომ შეძლებოდათ:

გაპრიალებულ მერხებზე რომ კვლავ დამსხდარიყვნენ;

ისევ ემზირათ შუშის დიდი სახურავისოვის;

რომ გაერღვიათ მოყაყანე ხალხი ყვირილით

„შეჩერდით! ეს ხომ სიზმარია! ეს სიზმარია!

ისევ თქვენს სკოლებს დაუბრუნდით! დაუბრუნდით დედათქვენის ბალს!

ო, დაუბრუნდით, დაუბრუნდით, ხის ფიგურებო“.

ՅՐԱՆՅԱ ՈՒՂԱՐԱ

Autobiographia Literaria

Իյմս ծացվածանու
Տյուլուս յիշու յրտ կոյտենու
Վտամաժոնքու
Գանմարդուենու.

Մյունիչլենդու տոջոնենու
Ըա տամաժենու, Շեռազելլենու Իյմտան մեցոնքու
Արասոնցը մուսարցենուատ, Ըա գրոնցելենու
Միուրոննացլենու Իյմցան պահանցուատ.

Ռուպա մյէժենքուն
Մյ ենս յուկան զոմալենդու
Ըա ցավմաթենու: „Մյ վար
Ոծուու.“

Ըա առ այ վար,
Այնցրո պահելու մշանուրենու!
Ըա ամ լույսենու վճեր!
Նարմուուցու!

ՀԵՎՏՈ

Իյմս յարնե մուլյ նարներամ մամբնու: „Զամորեյյ, Զամորեյյ,
Շամորեյյ, Ռոմ ձածրունցըն!“ Սերացագ հազարա
Ռամցենումյ մանդարնու Իյմս նուրցիանտանու,
Միւրա ցամարտու, մեարժու ցացսնորդու Ըա

პირდაპირ კარებისკენ ავიღე გეზი, შემოდგომა
იყო იმხანად, როცა მოსახვებს მივუახლოვდი, სულ არ მინდოდა
უადგილო ან დაბნეული ვყოფილიყავი, მაგრამ
ფოთოლი ტროტუარზე ხასხასებდა უფრო მეტად, ვიდრე ბალახი!

სასაცილოა, გავიფიქრე, ასე გვაძან ანთია შუქი
და შესასვლელი კარიც ღიაა: ჯერაც არ სძინავთ,
ჩემპიონი ჯეი-ელეი ისეთივე მოთამაშე, როგორც რომ თვითონ? ფუი!
სირცხვილო! რა გულითადი მასპინძელია! და ის იქ

იყო, შესასვლელში, გაბრტყელებული სისხლის ტომარა, რომელმაც
კიბე ჩამოირბინა. და მე ეს დიდად დავაფასე. სულ
რამდენიმე მასპინძელია, ასე გულდაგულ დამხვედრი
სტუმრის, რომელიც ცალყბად, ისიც მთელი თვეების წინ, მიუწვევიათ.

ლექსი

ქვეყნად არც ერთი სარკე
არ მშველის, თუკი არ შემძრა

წვიმაში მშვიდმა გამოჩენამ
ჩემი სახისა, მე არ ვარ

ის, ვინც გამოჩნდება ან წარმოსახავს. ერთი სცადე და
დააპირე, დააპირე

უსიამო მოგზაურობა,
რაკი არ ძალმიძს, შენ შეხედე უჩემოდ იმ სახლს,

ჩემი ბავშვობის ჩრდილები სადაც
უზარმაზარი ხელკეტებივით

დააბულან და გამტკნარებულან. მე
ვერ ვუსწორებ თვალს იმ საშინელ ურთიერთობას,

და ჩემი მზერა, ვთქვათ, დიდი ბარის
ვიტრინაში ურცხვად დაეძებს სხვა ანა-

რეკლებს. რა დალოცვილი
რელიეფია! ამაზრზენი სანახაობა,

ყველაფერი და ეს კი არა — ქველი დროის დაჩრდილული ჩალურჯებები,
მხოლოდ ეს არა — ჩემი კერძო თავშესაფრები.

ორმოცდაათის როცა ვიქწები,
ნუთუ მეც სახე უცოდველად დამიგრძელდება

და სირცხვილს მაჭმევს?
ო, წვიმავ, ისევ შენ დამინდე, სარკევ, მომკალი!

ჩემს გარდაცვლილ მამას

ნუ დამიძახებ მამა
სადაც არ უნდა იყო
იმ შენს პატარა ბიჭად ვრჩები
სიბნელეს ვუფროთხი

და რასაც შენ მთხოვ
რომც მესმოდეს ვერ გავაკეთებ
აღარ ხარობენ შენი ვარდები
ისე შავია ჩემი გული როგორც იმათი

ბუჩქი და მათი კოხტა ეკლები
გადაიქცა ჩემი სახის
უბადრუე წვერად შენ
ყვაფილებზე აღარ იდარდო

და ნუ დააფროთხობ ამ ჩემს
ცისფერ წაბლისფერით გალაქულ თვალებს
და წულარც ტუჩებს დამიბურცავ
სარკეს როცა ჩავცქერი ნუ მთხოვ

რომ სულ სხვა ვიყო და არა შენი
უცნაური შვილი ვისთვისაც გასაგებია
წალვლიანი სასწაულები მაგრამ სულაც არა სიკვდილი
მე ცოცხალი ვარ მამა! მამა

გვაპატიე ეს მე და ვარდებს

უკიდურესი მდგომარეობის მედიტაციები

გავხდეთ თუ არა უნდა გარყვნილი, თითქოს ვიყო ქერათმიანი? ან, იქნებ, გავხდე მეც ფრანგივით რელიგიური?

რამდენჯერაც გული მიტყდება, იმდენჯერ თავს ვგრძნობ უფრო ძლიერად (და კვლავაც როგორ მეორდებიან უსასრულო იმ სიაში ეს სახელები), ერთ ასეთ დღეს კი აღარ დაგვრჩება რამე ისეთი, სამომავლოდაც რომ შეგვმატოს გაბედ-ულება.

სხვებთან ერთად რატომ უნდა გინანილებდე? თავიდან რატომ არ მოიშორებ ვილაც სხვას მრავალფეროვნებისთვის?

მამაკაცებში მე ყველაზე ნაკლებ რთული ვარ. მე უსაზღვრო სიყვარულს ვითხოვ მხოლოდ და მხოლოდ.

თვით ხეებსაც კი ესმით ჩემი! ღმერთო ძლიერო, მათ ქვეშაც ვწევარ, ასე არაა? მე ვგავარ ზუსტად ფოთლების გროვას.

რაც უნდა იყოს, თავი არასდროს შემიზღუდავს პასტორალური ცხოვრების ხოტბით, არც — სამწყემსურის გარყვნილ აქტითა წმინდა ნამყოზე ნოსტალგიით. არა. თუ კაცს სურს განიცადოს მთელი სიმწვანე, რის განცდასაც მოისურვებდა, არ უნდა ჰქონდეს არასოდეს ნიუ-იორკის ზღუდეები დატოვებული. მე ვერ შევძლებდი შემესრუტა ბალახის ღერო იმ ცოდნის მიღმა, რომ იქვე ახლოს არის მეტრო, ან ფირფიტების მაღაზია, ან სხვა რაიმე ნიშანი იმის, რომ ხალხს სიცოცხლე სრულად ჯერ არ შეუნანია. თუნდ უმცირესი გულწრფელობა განატეკიცო, ბევრად უფრო ღირებულია; ღრუბლები ხომ ყურადღებას არ იქლებენ სწორედ ისეთნი, როგორებიც არიან, და გზას განაგრძობენ. განა იციან, რას იკლებენ ისინი? უპ ჰაპ.

ჩემი თვალები ზეცასავით მუქლურჯი და გამუდმებით ცვალებადია; ბუნდოვანია, მაგრამ სწრაფი, ერთიანად განზემდგომი, მოღალატური, და ამიტომაც არ მენდობა ქვეყნად არავინ. მზერა ყოველთვის ირიბა მაქვს. ან, როცა მტოვებს, კვლავ რაღაცისკენ გავიყურები. ეს მოსვენებას მიკარგავს და მაუბედურებს, მაგრამ მე მათ — ამ ჩემს თვალებს — ვერ ვიმორჩილებ. მე რომ მგლისფერი, მწვანე, შავი, ყავისფერი ან ყვითელი თვალები მქონდეს, შინ დავჯდებოდი და რაღაცას გავაკეთებდი. არა, მე არ ვარ კურიოზული. პირიქით, კიდეც მომწყინდა, მაგრამ ჩემი ვალია, თვალფხიზელი ვიყო ყოველთვის. მე ისევე ვჭირდები საგნებს, როგორც ცა უნდა ეხუროს მიწას. ხოლო მერე, მოგვიანებით, მღელვარება მათი ისე ძლიერდება, რომ ერთი წუთით კიდევაც ჩავთვლებ.

გაუპარსავის კოცნა რომ მიყვარს, ერთი კაცია ახლა ისეთი. ჰეტეროსექსუალურობა? უმოწყალოდ მიახლოვდები. (როგორ უუბნევ მე ამ ქალს თავგზას)

ნმ. სერაფიონ, მე დოსტოევსკის შუალამეს მინამსგაცსი შენი სამოსის სისპეტაკე-ში გამოვეხივი. ლეგენდა როგორ გავხდე, ძვირფასო? მე სიყვარული შევიტაბე, მაგრამ ეს სხვის უბეში გმალავს ყოველთვის, არადა, მე ხომ ლოტოსივით ვარღვევ საფარველს — დღენიადაგ საფარველის რლვევის ექსტაზი! (მაგრამ არ უნდა დააბნიოს ამან არავინ) ან, თუნდაც, როგორც ჰეაცინტი, „რომ ავი-ცილოთ ცხოვრების ჭუჭყი“, დიახ, გულშიც კი, სადაც ჭუჭყია ჩატუმბული და ცილს სწამებს და რყვნის და ზღვარს უდებს. თუმცა კი ძალმიძს გავხდე ცნო-ბილი იმ იდუმალი ვაკანსიით, იმ სათბურში, იმ სექციაში, მე მხოლოდ ეს მსურს — ჩემი სურვილი.

თუ არ იცი, შენი თავი გაანადგურე!

იოლია, იყო ლამაზი; ბევრად ძნელია, მოაჩვენო თავი ასეთად; აღმაფრთვანე, საყვარელო, შენ იმ მახით, მე რომ დამიგე. ეს ყველაფერი იმ ბოლო თავს ჰგავს, რომელსაც უკვე, სიუჟეტი რაკი დასრულდა, არ კითხულობენ.

„ფანი ბრაუნი გაიპარა — გაუტია კორნეტთან ერთად; მე მართლა მიყვარს პატარა მინქსი, და თუმცა თავი მომაბეზრა უკვე თავისი ამ გმირობით, ბედ-ნიერი იქნება ვფიქრობ. — საბრალო პატარა ცეცინი! ან, როგორც ჩვენ მას ვეძახდით — ფ: ბ: — ვისურვებ, ერგოს კარგი როზგები და 10.000 ფუნტი. — მისის თრეილ.

აქედან უნდა გავაღნიო. ავირჩიე შალის ნაგლეჯი და ყველაზე ჭუჭყიანი ტანსაცმელი. კვლავ გამოვჩინდები, დამარცხებული დავბრუნდები ბრძოლის ველიდან. რაკი არ გინდა წამოვიდე, სადაც მიდიხარ, მე იქ მივდივარ, სადაც ჩემი წასვლა არ გინდა. ჯერ შუადღეა, წინ დიდი დრო გვაქვს. ქვემოთ წერილი არ დამხვდება. გამოვბრუნდი, გადავწიე საკეტი და სახელური გადატრიალდა.

ჯონ ეშბერის

ვერ დავიჯერებ რომ არ არსებობს
სხვა სამყარო, სადაც დავსხდებით
და წავუკითხავთ ერთმანეთს ლექსებს
ქარიან მთათა სიმაღლეებზე.
შენ შეგიძლია იყო ტუ ფუ, მე კი — პო ჩუ-ი
და აი, როცა ტოტებზე თოვლის დაფენას ვუცქერთ,
მამინ ქალბატონ მაიმუნს, ჩვენი ამ ბედკრული თავების მნახველს,
მთვარის შუქზე გაეღიმება.
ან კი ვიქნებით წასულები? არც ეს
არაა ის ბალახი, მე რომ მინახავს სიჭაბუკეში!

ხოლო ამაღამ სავსე მთვარე
თუ არ ამოვა — აგს მოასწავებს
და გულისხმობს: „შენ მიდიხარ, როგორც კვირტები“.

რატომ არა ვარ მხატვარი

პოეტი ვარ და არა — მხატვარი.
არადა, ვფიქრობ, მხატვრობა
უფრო შემეფერება. მაგრამ რომ არ ვარ! ვთქვათ,

ხატვას იწყებს
მაიკ გოლდბერგი. შევუარე.
მეუბნები: „დაჯექი და რამე დალიე.“ მე
ვსვამ. ერთად ვსვამთ. მერე მაღლა
ვიხედები. სარდინები გქონია, ვხედავ.“
„ჰო, იქ რაღაც იყო საჭირო.“

„ოჰ.“ მივდივარ და დღეებიც მიდის
და რომ შევუვლი, ხატვა
ნინ მიდის, მივდივარ და დღეებიც
მიდის. აი, ხატვაც
დამთავრებულა. „სად არის შენი სარდინები?“
ასოების მეტს
ვერაფერს ვხედავ, „მეტისმეტი იქნებოდა,“ ამბობს მაიკი.

მე კი რა? ერთ დღეს ფერზე
ვფიქრობ: ფორთოხლისფერი. და ვწერ სტრიქონს
ფორთოხლისფერზე. სტრიქონთა ნაცვლად მალე სიტყვების
მთელი გვერდია.
მერე — მეორე. არადა, უნდა ყოფილიყო იქ
უფრო მეტი. ფორთოხლისფერის ნაცვლად
სიტყვები, თუ რა ძალიან საშინელია სიცოცხლეც და
ფორთოხლისფერიც. დღეები მიდის. განა
პროზაშიც ასე არაა? მე კი ნამდვილად პოეტი ვარ. ჩემი ლექსი
უკვე დამთავრდა, მე კი ჯერაც არ მიხსენებია
ფორთოხლისფერი. ამ ჩემს თორმეტ ლექსს ვარქმევ
ფორთოხლებს. და ერთ დღესაც გალერეაში
ვხედავ, მაიკის ნახატია, სარდინები ჰქვია სახელად.

ის დღე, როცა ქალბატონი გარდაიცვალა

ნიუ-იორკში 12 სთ. და 20 წთ.-ია პარასკევი
ბასტილიის აღებიდან სამი დღე გავიდა, დიახ
1959 წელია და გამოვდივარ ფეხსაცმლის გასაწმენდად
რადგან 14 სთ.-სა და 19 წთ.-ზე ისთვემპტონში გავემგზავრები
და ჩავალ 7 სთ.-სა და 15 წთ.-ზე და მერე პირდაპირ სადილზე წავალ
და ჩემთვის უცნობია ხალხი რომელმაც იქ უნდა მასადილოს

მე მივუყვები მზით გახურებულ ჩახუთულ ქუჩას
და პამბურგერს და ბურახს მივირთმევ და მერე
უშნო ახალ მსოფლიო მძერლობას ვიძენ ვნახო მეთქი
განაელი პოეტები ამ ხანებში რას აკეთებენ
მივდივარ ბანკში

სადაც მისის სტილუაგონი (სახელად ლინდა, როგორც ერთხელ ყური
მოვკარი)

ჩემს ბალანსს არც კი შეამონებს პირველად თავის ცხოვრებაში
მიროს გრიფონში პათსისათვის შევიძინე მომცრო ვერლენი
ბონარის ილუსტრაციებით ჰესიოდეც მინდოდა, რიჩმონდ
ლეტიმორის მიერ თარგმნილი
ბრენდან ბეპანის ბოლო პიესა ან მაგალითად ჟენეს
„Le Balcon“ ან „Les Negres“ მაგრამ არც ერთი არ მიყიდია
მაინც ვერლენის ერთგული დავრჩი
მას მერეც როცა ფაქტობრივად ქუანდარინთან ერთად ვიძინებ

მაიკისთვის კი ისე უბრალოდ პარკლანში შევიარე
სპირტიანი სასმელების მაღაზიაში და ერთი ბოთლი სტრეგა ვითხოვე
და იქ დაცრუნდი საიდანაც ამოვყავი თავი მე-6 ავენიუზე
იქიდან კი თამბაქოთი მოვაჭრესთან ზიგზილდ-ტებატრში და
სწრაფად ვთხოვე ერთი კოლოფი გალუპაზი ერთი კოლოფიც
პიპანეზი და იმ ქალის სახიანი ნიუ იორკ პოსტი

და ამ დროისთვის უკვე ძალიან ვოფლიანდები მინდა
მივეყრდნო კარებს 5 სცოტში
ვიდრე ჩურჩულით არ დაწყო იმან სიმღერა კლავიშებთან
მელ უალდრონის რომ ეძღვნებიდა და ყველაზე და მეც შევწყვიტეთ სუნთქვა

საფეხურები

ნიუ-იორკ დღეს რა სასაცილო ხარ
ისე როგორც სიუნგთაიმში ჯინჯერ როჯერსი
და როგორც წმ. ბრიჯიტის შპილი მარცხნივ ოდნავ გადაბრეცილი

აქ ეს-ესაა საწოლს მოვწყდი გამარჯვების დღეებით საგსე
(უკვე დამღალეს ბრძოლის დღეებმა) და ჯერაც ისევ გფლანგავ მე შენ იქ
ვჩანგარ ბრიყვი და თავისუფალი
ის ყველაფერი რაც მე მინდა არის ოთახი იქ მაღლა
და შენ იმ ჩემს ოთახში
და მოძრაობაც ასე ხშირდება და ვიწროვდება გზაც მერე ასე
ერთმანეთში რომ აიზილოს ხალხი მავალი ერთმანეთის საპირისპიროდ
და როცა მათი ქირუგიული აღჭურვილობა იხურება
ერთად რჩებიან
დარჩენილი დღის (მერე რა დღის) განმავლობაში
მე მივდივარ და სლაიდს ვამონმებ და მერე ვამბობ
რომ ნახატი არა ლურჯი

ანკი სადაა ლანა თერნერი
სადილადაა გასული თურმე
და „მეთში“ — გარბოს კულისებში
ყველა იხდის თავ-თავის პალტოს
ასე, რომ მშვიდად უჩვენებენ ნეკნებს ნეკნების მოთვალთვალეებს
პარკი კი უკვე აუგსიათ ციდაჩანთიან
კოხტა ტანსაცმელ-ფეხსაცმლიან მოცეკვავეებს
რომლებიც ძალზე ხშირად ცდებიან თუ დავუჯვერებთ „უეტ საიდ“-ის
მეთვალყურეებს

რატომაც არა
პიტსბურგის მეკობრეებიონ გაჰყვირიან გამარჯვება რაკი მათ დარჩათ
და ყველანი რომ ცოცხლები დავრჩით
გარკვეული თვალსაზრისით გამარჯვება ჩვენს მხარეზეა

ბინა დაცალა ბიჭების წყვილმა
სოფლად დასახლდნენ სახალისოდ
გადავიდნენ სხვათაშორის ძალიან სწრაფად
ყველაფერი მოსახლეობის მიგრაციას ემსახურება
თუმცა შეცდომით ირჩევენ მხარეს
და იმ ყველა ცრუმ დატოვა UN
„სიგრემ ბილდინგი“ აღარავის აინტერესებს
არა სპირტიან სასმელს სულაც არ ვსაჭიროებთ(უბრალოდ მოგვწონს)

ხოლო იქ გარეთ ტროტუარზე მომცრო ყუთი დგას

სასაუზმოს საპირისპიროდ
ასე რომ მოხუცს შეუძლია ყუთზე ჩამოჯდეს დალიოს ლუდი
და ცოლმაც ერთი შეანჯღრიოს მოგვიანებით
როცა მზე ჯერაც არ ჩაწვერილა

ო ლმერთო რარიგ მშვენიერია
საწოლს მოვცილდე
დავლიო ძალზე მაგარი ყავა
და გავაბოლო ძალზე ბევრი სიგარეტი
და მიყვარდე ასე ძალიან

გუშინ ქვემოთ არხთან

შენ ამბობ რომ ეს ყველაფერი უაღრესად მარტივი და მიმზიდველია
რაც მე ძალიან მეეჭვება, როგორც საშინლად
მომბეზრდა უკვე რუსული დიდი რომანის კითხვა
ზოგჯერ ეს ცუდი ფილმის ნახეას ჰგავს
სხვა დროს კი, ხშირად, ემსგავსება თირკმლების მწვავე ავადმყოფობას
ლმერთმა იცის ამას გულთან არაფერი საერთო არ აქვს
არც ჩემზე უფრო საინტერესო ხალხთანა აქვს რამე საერთო
იდკ იდკ
ეს სახალისო ფიქრებია
შეიძლება კი თავის თავზე სახალისო რომ იყოს ვინმე
შეიძლება კი ვინმე არ იყოს
მათხოვე შენი ორმოცდასუთაკალიბრიანი
მე მხოლოდ ერთი ტყვია მჭირდება აჯობებს ვერცხლის
თუ ვერ იქნები საინტერესო უკიდურეს შემთხვევაში შეგიძლია იყო ლეგენდა
(მაგრამ მთელი ეს მონაჩრანი ზიზღლს იწვევს ჩემში)

ლექსი

ლანა თერნერი დაილუპა!
მოვიჩქროდი და უცაბედად
ნვიმა და თოვა დაიწყო ერთად
და შენ თქვი რომ ეს სეტყვა იყო
მაგრამ სეტყვამ თავის ტკენა იცის

ძალიან და ამიტომაც ეს იყო თოვლი
და იყო წვიმა და მე ისე მოვიჩქაროდი
შენს შესახვედრად მაგრამ ტრანსპორტი
ზუსტად ისე იქცეოდა როგორც ეს ზეცა
და უცაბედად თვალი მოვკარი გაზეთში სიტყვებს
ლანა თერნერი დაიღუპა!

ჰოლივუდში თოვლი არაა
კალიფორნიას არ აწვიმს წვიმა
სშირად ვყოფილვარ წვეულებებზე
და თავიც ძალზე შემირცხვენია
მაგრამ ფაქტია არასდროს რომ არ დავღუპულვარ
ო ლანა თერნერ წამოდექი ჩვენ შენ გვიყვარხარ

ჯეიმს რაიტი

გამომშვიდობება კალციუმის პოეზიასთან

ბნელი კიბარისები –
სამყარო რთულად ბედნიერია:
ყველაფერი დავიწყებას მიეცემა.

თეოდორ შტორმი

მიზეზთა დედავ, არ დაგითესავს
მარტოობის უხვი ნაცარი
შენ ჩემს მინაზე. ამიტომაც
მოვდივარ ახლა.
მე რომ ვიცოდე ეს სახელი,
შენი სახელი, გაცოცხლდებოდა ვენახის ყველა ტალავერი და მინავლული
ბებერი ცეცხლი, საზარელი იქნებოდა ჩემს ფეხევეშ
რყევა. სპირალური ძიების დედავ, კალციუმის
მკაცრო იგავო, პატარა გოგოვ, მე კიდევ ერთხელ
ვიძომიალე შუადლეზე სარეველებში.
შემთხვევითი და დღის ზმანებებით გარემოცული, შენ ძირს
არ დამცემ. დედავ ფანჯრის რაფების და გზადყოფნებისა,
ტირილს მანდომებს მოსალმება მკანრავი ხელით,
შემოხედვა დავსებული ჩემივ თვალების.
ტალლების რწევავ, ქალო თუ კაცო,
მიზეზთა დედავ ან თუ მამავ მარგალიტების,
შემომხედვე: მე არარა ვარ.
თვალში საყრელად მე არასდროს მქონდა ნაცარი.

ზამთრის მინურულს, გუბეს როცა გადავაბიჯე, მე ვფიქრობდი ბებერ ჩინელ გუვერნიორზე

რა უფლება მაქვს, მე, სასტიკ დროში დაბადებულმა,
უბედურმა, წყალობა ვთხოვო ბედს?

დაწერილია ჩვ. ნ. აღ.-ით 819 ნელს

პო ჩუ-ი, გამელოტებული ბებერი პოლიტიკოსი,
რა ხეირია?
მე ვფიქრობ შენზე, -
ამა თუ იმ პოლიტიკურ დავალებას როცა ასრულებ,
თითქოს წვალებით შედიოდე იანგ-ძის ხახაში
და ტვირთით საკაე გემს ბუქსირით მიეწეოდე.
ვხვდები, შენ ამას სწადიოდი
სიბნელის გამო.

მაგრამ ახლა თითქმის ისევ გაზაფხულია, 1960 წელი,
და მინეაპოლისის მაღალი კლდეები
ჩემთვის ბენელ მიმწუხრს წარმოქმნიან
წყლით და ბამბუკით.
სადაა იან ჩენი, მეგობარი, შენ რომ გიყვარდა?
სადაა ზლვა, რომელმაც ერთხელ მიღუესტის მთელი მარტოობა
შთანთქა? სადაა მინეაპოლისი? ვერაფერს ვხედავ
უზარმაზარი, საშინელი მუხის ხის გარდა, ზამთართან ერთად რომ
ბნელდება.
თუ მიაკვლიე იზოლირებული ადამიანების ქალაქს მთებს იქით?
იქნებ, ათასი წლის მანძილზე
გაქექილი ბანრის ბოლო გეჭირა ხელში?

შემოდგომა დგება მარტინ ფერიში, ოპაიო

შრივ ჰაის საფეხბურთო სტადიონზე,
მე ვფიქრობ ტილტონსვილში პოლაკის მიერ გამზადებულ ლუდზე
და ბენებულში აფეთქებულ ღუმელთან მდგარი ზანგების ნაცრისფერ
სახეებზე
და უილინგ სთილის თიაქრიან, გმირებზე მეოცნებე,
ღამის დარაჯზე.

ყველა ამაყ მამრს რცხვენია შინ წასვლა.
მათი ქალები შიმშილისგან დაოსებული დედლებივით კრიაზებენ,
სიყვარულს რომ დანატრებიან.

ამიტომ
მათი სიმღერები თვითმკვლელობამდე ლამაზი ხდება,
ოქტომბერი როცა იწყება,
და მძვინვარეა მათი სწრაფვა ერთმანეთის სხეულებისკენ.

უილიამ დალის ფერმაში, ჰამაკში წოლისას. ფეინ აილანდში, მინესოტა

ჩემს თავს ზემოთ ბრინჯაოსფერ პეპელას ვუმზერ,
მწვანე ჩრდილში ფოთოლივით ათრთოლებულს
შავ ტოტზე სძინავს.
ხევში, შუადღის სიშორეში,
ცარიელი სახლის გადაღმა,
ერთი-მეორეს მიუყვება წყვილი ძროხის ეჭვნის წკრიალი.
ჩემგან მარჯვნივ,
ორ ფიჭვს შორის, მზის სინათლით ფენილ მინდორზე,
შარშანდელი ცხენების ფუნ
ოქროს ქვებად გაბრწყინებულა.
უკან ვიხრება, მნუხრ ფრთხლად ჩამობნელდება.
აქვე ქორმაც ჩამოიქროლა, საყუდარს ეძებს.
მე გავფლანგე ჩემი ცხოვრება.

ლოცვა

დიდ გზაზე, სწორედ როჩესტერისკენ, მინესოტაში,
ბალახს სათუთად ეფინება მწუხრის საზღვრები.
წყვილ ინდურ პონის
კიდევ უფრო უმუქდება სიკეთით მზერა.
ხოლო მე და ჩემს მეგობარს რომ მოგვსალმებოდნენ,
ტირიფებიდან სიხარულით წამოვიდნენ ისინი ჩვენსკენ.
გადავაბიჯეთ ამ საძოვრის ეკლიან მავთულს,
მარტოდარჩენილთ მთელი დღე რომ ქავილს უცხრობდა.

დაძაბულად იქექებიან. ძლივს იოკებენ ჩვენი ნახვით
გამოწვეულ ბედნიერებას.
დასველებული გედებივით, თავს მორცხვად ხრიან. უყვართ ერთურთი.
არაა არსად, სხვაგან, ასეთი მარტომბა.
შინ, სიბნელეში, კიდევ ერთხელ გაღეჭავენ გაზაფხულის ნორჩ და
წვნიან კვირტს.

მე ვისურვებდი უფრო სუსტის ხელში აყვანას,
ჩემთან ერთად რომ ესეირნა
და დაეყნოსა თანაც ჩემი მარცხნა ხელი.
ის შავ-თეთრია.
ველურივით ჩამოშლია შუბლზე ფაფარი.
და ნაზი ქარი მის გრძელ ყურებზე მოფერებას მაფიქრებინებს,
რომლებიც ისე სიფრიფანაა, როგორც ქალწულის მაჯაზე კანი.
და უმალ შივხვდი,
ჩემი ხორციდან ახლა თავი რომ დამეღწია, დავიწყებდი მყისვე
გაფურჩქნას.

გვიანი ნოემბერი ველად

დღეს გაშიშვლებულ ადგილებში მარტო ვსეირნობ,
ჩამოიზამთრა.
ღობესთან, ფოსტის ყუთის მახლობლად, ორი ციყვი
ერთმანეთს შველის, - ტოტს მიათრევენ სამალავისკენ; ალბათ, აქვე
სადმე ექნებათ,
იფრების უკან.
ისინი კვლავაც ცოცხლობენ და დაიხსნიან ყინვისგან რკოებს.
ლერწმის ტოტები შიშვლდებიან, სიმინდებში მოვარე როცა ჩამოიხედავს.
მინა ახლა უკვე მყარია,
ხოლო ჩემი ფეხსაცმლები შეკეთებას საჭიროებენ.
მე დასალოცი არაფერი მაბადია,
სიტყვების გარდა.
მე ვისურვებდი, ბალახები ყოფილიყვნენ ჩემი სიტყვები.

იმ ჭორის პასუხად, დასავლეთ ვირჯინიაში, უილინგში, უძველესი საროსკიპო დაიხურაო

მარტო ვიდარდებ,
ისე, როგორც მარტო ვადექი, წლების უკან,
ოპაიოს გზას.
მანანალების ჯუნგლებს ვერთვოდი,
ფიქრს და საწუხარს მიცემული,
საკანალიზაციო მაგისტრალს აღმა მივუყვებოდი.
თავდალმართში კა, მდინარესთან,
ოცდამესამე ქუჩისა და უათერ სირითის გადაკვეთაზე,
ძმრის დახლთა გასწვრივ,
ლია კარები დავინახე შებინდებულზე.
ხელჩანთების ქნევით, ეალები
მდინარიდან და მდინარეში ეშვებოდნენ
გრძელი ქუჩებით.

არ ვიცოდი, როგორ ხდებოდა.
შეიძლებოდა დამხრევალიყვნენ ყოველ სალამოს.
გამოუნისას, ნეტა, რა დროს აცოცდებოდნენ,
ფრთების შრობით, გალმა ნაპირზე?
რადგან მდინარეს ვირჯინიის დასავლეთში, უილინგში,
მხოლოდ ორი ნაპირი ჰქონდა:
პირველი იყო ჯოჯოხეთი, ხოლო მეორე
ოპაიოს ბრიჯპორტი იყო.

და ვერავინ ჩაიდენდა თვითმკვლელობას მხოლოდ იმისთვის,
რათა ბრიჯპორტი, ოპაიო,
მოეძებნა სიკვდილის მიღმა.

თვალი პატიოსანი

იქ, ჰაერში, ჩემს ტანსუკან,
არის ქვაბური,
არავინ ფიქრობს მასთან შეხება:
მონაზონი, მდუმარება
კოცონს გარს რომ მოესალტება.
ქარის პირისპირ როცა ვდგავარ,
ჩემი ძვლები იქცევიან მუქ ზურმუხტებად.

შიში ალმაგზნებს

1.

ბევრ ცხოველს, ჩვენმა მამებმა რომ ამოხოცეს ამერიკაში,
თვალი ჰქონდა ძალიან სწრაფი.
ველური იყო მათი მზერა,
მთვარე როცა დაპნელდებოდა.
სამხრეთის მხარეს, ქალაქების სავსე ეზოებს,
ეფინება ახალი მთვარე,
მაგრამ ჩიკაგოს ბნელ ჩიხებში მთვარის დაკარგვა
არ ედარღებათ
ჩრდილოეთის მინდვრებში ირმებს.

2.

იქ, ხეებს შორის,
რას საქმიანობს მაღალი ქალი?
მე შემიძლია მოვისმინო კურდლების და დილის მტრედების
ჩურჩულს ხეებქვეშ,
მუქ ბალახებში.

3.

მიმოვიმზერ ირგვლივ ველურად.

**მორალისტური ლექსი, თავისუფლად გადმოღებული
საფოდან (ფრენსის სელთზერისა და ფილიპ მენდლოუს
ქორწინებასთან დაკავშირებით)**

მე ირემთან ძილს ვისურვებდი.
მერე ის ქალიც გამოჩნდება.
ორივესთან ერთად ვიცხოვრებ.
აი, ეს ლექსი ირემია, სიზმრით აღსავსე.
მე მის საყრდენს გადავაბიჯე.
იმ შავი ქვიდან ჩემს გულ-მერდში სამი ფრთაა ჩამოშვებული.

ზეცის ორ კიდეს მიეხლება.
დაე, სიკვდილიც წამოიმართოს.
დაე, ორივე
ორ ირემთან ერთად დავმთავრდეთ.
მწამს, რომ ჩვენ ორს და
იმ ორ ცხოველს შორის სიყვარულს
ადგილი აქვს
მზის ნათებაში, - რომელიც
უფრო ოქროსფერია, ვიდრე თვით ოქრო, -
და ზნეობრივ სისპეტაკეში.

ლექსი საყრდენზე

მე ვხდები ერთი
მოხუცთაგანი.
მე მიკვირს მათი,
როგორ ხდებან
ასერიგად ბედნიერნი? ამაღამ ხეებს
კარლ სჩურზ პარქში,
ისტ რივერის გაყოლებაზე,
არ სჭირდებოდათ ელექტროობა
მათი ტოტების გასანათებლად, რადგან კმაროდა
მთვარეც და ჩემი სიყვარულიც.
და საკმარისზე მეტი ნაგვით სავსე შალანდა
ეშვება წყალში. ვირის ჩლიქები
ისე სწრაფად ჩაიძირნენ,
რომ ის ვეღარ გაიქცეოდა. ვინ გაწყენინა
შენ ამ ღამით, ჭალარა
ლუ იუ? ბრძენი და ბრიყვი,
ორივ წასულან, და ახლა ჩემი სიყვარული
ჩემს მუხლს ეყრდნობა, სწორედ ისე,
როგორც თოვლის ფლეიტის ჰანგი,
სიძლერებად და
ლექსებად დაღვრილს
სიყვარულით რომ ახრჩობს მდინარე.

მშვენიერი ოპაიო

იმ უინებაგოელმა ბერიკაცებმა
კარგად იცოდნენ, რასაც მძეროდნენ.
დრო გამოვნახე, მთელი ზაფხული
კანალიზაციის გაყოლებით,
რეინის შპალზე მარტოდმარტო რომ ვმჯდარიყავი.
მავანს დამრეცი მიწიდან მიღი ამოუთხრია,
და მე იქიდან მანათობელი შადრევანი ამოვაფრქვიე.
მარტინს ფერიში, ჩემს სამყოფში, ჩემს სამშობლოში,
სამოციათასხუთასზე მეტმა თუ ნაკლებმა ადამიანმა
სხივის სისწრაფით
გამოაცოცხლა ეს მდინარე
და სინათლემ დაიმორჩილა
მათი სიცოცხლის
მთელი სისწრაფე
იმ ჩანჩქერის გაელვებაში.
მე ვიცი, რასაც უწოდებენ მას
უმეტეს დროს.
მაგრამ მე ჩემი სიმღერა მაქვს ამ შემთხვევისთვის,
და მე მას დღესაც
სილამაზედ მოვიხსენიებ.

დიახ, მაგრამ

ასეც რომ იყოს,
მკვდარიც რომ ვიყო და – ვერონაში დაკრძალული,
მე მჯერა, რომ ავდგებოდი და პირს დაგიბანდი
ციც გაზაფხულზე.
მე მჯერა, რომ გამოვჩინდებოდი
შუალამესა და ოთხ საათს შორის, როცა ჩემს გარდა თითქმის ყველა
ძილს მისცემია ან – სიყვარულს,
და ყველა გერმანელი უარყოფილია, მოტოციკლეტები –
გამორთული, დაჯაჭვული და უმოძრაო.

მერე ედიჯის გაყოლებით, სან ჯორჯიაში, ზორბა ხვლიკები
გამოვლენ და გაკვირვებით შემოგვცერიან,
წყლის ნაპირებთან, არ მოსწყინდებათ ჩვენი ყურება.
მე ვიჯდებოდი მათთან ერთად და მათთან ერთად მივატოვებდი

ოქროს კოლოებს.

რატომ უნდა ვისხდეთ ედიჯის ნაპირთან და განადგურებდეთ
თუნდაც ჩვენს მტრებს და თუნდაც ლვთისგან გამეტებულ მსხვერპლს,
უმწეოდ რომ ელვარებს მზეზე?
ჩვენ არ დავდლილვართ. არც მრისხანე ან მარტოსული ვართ
და ან – გულით ავადმყოფები,
მსუბუქად გვიყვარს, ჰაეროვნად, ვიცით, რომ ვბრნყინავთ,
თუმცა ვერ ვხედავთ ერთმანეთს და
ვერც ქარები გაგვიტაცებენ,
რადგან უკვე დიდი ხანია
ქარმა ფილტვები ამოგვართვა და თან წაიღო,
როგორც ფოთლები ედიჯის გასწვრივ.

მსუბუქად ვსუნთქავთ.

პრეზენტაცია

სიყვარულის პოემა

და მათ სწორად უნდა გაგვიგონ.
ჩვენ გვჭირდება მცირეოდენი ბედნიერება,
როცა გამჭრიახი ნივთები მძლავრობენ (ტუჩები
ასოდ დაიძაბნება; რა
უახლოვდება მათ?) სიბნელის პირისპირ:
(ცა გამჭვირვალე და უძლურია,
და ჯერაც ძველია ტროტუარი) და

კედელს მომწყდარი წვეთი, სიზმარში,
და არაა შველა არც ჩემგან, არც იმ. ღამე
თავადაა სიზმარი და ის, რაც გრძელდება
მასში, ქარის სახელდება,
ჩვენი რემარკები ერთმანეთის მიმართ, განმეორებადი და
ერთნაირი.

პოემიდან „ლიტანია“

გაუძლო „ეს“-ის გამვარვარებელი ახალი წლის დაშინებული მზერის
დარტყმისგან

საჯარო შეურაცხყოფას, რათა აღმოაჩინო
წერტილში, სადაც ადამიანები და ცხოველები, და ყველა დაკავებულია
საკუთარი ჩანაფიქრებით, და განაგრძობენ წანალს
უსახელო მიმართულებებით, იქ თუ ცეცხლია,
მე ვფიქრობ, რატომ ესობა მარტოობა
მრისხანე თვალებიდან იმ მცირეოდენს . . .-ის გვერდით –
ისე, რომ ისინი უკანვე აირეკლოს,
სასახლის მყარ სარკეში? მაგრამ აქ,
ვარსკვლავთა ფერის ნაოჭებში, ყველა მარტოსულია და უტყუარი.

რომ ისუნთქო, შეგიძლია წამოიმართო,
და ტილო, შენს ირგვლივ მოფენილი, ისტორიაა.
ბუნდოვნად მიღწეული სრულქმნილი მისაწვდომობა,
ლოგიკური შეფასება ახლო წარსულის, -
წაკეცთა ჩრდილებში სიღრმეების გამოსახულებით,
რათა ხელახლა ჩაყვინთო და იქცე ბრძოლად სადღაც ქუდების
ქოჩორზე და ემსახურო
ორზე მეტად, როგორც გეგმა და დეკორაცია,
რომელილაც ბალი მოჩანს, მზეში მომჯდარი,
მრავალი მიზეზის, აუცილებლობის და სიბრძვის ძალით
აქ ჩასობილ სინანულთა და ეჭვთა ღობის მიღმა,
როგორც თხელ ნისლში რეტდასხმული იალქანი.

.....

სრულიად შენთვის. და შენ აღმართავ
დაუსრულებლობას და სილამაზეს, როგორც მეორე, კონტინენტი,
რომლის უახლოესი მარტოსული ნაპირი ჯერ ისევ მოჩანს, მაგრამ
შენიღბულია მის უკან მდებარე სახლებით, და აი, დარჩენ მხოლოდ სახლები.
გეტყვი, რატომაც:
სხვებს ძალიან ჩამორჩენილი
და სხვებიგით გარისკვის შემძლებელი
ზოგიერთა ადამიანის განურჩევლობა, -
სწორედ ეს დღე იქნება დავიწყებული სამი წლის წინ
დღის ამნითიერ საფასურად. დაჭიმულობები, ზესადებები,
ზევალდებულებები წარმოქმნიან ეფექტს ასოსას
და მავედრებელა ჰარმონიისას, სადაც ყველა
კარგარეთაა.

ჩემი ეროტიკული ასლი

ის ამბობს, რომ დღეს სამუშაოდ არ სცალია.
რაც ერთობ მომგებიანია. აქ, ჩრდილში,
ქუჩის ხმაურისგან დაცული სახლის უკან,
მავანს შეუძლია ძველი გრძნობების სამყაროში გადაინაცვლოს,
რაღაცის მომშორებელს და სხვაში ჩაძირულს.
ჩვენს შორის იზრდება
სიტყვების თამაში, როცა იქ,
დუმილის ირგვლივ, თავი მოუყრია რამდენიმე გრძნობას.
შემდგომი წრე? არა, მაგრამ ბოლოს შენ ყოველთვის პოულობ სათქმელს და
გვიდრე ღამე ამოქმედდება, ჩვენ ვტივტივებთ

ჩვენს ოცნებებზე, როგორც ყინულის კარტაპზე,
და კითხვებსა და პზარებს შორის ესხლტებით (ვარსკვლავების ფერი,
რომელიც ძილს მირღვევს) და ოცნებებს მივცემივართ,
რანი ვართ მათში. შენ სთქვი.

ცისფრის განსაზღვრება

კაპიტალიზმის აღზევება რომანტიზმის წინსვლის პარალელურად
მიმდინარეობდა
და მეცხრამეტე საუკუნის დასასრულამდე ინდივიდუალიზმი დომინირებდა.
ჩვენს დროში მასობრივი ზნე-ჩვეულება ცდილობს ჩაძიროს პიროვნება
მისივე იგნორირების გზით, მაგრამ, ამის საპირისპიროდ, ხდება
სხვადასხვა მიმართულებით პიროვნების განტოტვა,
შორს იმ დვედისგან, რომელსაც მისვის „სახლის“ ცნება წარმოადგენდა.
ეს მრავალი ბიძგი ყოველი მხრიდან მიღება
და ასევე მეყვსეულად უკუიქცევა, ყინულოვან ატმოსფეროში
ერთიან, მყარ და მძლავრ ზოლად მიირღვევა.

არ არსებობს წამალი ამ „გზავნილისთვის“, რომელმაც განდევნა ძველი
მერძნობელობა.
ადრე არქიტექტურული საფარით იქნებოდა დაცული ადგილი, სადაც
მოქმედება ყველაზე რთულია
ვინაიდან გზა ბუჩქნარში მიიკვალება – დამაბნეველი, დავინწყებული,
მაგრამ მაინც არსებული.
მაგრამ დღეს უკვე უაზროა თვალი ვადევნოთ წარმოსახვის ახალ მეთოდებს
რადგან ყოველ მათგანს უწყვეტად ხმარობენ. ყველაზე მეტი რაც
შეიძლება მათზე ითქვას დიდი ხნის მერე
ისაა რომ ეროზია წარმოშობის მტვრის ან გაბერილი პეტიონი მინამსგავსს
რომელიც ავსებს და სახეს უცვლის სივრცეს, იქცევა შუამავლად
რომელშიც საკუთარი თავის ცნობაა შესაძლებელი.

ყოველი ახალი გადახვევა ანსამბლს თავის ზუსტ შტრიხს მატებს, და აი, ასე,
შუბასავით გლუვია პორტრეტი, შექმნილია მრავალჯერადი შესწორებებით
და აღარ უკავშირდება იმ დრო-სივრცეს, რომელშიც ის ერთ დროს
ცხოვრობდა.
მხოლოდ მისი არსებობაა არსის ნაწილი, და ამის გამო, ვფიქრობ, უნდა
განვადიდებდეთ
უფრო მეტად, ვიდრე ღამის უფსკრულებს, რომლებიც გვებრძვიან
თავიანთი დაფარულობით.

ატოშას სადგურის მიზოვება

არქტიკული თაფლი უწყების თავზე გაითქვითა გაჩნდა სიბნელე
და მისი განცდიდან ამოგვფესვა
იგი ამასობაში... და შემწვარი ღამურები რომლებსაც ყიდიან იქ
წვეთავენ ქოხებიდან, ისე, რომ შენი ლოცვის საფრთხე იკეცება
სხვა ხალხი... ნათება
ბალი რომელსაც ატყავებ
და მკვდარი იფარება ბრმა ძალმა სამეფო ღირსება გამოხატა...
შენი უზადო წვრილი ჯუპრის დაშოშმინება ბირთვული სამყაროს

მიწაყრილი ტიტა

სასურველი ღამის ქინძისთვის მახლობლად
ტვირთავს ფორმალდეჲინს. მაგიდა შენ რომ გაიტაცე
მოულოდნელად და ჩვენ ახლოს ვართ
ფესვს ვიღეჭებით როცა შენ ფიქრობ
გენერატორი სახლები ტკბებიან კეკლუცი მზერით

გახეხილი სკამი დაღავს მტრედებს სახურავიდან
ჭყლეტს ტრაქტორს
გადის ატოშას სადგურიდან ფოლადი
დასნეულებული უბიძგებს ხრახნებს
ყველგან ჭები
გაუქმებული უმაღლესი არამეაფიოდ განათებული
საფრთხობელა ვარდება დრო, პროგრესი და საღი აზრი
მედუქნების გაფიცვა მუქი სისხლი
ვერანაირ ტყეს ვერ დაასახელებ მთვრალი გრაგნილები
უახლესი იტალიური იმა...
ჩვილი... ბოძს წყდება ყინული
ასწლიანი ვიდრემდე ძალგვიძს

მოხუცი ჭამა
წარმომადგენლები თავიანთი წიკაპებით
ასე მაღლა ვირთაგვები
აცხრობენ სასტიკ კამათს
ქალი შეღებილი კუთხეები
თეთრი ყველაზე ჰაეროვანი
სამოსელი მამლის ყივილი
და როცა ქვეყანამ უკანვე მიგვიღო
ადამიანმა მიგვატოვა, როგორც ჩიტები
წუთიერმა გაელვებამ ღინდლი ნათელყო
საზიზლარი თავების ზემოთ, შორს

მუდმივი საწყობი აღწევს შეუძლია
მისავათებული მერი... განმადიდებელი რწყილი
ამის გამო გარშემო ვუვლით
გამოცდილება გვაგრძნობინებს რომ ეს არაა შესვლა
ეპილეტიკურ ოინში რომელიც ხრახნს აიძულებს
ჩაბურღოს წყლისპირს მიმოფანტული გაჩეხილი ტყე
ქალის სასუსნავის თავზე, ის უკან მოგსდევს
და შურისძიება რომელსაც იგემებს
რადგან ქორების ბუდეს წარმოქმნის
სოფლის მხარეს ხველა დაცვა
კვინტეტი მომაკვდინებელი, დაბინძურებული ჰაერი საბოლოო
სუფთა სასქესო კუილი აღტაცებული ფეხის თითი ყლე ალბომი
სერიოზული ალები მწუხრის

ტბა შენი თავშესაფრის მიღმა პიროვნება
განათებული... ღრიალი

შენ უკვე თავისუფალი ხარ
კასრების ჩათვლით

გედის თავი სატყეო
ღამე ვარსკვლავებს განეყოფიან
ასეა, თქვა მან
და შესაძლო განტოლებების
რკალების ქვეშ გაქანებულმა
აბსოლუტური ფაფა უფლება
გაერთობა ჯაჭვის მარაგი მკერავებმა გადაშალეს წიგნები
წარღვნამ წაგილო
ფანჯარაში გადავახველე
გასულ თვეს: წვენი, უფრო ადრე
როგორც მყუდროებები შესამცირებელი
ატმები მეტი
მუშტი

ნასვამი საქონელს ელოდება
ყალბი თიხა იმპორტი
სხვა დროს

ჯერომ როტენბერგი

სამი სიზმარი

ეძღვნება ბარბარა აინზიგს

სიზმარი ნომერი ერთი

ხედავდეს სიზმრად რომ ის ჩაუვლის სარკმელს
ხედავდეს სიზმრად რომ სარკმელი იღება და ირგვლივ იქცევა ქვად
ხედავდეს სიზმრად რომ მას ქოლავენ ქვებით
ხედავდეს სიზმრად რომ ქვა სარკმელში ირეკლება
ხედავდეს სიზმრად რომ ის გარდება ქვის ნაპრალში
ხედავდეს სიზმრად რომ კუბოსავით შავ ყუთზე დგას
ხედავდეს სიზმრად კუბოებს და კალენდრებს
ხედავდეს სიზმრად რომ სარკმლები იღება ირგვლივ
ხედავდეს სიზმრად ქვას რომელზეც სადენია დახვეული
ხედავდეს სიზმრად სარკმელქვეშ სადენმომარჯვებულ ადამიანებს
ხედავდეს სიზმრად ვილაცის ხელები მას თვალებს უხუჭავს
და ვილაც სხვისი ხელები დაუკრეფს მას ხელებს და ტანს
ხედავდეს სიზმრად ქეეყანას სადაც წლობით მძვინვარებს ომი
ხედავდეს სიზმრად აივნებს და დროშებს
ხედავდეს სიზმრად რომ ის დგას სარკმელთან და ხედავს ჩაფხუტიანი
ადამიანები როგორ ეპარებიან მის სახლს
ხედავდეს სიზმრად რომ ის დგას სარკმელთან თავის სახლში და
უყურებს ქუჩას რომლითაც მოდიან
ჩაფხუტიანი ადამიანები
ხედავდეს სიზმრად რომ ჩაფხუტიანი ადამიანები ელიან კართან
ხედავდეს სიზმრად რომ მისი სახლის კარი ქვისაა
ხედავდეს სიზმრად რომ დგას ის კართან და ტირის
რომ სადენმომარჯვებულმა ადამიანებმა გაიგონეს მისი ტირილი
რომ ჩაფხუტიანი ადამიანები გაიძახიან ვილაც მისთვის უცნობის სახელს

ხედავდეს სიზმრად რომ მას თავისი სახელი არ ახსოვს
ხედავდეს სიზმრად რომ ამ სიზმარში მას არქმევენ ახალ სახელს
ხედავდეს სიზმრად რომ მას ესიზმრება ახალი სახელი
ხედავდეს სიზმრად კიდევ ერთ სიზმარს
ხედავდეს სიზმრად მარცვლებად დაშლილ თავის სახელს
დაწყებულს მარცვლებად
გაშმაგებული სიზმრით

ხედავდეს სიზმრად მარცვლებს და ფერებს
და მის სახელის დარქმევას წითლად და თეთრად
ხედავდეს სიზმრად რომ მწვანეში და თეთრში
არის თეთრი ქვა და არის მწვანე ქვა
მაგრამ მის სახლში არ არის თეთრი ქვა
არის მწოლოდ თეთრი ანარეკლი
ქვის თეთრი ბზარისა
მწვანე მიჯნა ამრეკლავი თეთრი ქვისა
ხედავდეს სიზმრად რომ მას ხელში უჭირავს თეთრი ქვა
რომ ის სიზმრად თეთრი ქვის სახელის დანახვას სწავლობს
ხედავდეს სიზმრად გაშმაგებით
რომ ის სიზმრის დანახვას სწავლობს
გაშმაგებით

რომ ის გაშმაგებით სწავლობს ხელების დანახვას სიზმრად
ხედავდეს სიზმრად თეთრ და მწვანე ხელებს
ქვის ფერების ამრეკლავ ხელებს
ხედავდეს სიზმრად რომ ის დგას ოთახში წრის ცენტრში სიზმრად

ხედავდეს სიზმრად რომ წრეში ის ხალხთან ერთად არის
ხედავდეს სიზმრად რომ ამ ხალხს არ იცნობს
ხედავდეს სიზმრად რომ მას არ ესმის მათი ენა
ხედავდეს სიზმრად ანბანს რომლითაც მისი ენა უნდა დაინეროს

თავის ანბანს ცვლიდეს დღითი-დღე
ხედავდეს სიზმრად რომ კალენდარს შეუძლია სიზმრების მოყოლა
ხედავდეს სიზმრად რომ მას კალენდარი უჭირავს კბილებით
კვირა დღეს ის ხედავდეს სიზმრად რომ ვიღაცის ხელი მას პირს უფარავს
სამშაბათის ხედავდეს სიზმრად საცოლეს მჯდომარეს ამ ხელზე
ოთხშაბათს ხედავდეს სიზმრად რომ ეს ხელი ასობით ძუძუდ გადაიქცა
ხედავდეს სიზმრად ხუთშაბათს ხელებს და კალენდრებს
ხედავდეს სიზმრად პარასკევს რომ მის სახელში არაა მარცვლები
შაბათს სიზმრად ის ხედავდეს სიცარიელეს
ხედავდეს სიზმრად რომ ყუთზე დგას და იქნევს ჩაქუჩის
ხედავდეს სიზმრად რომ სიჩუმეს სცემს ჩაქუჩის
ხედავდეს სიზმრად რომ სიჩურე ტყდება როგორც კვერცხი

ხედავდეს სიზმრად რომ კვერცხში არის ლაბრადორი
კაცი მის სიზმარში ამბობს „ლაბრადორი“
კაცი მის სიზმარში ამბობდა „ცარცი“
კაცი მის სიზმარში ამბობს „ბრილიანტი“
ხედავდეს სიზმრად რომ მის სიზმარში მიდიხარ კაცთან ერთად
ხედავდეს სიზმრად სახეს ხედავდეს სიზმრად ამ სახეს კაცზე
ხედავდეს სიზმრად ამ სახეს კედელზე
ხედავდეს სიზმრად ქვის სახეს
ხედავდეს სიზმრად ქვის სახეს სარკის სილრმეში
ხედავდეს სიზმრად რომ მას ადრე ესიზმრებოდა ეს სახე
ხედავდეს სიზმრად რომ ის იყო ბაგშვი და ესიზმრებოდა სახე
მანდრილის მოლურჯო-მოწითალო სიფათის მსგავსი სახე
უფრო ლურჯი და ზოლებიანი სახე
ხედავდეს სიზმრად რომ ზოლები გამქრქალდნენ
ხედავდეს სიზმრად რომ ზოლები გაქრნენ სახიდან და რომ მისმა
სახელმა დაკარგა მარცვლება
ხედავდეს სიზმრად რომ ესმის ეს ენა
ხედავდეს სიზმრად რომ მთელი ენა ერთ სიტყვაში მდგომარეობს
ხედავდეს სიზმრად რომ მას ეს სიტყვა არ ახსოეს
ხედავდეს სიზმრად რომ ის განმარტავს ამ სიტყვის არარსებობას
ხედავდეს სიზმრად რომ წრეში მყოფ ხალხს არ ესმის მისი
და ის ყვირის და უმტკიცებს მათ რომ ეს ყველაფერი სიზმარია
ხედავდეს სიზმრად რომ მას ყოველთვის ეძინა
ხედავდეს სიზმრად რომ ის არასდროს გამოიფხიზლებულა

სიზმარი ნომერი ორი

ერთი რაბინი ჩასჩურჩულებს მეორე რაბინს:
შენ გაქრი, ჩემო მეგობარო,
და არც ყოფილხარ არასოდეს
სადაა შენი სიზმარი?
რაბინი წამოიძახებს
სადაა ქება ქებათა შენი?

სულაც არაა ის რაბინი
ინდიელია
მას აცვია ტყავის შარვალი და უკეთია ელამი ნიღაბი

ტრადიციის ხმაური მიწყდა
სიზმრად ბიძია ხედავს
არახჩინქვეშ მდებარე გაზეთებს

სიზმარი ნომერი სამი

მშიშარა მოხუცი სიზმრად ხედავს ჩინურ კედელს
სასაცილო მოხუცი სიზმრად ხედავს არახინქვეშ მდებარე გაზეთებს

გულუბრყვილო მიკიტანი სიზმრად ხედავს ლოლუებს და თევზის თვალებს
გულღრძო მიკიტანი სიზმრად ხედავს გუბეებს სადაც ყოველ წვეთში
გარდატების კანონია

ჭონის მსუქანი ქალიშვილი სიზმრად ხედავს გამხმარი ვანილის ბუჩქებს
ჭონის უცხოქვეყნელი ქალიშვილი სიზმრად ხედავს ქუდს საიდანაც
ეშვება კვერნა

ამაყი ბუღალტერი სიზმრად ხედავს ტრამვაის გაყინულ მდინარეზე
ზარმაცი ბუღალტერი სიზმრად ხედავს დაბუჟებულ თავის ფეხებს ახალ
წითელ წინდებში

სულელი ბიძია სიზმრად ხედავს ექიმების მიერ დაწერილ ისტორიას
ბიძია მეზობელ ბინაში სიზმრად ხედავს კატმანდუს

პენსიონერი განგსტერი სიზმრად ხედავს როგორ მიდის გზა მარჯვნივ
წმინდა ლიმონების ველზე
მოცეკვავე განგსტერი სიზმრად ხედავს ოთხთვალას, ვირს, აგურის ტუზს

მიზანსწრაფული სასტიკი მამაკაცი სიზმრად ხედავს როგორ შედიან მისი
თითები ხელთათმანში
მიზანსწრაფული ნერვული მამაკაცი სიზმრად ხედავს ასო „ე“-ს
ამოგლეჯილს მისი ლექსის სათაურიდან

არაჩვეულებრივი მელიფტე სიზმრად ხედავს კარლ მარქსის ქორწილს
ქარაფშუტა მელიფტე სიზმრად ხედავს ზღვის ნიჟარას ფეხშედგმული
ოცდამეათე სართულზე

პატიოსანი ფოტოგრაფი სიზმრად ხედავს ხის სინაგოგას ძმის საკანში
იდუმალი ფოტოგრაფი სიზმრად ხედავს ოქროს ქაშაყის გუნდს ზღვაში
მცურავს

ებრაელი დადაისტი სიზმრად ხედავს ნახევრად უმ ბიფშტექს და
პლატონურ განცხრომებს
ღაულაჟა დადაისტი სიზმრად ხედავს თაფლის გოლეულით მოთხვრილ
თავის სახეს

იდუმალი მოგზაური სიზმრად ხედავს თეთრ სუფრას რომელზეც ეშვება

შავი აბლაბუდა
ყველასგან დაფარული მოგზაური სიზმრად ხედავს მარგალიტისმძივიან
თავის დას

გადასახადის ასთმური ამკრეფი სიზმრად ხედავს წმინდა რიცხვებს
გადასახადის ქედმოუხრელი ამკრეფი სიზმრად ხედავს აბაზანას
ძველისძველი ხეების ტყეში

ხე-ტყით მოვაჭრე ძლიერი კაცი სიზმრად ხედავს როგორ ავსებს
ქარი მჭედლის საბერველს
ხე-ტყით მოვაჭრე წუნუნა კაცი სიზმრად ხედავს თავისი ხელებს თავისი
მძინარე საცოლის თეძოებზე

კბილებში თევზგაჩრილი კაცი სიზმრად ხედავს ორმოცდახუთდღიან
შიმშილს
თეთრსამოსიანი კაცი სიზმრად ხედავს კარტოფილს

მძინვარე თახსირი სიზმრად ხედავს მოცეკვავე ქალს მოელვარე
ნათურებიანი ფეხსაცმლით
მონანიე თახსირი სიზმრად ხედავს ამ ქალის თითებს მის ბაგესთან თაფლის
მიმტანს

მოდური დალაქი სიზმრად ხედავს რომ მისი ხელები მასაჟს უკეთებენ
კაპიტნის კისერს
მდუმარე დალაქი სიზმრად ხედავს მამალს ფეხზე გამობმული თოკით

ცინიკური საქმრო სიზმრად ხედავს ცხენებს ისინი გალოპით ცეკვავენ
მისი სახლის ირგვლივ
დამჯერე საქმრო სიზმრად ხედავს იმას რაც უსხლტება თითებიდან
სარძლოს
ეს რაღაც ცახცახებს და თეთრდება დღის შუქზე

მსუქანი კაცი კარდალაში სიზმრად ხედავს რომ დადგა გაზაფხული
და მისი თესლი ეცემა ცარიელ ცაში
უკანასკნელი კაცი კარდალაში სიზმრად ხედავს რომ თუ ის
დაიძინებს სიტყვები ყვავილებად იქცევიან

მარპ სტრენდი

მთლიანობის შენარჩუნება

მინდვრად
მე მინდვრის
არყოფნა ვარ.
ასეა ყველგან.
სადაც ვარ
ის ვარ რაც იქ აკლიათ.

როცა დავდივარ
ვყოფ ჰაერს და
ჰაერი ავსებს
ადგილს
რომელიც ჩემს სხეულს ეპყრა.

მიზეზი ყველას გაგვაჩნია
მოძრაობისთვის.
ვმოძრაობ
რათა ყოველივეს მთლიანობა შევუნარჩუნო.

ფოსტალიონი

შუაღამეა.
ის გამოივლის ბილიქს
და კარზე აკაკუნებს.
მე გავრბივარ შესაგებებლად.
დგას ქვითინებს და
წერილს მიწვდის მერე კანკალით.
ის მეუბნება რომ წერილში

საშინელი პირადული ამბავია გადმოცემული.
„მომიტევე! მომიტევე!“ —
მეზვენება მერე მუხლმოყრით.

შევიპატიქებ.
ცრემლს იმშრალებს.
ჟოლოსფერ ტახტზე
მელნის ლაქას ჰგავს
მორუხლურჯო მისი კოსტუმი.
მერე პატარა, უმწეო და აღელვებული,
დაიგორგლება ბურთივით და
ვიდრე მას სძინავს
მე ვთხზავ წერილებს
ჩემთვის ჩვეული სულისკვეთებით:

„შენ იცხოვრებ
მილებული ტკივილებით.
შენ მიუტევებ“.

პოეზიის ჭამა

მელანი წვეთავს ჩემი ტუჩის კუთხეებიდან.
ვინაა ქვეყნად ჩემზე უფრო ბედნიერი.
ვჭამ პოეზიას.

თვავისი თვალის აღარ სჯერა ბიბლიოთეკარს.
მზერაში სევდა ჩასდგომია
და მიდი-მოდის კაბის ჯიბეში ხელჩაკრეფილი.

ლექსები უკვე დაილია.
შუქი გამკრთალდა.
ძალლებიც აქვე არიან და მოჰყვებიან სარდაფის კიბეს.

ბრუნავენ მათი თვალის გუგები.
ფიჩივით იწვის
ფერფლისფერი მათი ფეხები.
ტირილი და ფეხის ბაკუნი აუტყდა საწყალ ბიბლიოთეკარს.

ვერ გაუგია
მუხლს რატომ ვიყრი და მის ხელს ვლოკავ,

ის იწყებს კივილს.

გადავქცეულვარ სხვა არსებად.
ვუღრენ და ვუყეფ.
ამ წიგნიერ სიბნელეში ვხტი სიხარულით.

ბალი

რობერტ პენ უორენს

ნაბლის ვერცხლისფერ ფოთლეულში,
ხრეშიან გზაზე მოსეირნე მამაჩემის
შლაპის ფარფლებში
ანათებს ბალი.

დროის ბრუნვიდან გარიყულ ბალში,
ნითელი ხის სკამზე ზის დედა
და მისი მეურდის სინათლე ავსებს ცას,
მისი კაბის ნაკეცებს და
დაბურდულ ვარდნარს.

და როცა მამა დედის ყურთან დაიხრება
და უჩურჩულებს,
როცა ისინი წასასვლელად აიშლებიან,
როცა მერცხლები მიმოქრიან
და მთვარე და ვარსკვლავები
ერთად ქრებიან, ბალი ანათებს.

ახლაც, როცა თქვენ ამ ფურცელზე გადმოხრილხართ,
გვიან და მარტო, იგი ანათებს; ახლაც კი,
ერთი წამით ადრე, სანამ გაქრება.

ერთი სიმღერა

მიჯობს მთელი დღე
სკამზე ვიჯდე ტომარასავით
და მთელი ღამე ჩემს ლოგინში

ვიწვე ქვასავით.

პირს ვალებ
როცა საჭმელი მოდის.
თვალს ვხუჭავ
როცა ძილის დრო მოდის.

ჩემი სხეული
მღერის მხოლოდ ერთ სიმღერას;
ჩემს ხელებში
ქარს ჭალარა შემოერია.

ყვავილი ყვავის.
ყვავილი კვდება.
მეტი დიახაც ნაკლებია.
მე კი მეტი მისურვებია.

ძილი

არსებობს ძილი ჩემი ენისა,
იმ ენაზე როცა მეტყველებს, რომელსაც უკვე ვეღარასდროს ვერ გავიხსენებ —
სიტყვების ძილში შეღწეული სიტყვები
მერე, როცა ნარმოსთქვეს.

არის ძილი ერთი წამისა
მეორები, მთელი ლამის გამგრძელებელში,
და ძილი ფანჯრის,
ხეების გრძელ რიგს შუშად რომ აქცევს.

კითხვის პროცესში უხმოა ძილი რომანებისა,
ისე, როგორც ქალების თბილ სხეულებზე კაბების ძილი.
და ძილი ჭექა-ქუხილისა, მზიან დღეებში მტვრის შემგროვებლის
და ფერფლის ძილი დიდი ხნის მერე.

ცნობილია, რომ ქარის ძილით სავსეა ზეცა.
გრძელი ძილი ჰაერისა, გარდაცვლილთა ფილტვებში რომ გამომწყვდეულა.
ძილი ოთახის, როცა ვიდაც იქ იმყოფება.
დასაშვებია ხისმიერი ძილიც მთვარისა.

და არის ძილი, რომელიც ითხოვს, დავწვე და

წყვდიადს, ჩემზე გადმოსულს, მივესადაგო
როგორც უცხო კანს, სადაც უკვე ვერასოდეს მომქებნიან,
საიდანაც არასოდეს აღარ გამოვალ.

ვეშაპებზე ნადირობა

კუდით და ლეონ მეიჯორებს

როცა პლანქტონის არმიები
აირივნენ წმ. მარგარეტის ყურეში და
ნაპირები გაავარდისფრეს,
აქედან, ჩვენი მთის სახლიდან,
ჩანდა როგორ საზრდობდნენ კაშალოტები.
თამაშ-თამაშით აფუჭებდნენ ბადეებს და
ძალზე სუფთად ანადგურებდნენ
და კუზიანი მათი ზურგები
მაღლდებოდნენ ზღვის გაშლილ ველზე.

მთელი დღეები
შენობაში ვისხედით და
ამ ლპობადი პლანქტონების გამოლევას ველოდებოდით.
სუნმა ქარიც კი გააჩერა,
და ხარებს,
მთაზე თივის ზიდვით დაკავებულებს,
თავბრუ ესხმოდათ.
მიდიოდინ და მოდიოდნენ პლანქტონები და
ვეშაპები არ მიდიოდნენ.

ამიტომაც გამოვიდნენ სანადიროდ მეთევზები.
ჩასხდნენ ნავებში
და ვეშაპებს გამოედევნენ,
და მამაჩემიც და ბიძაჩემიც
და ჩვენც, ბავშვებიც, თან წაგვიყვანეს.
წყალი, ქარისგან შეწუხებული, სწრაფად სპობდა
ჩვენი კვალის ქაფს.

ზედაპირზე კარგად ჩანდნენ კაშალოტები.
უზარმაზარი შუბლი ჰქონდათ,
ჩარაზული იყო კარი მათი სახისა.
წყლის სილრმეში ჩამძიმებამდე,
კუდს მალლა სწევდნენ

და მრისხანედ ახათქუნებდნენ.
და ქაფდებოდა ნაცემი ზღვა და
განათებული იყო
მათგან გაკვალული გზა.

ალარ მინახავს თუმცა თვალით,
წარმოვიდგინე, რომ ისინი
გლოვის დიდი თვალები იყვნენ,
გამონაყოფით დაბინდულები,
რომლებიც უკან დაბრუნებულებს გამოგვყურებდნენ
მარილოვანი და უბნელესი ზენრის ქვეშიდან.

როდესაც ძრავა გამოვრთეთ და
ზედაპირზე ვეშაპების გამოჩენას ველოდებოდით,
მზე ჩადიოდა
და ჭყეტელა ნარინჯისფრად რთავდა ქვებით სავსე უდაბნოს.
ცივი ქარი გვცემდა სახეში.
მზე რომ ჩავიდა საბოლოოდ
და ვეშაპებიც გაუჩინარდნენ ისე, თითქოს სულ არ ყოფილან,
ბიძაჩემმა, უკვე ალარ ეშინოდა,
ცაში ისროლა.

სანაპიროდან სამი მილის მოშორებით,
სრულ სიბნელეში,
მთვარის თვალი რომ გაკვირვებით ჩამოგვცეკეროდა,
ალარ ჩაირთო ჩვენი ძრავა
და ნაპირისკენ სასეირნო ნავით გავცურეთ.
მამა მართავდა ნავს, ნიჩბებზე გადახრილიყო.
მე ვუყურებდი მას, საკუთარი ძალისხმევით აღტაცებულს
და დინების პარისპირ მავალს,
მის ქერა თმაში მარილი ენთო.
მე ვხედავდი, მთვარის შუქის გლუვი დინება
და ზღვა და ქაფი,
ვერცხლისფრად მსხლტომი,
მის მხრებზე როგორ გადადიოდა.

მთელი გზა ხმა არ ამოულია.
შუალამით,
როცა დავწექი,
წარმოვიდგინე ვეშაპები,
ჩემს ქვემით რომ მოძრაობდნენ და
მისრიალებდნენ სიღრმეებში მობინადრე პლანქტონებით დაფარულ მთებზე;
მათ იცოდნენ, სადაც ვიყავი;
უნდოდათ ჩემი ჩატყუება სულ უფრო ქვევით,

იქ, სადაც ძილის მოჩურჩულე
წყალი იყო საგულვებელი.

მუდამ

ჩარლზ სიმიკს

დღის ყოველ დამლევს
მუყაითად ირჯებოდნენ შემოჭმუჭნულტანსაცმლიანი, ერთი
ნათურით განათებული მაგიდის ირგვლივ შემომსხდარი,
დიდებული დამვიწყებლები.

თვალდახუჭულნი, აქეთ-იქით აქნევდნენ თავებს.
მერე ქრებოდა სახლი და — კაცი ამ სახლის ბალში,
კვლებში დარგული ყვავილებითურთ.

მომდევნო უკვე მთვარე იყო.
დიდებული დამვიწყებლები წარბს მაღლა სწევდნენ.

მერე ფლორიდა ქრებოდა და ქრებოდა ფრისკო,
საიდანაც ბარჟები და ბუქსირები გადიან ხოლმე,
ყურის პატარა, მოციმციმე ნაიარევნი.

მერე ერთ-ერთმა დიდებულმა დამვიწყებელმა ასანთს გაჰკრა და
ნიუ იორკის მდინარეებზე

მროკავი ნათლის მძივბი გაქრნენ.

მეორებ ჭიქა შეავსო და
ეს დასარული იყო იმ ხალხის,

საღამოობით ქუჩის ყვითელი, გოგირდოვანი სინათლის ქვეშ რომ დადიოდა.

მომდევნო იყო ბულგარეთი, მერე გაქრა იაპონია.

„სად დამთავრდება ეს ყველაფერი?“, წარმოსთქვა ერთმა.

„რთული საქმეა იმ ყველაფრის ბედის ძიება,

რაც ცნობილია“, თქვა მეორებ.

„პო“, თქვა მესამებ, „სულ ბოლო ქვამდე,

წარმოსახვისთვის

უნაკლობის ცივი ნული შემოგვრჩენია“.

მერე სკამებში მოიხარნენ დიდებული დამვიწყებლები.

უცაბედად გაქრა აზია, ხოლო იქვე — მწუხრის ვარსკვლავი
და მზის სევდა ჩვეულებრივი.

მათგან ერთ-ერთმა დაამთქნარა. მეორემ კი ჩაახველა.

მიაშტერდა მესამე სარკმელს:

აღარც ერთი ღრუბელი და აღარც ერთი ხე,

დაპირება ბრნყინავდა ყველგან.

პ. პ. უილიამსი

ასე მოსდით ადამიანებს

ისინი მიწას ჩაჭედვიან,
როგორც ლურმნები: ამონევენ ერთი ინჩით
და რაღაც ძალა უკანვე ჩასცემს.
დაწყლულებულა მათით მიწა.
ამ ეკლიან ხილს
გადაწურვია უკვე იმედი,
რომ შეიძლება დასწვდნენ, იგემონ.
მას ესლა ძალუძს — მწიფდეს და მწიფდეს.
დაჭრილი ადამიანებიც.
უკვე ისინიც დაცვივდნენ და მიმოკარგნენ
და უიმედოდ დარჩენილან. რბილდება გული
ნაყოფისა. სავსე ხორცი რბილდება,
დნება. იქ ეკლებია, იქვე
ბნელი თესლებია, მთავრდებიან უკვე ისინიც.

მოთმინება ისაა, როცა შენ წყვეტ მოლოდინს

მე ვდგავარ პირველ საფეხურზე, ახალ კოსტუმში გამოწყობილი,
ხახადაფრჩილ საათებქვეშ, დაშინებული ობობას ქსელის თალებით და
მტვრით,
ჩემივე ნალაპარაკევით, ჩემი თმა თავის მოკრძალებულ სიამაყეს ასხივებდა,
მე მოვედი, როგორც ეკალი, მე ვბრუნდები, ბრუნდება და იბურება ჩემი
ტკივილიც.
კიდევ თქვი რამე მდუმარებაზე. თქვი, რომ არასდროს,

აღარასდროს გაიგონებენ ცივი კაცის ჩურჩულს ეს ჩემი ნასვრეტები არც დედების და მამების კივილს საწოლ ოთახში და მე მათ შორის ვისვრი ყულაბას და მე ვაკოცებ ფანჯარასთან ლბილ ციაგში სახეები ირევიან სახელებივით. დამივიწყებს და გამეცლება, თუ დავუყვირებ, არადა, ისევ არაფერი დაიწყება, მითხარი რამე მოწყალებაზე, მარადიულის მელავებში და მის ნაკადებში თუ როგორ მიპქრის, როგორ მოდიან მერე სიზმრები. სულს დაფავს ღამე და პრძნულად ფიქრობს სიკვდილზე, როგორც სურვილისგან შობილ საგანზე. წამახულ წეკნებს ნაზად უხსნის მკბენს და მიჭერს. ისევ თქვი რამე ჩემს სიცოცხლეზე, თუ რატომ არის ის ამწამიერ

მაშინ ქარის ხმამ

არ იპოვება ისეთი რამ, როგორც სიკვდილი. მოეხსენება ყველას, რომ ქვეყნად არც ისეთია რამე, შეეძლოს გლეწოს და ღობეზე გადაგვიდოს პირსახოცივით. და არც ისეთი რამ არსებობს, სიყვარული როგორიცაა, რომელიც რჩება შიგნით სქელდება, მერე მძიმდება და ვარდება შუაგულში ერთი თესლი, რომელიც უფრო მეტს იწონის ვიდრე სამყარო

ანგელოზებიც არ არსებოსენ
რომც ყოფილიყვნენ ჩვენ რომ დაცინვით არ ჩაგვეხშო
მეორე გული და არ შეგვექმნა მეორე ტვინი
ყველა ომი ისე როგორც ბაქტიერია შიგნითკენ მიდის

და ისინი რომ ქილებისგან ყოფილიყო დამზადებული როგორც რიოში*
ქოხმახები კალოშები კი კრეტულ საწილებად ამოგვიცვამს
და ისევ იმ ძველ ძონძებში ვართ გამოხვეული
ბენგალში დამზვარ სახეს ჰარლებში ძონძები ეკვრის

ჩვენ მაინც ისე მოვიშლებოდით როგორც მოტორი
და მათ როგორმე დაგუსხლტებოდით, როგორც პენისი
სველ ბარძაყებში
და ყველაფერი დასაწყები გვექნებოდა ისევ თავიდან.

მათ ის გააფრთხილეს მერე მათ ის გარეთ გაისროლეს

არსებობს ვიღაც ვინც კვდება
რომ ღმერთი შექამოს
როცა სახელი აღმოჩნდება
წვენი მისი პირის ღრუდან წურწურ-წურწურ ნაკადებად დაიწყებს დენას
იგი კი ლამის ნაბორძიყდეს ამჩატებული
არავინ დღემდე არ ყოფილა ასე მშიერი
შენთვის ალბათ ცნობილია ხალხი, რომელსაც სხვა არაფერი უჭამია თუ არა
ერთი კოვზი ბრინჯი და მაიმუნის კანჭის
ლუკმა კარგი ეს სულ არაფერია
უნდა იცოდე რას ჩაიდენს ეს პიროვნება
ის თავის ბავშვებს ამობუტავს თმას ბლუჯა-ბლუჯა
და მუჯლუგუნებს უთავზებს
ის თავის ცოლში დამჯერ კოკორს გამოწურავდა იმაზე მალე
ვიდრე ცოლი დაიკივლებდა
თუ შენ ეტყოდა რომ ღმერთია მის პენისში ჩასახლებული
ის მას უკპენდა
და დაგლეჯდა როგორც მხეცი ხორცისმჭამელი
აი ასე უარყოფს კაცი
აი ჩვენ როგორ ვანადგურებთ
ხოლო ერთ დილით დასასრულის დრო რომ მოვა ცეცხლში შეძვრება
და საკუთარ თავს გამოხედავს მერე იქიდან
რაც იყო სიბრძლე იქნება სინათლე
რაც იყო სიმღერა იქნება ღრიალი
და ყველაზე უარესი ის არის რომ შენ ჯერ კიდევ გენდომება ეს ყველაფერი
უნდა იცოდე.

ბენზინგასამართი სადგური

ეს იყო ნიცშეს წაკითხვამდე. კანტის ანდა კირკეეგორის, უიტმენის და იეიტ-სის წაკითხვამდეც კი.

ვეჭვობ, ჩემს თავში ყოფილიყო მაშინ სიტყვები. ის კი ვიცოდი, შესაძლოა, ჩემი ხვედრი ტანჯვარომ იყო.

მახსოვს, გული რა იოლად მიჩვილდებოდა ხან ამაზე, ხანაც იმაზე, მნიშვნელოვანი არაფერი, არც ღირს სათქმელად.

იქნებ, ჭკუიდან გადავყავდი მწუხარებას ჩემი ბავშვობის დაკარგვის გამო, მაგრამ, როგორც ჩანს, ეს არ უნდა მცოდნოდა მაშინ. დაისი იდგა. ბენზინგასა-

მართი სადგური. ოცდამეორე გზატკეცილი. ოცდამეორე გზატკეცილის მრუ-დი ზუსტად დამამახსოვრდა.

იქ იყო სორო, კონკრეტული წვრილი გამყოფი, რომელსაც მაშინ ავლებდ-ნენ ხოლმე, უბედურების კოლიზიები როცა ხდებოდა.

ბენზინგასამართი სადგური? ტექსაკო, ესხო — მე ეს არ ვიცი. რაც უნდა ერქვას, სიტყვები იყო, სხვა არაფერი, რასაც ნიშანი გამოთქვამდა, ის იყო მხ-ოლოდ.

მე მაშინ ჯერაც არაფერი ვიცოდი ჩაგვრის, მონოპოლის ან, ვთქვათ, იმპე-რიალისტის შესახებ. დაისია. გვიანი დროა. არადა, თითქოს არასოდეს ვიღლე-ბძიდი, ახლა კი ვუძლე, ჩამოყრდნობილი მეგობრის მხარს, ვაკვირდები უსი-ტყვი და უმოწყალო უბადრუკობას ოცდამეორე გზატკეცილის ცის,

რომელიც თითქოს აღიბეჭდავს მტკრანი ზეთით მოთხვრილ ჩემს სახეს, რომლის შეწმენდას ან ჩამოწმენდას კვლავ და კვლავ ვცდილობ.

რატომ ვართ ჩენ აქ? იმიტომ, რომ ერთ ჩემს ამხანაგს, ვინც იქით, საპირ-ფარეშმოშია, გააჩნია ლურჯი ბურთები.

რომლებიც უნდა ჩამოიგლიჯოს. მე არ ვიცი, ეს რას ნიშნავს, „ლურჯი ბურთები“, ან ასე რატომ უნდა მოიქცეს —

მნიშვნელოვანი უნდა იყოს აქ შესვენება ასეთი გრძელი დამის მერე, მაგრამ არ ვითხოვ.

მე მხოლოდ ვცდილობ, მე ვფიქრობ, რომ შევინარჩუნო თავი იმდენად ცარ-იელი, რამდენად და რა დროითაც მომიხერხდება.

ამ ჩემს მეორე ძმაკაცს კი უკვე ჩასძინებია. რა მახინჯია! ჩამოშვებული, მოშვებული და სველი პირით.

მესამე — მე მას არასოდეს აღარ შევხვდები — თითქოს დამფრთხალი, შე-მოგვყრებს ფანჯრის იქიდან.

აი, რა ვქენით. თაიმს სქუერში ვიყავით და შუამავალმა იქ გამოგვდებნა, დაგვიყოლია, სადღაც წაგვიძლვა,

თავქვე დავეშვით ბნელი ქუჩით, ასეთივე მეორე ქუჩით, მერე ბნელ კიბეს ავუყევით, ბნელი ჰოლი, და ბნელი ბინა,

სადაც წვალებით გამოერკვა ძილიდან მისი მეძავი თუ საყვარელი თუ მისი ცოლი თუ მისი დედა.

იდაყვს დაეყრდნო, მიაჩერდა ბნელ ჰოლს და თქვა, რომ თანახმა იყო მოეხე-და ჩვენთვის, თითოს ორ დოლარად მოგვისტუმრებდა.

მოეხედა ჩვენთვის. ზოგ სიტყვას, რომელიც ახლა ჩემგან მოდის, თითქოს ბედად აქვს, იქვე დარჩეს, წამოედოს იქვე რაღაცას.

რაღაც ძალიან დიდან ჩარჩა ტუალეტში ჩემი ძმაკაცი. ჭუჭყიანი ცა თან-დათანიბით უნდა გნათდეს.

მეც საკმაო დრო მოვანდომე, ვგულისხმობ, ქალთან. თუ მოგახსენეთ, რომ ის, ქალი, დედა თუ კახბა,

ინვა, თავის დროს ითვლიდა და ერთადერთი უნდა ენება, რაც იყო ჩვენი აფეთქება?

ეს თუ გითხარით? აფეთქება? თუ ინებებდა?

ასე თუ ისე, ეს იმხანად სახალისო იდეა იყო. აფეთქებული! მერე როგორი საქაქანო მეორე დღისთვის.

მხოლოდ ინება, თუმცა, მეტიც არაფერი. მანქანასავით. ახლა, როცა მას მიპრუნებს ხსოვნა,

იქ მხოლოდ ბნელი, ხუჭუჭა თავი შემორჩენილა, მანქანასავით მომუშავე, ზევით-ქვევით, ზევით-ქვევით, და აი, ახლა,

ფრიოდო, მარქსო, ჩემო მამებო, მითხარით ერთი, რას წარმოვადგენ, რას ვაკეთებ, ამას რომ ვამბობ იმ ქალზე, ჩემზე,

ჩაქუჩს ვიყენებ, ვაცემენტებ, დაღს ვასვამ, მაგრამ მანქანასაც ასე ვექცევი! მითხარით, რატომ ვექცევი ასე?

ავგუსტინე მე ჯერ კიდევ არ წამიკითხავს. და არც ხომსკი მესმის ბოლომ-დე. მევალება კი?

ისაც ბრუნდება, როგორც იქნა, ჩემი ძმაკაცი. იქნებ, იქ იყო, მასთან, მთელი ამ ხნის მანძილზე, სწორი სიტყვები. თანამორნაცილეობა. გაოცება.

მერე როგორი უმანკოები ვიყავით მაშინ, რემბომდე და ბლეიკამდე. მოწყ-ალეო სიყვარულო. გთხოვ. გადმოგვხედი.

ფურთხი

მაშინ „უმაღლესი რასის“ შეილმა დაიწყო
რაბის პირში ისე ჩაფურთხება, რომ რაბის
განეგრძო თორაზე დაფურთხება

გავი წიგნი

რა დრო გასულა, ეს კი ჯერაც შეუძლებელს განეკუთვნება. ესეს-ელი კაცი ხე-შეში თავისი თმით და უნიფორმით;

რაბი, ალბათ, ჩამოკონკილ პალტოში, ალბათ, ჭუჭყიანი წვერით, მეორე ხელს სტაცებდა;

თორა, ღვთის სიტყვა, საკურთხეველზე, აღრეული სისველის ქვეშ ასოები ფერ-მკრთალდებიან;

რაბის უკვე გამშრალი პირი, ესეს-ელი, ჩინებულად ჩანთქმული და ატანილი ჩინებული დამცირებით

უკვე რამდენი წელინადია და რაღა ითქვას ჯარისკაცებზე, მოუთმენლად რომ იცდიან თოვლში.

იმ ერთზე, თოვლის ნაკვალევს რომ აღიბეჭდავს და ასე ფიქრობს: „მოკალი და მოათავე!“

სანამ მის უკან რაბისა და იმ მეორის ბაგები შენებდებოდნენ და დრო რომ შეჩ-ერებულიყო, საყვარლები არიანო, გაიფიქრებდით,

ასე ნაზად რომ კოცნიან ერთურთს, ფაქიზი ხელი ტკბილ ნიკაპთან,

ოდნავ დახრილი თვალები და მერე როცა ისევ დაიწყო ეს ყველაფერი ორივე მათგანს წამჩამები

ისე მორცხვად ისე საოცრად უხამხამებდა როგორც ბაგშვს პულსი.

იქნებ ამაზე სულ არ უნდა ვილაპარაკოთ, მაინც ერთი და იგივეა ეს ყველაფერი.

ომი, რომელიც მოხდება და მერე წყდება, მაგრამ როგორლაც ყოველთვის სწორედ ჩვენთანაა, გვასახიჩრებს და გვაუხეშებს; და მაშინ უფალს რას ვუშვერებით — სიტყვები, ფურთხი, დეგრადაცია, სირცხვილი და მოკვდინება; ყველა ტანჯვა ხელმისაწვდომი. ცხოვრების ამ გზებს რაღაც საერთო გააჩნია იმასთან თუ ჩვენ როგორ ვცხოვობთ და რომ ჩვენ თითქმის გვერცხვინება მეტაფორების გამოყენება რათა გამოვთქვათ რა ხდება ჩვენში მაგრამ ჩვენ მანიც ასე ვიქცევით და სიყვარული ბრძოლაა და ჩვენ შეყვარებულ ჩვენს თავს ვუყურებთ ჩვენ გვაგიუებს სიამაყე და ჩვენი არასრულყოფილება, ღმერთი კი არის ის, რაც არის როცა მარტო ვართ და სიმარტოვეს ვეპრძვით და ის რაც ჩვენს სულებში ლაპარაკობს ჩვენს წინააღმდეგ სწორედ ისე როგორც მისი მრისახანება შემობრუნდება და სულ უბრალოდ როცა ვუმზერთ სხვა პიროვნებას, მასში იმდენი შიშია და სიძულვილია რომ ეს, სხვის პირში ჩაფურთხება, იმის მცდელობა, რომ მას თავადვე შევაბილნინოთ საკუთარი მისი საზრისი, გამოხატავდეს უნდა ბრძოლას საიმისოდ, რომ ერთმანეთზე მეტ ხანს ვიცოცხლოთ და ეს რომ შეგვესრულებინა რას არ ვიზამდით.

მოგვეპოვება სხვა ლეგენდაც.
ის მოსეზეა, — რომ ბავშვობაში, პირველად რომ წარუდგინეს იგი ფარაონს, მეფეებ იგი გამოსცადა და წინ დაუწყო ალმასი და ანთებული წაკვერჩხალი და მოსე სწვდა და ეს წითელი მუგუზალი ჩაიცა პირში ასე რომ მერე ენაპრეცილი იყო იგი მთელი ცხოვრება მის წაცვლად კი აარონი ლაპარაკობდა.

ნეტავ რას გრძნობდა იმის პირში დამფრთხალი ენა? ეს ალბათ იმის მსგავსი იყო სამუდამიდ რომ რაღაც ისეთი გეტარებინა, რაც ზედმიწევნით მძიმეა და ხისტი და მკვდარი და უდიდესი სიმძიმის გამო ისე უნდა გამოყო გარეთ როგორც ხარი ყოფს გარეთ ენას, და როცა ის მოძრაობდა, სქელ ჩანასახს მოჰვავდა ალბათ, ნელ-ნელა რომ ინყებს სიცოცხლეს,

და ანყდებოდა მისი კბილების, მისი ლოყების შიგნითა მხარეს. და როცა ღმერთი აალდა ბუჩქში, როგორ არ უნდა ყოფილიყო მისი ერთგული? როგორ არ უნდა სცოდნოდა, რომ ჩვენ, ყველანი, ცეცხლში ვიყავით და რომ ყოველი სიტყვა რომელიც ჩვენ წარმოვთქვით, საუკუნოდ დაგვბუგავდა, ტკიფილში, დაუსრულებელში, და რომ ესეც უნყოდა ღმერთმა, და რომ თავად ის ამის მიღმა არაფერს უკვე აღარ იტყოდა.

აღარასოდეს, მაგრამ მხოლოდღა ის იცოცხლებდა ხორცში რომელსაც ჩვენ შეშად ვხმარობთ ჩვენი სხეულის ყველა ფოსოში, ფოსოში ჩვენი წაწლავისა, ფოსოში ჩვენი მეტყველებისა: მას წერწყვი ჩამოედვენთებოდა და ისე ამოილმუვლებდა როგორც მავანი უბრალო კაცი რომელიც ისევ სიძნელეს სცემს თავის რიგით თავს, წესტიანი კედლები, ნათელს მოშორებული, მოშორებული იმას, სინათლე რაც

უნდა იყოს ამ ბოლო მარადისობისთვის
„ახლა დროებით წადი“, თქვა მან, „და მე ვიქნები პირთან“.

გუდრონი

პირველი დილა თპრი მაილზე: და ამ კუნძულის პირველი დაუჯერებელი,
მღელვარე და იდუმალი ის საათები.
მთელი დილა მშენებლების ბრიგადა ჩვენს სახლს ძველ დაცხავებულ
სახურავს ხდიდა.
და მთელი დილა, ფიქრები რომ გამეფანტა, კარგარეთ დავეხეტებოდი და
მათ ვუცქერდი.
როცა აზბესტის ქალალდის და ტყვიის ფენები ააჭრეს და ნაწილებად
მიმოშალეს გამიჯნული წყალსადინრები.
მას მერე როცა ნახევარი ღამე ვუსმენდი ახალ ამბებს და ვფიქრობდი
როგორ უნდა მცოდნოდა ასეული მილის იქით
როდის ან თუ და ან სად უნდა გავქცეოდი ამ ყველაფერს, მერე როცა შვიდ
საათზე ჭექა-ქუხილმა გამომაღვიძა
და სახურავის ოსტატებმა რომლებსაც ზამთარს აქეთ ველოდით ჩვენს
კედლებზე რომ თავიანთი კიბეები ააჭრიალეს,
ჯერ არაფერიც არ ვიცოდით: კომუნალურმა კომპანიამ ისევ შექმნა რაღაც
მცირე გაუგებრობა,
გაიძვერა ფედერალურ დელეგატებს ჯერაც ისე გააჩნიათ მცირე-მცირე
დარღვევები მოჩვენებით თავის წესრიგში.
ახლა ცხადია ფიქრად გვაქვს რომ გვატყუებენ, მაგრამ იმხანად, იქ ირჯებიან
სახურავის ოსტატებიც,
ჯალამბრებს რომ აყენებენ, გუდრონის წრეებს რომ ავლებენ და, აი, მეც
იქ, ბორდიურზე, ქუჩის მეორე მხარეს, ვდგავარ და მივშტერებივარ.
არასდროს გამიაზრებია, რა მძიმეა ეს სამუშაო, რა არსებითად და რა
სულასშემხუთველად არის საშიში.
კიბეები ყანყალებენ, იღუნებიან, სახურავის კიდევებიდან საგნები და მასალები
დაქანებულან, უშველებელი და ურჩია ეს მასალები.

როცა ჟანგიან, ძველისძველ ლურსმნებს ამოძრობას უპირებენ, თავები
სძვრებათ; სახურავის ქვეშიდან კი წაშალი ცვივა.
თიხის პატარა ღუმელიც კი, ვირივით რომ იტანდა და ხმაურობდა
შეუჩერებლად, დახუთულა და ნანგრევებით ამოვსებულა.
აიმართება მავნებელი და სქელი კვამლი, ხოლო ვიღაცამ ხელში უნდა
ატრიალოს თავისი ასო და ამის მერე ჩააჭედოს,
ამონთხევა და სიმყრალე ვიდრე არ შენელდება, სიბნელე, მერე დანტეანური
ყმაწვილი იქვე მიეგდება ქანცმილეული.

და მისი ტანჯვა-წვალების ფონზე ნივთიერება ჩანს ისეთი საამური, როგორც
ძირტკბილა ხოლო შენ მაინც მოაშორე შენს ფეხსაცმელს თუ შენს
კომბინეზონს.

იგი ხმება და ნება ერთვის მასთან ყველაფერს, ან სანახევროდ ან მთლიანად
მსკდომი ბუშტებით ტკაცა-ტკუცი გაუდის ღუმელს
კაცები კი თავის მხრივ სულ მთლად ამოგანგლულად და ჩვენთვის უცხო
რეალობიდან მოსულებს ჰგვაან, როგორც ტროლები.
როცა ისინი ისვენებენ, თავიანთ ცოცხებს ასფალტიანი ვედროებიდან
სამუშაო ხელთამანები სახელურებს „ძმბილ კურდლად“ ეჭიდებინ,
და ციცაბო კიდევბზე კონწიალობენ.
ვეებერთელა ცაა მათ უკან, მძიმე შუადლის ჰაერია ლიცლიცით და მირაჟებით
გაცოცხლებული.

ზოგჯერ ნაშუადდევს შიგნით უნდა შევსულიყავი: ჩვენვე უნდა შევდგომოდით
მორიგეობის ჩვენთვის კუთვნილ წილს.
როგორც არ უნდა გვეთრია ფეხი, საამისოდ რარიგ ცოტაც გვეკეთებინა,
ჩვენ მივდიოდით იქითკენ, რომ ყოველივე დაგვედუპა, ახლა თუ არა, მალე
მაინც, მალე თუ არა, ოდესმე, ერთ დღეს.
ერთი დღეც მოვა, რომელიმე ბოლო თაობა, ისტერიულად, სისასტიკით
ბედისწერის მსგავსი წესის ქვეშ შეყენებული,
ყველა ჩვენთაგანს თანაუგრძნობს, შეაჩვენებს ამ ჩვენს კომფორტს და
ლანძლვით აიკლებს ამ ჩვენეულ მოყირჭებას, ამ ჩვენს მონობას.
მე ვფიქრობ ვიცი, უფრო ალბათ სულაც არ ვიც, რატომ შემომრჩენენ
სახურავის ოსტატები ასე მკაფიოდ, ხოლო სხვა, ყველა დანარჩენი,
იმ დროის შიში, შექცევადი ურნმუნობა და ის სიშორე, ის ყველაფერი,
ჩვენში რაც უნდა ინახებოდეს, ასე მკრთალდება.
მე მახსოვს სულაც პრეზიდენტი აბსურდულ დამცავფეხსაცმლიანი,
აბსოლუტურად უშიშარი რომ გამოსჩანდა, ეს სისულელე.
მე მახსოვს ქალი, ფასადიდან, ბუნდოვანი სასკეპანის მხრიდან მრისხანედ
რომ გასცექეროდა სამუშაო იარაღების ერთობლიობას.
მაგრამ მე უფრო ცოცხლად მახსოვს მამაკაცები, მოვერცხლილები აპრების
ბრწყინვით, ბოშიებივით შეყუულები კარნიზებს უკან.
და თვით გუდრონის კარატებიც, წყალსადინარში ჩარჩენილები, ისეთი
შავი, ჰაერიდან თითქოს სინათლე გამოწვევსო.
ჩამოლამდა და მის სიღრმეში გაჩნდნენ ბავშვები: თითოეული ტროტუარი ამ
კვარტალში ურცხვობით და სიმამაცით დაკანკულიყო.

ჩემი ფანჯრიდან

გაზაფხული: პირველი დილა, როცა ტკბილი და ფენოვანი, არეული სურნელების ნალდი კრებული მოიწევს ჩემსკენ
საიდანდაც დასავლეთიდან და მე კვლავ და კვლავ მოზეიძედ მოვდივარ და ფიქრად მაქას რაფას ჩამოვეყრდნო დასაწყლებულ ზამთრის მიწურულს
გზის გადაღმა ცარიელ ნაკვეთს შემორკალული ტანდახორკლილი ნეკერჩელები დაკვირტულან — ვერც კი შევნიშნე —
დაუჯერებლად ქალაქური ზაფრანის ხშირმა ყლორტებმა უკვე ქვიშიანი ნიადა-გი ამოარდვიეს.
ქუჩის აღმა კი რამდენიმე მიწისმზომელი, სამფეხებით, მარცხნივ და მარჯვნივ,
ერთმანეთს ხელებს ისე უქნევს, მათ რომ სჩევიათ.
ტანმოვარჯიშის კოსტუმიანმა გოგონამაც ხტუნვა-ხტუნვით ჩამიქროლა ცოტა ხნის წინ და ვიღაც ბიჭებმა უსაქმურად ჩამიარეს, გაკვეთილებს აცდენენ, ალბათ.
და პარაპლეგიკს, ვიეტნამის ომის ვეტერანს, სანახევროდ დასაკუთრებულ საწყობში, ერთი კვარტლით ქვემოთ რომელიც ცხოვრობს
და მის მეგობარს, მასთან ხშირად რომელიც რჩება და ეხმარება კიდევაც ვითომ, ხელების ქნევით ახლა ჩემსკენ მოუხარიათ,
მათი მგორავი დაწველრეული სავარძელი ტროტუარის ერთი კიდიდან მეორისკენ დაყანყალებს რაღაც საეჭვოდ.
ვიცი საითაც გაუწევიათ — „ლეგიონისკენ“: ერთხელ, გარეთ რომ რაღაც გავდგი, ისინი შედგნენ,
ნასკარი იყო მშინ ორივე, ყარდა ორივე — ათი საათი არ იქნებოდა — და ერთმანეთს ორიოდე სიტყვა ვუთხარით.
არ ვიცი, სული რით უჭირავთ — ალბათ, პენსიოთ — ერთმანეთის საყვარლები არიან, ნეტავ?
არა, არ ჩანან ასეთები. ახლა, ამ წუთას, ფაქტობრივად, ჰეგანან უილბლო ადამია-ნებს, გზას ალალბედზე ადევნებულებს,
ნამომწყებებს რალაც საქმისა, როცა ჩემამდე მოაღწიეს, თვალი გზის პირს ნამოედო და უკვე ჯანჯღარებს სავარძელი,
ყირავდება, და ისინიც ეცემან, ერთი ნელა და თითქმის არის გრაციოზულად კიბებზე მისრიალებს ეტლს მოწყვეტილი,
მაყრამ ძნელად რომ გამოხატოს ეს მისმა მზერამ, მეორე მასვე წამოედო და წაბარბაცდა, ქვემოთკენ მძიმედ გაკოტრიალდა,
რათა ასფალტზე იწვეს ასევე, მისი პირი წარწყევშია, მისი ფეხი ამაოდ და სუსტად უბიძებს შეორე ბორდიურს.
უმაღ კუთხიდან, „რიდი და ვაჟიშვილები“-დან და „უძრავი ქონება“-დან, ამ სავაჭრო ოფისებიდან სანახაობის საყურებლად გამოიხედეს.
მოსჩერებიან თავიანთი სახელწოდების ოქროს ასოებს იქიდან და, მადლობა ღმერთს, არ იცინიან.
ძმობილი ჰიდრანტს ეჭიდება, წამოიწია და ერთი წუთით დგას და ქოშინებს, ახ-

ლა მეგობარს უნდა უშველოს, რომელიც იქვე უძრავად წევს და მის თვალებს წინამხარი მზისგან იფარავს.

თითქმის კიდევაც წაათრია, წამოიკიდა და მიალნია სკამამდე, მაგრამ წამოედო აქ საყრდენ დაფას

დაკიდებული ტერიტორია, და ირგვლივ უბიძგა ყოველს, ასე რომ ისევ ძირს უნდა დასვას,

სკამს ასწორებს, ისევ ისე წამოიკიდებს და ხდის დათხვრილ ჯინსს, კარლსონები არ აცვია, დალაქავებულ-დაკუჭული რაღაცეები: მუცლის ზიპის სქელ ხვეულებქვეშ

საბრალო, ბლაგვი თათი, დამფრთხალი და ერთი ციდა, ჩაბრუნებული, მეჩხერ სასქესო თმაში, თითქოს უხილავია,

მერე ძმაკაცი ამოიხვნეშებს და უკანვე გადაეგდება, თითქოს ის იყოს, საბოლოოდ, მოხდეს, რაც მაინც მოსახდენია.

და ის, ძმაკაცი, დაეყრდნობა ციკლონის ზღუდეს, მერე უცებ მომაჩერდება, თითქოს იცოდა,

რომ მთელი ამ ხნის განმავლობაში, თვალს ვადევნებდი და ვერ ვიშორებ ვერაფრით კითხვას, ის თუ იცის, რომ მე ზამთარშიც

თვალს ვადევნებდი, გარეთ როცა გამოვიდა, ნაფეხურებს, თავიდან რომ წრებს ჰგავდა და მერე რომ მივხვდი, ცხრიანები ყოფილა თურმე,

რასაც იგი მიიჩნევდა სრულ სიმეტრიად, მაგრამ რაც, ჩემი თვალთახედვის ადგილიდან, დაზიგზაგდა და მოილუნა,

და ასე იყო განვითარებული თავის მხარეზე: გამრუდებული, არაცხადი უსასრულობა, რომელიც, თვალი რომ იმატა, ნელი-ნელ გაქრა.

ისევ და ისევ, მისი თავი იხრიბოდა ამოცანისკენ, ის დაუინებით კვალავდა ბილიკს, რომელიც მან ააგიზგიზა,

მაგრამ დაკარგა შემართება, და ყალიბები იმაზე სწრაფად ივსებოდა, ვიდრე ახლა ის ასწრებდა მათ გამოყვანას, და უმალ მზერა მოვინაცვლე დაჩრინჩხილი ხეების ზემოთ, ქალაქის ცენტრის ტანმაღლალი შენობებისკენ, ზოგი მათგანი

კვლავ ციმციმებდა მთელი თავისი ოფისებით, რომელთა გამაფრთხილებელი ალისფერი სინათლეები ავრცელებდა უცნაურ სიგნალს

ფიფქთა სიხშირის წინააღმდეგ, და მათი მერალი შარავანდედი არბილებდა ჩამობინდული და რძიანი ზეცის პორციებს.

დილით კი, უკვე არაფერი: ყველა მისი ნაკვალევი გამქრალიყო, მთელი მინდორი იყო ქათქათა თეთრი ფერის, გაბრნეინებული, ცისკარი მისი ყინულოვანი საფარველიდან

გაიელვებდა დამრეცად და უმოწყალოდ, არმოსურნე შელამაზების.

ლუსილ კლიფონი

ლექსი დაკარგულ ბავშვზე

როცა მე შენი თითქმისსხეული ძირს დამივარდა
ძირს ქალაქის ქვეშ წყლებთან შესახვედრად
და გამდინარე წყლებთან ერთად ზღვისკენ გავიქეცი
რა ვიცოდი უკუქცეული წყლების შესახებ
დამხრჩალის შესახებ რა ვიცოდი

შენ უნდა გაჩენილიყავ ზამთარში
დაშლილ აირთა წელიწადში
გადავიაროთ მთა ენესის კანადურ ქარში
რათა ვიხილოთ ყინულივით როგორ სრიალებ უცნობის ხელში
შენ უნდა ჩამოცვენილიყავ როგორც თოვლი ზამთარში
შენ რომ აქ ყოფილიყავი მე შევძლებდი ამ ყველაფრის შენთვის მოყოლას
ბევრი სხვა რამის მოყოლასაც

მე თუ ყოველთვის მთაზე პატარა ვარ
შენი აშკარა და-ძმებისთვის
დაე თავზე მდინარეებმა გადამიარონ
დაე ზღვამ თავის შემქმნელს მიმგვაროს
დაე შავმა კაცმა მიწოდოს უცნობი
ყოველთვის ჯერარდარქმეული შენი სახელით

თუ მე ვდგავარ ჩემს ფანჯარასთან

თუ მე ვდგავარ ჩემს ფანჯარასთან
შიშველი ჩემს საკუთარ სახლში
და მკერდით

ვაწვები ჩემს ფანჯარას
ჩემი ძუძუები შავი ჩიტებივით ეხლებიან მინას
რაკი მე ვარ ვიღაც
რაღაც ახალში

და თუ კაცი მოვა ჩემს შესაჩერებლად
ჩემივე სახლში
შიშველი ჩემივე ფანჯარასთან
და მეტყვის რომ მე შეურაცხვყავი
შეურაცხვყავი მისი

ღმერთები

და უცქიროს ჩემს შავ სხეულს
მინაზე მიჭყლეტილს
და მონახოს თავი
და შიშველმა ირბინოს ქუჩებში
ყვირილით
ლოცვით სხვადასხვა ენაზე

ღმერთის განწყობილება

ეს ასულები ძვლები არიან
ისინი ტყდებიან
იმ კაცს სურდა ქვის გოგონები
და მკლავების ნაცვლად ტოტებგამოსხმული ბიჭები
რათა ამაღლებული ცხოვრებით ეცხოვრა
და თვითონაც ამაღლებულიყო.
ეს ვაჟიშვილები ძვლები არიან.
კაცი დაღალეს წლებმა რომლებიც გამუდმებით მის ასაკად იქცეოდნენ
ხორცად იქცეოდნენ რომელიც მატულობს
ის დაიღალა კბილების ლოდინით რომლებსაც
მისთვის უნდა ეკბინათ და გზა განეგრძოთ.
ის დაიღალა ძვლისგან.
ის ტყდება.
ის დაიღალა ევას ფანტაზიით და
ადამის წუნუნა გზებით.

ფესვები

გნებავთ უწოდეთ ამ ყველაფერს ჩვენი სიგიჟე,
უწოდეთ რაც გსურდეთ,
ესაა სიცოცხლის ნიშანი ჩვენში
ეს ისაა რაც სიკვდილის ნებას არ მოგვცემს.
როცა სიკვდილი გვეპატრონება
მაშინაც კი ზევით ვწევთ თითებს
და ვარქმევთ ბალახს
და მათზე ვიზრდებით
ჩვენ მათ ენას ვუჩრედექთ და წარმოვქმნით მუსიკას,
დაარქვით ამას ჩვენი სიველურე
ჩვენ ყვავილების მინდვრიდან
გავქრით, ჩვენ
ყვავილების მინდვრად ვიქეცით.
დაარქვით ამას ჩვენი სიგიჟე
ჩვენი სიველურე
დაარქვით ამას ჩვენი ფესვები,
ესაა სინათლე ჩვენში
ესაა სინათლე ჩვენი
ესაა სინათლე, დაარქვით ამას
რისი დარქმევაც შეგიძლიათ
დაარქვით რამე.

მის რობი

შენ როცა გიყურებ
ნაგავივით შეფუთულს
ზიხარ ძველისძველი
კარტოფილის ნაფცქვენის სუნით გარშემორტყმული
ან
როცა გიყურებ
შენი მოხუცი კაცის ფეხსაცმლიანს
და პატარა ფეხის მოჭრილთითანს
ზიხარ, საკუთარ ფიქრს მოელი
როგორც მომავალი კვირის საბაყლოს
მე ვამბობ
როცა შენ გიყურებ
ქალის ყავისფერ ჩანთას ასველებ შენ

ვინც ყველაზე ლამაზი გოგონა იყო ჯორჯიაში
ვისაც ჯორჯიის ვარდს ეძახდნენ
მე ფეხზე ვდგები
შენი განადგურების გავლით
მე ფეხზე ვდგები

დაბრუნდით კინოდან სახლში

დაბრუნდით კინოდან სახლში,
შავო გოგონებო და ბიჭებო,
დასრულდა ფილმი და ეკრანი
ისე გაცივდა, როგორიც ჩვენი სამეზობლოა.
სანახობოდან სახლში დაბრუნდით,
ნუ იქნება სანახაობა.
მოწყვიტეთ რამდენიმე ყვავილი და ჩარგეთ,
აგვირიფეთ რამდენიმე ფურცელი და წაგვიკითხეთ,
შეწყვიტეთ ბავშვების კეთება და გაზარდეთ ისინი
დაბრუნდით კინოდან სახლში,
შავო გოგონებო და ბიჭებო,
ანახეთ ჩვენს მამებს როგორ უნდა იარონ კაცებმა
მათ უკვე იციან, როგორ იცეკვონ.

იდუმალ მოსეს

შენ ხარ ის
ვისთვისაც ვანთივარ
მოდი შენი კვერთხით
დაკლაკნილი
გველად რომ იქცევა.
მე ვარ ბუჩქი.
ვიწვი.
არ ჩავმქრალვარ.

მას ესმის ჩემი

ეს ყველაფერი არის სისხლი და არის ნგრევა,
სისხლი და ნგრევა,
რაღაც ჭყიპინით ხტება ყუთიდან
სინათლეში. ორივე ჭყიპინებს,
ცხოველიც და გალიაც. სველია ამ ქალის ტანი, ლიაა
და ცარიელი და მან თავი ხელახლა იშვა.
ლექსიკონების ხორცისგან.
ის კი მუდამ ცარიელდება ეს ეს იგივე
ჭრილობაა იგივ სისხლი და იგივ ნგრევა

გაფთხილებები

ბიჭებო
მე თქვენ არაფერსაც არ გპირდებით
მაგრამ იმას
რასაც ჩაიდენთ
გამოვისყიდი
მე დავმალავ იმას
რასაც თქვენ მოიპარავთ
თქვენი საზოგადოებრივი დანაშაულის
არგაცემა
არის ყველაფერი რაც შემიძლია

გოგონებო
როცა თეთრი კაცი
შარვლის ბარტყს პირველად გამოაჩენს
როგორც კარგ რამეს
ჩვენ გავიცინოთ
მართლა ხმამაღლა გავიცინოთ
შავო ქალებო

ბავშვებო
როცა გეკითხებიან
რატომაა დედათქვენი სასაცილოო
თქვით
ის პოეტია
ის ხომ არაფრის აზრზე არაა

მაიკლ ჰალერი

შრეებად

მოვუხმეთ ქარს და
ვერ დავაწყნარეთ

და სახეზე გადაირბინა:
ვიდრე არ ვართ თავისუფლები
ვერასოდეს დაგმეგობრდებით

შეცდომების და ქარის სიტყვები
ჭერამდეა ამონურული

საიდანაც უჩვეულო სხივი იღვრება
უშნო მუსიკა

მხოლოდ სურათისთვის გეწოდა სახელი
სადაც შენ ოქროს ფარვანა ხარ

ან ლაქა ბალიშზე
ალისფერდება სახე აზრისგან

არ შეუძლია თავი დაიხსნას
ან შეაკავოს

სხეული გარსქვეშ
გაქრობას ცდილობს

მელანი შრება
წლების მერე

სადაც წერტილში წარბებს შორის

ცეცხლი გიზგიზებს

“ლა-ლა-ლა – სევდის ნაზარდი”
თქვა ფლოსტებიანმა ორატორმა

ბგერები იფანტება
ხოლო მერე ეს ისტორია

და ნივთთა თვისებებიც იფანტება
და აი კიდევ ერთი სცენა

და არანუირება დამთავრებულია
ოდნავ გვიან სხვა ფესტივალი

სადაც არავინაა მოწვეული
და აქ არც ჩვენი იმედებია.

განსჯის სოფელი

ეს ხელთათმანია
ან წიგნი ან ბიბლიოთეკა

ეს მზეა ან სიბინძურის ფენა

ეს ორშაბათია
ეს შეცვლილი სიტყვა

ეს განსჯის სოფელია
ეს კი წამტირალევი თვალი

ეს მამაა
ან რიცხვი რუკაზე

ეს ყალბი პირია
ეს ნივთი რომელიც შენ ხარ

ეს გალაქული სურათია
ან ჯერაც დასაშვები პასუხი

ეს კარია

ეს კი სიტყვა კარისთვის

ეს დაცემით გამოწვეული რეფლექსია
ეს კი პატიმარი ფორთოხლებით

ამის სახელწოდება შენთვის ცნობილია
ეს კი შამია კარგად რომ გახდე

ეს მექანიზმია
ეს კი ხიდის ჩრდილი

ეს მრუდია
ეს კი მისი წყურვილი

ეს ორშაბათია
ეს კი მისი დაზარალებული სიტყვა

ეს ლიანდია
ეს კი უმნიშვნელო ვადა

ეს სონეტია
ეს კი მისი მოგიზგიზე სახლი

ამ პიესაში შენ ხარ
და შენ ხარ მისი დეკორაციაც

ეს დაუშვებლობაა
გაწვდილ ხელზე ახლოს

ეს ყაყაჩობია
ეს ეპილოგი.

როგორც ნამდვილი სახლი

(სარას მესამე სიმღერა)

ვთქვი პირქუშად და მიპასუხე გაპრეჭინებულმა
და ჩვენს შორის თეატრი იძვა

როგორც ნამდვილი სახლი

ხალხით სავსე სიბნელეში

უურნალებიდან და ბარათებიდან ამოჭრილი და ოდესლაც
მართლა არსებული ხალხით სავსე სიბნელეში

რატომაა ფარდა სანახევროდ დაშვებული
ხოლო მარჯვნივ როცა შენ ჯდები

აქ მთელი დღე ზამთრის ღამეა
და არ შეწყვეტენ მუსიკოსები დაკვრას

სამუსიკო ოთახში
და არასოდეს მოვა ძილი

ესაა გაკვეთილი ნომერი სამი სადაც ქუჩის მევიოლინე
რეალური ხდება

ბგერების წყალობით მისი თითებიდან რომ მოედინება
და მასვე ჩაესმის.

ლამის ცა

სკამი იატაკიდან იზრდებოდა
ახლა როცა დამთავრდა
კლასიკური ფორმების ეპოქა

მატარებელი დაიძრა მაგრამ ჩვენ ჯერაც
აქ ვართ და სიზმრის
უკანასკნელ წამებს ვინაწილებთ

ვიდრე სიზმარი განახლდება.
ეს შეიმჩნევა
შემოკედლილი ქალაქის თუ
ხით ნაგები გემის
ფოტოზე

ქუთუთოები ერთმანეთს ეკვრიან
მგზავრების რიგებთან ერთად
და უმოძრაოდ.

ფრაქტალური სიმღერა

არ ვიცი სად ვიქნები ივლისში
სემმა თქვა თუ ეს თქვა სემმა

გაზომილი ბგერა კონტურებს კარგავს
- ეს სამკუთხედის ან კვადრატის გვერდების
გაზომვა როდია

ამას ჩვენ ვწვდებით პანიკური სირბილის მერე
თავისუფლები იქ რომ აღმოვჩნდეთ
და მოვისმინოთ

ერთხელ მაინც
ფლეიტაში ჩასადგმელი
სატურის ნაზი ხმა

და უკვე ვიცით რომ ღრუბლები
იდეალური გეომეტრიული ბურთები არაა
და არც მთებია კონუსები.

* * *

ამ ეკრანზე სიტყვა იძადება, მომეცით დალოდების საშუალება. ამასობაში რაიმეს მოგიყვებით ჩემს შესახებ. მე პასიაკში დავიბაჭე, პატარა ყუთში, რომელმაც ერთხელ ღამით დრეზდენს გადაუფრინა, საოცარი თოვლინებია. შემდეგ, ნივთები სოკოებივით მომრავლდნენ. ჩემს კატას, ბოსტონელი პოეტებივით, თორმეტი ქუსლი აქვს. მოკლე ტალღაზე იჯდა, უთმო. ბავშვები როგორც იტყვიან, შენ მამა კი არა, ტილოს ნინასარგანმცდელი ჩარჩო ხარ. აბა, ვინ არ გნახა სიზმრ ად? აბა, ჩემთან ერთად კოვზით ჩააქრე. თოვს – ეს ზამთარია. საგნები ბრწყინავენ. გატაცებებიდან ერთი სამხრეთ-აღმოსავლეთ აზიაა, მეორე – ბუნება. ბავშვობაში საწოლქვეშ მეძინა, ხელებმომუქულს. ფანჯარაში სახე გამოჩნდა, მერე – მეორე, მაგრამ იგივე. ჩვენ რინგზე ვერთობოდით და ვეცემოდით, უკანალს ვმალავდით ინსტრუქციის შესაბამისად. მერე – ისევ მუსიკა: გარკვეული და განუყრელი. ჭეშმარიტი მოცეკვავები მიღმა მიცურავდნენ. დღემდე ცოცხლები არიან, შრობადი მელანივით. შტორმის მერე ნაპირი გაზომეს. მე ოთხ ფუტამდე გავიზარდე. შემდეგ სამს მივაღწიე. ლურსმანი ფურცელქვეშ შევაგდე და ლიმილით გამეღვიძია. ეს ჩემი პირველი ლიმილი იყო. გასაგრძელებლად ნისლში ვისხედით. შენ თქვი: “შიდა პირის ფერი”. შენ თქვი: “ანგინაწ-

ლაკები”. შენ თქვი: “ნუ იპარავ ჩემს სიტყვებს შენი რაღაცისთვის”. თოვს – ეს ზამთარია. საგნები ბრწყინავენ. მე მისი სახელი იმაზე გავცვალე, მომდევნო რაც იყო. ყველაფერი ამაოდ. ჩვენი სახლის სასახლეს თავისი კოლონები და პალმები აქვთ. თავის ქალა საზიდრით მიგორავდა. მე მას ენა მოვამორე, მერე – ხელი, მაგრამ სულ ამაოდ. სამშაბათს ფრონდმა მითხრა: “მე მნამს წვერის, მნამს გრძელთმიანი ქალების. უყურეთ და არ შეიყვაროთ”. შეინიშნება თუ არა მსჯელობის პროცესი ტროპიკებში? საკმარისადა თუ არა გამოზნექილი ჩემი მთავარი აზრი? ამ სახელში ასოები არ მეორდება, ამიტომ ის განუსაზღვრელია. სალამოს მიზეზით, ახლა მე ვიხსენებ მეხსიერებას. თქვენებური ინგლისურით მე არ ვლაპარაკობ. ეკრანზე სიტყვა იბადება.

ელიოთ უაინძერგარი

ოცნება ინდოეთზე

ფრაგმენტები

რამეთუ ინდოეთი სახელდო ნოემ და მისი მეფე ცოდნის მეფედ იწოდება.

რამეთუ ინდოეთშია სამოთხე და სამოთხეში არსებობს ცოცხალი შადრევანი, საიდანაც ოთხი დიადი მდინარე მოედინება.

ინდოეთში წელიწადში ორი ზაფხული და ორი ზამთარია.

ინდოეთში მარადმწვანე მიწაა.

ზაფხულში იქ ჩრდილი სამხრეთს ეცემა, ზამთარში კი – ჩრდილოეთს.

ინდოეთში თორმეტიათასშვიდასი კუნძულია: ნანილი მთლიანად ოქროსია, ნანილი – ვერცხლის. არის კუნძულები, სადაც მარგალიტის ისეთი სიუხვეა, რომ სალხი ტანთ არ იცვამს და მხოლოდ მარგალიტით იმოსება.

ინდოეთში ღვინოს პალმის წვნისგან ამზადებენ. არის ხე, რომლის ნაყოფსაც პურის გემო აქვს.

ინდოეთში არის ჭია, რომელიც უცეცხლოდ ვერ იცოცხლებს.

იქ ქუჩებში გველები დაცურავენ.

ინდოეთში აპრეშუმის მატრასზე და ოქროს საწოლზე სძინავთ. სუფრაზე ისინი ვერცხლის სინიდან მიირთმევენ, და ნებისმიერი, განურჩევლად თავისი ჩინისა, მარგალიტს და ძვირფასი თვლებით შემკულ ბეჭედს ატარებს.

იქ არის ტომი ადამიანებისა, რომლებსაც ხელებზე და ფეხებზე რვა-რვა თითი აქვთ. 30 წლამდე ისინი ჭალარანი არიან, მერე კი თმა თანდათან უმუქდებათ.

იქ არ არიან ღარიბები, ხოლო უცხო ქვეყნის ხალხს გულლიად ხვდებიან.

ინდოეთში კიბორჩხალა, მშრალზე რომ ამოდის, უმალ ქვად იქცევა.

იქ არის ადამიანთა ტომი, რომელიც ვაშლის სურნელის გარეშე ვერ ცოცხლობს. და როცა ისინი გზას ადგანან, უსათუოდ თან უნდა ჰქონდეთ ვაშლი, ვინაიდან ამ ნაყოფს მოკლებულნი, ისინი იღუპებიან.

იქ იყო ისეთი ხვატი, რომ ადამიანები სახლებიდან საერთოდ არ გამოდიოდნენ.

ინდოეთში არის ჯგუფი ფილოსოფოსებისა, რომლებმაც თავი მიუძღვნეს ას-ტრონომიას და მომავლის წინასწარმეტყველებას. და მე მინახავს ერთ-ერთი მათგანი, რომელსაც 300 წელი შესრულებოდა, ხოლო იმდენად საოცარი იყო მსგავსი დღეგრძელობა, რომ სადაც უნდა წასულიყო, მას ყველგან უკან დას-დევდნენ ბავშვები.

ინდოეთში არავინ ცრუობს.

ინდოეთში უცხოელი ვაჭრები, ჩვეულებისამებრ, ბინად ფუნდუკებში დგებიან ხოლმე. სტუმრისთვის საკვებს დიასახლისი ამზადებს, ლოგინსაც ის უშლის და მასთანაც ის წვება.

იქ არის ადამიანთა ტომი, რომელსაც ყურები მუხლებამდე აქვს.

ინდოეთში არის შადრევანი, რომელსაც მომაკვდინებელი გველები დარაჯობენ. ეს ერთადერთი ადგილია, სადაც წყალია, და როცა ვინმეს მოსწურდება, ის ერთიანად უნდა გაშიშვლდეს, ვინაიდან გველები სიშიშვლეს ცეცხლზე მეტად უფრთხიან.

იქ არის ადამიანთა ტომი ისეთი დიდი ზედა ტუჩით, რომ სახეს მისით მოიჩრდილებენ ხოლმე, როცა მზეზე სძინავთ.

და შევხვედრივარ მეფეს, წინ რომ ორი კაცი მოუძღოდა და საყვირს აყვირებდა; უკან ადევნებულ ორ ადამიანს მრავალფერადი ქოლგები მოჰქონდა და მეფეს მზისგან იცავდა, ხოლო მხარდამხარ პანეგირისტები მოჰყვებოდნენ, და თითოეული ცდილობდა მეორეს აღმატებოდა მეფის ქება-დიდების საქმეში.

ინდოეთში არის ნაყოფი, კვახივით მრგვალი, რომელშიც კიდევ სამი ნაყოფია მოთავსებული, და თითოეულს განსაკუთრებული გემო აქვს.

ინდოეთში მზეს თაყვანს სცემენ ქალაქის საზღვრებს გარეთ აგებულ დიდ ტაძარში. ყოველ დილით, განთიადისას, მცხოვრებნი ამ ადგილისკენ მიიჩქარიან და გიგანტური კერპის წინ კეთილსურნელოვნებებს წვავენ, იმავდროულად კი კერპი ჩემთვის აუხსნელი მიზეზით ბრუნავს და აღუწერელ ხმაურს გამოსცემს.

ინდოეთში მომავალს ჩიტების ფრენის მიხედვით წინასწარმეტყველებენ.

ინდოეთში, როცა ადამიანს სურს თავისი თავი ცეცხლს მიუძღვნას, ცხადდება

დიდი დღესასწაული. ოჯახი საზეიმოდ ემზადება და შემდეგ ეს კაცი თხრილთან ცხენით ან ქვეითად მიჰყავთ. და იქ, ცეცხლში, ვარდება იგი, მუსიკის და სიმღერის ხმებით გარემოცული. სამი დღის მერე ის ბრუნდება, თავისი უკანასკნელი ნება რომ გათქვას, ხოლო შემდეგ სამუდამოდ უჩინარდება.

ინდოეთში ძალიან ბევრი ადამიანია, ვინაიდან იქ ჭირი არ იცის. და ეს ხალხი ურიცხვია. მე მინახავს მამაკაცების მილიონიანი არმიები, და – უფრო ბევრი.

ინდოეთში მრავალი გარყვნილია, მაგრამ ბოროტი დანაშაული მათთვის უცნობია.

ინდოეთში გარდაცვლილებს ასაფლავებენ ქალები, რომლებიც წელამდე შიშვლები დგანან გვამთან და ყვირიან: “ვაი! ვაი!”.

იქ არის მყეფარი და ძალისთავიანი ადამიანების ტომი.

ინდოეთში გემებს კაბებივით კერავენ, ლურსმნების და რკინის გარეშე, თორემზღვაში კლდეები რკინას მიიზიდავენ და ლურსმნით ნაჭედი ყველა გემი კლდეს მიემსხვრევა.

იქ არის რქიანი ადამიანების ტომი, ისინი ლორივით ლრუტუნებენ.

ინდოეთში არის ჭები, რომლებშიც ღამ-ღამობით ცხელი წყალია, ხოლო მთელი დღის განმავლობაში – ცივი.

კბილებს იქ კბილსაჩიჩქნებით ისუფთავებენ.

ინდოეთში ხალხი შავია. რაც უფრო შავები არიან ისინი, მით მეტად ლამაზებად მიიჩნევიან, ამიტომ მშობლები ყოველ კვირას ბავშვებს ზეთს ჩააზელენ ხოლმე, ვიდრე ისინი ეშმაკებივით არ გაძავდებიან. (თუმცა, ინდოეთში ღმერთები შავები არიან, ხოლო ეშმაკები – თეთრები).

ინდოეთში ქალებს ბევრი ქმარი ჰყავთ და ყოველ მათგანს თავისი მოვალეობა აქვს დაკისრებული. ცოლი სხვა სახლში ცხოვრობს, ქმრები – სხვა სახლში. დღე ისე იყოფა, რომ ყოველი ქმართაგანი ცოლის სახლში იმყოფება დროის განსაზღვრულ მონაკვეთში, და ამ დროს სხვა ქმარი მის სახლში ვერ შევა. წელინადში ერთხელ ისინი ანთებენ აურაცხელ ზეთის ნათურას.

ინდოეთში არის ხეები, რომლებსაც ისეთი დიდი ფოთლები აქვს, რომ თითოეული ამ ფოთლის ჩრდილს ხუთი და მეტი კაციც კი შეიძლება ერთად შეუდგეს.

ისინი ჯერ ფეხებს იბანენ, მერე – სახეს. ვიდრე ცოლთან დაწვებოდნენ, განიბანებიან.

ინდოეთში ძროხას ეთაყვანებიან, და თუ ვინმე ძროხას მოკლავს, მკვლელს მაშ-ინგე სიკვდილით სჯიან. ზოგიერთები, განსაკუთრებით დღესასწაულების დროს, შუბლში ნელსაცხებლის ნაცვლად ძროხის განავალს შეიზელენ ხოლმე.

ინდოეთში ქმარი არ არღვევს ცოლ-ქმრულ ერთგულებას.

და ვნახე ტაძარი მაღალ მთაზე, და იყო მასში ერთი ცეცხლისფერი ამეთვის-ტო, ზომით ნაძვის გირჩისოდენა; და შორიდან კარგად მოჩანდა მასში მოთა-მაშე და მობრიალე მზის სხივები.

ინდოეთში ბრძენაცებს შეუძლიათ დიდი ქარების წარმოქმნა და დაშოშმინება. ამიტომაც იკვებებიან ისინი საიდუმლოდ.

ინდოეთში ქალები წითელ ნიღბებს ატარებენ: მათ ეს ფერი ყველაზე მეტად უყვართ. ზოგიერთები თავს შელებილი ფოთლებით იბურავენ, მაგრამ სახეს არავინ იღებაეს.

იქ არის ტომი ადამიანებისა, რომლებსაც ფრთები აქვთ და ხეებზე აფრენა შეუ-ძლიათ.

ინდოეთში კაცები წვერს არ ატარებენ, მაგრამ გრძელი თმა აქვთ, რომელიც ზურგზე ეფინებათ, და აპრეშუმის თასმით იკრავენ. ასე მიდიან ისინი საომრად.

ინდოეთში არის ისეთი მაგარტყავიანი თევზი, რომ მისგან სახლებს აშენებებენ.

ინდოეთში არაა არც ერთი მკერავი, რადგან ყველა შიშველი დადის.

ინდოეთში ძალიან ბევრი ხალხია, რადგან მათ არ უყვართ თავისი ქვეყნის და-ტოვება.

ინდოეთში ეთაყვანებიან კერპს – ნახევრადადამიანს, ნახევრადხარს. და კერპი მეტყველებს და 40 ქალწულის სისხლს მოითხოვს. ერთ ქალაქში მე ვნახე, როგორ მიაპრძნებდნენ კერპს უზარმაზარი ეტლით, და ეს ისეთ ძრწოლას იწვევდა, რომ ბევრი ეტლს ქვეშ უვარდებოდა, რათა დალუპულიყო, როგორც ამას მათი ღმერთი ითხოვს.

ინდოეთში სახლობს ცხოველი, სახელად “მარტორქა”, რადგან ცხვირზე მას რქა ეზრდება. როცა ის დადის, რქა ქანქარებს, მაგრამ საქმარისია ნადირი რამემ განარისხოს, რომ რქა იჭიმება და ისეთი მტკიცე ხდება, რომ ნადირს ამ რქით ხის ძირ-ფესვიანად ამოგლეჯაც კი შეუძლია. მარტორქის გამხმარი ტყავი სისქით ოთხი თითის ზომისაა, და ზოგიერთები მას საგუთნე რკინის ნაცვლად იყენებენ და მწას ხნავენ.

იქ არის ტომი ადამიანებისა, რომლებიც მხოლოდ ერთი ფუტის სიმაღლის არი-ან, და ისინი ყოველთვის ფრთხილად უნდა იყონ, ყარყატმა რომ არ წაილოს.

ოთხ წელიწადში ისინი იზრდებიან, რვა წლის მერე კი უკვე ბერდებიან.

ინდოეთში ყველგან ვარდებია – ისინი ყველგან ხარობენ: მათ ყიდიან ბაზრებში, მამაკაცებს ვარდის გვირგვინი აქვთ ყელზე ჩამოცმული, ქალები მას თმაში იწნავენ. სჩანს, მათ არ ძალუდთ უვარდოდ სიცოცხლე.

ინდოეთში ქალები დღისით თავიანთ ქმრებთან წვანან, ღამით კი უცხოელებთან მიდიან და მათთან წვებიან, და ფულსაც კი უხდიან, რადგან მათ მოსწონთ თეთრი ადამიანები. და თუ ქალი უცხოელისგან დაორსულდება, ქმარი ამ უკანასკნელს ფულით ასაჩუქრებს. თუ თეთრი ბავშვი გაჩნდა, უცხოელი დამატებით 18 ტენკას იღებს, ხოლო თუ – შავი, მაშინ – არაფერს.

იქ არის ტომი ადამიანებისა, რომელთა ტერფები უკანაა მიქცეული.

ინდოეთში არსებობენ გრძელი გველები, რომლებსაც ჰქვიათ “კოკოდრილი”, და რომლებიც დღისით ხმელეთზე ცხოვრობენ, ღამით კი – წყალში. ზამთრობით ისინი არ იკვებებიან, და ძილქუშს ეძლევიან. ისინი კლავენ ადამიანებს და როცა ნთქავენ, თან ტირიან.

ინდოეთში არის მდინარე, სახელად აროტანი, სადაც თევზის ისეთი სიუხვეა, რომ მისი ხელით დაჭერა შეიძლება. მაგრამ ვინც თევზს ხელს შეალებს, უმალციებ-ცხელება შეეყრება. საკმარისია თევზს ხელი უშვას, რომ სწეული უმალკარგად ხდება.

შარვლის ნაცვლად ისინი ჩალმით იმოსებიან.

იქ წინწილებს ჯოხებს ურაკუნებენ.

ინდოეთში არის ხე, სიმაღლით სამი წყრთა, რომელიც ნაყოფს არ იღებს, და იქაურთა ენაზე მოკრძალების ხედ ინოდება, ვინაიდან ადამიანის მიახლოებისას იკუმშება და ტოტებს იკრეფს, ხოლო როცა გაეცლება ადამიანი, ის კვლავ იშლება.

ინდოეთში გოგონებს ისეთი მკვრივი სხეული აქვთ, რომ შეუძლებელია მათ-თვის ხელის ნავლება ან ჩქმეტა. მცირე საფასურად ისინი კაცებს ნებას რთავენ, რამდენიც უნდათ იმდენი ჩქმიტონ. ასეთი სიმკვრივის წყალობით მათი მკერდი კი არ კიდია, არამედ დგას.

იქ ტყეებში ფარშავანგები დარბიან.

და ვნახე ტაძარი, წმინდა ბრინჯაოსგან ჩამოსხმული, ხოლო მასში – ადამიანის ზომის ოქროს კერპი. მას თვალებად ბადახში ესხდა, და – ისეთი ხელოვნებით ნამუშაკევი, - მეჩვენებოდა, რომ ეს თვალები განუწყვეტლივ მე მიყურებდნენ.

ინდოეთში ქალები შიშვლად დადიან, და თუ მავანი ქალი თხოვდება, მას ცხენ-ზე სვამენ, ქმარი კი უკან, ცხენის გავაზე, შემოჯდება, და ცოლს ყელზე დანას მიაბჯენს, და არ აცვიათ არაფერი, მხოლოდ მაღალი, მიტრას მსგავსი, თეთრი ყვავილებით მორთული, ქუდები ჰეურავთ. და იქაური ქალწულები მათ წინ სიმ-ლერით მიუძლვებიან, სახლის კარამდე, იქ წეფე-პატარძალს მარტო სტოვებენ. ხოლო როცა ისინი დილით ადგებიან, ისევ ისე შიშვლად დადიან, როგორც – წინადღით.

ინდოეთში ზოგი თავს იჭრის, რათა სამოთხეში მოხვდეს. ამ დროს ისინი გან-საკუთრებული სახის მაკრატლით სარგებლობენ.

ინდოეთში, თუ ადამიანმა სახლიდან გამოსვლისას ყური მოჰკურა, რომ ვიღაცამ დაცემინა, მაშინვე უკან შებრუნდება და აღარ გამოვა, ვინაიდან დაცემინებას იქ ავისმომასნავებლად თვლიან.

იქ არიან ადამიანები, რომელთა ყურები ქარის წისქვილის მსგავსია, ღამით ისინი ერთ ყურზე წვებიან და მეორეს ზემოდან იფარებენ.

ინდოეთში მამაკაცები ქალის სამოსს იცვამენ: ისინი სარგებლობენ კოსმეტი-კით, ატარებენ საყურებს, სამაჯურებს, არათითზე და ფეხის თითებზე კი – ოქროს ბეჭდებს.

სექსუალური აქტის დროს ისინი ვაზს შემოხვეულ გველებს ჰგვანან, ესე იგი ქალი მოძრაობს წინ და უკან, თითქოს მიწას ხნავდეს, კაცი კი უძრავად წევს.

ინდოეთში არის ფრინველი, სახელად „სიმენდა“, რომლის წისკარტსაც რამ-დენიმე პანია საყვირი აქვს ურიცხვი ხვრელით. როცა ის სიკვდილის მოახლოე-ბას იგრძნობს, ბუდეში თავს უყრის გამხმარ ტოტებს, ზედ დგება და ისე ტები-ლად გალობას, რომ სასწაულებრივად ხიბლავს და აჯაღიერებს მსმენელს. შემდეგ ის იწყებს ფრთების ცემას, ხეს ცეცხლს უკიდებს და თავს იწვავს.

მე მათ ვკითხე მათი რწმენის შესახებ, და მიპასუხეს: „ჩეენ გვნამს ადამი“.

ინდოეთში ცოლი გარდაცვლილი ქმრის დასაკრძალავ კოცონში ვარდება, და თუ ის ამას არ ჩაიდენს, მაშინ მას ცეცხლში ხალხი აგდებს.

იქ ისეთი ხვატია, რომ მახვილი ქარქაშში დნება, ძვირფასი ქვები კი ნახშირდება.

იქ არის უთავო ხალხი, რომელსაც თვალები მუცელზე აქვს.

იქ არის ხალხი, რომელიც ოთხზე დადის.

ინდოეთში არის დრაკონი, სახელად „ბასილისკო“, რომლის სუნთქვაც ქვას ნაც-არტუტად აქცევს. მას შეუძლია კუდით წებისმიერი ცხოველი მოკლას, სპილოს

გარდა. ამბობენ, თუ ადამიანთან ბასილისკოს შეხვედრისას ურჩხული მას პირველი დაინახავს, ადამიანი მოკვდება, მაგრამ თუ ადამიანმა პირველმა ჰკიდა თვალი ბასილისკოს, მაშინ ურჩხული მოკვდება.

ინდოეთში, როცა მარგალიტის მოსაპოვებლად ყვინთავენ, თან ახლავთ ხოლმე ბრძენებაცები, რადგან თევზები იმ ადგილებში, სადაც მარგალიტია, ადამიანისთვის საშიშია, ბრძენებაცები კი თავიანთი ლოცვებით წუსხავენ თევზებს.

იქ ისე ცივა, რომ წყალი კრისტალდება და ამ კრისტალებზე ნამდვილი ალმასები ჰყვავინ. და ეს ალმასები და კრისტალები ორთქლდებიან და მრავლდებიან და ციური ნამით საზრდოობენ.

ერთ დილით ტანად ძალიან მაღალი, თოვლივით თეთრწვერა კაცი გამოცხადდა ჩემს საცხოვრისში, წელამდე გამიშვლებულიყო, და მხოლოდ თოკით გაფსკვნილი მანგია მოსავდა მის მხრებს. ის ჩემს წინ ქვიშაზე დაემხო და მინას სამჯერ დაარტყა თავი. ჩემს შიშველ ფეხებს რომ მოჰკრა თვალი, სცადა დაეკოცნა, მაგრამ გავერიდე. და მაუწყა, რომ ზღვის კუნძულიდან მოსულიყო, რომ ორი წელი ყარიბობდა და რომ მე მეძებდა, ვინაიდან კერპებისადმი მისი თაყვანისცემა იმდენად გულწრფელი და სრულექმნილი იყო, რომ ღმერთი აუმეტყველდა, ჩემი სახე უჩვენა და უბრძანა მოვეძებნე, რათა მე ის ჭეშმარიტ გზაზე დამეყენებინა.

ქალები იქ ვერცხლის იარალით იბრძვიან, რადგან მათ რკინა არ მოეპოვებათ.

იქ არიან ქალები, რომლებსაც მკერდზე წვერები ეზრდებათ.

და ვნახე ქვეყნის სილრმეში ვენეციური დუკატები და ოქროს მონეტები, ჩვენს ფლორინს ორჯერ რომ აღემატებოდა.

ინდოეთში თმას არ იქრიან არც ტანზე, არც სასქესო ორგანოებზე, რადგან მიიჩნევენ, რომ ამ თმის შექრა აძლიერებს ხორციელ ვნებებს და გარყვნილებას აღძრავს.

იქ არ ასაფლავებენ გარდაცვლილებს, არამედ შეაზელენ განსაკუთრებულ სანელებლებს, სვამენ სკამზე და ფარავენ ქსოვილით, და ყოველი ოჯახი თავის გარდაცვლილს ცალკე ამყოფებს. სხეული ძვლებამდე ხმება, და ეს გვამები ცოცხლებს ჰგვანან, და ყველას შეუძლია მათში თავიანთი მშობლების და ოჯახის წევრების მომავლის შეცნობა.

ინდოეთში, როცა გზას ადგანან, უყვართ, როცა მათ უკან ვინმე მოდის.

ყველა შემთხვევაში რჩევას ისინი ქალებს ეკითხებიან.

ინდოეთში წელიწადში ერთხელ ხომალდის ანძის მსგავს ლატანებს აღმართავენ

ხოლმე და მათზე თავიანთ ოქროთი მოქარგულ მშვენიერ სამოსს ჰფენენ. ყოველ ლატანზე ლვთაებრივი შესახედაობის ადამიანი ზის და ყველასთვის ლოცულობს. ხალხი მათ დამპალ ფორთოხალს, ლიმონს და სხვა აყროლებულ ნაყოფს ესვრის, მაგრამ წმინდა ადამიანები არ უნდა აიმღვრნენ.

ინდოეთში, ბავშვი რომ ჩნდება, განსაკუთრებული ყურადღება მამაკაცს ეთმობა, და არა - ქალს. ორი ბავშვიდან ისინი უპირატესობას უფროსს ანიჭებენ, რადგან ითვლება, რომ უფროსი თავის დაბადებას უმთავრესად ავხორცობას უნდა უმაღლოდეს, ხოლო ამ ქვეყნად უმცროსის მოვლინება მომწიფებული გონებისა და აუჩქარებელი ქმნადობის შედეგია.

იქ არის ტომი ადამიანებისა, რომლებსაც ერთი უზარმაზარი ტერფი აქვთ, და როცა მათ შუადღის მზის ქვეშ დასუენება მოესურებათ, ზურგზე წვებიან და ფეხს ქოლგასავით აწევენ ხოლმე. ისინი ჩინებულად დარბიან.

ინდოეთში გრძელ ფრჩილებს უშვებენ, და ადამიანების სიდიადე უქმად ყოფნაშია.

იქ არიან პატარა ადამიანები, რომლებსაც პირის ნაცვლად სახეზე მხოლოდ პატარა ხვრელი აქვთ, და საჭმელს ჩალის ლერით ისრუტავენ.

ინდოეთში წიგნის სახელნოდება ბოლოში ინტერება.

და ვნახე ერთი წმინდა კაცთაგანი. ის იდგა შიშველი, მზისკენ სახემიპყრობილი, პანტერების ტყავით მოსილი, და გზა განვაგრძე. თექვსმეტი წლის მერე იმავე გზის გავლა მომიხდა, და ის ისევ იქ იდგა უძრავად.

იქ ისე ცხელოდა, რომ თევზი ცეცხლში ჩაგდებული აბრეშუმივით იწვოდა მდინარის ფსკერზე.

და ვნახე ამ მინის ნაპირიდან შორს, ცაში, რაღაც ღრუბელივით დიდი, მაგრამ შავი და ღრუბლებზე უფრო სწრაფად მფრენი. ვიკითხე, რა უნდა ყოფილიყო, და მპასუხობდნენ, რომ ეს იყო დიდი ფრინველი რობი. მაგრამ ქარი ნაპირიდან ქროდა და როხი მასთან ერთად გაფრინდა, და უფრო ახლოს მისი ნახვა ვერ მოვახერხე.

ინდოეთის ფრინველები და მხეცები სრულიად განსხვავდებიან ჩვენი ფრინველებისგან და მხეცებისგან, ერთადერთი გამონაკლისია მწყერი.

ყველა წარმოდგენა და ენიდან ცოტა რამ აღებულია 1492 წლამდე 500 წლის წინათ დაწერილი ნაშრომებიდან. ინდოეთი, რა თქმა უნდა, ის ქვეყანაა, საითაც მიემართებოდა კოლუმბი, როგორც თვითონ ეგონა. ამ პირველი მოგზაურობისა და 1498 წელს მაღარის სანაპიროზე ვასკო და გამას გადასვლის მერე ინდოეთზე წარმოდგენები უფრო სრულყოფილი გახდა.

დონალდ ბრინი

ლურჯი სიხარული

რუხი

ციდან
კაშკაშა ლურჯი ჩიტი
შეწვია.

დასკუპდა ჩემი ფანჯრის რაფაზე
და ერთი წამით - არა უმეტეს
დროის ბრუნვაში მზის სხივისა -
ერთურთს ვუცქერდით.

მერე გაშალა ლურჯი ფრთები და
სირუხისკენ უაუიქცა ფარფატ-ფარფატით.

თმა დავივარცხნე.
გავიხეხე კბილი.

ჩავიკვი.
ვჭამე ჩემი დილის ლიმონი
და გავემართე სამსახურისკენ.

და როცა რუხი
იქცა ყვითლად,
ყვითელი კი რბილ, სქელ
ყავისფრად, მოვხიკე
ჩემი ნივთები და მინ გამოვქანდი,
რათა მენახა, საღამო ხანს
ისევ ხომ არ დაბრუნდა მეთქი.

რატომ?
ვერ ვიტყვი.
იქნებ, აქამდე შეიძლება მიიყვანოს
სიმარტოვებ ადამიანი.

მშვიდად სარკეში

მშვიდად სარკეში, როგორც დარტყმას,
შენ გრძნობ, ვინცა ხარ
მეგობრებით, ოჯახით, ფულით, ამ ყველაფრით... და არავინ
დაგიჭერს ხელს, დაგიკოცნის ტუჩებს, დაგიწერს ლექსს.
შენ გჭირდება სიყვარული. უნდა გაგაჩნდეს - მწუხარება იწვის
შენმი... და ახლა, სად არის ეს?
ეს? ო, შენ ხედავ ანთებულ შენს სხეულს - მანათობელი თვალებით,
ფართო ღიმილით. და ყველაფერი ასე გრძელდება - სანამ მეტი ალარ
შეგეძლება.

მაგრამ შეგიძლია. მეტი, მეტი და მეტი. სანამ ერთ დღეს
შენს თავს არ ეტყვი: "აი, ეს კი დასასრულია".

დროა, გრძნობები გაამჟღვნო - იკივლო, იყვირო, ფეხები აბრახუნო.
მაგრამ თავს იკავებ, სიგიჟესთან ახლოს.

გარბიხარ კინოში, სეირნობ პარკში, ხალხში.
ზიხარ... უყურებ... კვდები...

გეიმედება მარადიული ლოცვის - ულევი ოცნების.

მერე, ვიღაცის მკლავებში
პოულობ კოცნას, ალერსს, ჩურჩულს

- ყველაფერს

და, მერე, ალმოაჩენ:
რომ შენ არასდროს გყვარებია. არასდროს გიგრძვნია.
შენ დიდი ხნის წინ გარდაიცვალე.

მზიანი დღე

ორი მხარეა ჩემში. ერთი,
როგორც ვხედავ, დადებითია,
და ის მრავლდება. და ეს ჩემი ის ნაწილია,
ყვავილებს რომ ქმნის. არის მეორეც,
უარყოფითი, რომელიც აკლებს. რომელიც
ცელავს. ეს არის ჩემი ორი მხარე, და ცელის მხარე
ერთობ ხშირად იმარჯვებს ხოლმე. უარყოფითი
ფიქრი ჩნდება, ეპარება ყვავილს. მე კი როგორ მოვიქცე
დავჯდე, ვუყურო, როგორ მიხმობს ყანას

თუ ბრძოლა გამოვუცხადო? ვინ მიშველის?
ექიმი? ღმერთი? ჩემივე თავი? ეს შეჯახება და ეს ბრძოლა
მაშფოთებს? შიშს მგვრის? ჰოდა, როგორ მოვიქცე მეთქი?
ღმერთისკენ სახეს მივაბრუნებ, ასე მოვიქცე? ღმერთისკენ
ჩემში... ღმერთისკენ მიღმა?

აი, ასე მოვიქცევი!
ვერ გაიმარჯვებს ცელი, არსებობს ყვავილების
დადებითი, ძლიერი ველი,
მე უნდა ვიყო კეთილი და უნდა ვინებო, შემოვბრუნდე
და შევიყვარო ჩემივე თავი.

ცხობები ავტორთა შესახებ, შენიშვნები და კომენტარები

უცხობი ავტორი - "სიცოცხლით დაღლილი კაცის საუბარი საკუთარ სულ-თან" ჩვენამდე მოღწეული ძველი ეგვიპტური მწერლობის ერთ-ერთი უძვე-ლები ძეგლია და შექმნილია ჩ. წ. აღ.-მდე 1900 წელს. იგი დაწერილია პაპი-რუს-პალიმფსესტზე. 1843 წელს ეს პაპირუსი გერმანულმა ეგვიპტოლოგმა და ენათმეცნიერმა კარლ რიხარდ ლეპსიუსმა შეიძინა ეგვიპტები და 1859 წელს გამოაქვეყნა. ტექსტი არასრულია, აკლია დასაწყისი და უცნობია მისი შექმნის კონკრეტული მოტივები. ზოგადად კი, მეცნიერთა აზრით, მასში იმ პერიოდის ინტელექტუალთა ფენისთვის დამახსიათებელი ღრმა სულიერი კრიზისი და ქვეყანაში შექმნილი უძმიმესი მორალური ატმოსფეროა ასახული. სული ანუ ბა, როგორც მას ძველი ეგვიპტელები უწოდებდნენ, წარმოადგენს საერთოდ სულიერის ერთ-ერთ და არა ერთადერთ ასპექტს. ეგვიპტელების წარმოდგენით, ადამიანის სულიერი ნაწილი, სამი ასეთი სულისგან შედგებოდა (კა, ბა, ახ). მიუხედავად ხორციელ ნაწილთან მათი მჭიდრო კავშირისა, მათ შეეძლოთ სხვადასხვა ეტაპზე ხორცის დატოვება და მისგან დამოუკიდებლად მოქმედება. ბა ამ სულებს შორის განსაკუთრებულად მიიჩნეოდა. ეგვიპტელებს იგი ფრინველის სახით ჰყავდათ წარმოდგენილი, რომელიც მხოლოდ ადამიანის გარდაცვალების მერე ტოვებდა მის ხორცს და ცაში ადიოდა. ანუ, მისი ჭეშმარიტი დაბადება და გათავსიუფლება ემთხვეოდა ადამიანის გარდაცვალებას (მიუხედავად იმისა, რომ იგი ცოცხალი ადამიანის სხეულში იშვებოდა). დიდი ხნის განმავლობაში ეგვიპტელები მიიჩნევდნენ, რომ ბა მხოლოდ მეფეებს გააჩნდათ. ღმერთებს კი გააჩნდათ არა ერთი, არამედ რამდენიმე ბა. ჩ. წ. აღ.-მდე მე-3 საუკუნიდან ბა კარგავს ამ "პრივილეგიას" და მას უკვე რიგითი ადამიანებიც "ფლობენ". წინამდებარე ტექსტშიც ბა სიკვდილის პერსონიფიკაციაა, რომელიც – და ეს ამ ტექსტს უნიკალურ პოეტურ გამომსახველობას ანიჭებს – იცავს სიცოცხლეს და მოსაუბრეს იმ სიძნელეებზე მიუთითებს, რომელიც მას სიკვდილის სამეფოში ელის; ასევე განადიდებს რე-ს ანუ მზის ღმერთის სიდიადეს.

ტექსტი დაცულია ბერლინის ეგვიპტური მუზეუმის კოლექციაში და ცნობილია, როგორც იეროგლიფური პაპირუსი 3024. არსებობს მისი მრავალი თარგმანი გერმანულ ენაზე. წინამდებარე ქართული თარგანი მომზადებულია გერმანელი ეგვიპტოლოგის, პოეტისა და პოლიგლოტის ვოლფგანგ ბრუნშის მიერ შესრულებული უახლესი გერმანული თარგმანიდან, რომელიც ჯერ არ გამოქვეყნებულა. ქართულ თარგმანში შენარჩუნებულია ტექსტის გერმანული თარგმანის სტრუქტურა. ჩვენს მიერ იგი თარგმნილია ვოლფგანგ ბრუნშის თავაზიანი ნებართვით (19.10.2008).

ქია ი - ხანის ეპოქა (202 წელი ჩ. წ. აღ.-მდე – 220 წელი ა. წ. ნ.აღ.-ით) ერთ-ერთი ყველაზე საინტერესო პერიოდია ჩინეთის ისტორიაში. ესაა გარდამავალი პერიოდი, რაც აისახა არა მხოლოდ საზოგადოების სოციალურ (ცხოვრებაში (სოციალური პროცესების დინამიკა, ეკონომიკურ და პოლიტიკურ ღონისძიებათა ფორმები, სახელმწიფოს მართვის მეთოდები და სხვ.), არამედ

– კულტურის განვითარებაშიც. ამ დროისთვის ჩინეთში უკვე ტრადიციით განმტკიცებული დაოსიზმისა და კონფუციანიზმის გვერდით ფეხს იკიდებდა ინდოეთიდან შემოსული ბუდიზმი. მიუხედავად იმისა, რომ სხვადასხვა მიმდინარეობას შორის კამათი არც ამ ეპოქისთვის იყო უცხო, მას აღარ ჰქონდა ისეთი მწვავე ხასიათი, როგორც – ადრეულ ეპოქებში. ხანის ეპოქა სწორედ იმითა სპეციფიკური, რომ ამ დროისთვის უკვე მკაფიოდ იკვეთება ის ზეგავლენა, რაც ერთმანეთის მხრივ განიცადეს განსხვავებულმა ფილოსოფიურ-რელიგიურმა მიმდინარეობებმა საუკუნეთა განმავლობაში. ხანის ეპოქაში საზოგადოებრივი ცხოვრების სირთულე განაპირობებდა იმასაც, რომ სოციალური და სახელმწიფოებრივი პრობლემები ამ დროის ნებისმიერი ფილოსოფოსის ყურადღების ცენტრშია მოქცეული. მრავალი მათგანის ცხოვრება და მოღვაწეობა მჭიდროდა დაკავშირებული სასახლის კართან. ამ ეპოქაში ცხოვრობდა **ძია ი** (201-169), რომელის ერუდიციამ და ლიტერატურულმა ტალანტმა ადრე მიიქცია მის თანამედროვეთა ყურადღება. ოცი წლის ძია ი უკვე იმპერატორის სასახლის კარზე იქნა მიღებული. მალე ბოშის წოდება უბოძეს, რომელიც მხოლოდ სახელმწიფოს საუკეთესო მოღვაწეებს ენიჭებოდათ. მოშურნეებმა მოახერხეს ის, რომ ძია ი სასახლიდან განედევნათ. იგი გაგზავნილ იქნა ჩანპაში, ამ მხარის ბატონის მოძღვრად; ფაქტობრივად, ეს იყო გადასახლება. სწორედ ჩანპაში შექმნა ძია იმ თავისი სახელგანთქმული "ოდა ბუსადმი", დაოსისტური იდეებით განმსჭვალული ფილოსოფიური ლექსი. გადასახლებიდან ხუთი წლის შემდეგ ძია ი ისევ დააბრუნეს სასახლეში და იმპერატორის ვაჟისვილის აღმზრდელად დანიშნეს. გარდაიცვალა 32 წლის ასაკში, თავისი აღსაზრდელის ტრაგიკულად დაღუპვიდან მცირე დროის მერე, სწორედ ამ უკანასკნელის გამო დარდს გადაჰყვა.

თარგმანი შესრულებულია წიგნიდან "ძეველი ჩინური ფილოსოფია. ხანის ეპოქა" (რუსულ ენაზე). მოსკოვი, 1990. აქედანვეა, ძირითადად, ამოღებული საკომენტარო მასალაც.

1. პირველი ჩინური განმარტებითი ლექსიკონის – "ერ ია" – მიხედვით, ასე იწოდებოდა ის წელიწადი, როცა პლანეტა სუისინი (იუპიტერი) იმყოფებოდა მაოს თანავარსკვლავედში (თორმეტ ზოდიაქალურ თანავარსკვლავედთაგან რიგით მეოთხეში). ჩინელი ავტორები თვლიან, რომ მნათობთა მითითებული განლაგება მოღიოდა ხანის იმპერატორის ვენ-დენის ბატონობის მეშვიდე წელზე, ე. ი. იყო ჩვ. წ. აღ.-მდე 173 წელს.
2. ძეველი ჩინელების რწმენით, გული ზემგრძნობელობით შემეცნების უნარს ფლობდა; მას, სამყაროულ სულიერებაში გახსნილს, შეეძლო ტრანსცენდენტურად შეერთებოდა ნებისმიერ არსებულს; შესაძლებლად მიაჩნდათ აზრის გადაცემაც გულიდან გულში.
3. ცი, ამ შემთხვევაში, სულიერი საზყვარი გამომხატველია. ხანის პერიოდის ჩინეთში არსებობდა აზრი, რომ ნივთები სულიერი ცინის ნარმონაქმნები არიან. მაგალითად, ხანის ეპოქის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესა მოაზროვნე ვან ჩუნი წერდა: "ადამიანი ნარმონიშობა სულიერი ეთერისგან (შენ ცი) და გარდაცვალების შემდეგ მასვე უბრუნდება.... ეთერი ისევე წარმოშობს ადამიანს, როგორც წყალი – ყინულს. გამყარებული წყალი ყინულად იქცევა, შესქელებუ-

ლი სული – ადამიანად. გამდნარი ყინული ისევ წყლად გარდაიქმნება, ხოლო ადამიანი – სულად". ესაა სწორედ ხილულ და უხილავ ფორმათა ის მონაცვლეობა, რომელიც მხედველობაში აქვს ძია ის.

4. ავტორს მხედველობაში აქვს სამხრეთ ჩინეთის ორი უძლიერესი სამეფოს – უსა და იუეს – შორის არსებული მრავალწლიანი მტრობა. უს მეფემ ხე-ლიუიმ (514-496 ჩვ. ნ.აღ.-მდე) შეიტყო თუ არა, რომ გარდაიცვალა მისი ძველი მტერი, იუეს მეფე იუე ჩინი, თავს დაესხა მის სამეფოს, მაგრამ ბრძოლაში დაიჭრა და სული განუტევა. სიკვდილის წინ თავის მემკვიდრეს – ფუ ჩას – დაუბარა, შური იძიე აუცილებლად იუე ზეო. სამი წლის შემდეგ იუეს ახალ მეფეს გოუ ძიანს (496-465 ჩვ. ნ. აღ.-მდე) აცნობეს, რომ ფუ-ჩა შურისძიებისთვის ემზადებოდა, და გადაწყვიტა თავად გადასულიყო შეტევაზე. მან არ უსმინა თავის ბრძენ მრჩეველს ფან ლის, ფუ-ჩას წინააღმდეგ ჯარი დაძრა, მაგრამ ამ უკანასკელის განვრთნილმა არმიამ გოუ ძიანი სასატიკად დაამარცხა. ამის მერე გოუ ძიანი იძულებული იყო, მოხყალება ეთხოვა ფუ-ჩასთვის, რათა მეფობა შეენარჩუნებინა; მაგრამ რამდენიმე ხნის მერე გოუ ძიანმა ისარგებლა ფუ-ჩას უყურადღებობით და დაამარცხა იგი.

5. ლი სი (280-208 ჩვ. ნ. აღ.-მდე), ჩუს სამეფოს მკვიდრი, დიდი ჩინელი მოაზროვნის სიუნ-ძის მოწაფე; იგი დიდხანს ექებდა ადგილს, სადაც თავისი ტალანტის სრულად გამომჟავნებისთვის შესაფერის საქმეს მოძებნიდა, და ამ ძიებამ ცინის სამეფოში მიიყვანა. აქ იგი სახელმწიფო სამსახურში ჩადგა და მალე ცინის იმპერიის პირველი მრჩევლის ტიტული მიიღო. ლი სის სახელთანაა დაკავშირებული იმპერიის განმტკიცება, ადმინისტრაციული რეფორმები, უმკაცრესი კანონების შემოღება, წიგნების დაწვა და აკრძალვა და სხვ. მაგრამ როცა ტატჩე ახალი იმპერატორი ავიდა, ლი სის ბედის ჩარხი უკულმა დატრიალდა: მოხუცი მინისტრი დილეგში ჩააგდეს და შემდეგ დედაქალაქის ბაზრის მოედანზე საჯაროდ აწამეს. მასთან ერთად აწამეს მისი ვაჟიშვილიც. "ხუთი სასჯელი" – ეს იყო წამების ხუთი ყველაზე საშინელი ფორმა, რაც სიკვდილით დასჯასაც გულისხმობდა. უმთავრესად ეს იყო შუბლის დაშანთვა, ცხვირის მოჭრა, ფეხების მოკეთა, თვალების დათხრა, გვარის განადგურება და მოკვდინება (ყველა წამების შემდეგ ლი სი შუაზე გაკვეთეს).

6. ლეგენდის თანახმად, ინის ბრძენ მეფეს უ-დინს სიზმრად გამოეცხადა ვინმე იუე, რომელსაც შემდგომ ბეჯითად ეძიებდა სასხლის კარზე. როცა ასეთი კაცი სასახლეში ვერ აღმოაჩინა, მეფემ მისი ძებნა დაიწყო მთელ თავის სამფლობელოში და ბოლოს მიაგნო კიდევ იუეს სადაც მთებში, კატორლელთა შორის. სიზმრის ჭეშმარიტებაში დარწმუნებულმა, იუე თავის პირველ მრჩევლად აქცია, და არც განპილებულა. მოგვიანებით, იმ ადგილის მიხედვით, სადაც იუეს მიაგნეს, იგი ფუ იუედ მონათლებს.

7. იგულისხმება, რომ როცა წყლები მომწყდარი დინებით დიან, მინა ვერ ასწრებს დარწყულებას.

8. თუნის დიდი წრე – დაოს, გზის სინონიმია.

9. დაო ამგვარადაა დახასათებული ხანის ეპოქის ჩინურ ტექსტებში: უმაღლესი მორალის პრინციპი; გზა ჭეშმარიტი; უმთავრესი პრინციპები; ადამიანური მოქმედების ზნეობრივი კანონი; შინაგანი თანხმობის ბუნებრივი კანონი და სხვ.

10. ჩინური კოსმოგონიის მიხედვით, ინი და იანი ორი სახის ეთერია, წარმოშობილი ერთიანი ეთერის (ცი) გაყოფის გზით. ცი ავსებდა სიცარიელე-არყოფნას. ინი (იგივე ინ-ცი) ხასიათდება, როგორც მღვრიე და ციფი, ხოლო იანი (იგივე იან-ცი) – როგორც ნათელი და თბილი საწყისი. პირველმა, მძიმემ და ქვედაშვებულმა, წარმოქმნა მინა, მეორემ – მსუბუქმა, წარმოშვა ცა. შესაქმის შემდეგი ეტაპი იყო ინისა და იანის ერთმანეთთან შეჯახება და შეერთება, რის შედეგადაც წარმოქმნა ჰარმონიული ეთერი (ხე-ცი) და განწყნენ ნივთები. ამის მერე კოსმოსი სხვა არაფერია, თუ არა ამ ორი ელემენტის ბრძოლა და ურთიერთდაპირისპირება, რომლის დროსაც დგინდება ყოველი არსებული.
11. დე ასე ხასიათდება ხანის ეპოქის ჩინურ ტექსტებში: სათნოება; სათნოებები; უმაღლესი სათნოება; კეთილი ძალა; მადლიერება; ჭეშმარიტი სიკეთე; სამყაროს მომწესრიგებელი სათნოება და სხვ.

გოძან ბუნგაუს პოეზია. გოძან ბუნგაუ ანუ ხუთი მონასტრის ლიტერატურა დასაპამის მე-14 საუკუნის დასაწყისში იღებს და იგი ჩინურენოვან იაპონურ ტექსტებს აერთიანებს. 1299 წელს ჩინეთიდან იაპონიაში დიპლომატიური მისით მიავლინეს ჩან-ბუდისტი ბერი იშან ინინი, რომელიც სამშობლოში აღარ დაბრუნებულა, მსახურობდა კამაკურას სხვადასხვა მონასტერში, 1313 წლიდან კი კიოტოს ნანძენ-ძის მონასტრის ნინამდვარი გახდა. 1317 წელს მან, ძლიერი ტკივილებით განამებულმა, თავი მოიკლა. გარდაცვალების მერე იაპონიის სამშერატორო კარმა იგი „სახელმწიფოს მოძღვრის“ ტიტულით დააჯილდოვა. სწორედ მისი მონაფების მიერ არის შექმნილი პოეზია, რომელიც იაპონიაში ჩინურენოვანი მედიტაციური ლირიკის გვირგვინად არის მიჩნეული. იშან ინინის, ისევე, როგორც მთლიანად გოძან ბუნგაუს შემოქმედება რელიგიისგან დამოუკიდებელი ხელოვნების იდეას, მის ავტონომიურ ესთეტიკურ ღირებულებას იცავდა. ამ ესთეტიკამ არსებითად განსაზღვრა მომდევნო ეპოქების იაპონური ლიტერატურის შინაგანი მიმართულება. ხუთი მონასტრის ლიტერატურა, გარდა პოეზიისა, მოიცავდა მხატვრულ პროზას, ლექსიკონებს, ენციკლოპედიური და განმარტებითი ხასიათის წიგნებს. წინმდებარე პუბლიკაცია ქართველ მკითხველს აცნობს გოძან ბუნგაუს ყველა მნიშვნელოვანი პოეტის ლექსებს იმ თანმიმდევრობით, რომლითაც ისინი საილუსტრაციო მასალის სახით არის წარმოდგენილი ან განსვენებული რუსი მეცნიერისა და მთარგმნელის ალექსანდრე კაბანოვის სტატიაში: „ადამიანი და ბუნება გოძან ბუნგაუს პოეზიაში“ (ნიგნში: *Человек и мир в японской культуре*. M.: Hayka, 1985). აქვე უნდა განიმარტოს წინამდებარე პუბლიკაციის, როგორც ლიტერატურული აქციის, შინაარსიც: ამ ტექსტების უმრავლესობა 1994 წელს გა-მოცემულ წესში მეოთხე პოეტურ ერებულში („გამგზავრებამდე ერთი წუთით ან ერთი ცხოვრებით ადრე“) შესული ერთი ლექსის – „მთის მონასტერი“ – ინტერტექსტია. ეს უკანასკნელი კა, დაწერიდან არც თუ დიდი ხნის მერე, ბევრი გარემოების გათვალისწინებით, ჩემს ბიოგრაფიაში წინასწარმეტყველური აღმოჩნდა.

¹ იგულისხმება უძველესი ჩინური ლეგენდა ჯადოსნურ ყურთბალიშზე, რომელზე თავმიდებულმა და მიძინებულმა მგზავრმა, ვიდრე მისი ფეტვი

მოიხარშებოდა, სიზმრად მთელი ორმოცი წელი იცხოვრა, ყველა ზიგზაგით, სოციალურ კაბეზე აღზევებით და დაცემით.

²დუნლინსი – მონასტერი ლუშანის მთაზე, ძანსის პროვინციაში.

³ვენლაის მთა – ჩინური მითოლოგიის მიხედვით, ზღვა-ოკეანეში მდებარე სამი წმინდა მთა-კუნძულიდან ერთ-ერთი. პენლაი აღმოსავლეთის ზღვაში დაცურავს და მასზე უკვდავი სულები ბინადრობენ; სამივე ეს მთა-კუნძული ღრუბლებით არის გარემოცული და როცა ადამიანების სიახლოვეს იგრძნობენ, ისინი წყალქვეშ უჩინარდებიან.

⁴„ექვსი დინასტიის“ პერიოდი – V-VI საუკუნეები, როცა ძინლინი (თანამედროვე ნანკინი) აყვავებული დედაქალაქი იყო.

⁵საანიანი – ცანის იმპერიის დედაქალაქი, ჩვ. წ. აღ.-მდე მე-3 ს.-ში), რომელიც მხედართმთავარმა სიახ იუმ ააოხრა.

⁶სააგაცუ (სანსკრიტზე „საგარा“, ოკეანე). თაყვანს სცემდნენ, როგორც წვიმის ღმერთს და რვა მეფე-ღრაკონს შორის ერთ-ერთ უდიადესს.

⁷ექვსი ცა – ბუდისტურ კოსმოლოგიაში, ერთმანეთის თანმიმდევრულად შრიულად განთავსებული ექვსი ციური სამყარო; ყოველ მათგანში დრო განსხვავებულად მიედინება.

ულრიხ ცვინგლი (1484-1531) - შვაიცელი თეოლოგი და რეფორმატორი, ევროპული რეფორმაციის საკვანძო ფიგურა ლუთერთან და კალვინთან ერთად. ტექსტი დაწერილია 1520-1525 წლებს შორის, ციურიხში შავი ჭირის მძვინვარების პერიოდში. ცვინგლი დაავადდა, მაგრამ განიკურნა და სიკვდილს გადაურჩა. ლექსში სწორედ ამ მოვლენით გამოწვეული მისი სულიერი გამოცდილებაა ასახული. ლექსში ნახსენები "ყოფის შუაგული" გულისხმობა აეტორის ცხოვრების მე-40 წელს. 90-ე ფსალმუნის მიხედვით, ეს ასაკი ცხოვრების შუაგულია.

ანდრე ბრეტონი (1896-1966) ფრანგი პოეტი და სიურრეალიზმის იდეოლოგი. მისი შემოქმედებითი ბიოგრაფია, ფაქტობრივად, სიურრეალიზმის ჩასახვის, განვითარებისა და პოსტმოდერნულ სტრატეგიებში მისი არაერთგვაროვანი განვითარების ისტორიაა. ეს ისტორია ნარმოუდგენელია სამართლიანობისთვის უკომპრომისო ბრძოლის, მუდმივი ჯანყის, ანარქისტული სულისკვეთების გარეშე. სიურრეალისტური მოძრაობა არ ყოფილა მხოლოდ თეორიული და ესთეტიკური მანიფესტაციების მარში, იგი თავიდანვე პრაქტიკული, ყოფითი ცნობიერების შეცვლას ისახავდა მიზნად. ამ მოძრაობამ შექმნა ადამიანური არსებობის დრამატული პოეტიკა, სრულიად განსხვავებული ადრეული რევოლუციური პოეტიკებისან. რაც შეეხება "ავტომატური წერის" სახელგანთქმულ მეთოდს, ბრეტონმა და მისმა თანამოაზრებმა იგი შეიმუშავეს არა მხოლოდ როგორც ესთეტიკური ხერხი, არამედ როგორც — ინსტრუმენტი საერთოდ "სალი" აზრის, რაციონალური, განონასწორებული, ლოგიკური ოპერაციონალიზმის წინააღმდეგ. ასეთ ორიენტაციას ხელს უწყობდა თვით ბრეტონის სამედიცინო ინტერესები და ფსიქიატრიულ კლინიკებში მუშაობის ხანგრძლივი პრაქტიკა, ფრონდის შრომების შესწავლა და ე. წ. არაჯანმრთელი, დარღვეული ფსიქიკის სილრმებში რაღაც ზედმინებით ჯანსაღის დაცვის

პოლიტიკა. 1922 წელს ბრეტონი პირადად გაეცნო ფროიდს, და ამის მერე ფსიქიკურ ავტომატიზმს საბოლოოდ დაუმკვიდრა ძირითადი მაკონსტრუირებელი პრინციპის როლი სიურრეალისტურ ესთეტიკაში. პარალელურად მიმდინარეობდა პერმანენტული სოციალური ჯანყი. განსაკუთრებული მეტაფორა შექმნა 1925 წლის აპრილის აქციამ: სიურრეალისტებმა წერილები დაუგზავნეს სულით ავადმყოფთა სამკურნალო დაწესებულებების მთავარ ექიმებს; მიმართვაში სულით ავადმყოფები ცხადდებოდნენ "სოციალური დიქტატურის მსხვერპლად". სიურრეალისტები მოითხოვდნენ მათ გათავისუფლებას "ინდივიდუალობის სახელით, რაც ადამიანის არსია". ისინი ამტკიცებდნენ, რომ ყველა ინდივიდუალური აქტი ანტისოციალურია და "შე" სხვა არაფერია, თუ არა სინონიმი თავისუფლების, რაც ადექვატურია შეშლილობის, შეშლილობა კი გონებისგან თავისუფლება, თავისუფლება, რომელიც ითრგუნება საზოგადოების რეპრესიული ღონისძიებებით. 1930 წელს ბრეტონმა და ელუარმა გამოსცეს უნიკალური წიგნი "უმანკოჩასახავა", რომელშიც თანმიმდევრულადაა გატარებული ფსიქიკური ავტომატიზმის იდეა: ნაცადია შეშლილთა ბოდვების კონსტრუირება. 1935 წელს ბრეტონი ტოვებს კომპარტიას, 1938 წელს დ. რივერასთან და ლ. ტროცკისთან ერთად აარსებს "რევოლუციური ხელოვნების საერთაშორისო ფედერაციას". 1941 წელს, "შავი იუმორის ანთოლოგიის" აკრძალვის მერე, ბრეტონი ემიგრირებს აშშ-ში, სადაც ახალ ჟურნალს აარსებს. 1945 წელს მოინახულებს ინდიელთა რეზერვაციებს არიზონასა და ნიუ-მექსიკოში. მისი ორგანიზაციით ეწყობა კონფერენცია "სიურრეალიზმი და ჰაიტი", მიღლვნილი ჰაიტის მოსახლეობის უმძიმესი მდგომარეობისადმი. 1946 წელს იგი ბრუნდება პარიზში; ეკამათება კამიუს, რომელიც უკვე მემარჯვენე პოზიციებს იცავს; აკრიტიკებს სოცრეალიზმს, მსჯელობს უნგრეთის მოვლენებზე, ინტელექტუალების კომიტეტთან ერთად იპრძვის ჩრდილოეთ აფრიკაში იმის გაგრძელების წინააღმდეგ(1956 წ.), ხელს აწერს ალჟირის სამხედრო სამსახურში ყოფნის უარმყოფელთა უფლებების დეკლარაციას(1960 წ.), აარსებს ახალ ჟურნალს, ხელახლა სცემს "შავი იუმორის ანთოლოგიას". აქვე უნდა ალინიშნოს თვით სიურრეალიზმის შიგნით მიმდინარე ბრძოლების შესახებ. სიურრეალიზმის რამდენიმე ძლიერი ფრთა არსებობდა ევროპაში და ყველა თავის პოზიციას იცავდა, რამაც ბრეტონის მამამთავრობა მაღლე აქცია ისტორიულ წარსულად. მას დაუცხრომელი ოპონენტები გამოუწინდნენ ექს-სიურრეალისტების მხრიდანაც(მათ შორის იყო, მაგალითად, ქორქ ბატაი, ომამდელი და ომისშემდგომი ფრანგი ინტელექტუალების ერთ-ერთი ავტორიტეტი). რაც შეეხება ბრეტონის პოზიციას, მისი თითოეული ტექსტი წარმოადგენს სიტყვებს შორის და ასოციაციებს შორის მოულოდნელი შეხვედრების ველს, სადაც შემთხვევითობა მხოლოდ იმიტომ არსებობს, რომ დაიცვას კანონზომიერება, რომელიც ოპიექტურად რეალურს ხდის ყველაფერს, რაც შეხვედრამდე არარეალური შეიძლებოდა ყოფილიყო. ლექსი ბრეტონისთვის დასაშვების, აბსოლუტური თავისუფლების სამყაროა; იგი, მეორეს მხრივ, სოციალურ ყოფაში მოძრავი ადამიანის ერთადერთი იდეალური ორიენტაციაცაა. ეს არაა მხოლოდ სიტყვების, ხატების, წარმოსახვების უჩვეულო კომბინაციები, ესაა არაცნობიერის აპოლიტიკურ საუფლოში

მიმდინარე პროცესების "დანახვისა" და "დაფიქსირების" მცდელობის ხელოვნება.

რაიმონ კენო (1903-1976) - ფრანგი პოეტი, მწერალი და თეორეტიკოსი, სიურრალისტური მოძრაობის უმნიშვნელოვანესი წარმომადგენელი და ექსპერიმენტული ლიტერატურის ერთ-ერთი პიონერი საფრანგეთში; პოსტმოდერნული ესთეტიკის ერთ-ერთი წინამორბედი.

მიშელ გილონი (დ. 1926) - ფრანგი მწერალი და ლიტერატურის თეორეტიკოსი, "ახალი რომანის" ერთ-ერთი ლიდერი. 50-60-იანი წლების ფრანგულმა "ახალმა რომანმა" და "ახალმა ახალმა რომანმა" დიდი გავლენა იქნია თანამედროვე მსოფლიო ლიტერატურის ფორმირებაზე და დაამუშავა როგორც სამწერლო, ისე ზოგადად კულტურის ენისადმი მიდგომის ახალი, სისტემური წესები. ლიტერატურული სტრუქტურალიზმის მამამთავრის, როლან ბარტის თქმით, თუ წინა თაობის წარმომადგენლებს (სიურრეალისტებს და მათ ეპიგონებს) საქმე ჰქონდათ ენის აზრობრივ სისტემასთან და მოახერხეს კიდეც დენოტაციის ანუ საგანთა სამყაროს მნიშვნელობის, ობიექტურობის კრიზისის გამოწვევა, ახალი თაობის ლიტერატორებმა – კეიროლმა, რობერ კოლომა, კლოდ სიმონმა, ბიუტორმა და სოლერსმა – ეს კრიზისი გადალახეს და ყურადღება მიაპყრეს კომუნიკაციის მეორად პროცესებს, რომლებიც ლიტერატურის ენაშია ჩაფებული. ამან გამოიწვია ენისადმი ფალსახა ("დადებითი" ან "უარყოფითი") მიდგომის გაუქმება და უფრო გლობალური ხედვის ჩამოყალიბება. ბიუტორს ბევრი რამ ჰქონდა სადაც და საკამათო "ახალი რომანის" სხვა წარმომადგენლებთან; მას არ დაუყვანია ლიტერატურული ენა ისეთ აღმინშვნელამდე, რომლის მიღმაც აღნიშნული გაქრებოდა, კულტურის ფართო კონტექსტთან მიმართებაში კი მისი "ერეტიკულობა" სხვას არაფერს ნიშნავდა, თუ არა კულტურული მემკვიდრეობისადმი ერთგულებას, კულტურული მარაგისადმი ნდობას. ამის საპირისპიროდ, ახალი რომანისტებისთვის ტიპიური იყო სხვა ავტორიკეტის, რიკარდუს განცხადება, მე კულტურის მიმართ ირონიული ასოციაციები უფრო მაქვსო. ბიუტორისთვის სიტყვების, ენის სისტემებისა და ლიტერატურული სისტემების მიღმა რაღაც სხვა, პარადიგმატული რეალობაა საცნაური, რომელიც ისევ და ისევ ამ სისტემების არსებობის გასამართლებლადაა მოწოდებული. მიუხედავად იმისა, რომ ბიუტორმა სახელი გაითქვა როგორც რომანისტმა, იგი თავის თავს ყოველთვის პოეზიის ტრადიციაში აცნობიერებდა. მისი აზრით, პროზა უნდა ცდილობდეს პოეზიის და ფერწერის ენის საკუთარ ენად ტრანსფორმირებას. პოეზიის ენა კი ორგანულადაა დაკავშირებული მუსიკასთან, რაც უმნიშვნელოვნებისა ლიტერატურაში დროისა და სივრცის ცნებების გააზრებისთვის. მუსიკისთვის ახალი მისის მიმნიჭებელ და, აქედან გამომდინარე, ახალი ენისკენ გზისგამკვალავ პოეტად ბიუტორმა მალარმე მიიჩნია, თუმცა აქაც თავისი მიზნები გამომიჯნა და მალარმესგან განსხვავებით დააზუსტა, რომ მუსიკა მისთვის, სილრმისეული გაგებით, სწორედაც რეალისტური ხელოვნება. ლიტერატურის ენა, მისი თქმით, გარესამყაროს რეალობაში ჩაღრმავებული და მისი გარდამქმნელი ფენომენია; ენა გარემომცველ რეალობას საშუალებას აძლევს თავისი თავი

მოიაზროს როგორც მთლიანი; ერთადერთი რეალობა მხოლოდ მთლიანობა შეიძლება იყოს, სწორედ ასეთი მთლიანობაა ხელოვნება. თავისი ნანარმოებები ავტორმა დაახასიათა როგორც "აზრის სივრცე". ამ განაცხადში მკაფიოდაა ფორმულირებული მისი მთავარი პრინციპი, - ნებისმიერი შინაარსისთვის ფორმისმიერი ცელის შექმნა, რაც ერთი შეხედვით ირეალური, სინამდვილეში კი ჭეშმარიტად რეალური მნიშვნელობის გაცოცხლებას, სიტყვის დაბადებას და ტექსტის სახით ყველაზე უფრო რეალური რეალობის გაჩენას ხდის შესაძლებელს. სიტყვა ბიუტორისთვის რეალობის მაორგანიზებელი და მაფორმირებელი ძირითადი საშუალებაა. მრავალსაუკუნოვანი კულტურული მემკვიდრეობისადმი მიმართება ავტორმა ასე გამოოქვა, - ჩვენ ვიმყოფებით ვიგანტურ ბიბლიოთეკაში, და ჩვენს ირგვლივ რეალური თითქოს მხოლოდ წიგნებია. ეს წიგნები მისთვის წარმოადგენენ იმ სარკეებს, რომლებიც ერთმანეთი ირეკლამენ და არა ცხოვრების პირველსაწყისს, რომელიც ყოველთვის ტრანსცენდენტური იქნება ადამიანისთვის, მაგრამ საიდანაც ყოველთვის მიიღებს მაცოცხლებელ ძალებს ეს სარკეების კულტურა. მწერალმა ასეთი კითხვაც კი დასვა, - ძალიან ბევრი შედევრია უკვე შექმნილი ფრანგულ ლიტერატურაში და რა საჭიროა ამ უზარმაზარ მასას, რომლის მხოლოდ უმცირეს ნაწილსაც ვიცნობთ, ახალი სახელები დავუმატოთ. ბიუტორმა, რომელიც დიდი ხნის განმავლობაში ოცნებობდა არარსებული რომანის შექმნაზე, 60-იანი წლების დასაწყისისთვის საერთოდ შეწყვიტა რომანების წერა. "შემხვედრი ნაკადები" 70-იან წლებშია შექმნილი და ავტორის შემოქმედებაში ფუნდამენტური თემის - მოძრაობის - მხატვრულ ანალიზს ეძღვნება. ერთი შეხედვით სტატიური სურათების ჯაჭვი თავბრუდამხვევი დონამიზმის წარმომქმნელი ხდება და მკითხველის ცნობიერება ამ დონამიკას წარმოიდგენს როგორც ერთ მთლიან პროცესს, რომლის საწყისი და ბოლო პუნქტი სიტყვაა; სიტყვაშია აკუმულირებული ყველა კონკრეტული სურათი, ხოლო ლექსი ის რეალური ორგანიზმია, რომელიც ყოველწამის მოძრაობს.

ანრი დელუი (დ. 1931 წ.) - ფრანგი პოეტი, ლიტერატურის კრიტიკოსი, ჟურნალისტი და რედაქტორი. თარგმნის გერმანული, იტალიური და პორტუგალური ენებიდან. დელუი ჯერ კიდევ 60-იან წლებში დაუპირისპირდა სიურრეალიზმს და განაცხადა, რომ ენა არ უნდა იყოს ჯანყის იარაღი, ხოლო პოეტი — მედროშე, მაგრამ მეტაფორიზაციისგან რეალობის განმათავისუფლებელი დელუი თავადვეა მშვენიერი მეტაფორული მეტყველების ნიმუშთა ავტორი.

ემანუელ რკარი (დ. 1940) - ფრანგი პოეტი, პროზაიკოსი და გამომცემელი, მრავალი ლიტერატურული პრემიის ლაურეატი. მისი მთავარი საზრუნვა სიტყვის სიზუსტე, დაუჩრდილავი ემოციური თუ მისტიკური გამოცდილებით. ავტორმა თავისი ამოცანა განსაზღვრა, როგორც "კონკრეტულის და ლოგიკურის შემეცნება". მისივე თქმით, მაქსიმალურად შესაძლებელი სიზუსტის მისაღწევად პოეტმა უნდა გამოიყენოს ყველა ფორმა, ძველიც და ახალიც.

ოლივე კადიო (დ. 1956) - პოეტი და საოპერო ლიბრეტოების ავტორი. კადიოს თანახმად, თანამედროვე ლექსი უნდა გათავისუფლდეს პოეტური ბუნ-

დოვანებისგან, ზედმეტი ლიტერატურულობისგან, მეტაფორულობისგან, და შეერწყას ცოცხალ რეალობას. ავტორის პოზიცია გამოკვეთს თანამედროვე ფრანგული პოეზის ერთი ნაკადისთვის დამახასიათებელ ტენდენციას: პოლემიკას სიურრეალიზმის ტრადიციასთან.

ტრისტან ტცარა (1896-1963) - რუმინალი პოეტი, დადაიზმის ერთ-ერთი ლიდერი. იყო იყო პოლიგლოტი და წერდა რამდენიმე ენაზე. კრიტიკულად გაიაზრებდა ბრეტონის სიურრეალიზმს. 1912 წელს მარსელ იანკოსთან ერთად ბუხარესტში დაარსა ჟურნალი "შიმბოლულ". ბუხარესტის უნივერსიტეტში სწავლობდა მათემატიკას და ფილოსოფიას. 1916 წელს გაემგზავრა ციურიხში, სადაც იმავე წლის 5 თებერვალს ჰუგო ბალმა კაბარე "ვოლტერი" გახსნა. ამ სახელწოდებისავე სამენოვან ჟურნალში ტცარამ დადაიზმი ინტერნაციონალურ წამოწყებად გამოაცხადა და მსგავს სულისკვეთებას 1920 წელს პარიზიც აზიარა. სისტემატურად იქცევდებოდა სიურრეალისტების ჟურნალებში. იყო საფრანგეთის კომპარტიის წევრი.

ზილია ტომაზო მარინეტი (1876-1944) - იტალიელი არტისტი, ფუტურიზმის მამამთავარი და პოლიტიკოსი, ფაშისტური იდეოლოგიის ადეპტი, მუსოლინის უახლოესი მეგობარი და კულტურის მინისტრის მისი რეიმის დროს. მარინეტი ერთ-ერთი იმათგანი იყო, ფილოსოფიური ლიტერატურის მიმართ რომელთა სიღრმისეულმა დამოკიდებულებამ დიდად შეუწყო ხელი ავანგარდისტულ ხელოვნებასა და ფილოსოფიას შორის ურთიერთგავლენის კულტურის დახვენას და გაძლიერებას.

ალდო კალაცესი (1885-1974) - იტალიელი პოეტი, რომანისტი და ფუტურისტული მოძრაობის თანადამაარსებელი მარინეტისთან ერთად. პირველი მსოფლიო იმის დასაწყისშივე გაემიჯნა მარინეტის ფილოსოფიას და მებრძოლი პაციფისტის პოზიცია დაიკავა.

არდენო სოფიჩი (1879-1966) - იტალიელი ხელოვნების კრიტიკოსი და მხატვარი. თავიდან იყო კუბიზმის ადეპტი და ფუტურიზმის მწვავე კრიტიკოსი. პარიზიდან იტალიაში დაბრუნების მერე სცადა კუბიზმსა და ფუტურიზმს შორის ხიდის გადება, მაგრამ 1914 წელს, როცა მარინეტი ფაშისტურ იდეოლოგიას მიემხრო, სოფიჩი ფუტურიზმს გაემიჯნა.

ალფრედო ჯულიანი (1927-2007) - ჯგუფი 63-ის წევრი. ეს იყო იტალიელი ნეოავანგარდისტების ჯგუფი, რომელიც 1963 წელს ჩამოყალიბდა პალერმოში და თავიდანვე გაემიჯნა იტალიური ნეორეალიზმის ესთეტიკას. ჯგუფის ლიდერთა საპროგრამო გამოსვლებში მკაფიოდ აისახა არა მხოლოდ იდეოლოგიზე რეაქცია, არამედ საერთოდ ნებისმიერი იდეოლოგიის უარყოფა და ანგაურებულ ლიტერატურაზე უარის თქმა, რეპრიტაჟის დონეზდე სიმრთლის პრინციპის დაყვანის საპირისპირო — ფორმისა და სტრუქტურის მიმართ გამძაფრებული ყურადღება. ამ მხრივ აღსანიშნავია ა. გულიერმის სიტყვები, რომ "პოეზია უნდა მიეცეს გაშიშვლებულ, იდეოლოგიური ტანსაცმლის-

გან თავისუფალ ენას". იგივე ავტორის თქმით, მხატვრულ და იდეოლოგიურ მომენტებს შორის ერთადერთი კავშირი მხოლოდ წევატიური კავშირი შეიძლება იყოს. მსგავსი პოზიცია გაპირობებული იყო, ყველაფერთან ერთად, იმ საერთო სულიერი სიტუაციით, რომელიც 50-იან-60-იან წლებში შეიქმნა ევროპასა და ამერიკაში. ავტორთა თეორიულ საყრდენს წარმოადგენდა სტრუქტურული ლინგვისტიკის იდეები. ჯგუფის წევრები დიდ ყურადღებას უთმობდნენ ახალ ფილოსოფიურ თრიენტაციებს (განსაკუთრებით — რადიკალურს). მათგვის უცხო არ იყო როგორც ინფორმაციის მათემატიკური თეორია, ისე მსხვილ ინდუსტრიულ სანარმოებში ფიზიკური მუშაობა. მათი აზრით, სხვაგვარად შეუძლებელი იქნებოდა ეპოქის პრინციპულ თავისებურებათა გააზრება და "გლეხურ მემკვიდრეობაზე" უარის თქმა. ჯგუფის წევრები ერთსულოვნად უარყოფნენ "ლექსთა მომხმარებელ მკითხველს", რომელიც სწორედ ამა თუ იმ იდეოლოგიის მსხვერპლად მიაჩნდათ. როცა "ჯგუფი 63" შეიქმნა, მის მრავალ წევრს უკვე ჩატარებული ჰქონდა იტალიურ ლიტერატურაში მნიშვნელოვანი სამუშაო. პოეზიაში იტალიურ წეოავანგარდს დასაბამი მისცა ედუარდო სანგვინეტის ლექსების კრებულმა სახელწოდებით "ლაბორინტუსი" (1956). 1961 წელს კი გამოქვეყნდა პოეტური ანთოლოგია "უახლესნი", რომელიც შევიდა სანგვინეტის, პალიარანის, ჯულიანის (კრებულის შემდგენელი და წინასიტყვაობის ავტორი), ნანი ბალესტრინის და ანტონიო პორტის (დ. 1935) ლექსები. 70-იანი წლების დასაწყისში ეს მოძრაობა დაიშალა.

ნაი გალესტრინი (დ. 1935) — იტალიელი მწერალი, იყო ჯგუფი 63-ის წევრი და ჯგუფის სხვა წევრთა ნამუშევრების რედაქტორი, იტალიაში მწერალთა სოციალური მოძრაობის ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი წარმომადგენელი. იყო იტალიელი მემარცხენების მიერ 1969 წელს დარსებული მოძრაობის - პოტერე ოპერაიო - აქტიური წევრი.

ელიო პალიარანი (დ. 1927-2012) — იტალიელი პოეტი და თეატრის კრიტიკისი. იყო ჯგუფი 63-ის წევრი, ასევე — უმნიშვნელოვანესი იტალიური ლიტერატურული ჟურნალების ავტორი და რედაქტორი. 1988 წლიდან იყო ინტერნაციონალური პოეტური ვიდეოჟურნალის – ვიდეორ – ხელმძღვანელი.

ედუარდო სანგვინეტი (დ. 1930-2010) — იტალიელი პოეტი, მწერალი, კრიტიკისი და გერმანული ლიტერატურის მთარგმნელი. იყო ჯგუფი 63-ის წევრი და იტალიური წეოავანგარდის გავლენიანი თეორეტიკოსი. იტალიურ ლიტერატურისმცოდნეთა შორის დიდი პოპულარობით სარგებლობს ლიტერატურის საკითხებზე პიერ პაოლო პაზოლინისთან გამართული მისი ღია პოლემიკის შედეგად შექმნილი მიმოწერა.

ზერნანდო პესოა (1888-1935) — პორტუგალიელი პოეტი, ფილოსოფოსი და პოლიტოლოგი. სახელი გაითქვა ეგრეთ წოდებული ჰეტერონიმული პოეზიით. ჰეტერონიმებს ჰესოა უწოდებდა თავისავე მიერ გამოგონილ ავტორებს, რომლებსაც საკუთარი ბიოგრაფია და ცხოვრება ჰქონდათ და, რაც მთავარია, ენეოდნენ სალიტერატურო საქმიანობას. ჰესოამ მათი სახელით ლექსების

რამდენიმე დიდი ციკლი შექმნა. ჰეტერონიმების შემქმნელი ცდილობს ისე გახლიჩოს თავისი ცნობიერება, რომ მის მიერ გამოგონილი ტიპები პრინციპულ სიუცხვეს ამჟღავნებდნენ გამომგონებელთან და ერთმანეთისგანაც განსხვავდებოდნენ მსოფლმხედველობით თუ წერის სტილით (აქედან გამომდინარე, ჰეტერონიმის სრულიად განსხვავდება ფსევდონიმისგან). "უთავბოლო ლექსები" პოეტმა გამოაქვეყნა ალბერტო კაეიროს სახელით, რომელიც სულიერ ნათესაობას ამჟღავნებს ბუნებასთან და მიდრეკილია ნატურული სილოსოფიური განაზრებებისკენ; ალვარო დე კამპასი კი, რომელმაც "მისალმება უოლტ უიტმენს" დაწერა, ტექნოკრატი და ფუტურისტია, განათლებით ინჟინერი, ახალ საუკუნის რიტმება და ცხოვრების წესის მოტრფიალე. მის მიერვეა შექმნლი "ყველა სატრიუალო ბარათი...". ჰესოამ ბევრი სხვა ჰეტერონიმი შექმნა. იგი თვლიდა, რომ ასეთ საქმიანობას თავისი ფსიქოლოგიური საფუძველი ჰქონდა, და იხსენებდა ბავშვობას, როცა მის სამყაროში მრავლად იყვნენ ასეთი გამოგონილი მეგორები და ნაცნობები. ჰესოას პოეზიის მნიშვნელოვანი ნაწილი რთული და ჰერმეტულია, რაც გამოწვეულია არა იმდენად ავტორის აზროვნების სირთულით, რამდენადაც გნოსტიციზმისა და ოკულტიზმისადმი, ეზოთერული ცოდნისადმი მისი ინტერესით. ეს ინტერესი უბრალო სულაც არ ყოფილა. ჰესოა მიჩნეულია ოკულტიზმის ერთ-ერთ უდიდეს მცოდნედ; იგი იკვლევდა კაბალას, მესიანიზმს; სათანადოდ იცნობდა მასონობის, ალქიმიის, ასტროლოგიის შესახებ შექმნილ უზარმაზარ ლიტერატურას და თავადაც აპირებდა რამდენიმე წიგნის გამოქვეყნებას ამ საკითხებზე. მისი ეს იდეები გაპუხორციელებული დარჩა და მხოლოდ ავტორის სიკვდილის შემდეგ გამოიცა მრავალი ფრაგმენტი და ჩანაწერი, რომლებიც დღემდე მეცნიერთა ყურადღების ცენტრშია. აქვე უნდა ალინიშნოს, რომ ჰესოას ოკულტიზმის სარიტუალო თუ პოლიტიკური მხარეები ნაკლებად აინტერესებდა და მეტ ყურადღებას უთმობდა ეზოთერიზმის ფილოსოფიურ გააზრებას. ამას გარდა, მიაჩნდა, რომ თავად იყო პორტუგალიის ტამპლერთა ორდენის პირველ სამ საფეხურს ზიარებული, მაგრამ იმ სახით, როცა ზიარება მასწავლებლიდან მოსწავლეზე უშუალოდ გადადის (მასწავლებლად აქ გაიგებოდა ღმერთი). პოეტის აზრით, ასეთივე ზიარებულნი იყვნენ ქრისტე, პავლე მოციქული და შექსპირი (გენიალობას ჰესოა ინიციაციას ადარებდა). ჰესოას სახელთანაა დაკავშირებული საუკუნის დასახყისის პორტუგალიურ ლიტერატურაში ყველა მნიშვნელოვანი მოვლენა. 1915 წელს მან და მისმა მეგობრებმა შექმნეს მოდერნისტული ჯგუფი "ორფეოსი", რომელმაც სათავე დაუდო პორტუგალიურ ფუტურიზმს.

შორში და სენა (1919-1978) - პორტუგალიელი პოეტი, პროზაიკოსი, დრამატურგი, მთარგმნელი; პროფესიით ინჟინერი. 60-იან წლებში, პოლიტიკური მოტივებით სამშობლოდან ბრაზილიაში ემიგრირების პერიოდში, სან-პაულის პრესტიულ უნივერსიტეტში ლექციებს კითხულობდა ფილოსოფიასა და ლიტერატურაში, ხოლო შემდეგ აშშ-ის ერთ-ერთ უმაღლეს სასწავლებელში პორტუგალიურ ლიტერატურას ასწავლიდა. მისი პოეზია ნასაზრდოებია ჩვენი საუკუნის წამყვანი ესთეტიკური პრინციპებით, განსაკუთრებით - სიურრეალიზმის ესთეტიკით. აქვე უნდა დაზუსტდეს, რომ საუბარია სიურრეალიზმზე

არა როგორც მხოლოდ სკოლაზე ან მოძრაობაზე, არამედ სიურრეალისტური ხედვისა და ცხოვრების წესზე, რაც სრულიად შეესატყვევისება მეოცე საუკუნის ადამიანის (მითუმეტეს ხელოვანის) მსოფლგანცდას, რამაც მრავალ ნიჭიერ შემოქმედს საშუალება მისცა არ დარჩენილიყო დაგვიანებულ ეპიგონად და დინამიკურად აეთვისებინა ამ მიმდინარეობის მთავარი პრინციპები. დე სეამ, როგორც მეტაფიზიკურად მოაზროვნე პოეტმა, ინტელექტუალური პოეზიის მშვენიერი ნიმუშები შექმნა. ამ თვალსაზრისით, როგორც აღნიშნავენ, მისი შემოქმედება ფერნანდო პესას პოეზიას ენათესავება.

სემუელ ჰევათი (1906-1989) - ინგლისელი დრამატურგი და რომანისტი, ავტორი სახელგანთქმული პიესისა „გრდოს მოლოდინში“, აბსურდის თეატრის ერთ-ერთი მთავარი „პერსონაჟი“, მთელი ცხოვრების განმავლობაში წერდა ლექსებს. ამ ლექსებში ისეთივე მძიმე სულიერი ატმოსფერო, აუტანელი სიმარტოვე და უუგებობა სუფევს, როგორც — მის დრამატულ ტექსტებში, მაგრამ ამ უკანასკნელთაგან განსხვავებით, ბეკეტის ლექსები გაცილებით გამჭვირვალე და იოლად „ამოსაკითხია“; მეორეს მხრივ, მათი აღქმა შეიძლება, როგორც „ლირიკული“ ვარიაციებისა ავტორისავე პიესებში დამუშავებულ თემებზე.

პატრიკ ფელონი (1906-1974) - ირლანდიელი პოეტი, დრამატურგი და კრიტიკოსია. ფელონი ლიტერატურთა იმ თაობის წარმომადგენელია (ოსტინ კლარკი, პატრიკ კავანაჰი, ლუის მაკ-ნისი), რომელმაც თავის შემოქმედებასა და საზოგადო მოღვაწეობაში განსაკუთრებული ყურადღება დაუთმო ფოლკლორს, ისტორიასა და ხალხური ცნობიერების ამსახველ არაზედაპირულ რეგალიებს. დიდია ფელონის წვლილი ირლანდიური ენის აღორძინების საქმეში; მის კრიტიკულ შემოქმედებაში განსაკუთრებული ადგილი უკავია ირლანდიური პოეზიის კვლევასა და ირლანდიური ლექსისთვის დამახასიათებელი თავისებურებების გააზრებას, ბრძოლას ინგლისური ლიტერატურის ბრმა მიმბაძველთა წინააღმდეგ. ირლანდიელ პოეტთა ძირითადი ნაზილის მსგავსად, მისი ცნობიერებაც ფორმირებულია პოეზიის, როგორც ეროვნული თვითშეგნების გამომხატველი უმაღლესი კონდიციის, შეგნებით: პოეტური მეხსიერება ინახავს წარსულს და ქმნის მომავალს, იძლევა ანმყოში ეროვნული სულის მოძრაობის ზუსტ სურათს.

ივან გოლი (1891-1950) – ებრაული წარმოშობის გერმანულ და ფრანგულენოვანი პოეტი, გერმანული ექსპრესიონიზმისა და ფრანგული სიურრეალიზმის ერთ-ერთი ცენტრალური ფიგურა. წერდა ინგლისურ ენაზეც. მიუხედავად მე-20 საუკუნის მოდერნისტული პოეზიისთვის მისი ფასდაუდებელი მნიშვნელობისა, მისი ლექსების ყველაზე მნიშვნელოვანი კრებული *Jean sans terre* მხოლოდ მისი გარდაცვალებიდან შვიდი წლის მერე გამოიცა.

რაულ ჰაუსმანი (1886-1971) - ავსტრიელი პოეტი, დადაიზმის და, საერთოდ, ავანგარდის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი წარმომადგენელი.

მარია ლუიზა კაშიცი (1901-1974) – გერმანელი პოეტი, პროზაიკოსი და დრამატურგი, მრავალი პრესტიული პრემიის ლაურეატი. 1960 წლიდან იყო ფრანკფურტის უნივერსიტეტში პოეტიკის დოქტორი.

ვილჰანდ ბორხერტი (1921-1947) – გერმანელი მწერალი და დრამატურგი, მცირე პროზის ერთ-ერთი დიდოსტატი.

ვილი ზაქსი (1891-1966) - გერმანულენოვანი ებრაელი პოეტი. წერა დაიწყო 17 წლის ასაკში, შევდი მწერლის სელმა ლაგერლოფის პოეტური პროზის გავლენით. მიუხედავად იმისა, რომ 20-იან წლებში აქტიურ ლიტერატურულ საქმიანობას ეწოდა, მისი შემოქმედება მხოლოდ მეორე მსოფლიო ომის მერე მოექცა კრიტიკოსებისა და ფართო მკითხველის ყურადღების ცენტრში, როცა პოეტი სამუდამოდ გადასახლდა შვედეთში, საიდანაც მხოლოდ დროდადრო უხდებოდა გასვლა სანატორიუმებსა თუ ნევროლოგიურ კლინიკებში სამურნალოდ. 1966 წელს მიენიჭა ნობელის პრემია ლიტერატურის დარგში. გარდა იცვალა 1970 წელს სტოკოლმში. ნელი ზაქსის შემოქმედება ებრაელი ხალხის წარსულისა და თანამედროვეობის, მისი რელიგიისა და კულტურის პოეტური გააზრების უძინებელი ცდა (30-იანი წლებიდან სიცოცხლის ბოლომდე, პოეტის არ შეუწყვეტია ებრაელი ხალხის ისტორიის გამონვლილვით შესწავლა, იმ თვითმყოფადობის და ეროვნული თვითშეგნების საფუძველთა პოეტური კვლევა, რომელიც ებრაელ ერს არასდროს დაუკარგავს). ამ შემოქმედებაში განსაკუთრებული ადგილი უკავია ნაციზმის პერიოდში ებრაელი ხალხის თავს დამტყდარი ტრაგედიის, ასევე თვით ავტორის დევნისა და ლტოლვილობის ხანის ასახვას იშვიათი მხატვრული ოსტატობით. პოეტის სტილზე დიდი გავლენა იქმნია გასული საუკუნის ლიტერატურულმა იმპრესიონიზმა, მოგვიანებით კი ნოვალისის და ჰილდერლინის შემოქმედებამ. რაც შეეხება მისი პოეზიის ფილოსოფიას, იგი პოეტის მიერ იაკობ ბოემეს, მარტინ ბუბერის, ძველი ებრაელი მისტიკოსების და, ცხადია, ბიბლიის ხანგრძლივი შესწავლის საფუძველზე ჩამოყალიბდა. აქ წარმოდგენილი ლექსებიც უხვად შეიცავენ აღნიშნული მისტიკური ტრადიციიდან ნაცნობ სიმბოლიკას და მეტაფორულ სახეებს, სამეტყველო ფორმებს, მეტად რთულ ალუზიურ სვლებს, ფარულ ან ზედაპირზე ამოტანილ დიალოგს მისთვის ძვირფას მისტიკოსებთან. ქართულ ენაზე არსებობს ნელი ზაქსის სულ რამდენიმე ლექსი, უბადლოდ თარგმნილი ისეთი შესანიშნავი მთარგმნელების მიერ, როგორებიც არიან ბესიკ ადეიშვილი და ჯემალ აჯიაშვილი. ნინამდებარე პუბლიკაცია მინდა მოკაბალებით მივუძლვნა ჯემალ აჯიაშვილს, რომლის „დველი ებრაული პოეზია“, სიყმაწვილიდან მოყოლებული, დღემდე ქართულ პოეზიაში ჩემს სამაგიდო წიგნად რჩება.

პეტერ ჰანდკი (დ. 1942) – ავსტრიელი მწერალი, დრამატურგი, ესეისტი და მთარგმნელი. მიუხედავად იმისა, რომ პანდე თანამედროვეობის ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს გერმანულენოვან მწერლად მიიჩნევა, მისი შემოქმედებითი გზა პოეტური ექსპერიმენტებით დაწყო და 60-70-იან წლებში შექმნილი მისი ლექსები გერმანული ავაზგარდის პროგრამული ტექსტებია.

ინგო ცეზარო (დ. 1941) – გერმანელი მწერალი, გრაფიკოსი, გამომცემელი და პოლიგრაფისტი, გერმანულენოვან სამყაროში ჰაიკუს ერთ-ერთი უცნობილესი ოსტატი.

უვი ჰერმასი (დ. 1937) – გერმანელი პოეტი, მთარგმნელი და რამდენიმე ცნობილი ანთოლოგიის გამომცემელი.

ული როთფუსი (დ. 1964) – გერმანელი პოეტი, მწერალი და ხელოვნების პროფესიონალი.

ჰანს ციგლაძა (დ. 1920-2004) - გერმანელი პოეტი. სამწერლო ასპარეზზე გამოვიდა 50-იან წლებში. მისი პოეზია ბიომენის (ავტორის მშობლიური მხარის) და სიცილიის ლანდშაფტებისგან მიღებული შთაბეჭდილებებითაა ნასაზრდოები. ავტორის პოეტური ხედვის ჩამოყალიბებაზე დიდი გავლენა იქონია ჩინურმა ფერწერამ. ლიტერატურული აღნიშვნავენ აფირისტული სტილისა და მარტივი სამეტყველო ენის მიმართ ციბულკას განსაკუთრებულ ყურადღებას.

აქსელ შულცე (დ. 1943) - გერმანელი პოეტი. სხვადასხვა დროს მუშაობდა ტიპოგრაფიად, ხარატად, ქიმიის ლაბორარატურად. 1964-67 წლებში სწავლობდა ლაიპციგის ლიტერატურის ინსტიტუტში. მისი პოეზია გერმანული "ნატურგედიზტეს" ტრადიციას ავითარებს. შულცეს მიერ აღნერილი ბუნება სტატიკური და უმიზნოა, მაგრამ მასთან მიმართებაში ადამიანი იმეცნებს თავის თავს და ამონმებს ბუნებასთან თავის სიშორე-სიახლოვეს, როგორც ცივილიზაციაში გადასროლილი, მაგრამ ბუნების ჯერაცარდამკარგავი, გაორებული ინდივიდი.

რუდოლფ რომ ვიგერი (1905-1998) - გერმანელი პოეტი. კონკრეტული პოეზიის პირველი ტალღის წარმომადგენელი. მის ტექსტებში სიტყვები და წინადაღებები ისეთ პოლივალენტურ მწერლებს წარმოქმნიან, როცა სხვადასხვა მნიშვნელობებს თანაბარი შინაარსობრივი დატვირთვა ენიჭებათ და მკითხველს სწორედ მნიშვნელობებით თამაშის წვდომა მოეთხოვება. ავტორი განსაკუთრებულ ყურადღებას ანიჭებს ინდივიდუალური და ისტორიული ფუნქციების დიალექტიკის გამოხატვას.

თომას გიურეთერი (დ. 1952) – გერმანელი მწერალი. 80-იან წლებში იყო გდრის ანდერგრაუნდის აქტიური წევრი. მყარი პროფესია არასდროს ჰქონდა. მუშაობდა მებაღედ, სასმელების ფაბრიკაში, რეჟისორის ასისტენტად, სასაფლაოზე.

ურს ე. ფიხენერი (დ. 1955) - გერმანელი პოეტი. დაიბადა ბონში, ალიზარდა ჩილეში. ამჟამად ცხოვრობს ულმში, ენევა სამწერლო საქმიანობას და თარგმნის ლათინოამერიკულ ლიტერატურას. მისი პოეზია მკაფიოდ გამოხატული სოციალური ნონკომფორმიზმითაა ნიშანდებული, ფორმა სასაუბრო

მეტყველებას უახლოვდება, მეტყველება თემატიკის შესაბამისად იცვლება ძლიერი ცინიზმიდან მსუბუქ სენტიმენტალურობამდე.

ზავა ანდერზონი (დ. 1953) - გერმანელი პოეტი, მხატვარი და ყოფილი გდრის მემარცხენე ხელოვანთა ყოფილი იდეოლოგი. ანდერზონის სახელთანაა დაკავშირებული ამ ხელოვანთა პოეტური და პროზაული ტექსტების შეკრება-სელექცია და ერთ უნიკალურ ანთოლოგიად გამოცემა კიოლნში 1985 წელს. როგორც კი გერმანია გაერთიანდა და საიდუმლო არქივები გაიხსნა, მთელი ევროპა მოიარა სენსაციურმა ცნობამ იმის შესახებ, რომ გერმანული ანდერგრაუნდის და ავანგარდის №1 ავტორითები ანდერზონი გდრ-ის უშიშროების სამსახურის აგენტი ყოფილა და ხელოვანთა შორის "ჩამშლელ" საქმიანობას ეწეოდა.

ხრისტა მომაბი (დ. 1952 წ.) - გერმანელი პოეტი. დაიბადა აიზენახში. ჰალეში სწავლობდა ტედაგოგიკას. ორი წელი მასნავლებლობდა, მერე კი ბევრი სხვა "პროფესიაც" აითვისა: იყო ოფიციანტი, მაშველმცურავი, დარაჯი და ა. შ. 1984 წლიდან ცხოვრობს დასავლეთ ბერლინში.

იან ფაქტორი (დ. 1951) – ჩეხ-გერმანელი მწერალი და მთარგმნელი. ყოფილი გდრ-ის ანდერგრაუნდის აქტიური წარმომადგენელი. მიღებული აქვს ალფრედ დიობლინის პრემია.

რუდიგერ როზენტალი (დ. 1952) – დაიბადა ბოიცენბურგში. მაგდებურგის უმაღლეს ტექნიკურ სასწავლებელში სწავლობდა ფიზიკას. 1974 წელს გადავიდა ბერლინში. სამი წლის განმავლობაში იყო ფიზიკის ასისტენტი, 1977-80 წლებში მუშაობდა ინჟინრად. 1980 წლიდან თავისუფალი პროფესიის ადამიანი გახდა. მოოგთან და ფაქტორთან ერთად, იყო 80-იანი წლების ბერლინური ანდერგრაუნდის აქტიური წევრი.

კრაუსი (დ. 1971) - გერმანელი პოეტი, პროზაიკოსი, მოცეკვავე, მომღერალი. განათლებით ლიტერატურამცოდნეა, არის რიტორიკისა და შემოქმედებითი წერის დოცენტი. ცხოვრობს ზიგენში.

ლუდვიგ ლება - თანამედროვე გერმანელი პოეტი და რედაქტორი. მისი შემოქმედება გასული საუკუნის 60-იანი წლების სოციალური პოეზიის, ავანგარდის ესთეტიკის და ფრანგული სიმბოლისტური პოეზიის გავლენით ყალიბდებოდა. როგორც პოეტური ხილვები და ექსისტენციალური შიშები, რომლებსაც ლეგე უხვი კონკრეტული მასალის გადამუშავებით ლებულობს, შემდეგ თანმიმდევრულად ლაგდება და კრიტიკული აბსტრაქციების ფორმას იღებს. მისი ყოველდღიურობის ლირიკა არ შემოიფარგლება თანადროული ჩარჩოებით და ეს პოზიცია მის კულტურულ დიაპაზონზეც ვრცელდება. მის პოეზიაში ხშირია გადაძახილი სიურრეალიზმთან, ბიჭიკებთან, გერმანელ რომანტიკოსებთან. ლეგეს ესთეტიკაში პოეზია არ ცდილობს მისთვის უცხო სოციალურ რეალობასთან გამშიჯნავი ხაზის გავლებას, მეტიც, მისი ლექსი „არავის

მიმართავს”, ის ამ რეალობაში ენერგბა და ცდილობს საკუთარი ადგილის წაკითხვას არაპოეტური მიზნებით და ამოცანებით დაგეგმარებადი სოციალური სივრცის ფარგლებში. ლეგეს პოეზია - ეს არის ცხოვრებასთან ბრძოლა-ში დამარცხებული ხელოვანის აღსარება, როცა პოეტი თითქოს კიდევ ერთხელ თვალს გადაავლებს პოეტური შთაგონების გამომრიცხავ სოციალურ მიზეზებს და კიდევ ერთხელ აღარებს იმ რეალობის გამარჯვებას, როცა, მისივე სიტყვები რომ მოვიშველიოთ, „მეტაფიზიკური სმენა დაქვეითებულია” და „მოწყენილობის სოციოლოგია” გაბატონებულა.

მისამართი ავტორები

კარლ ვოლფი (დ. 1943), ვერნერ კლიოპერი (დ. 1952), ინგრიდ ჰენიკ-სი (დ. 1954), დიტერ ჩადაკე (დ. 1965), გერარდ მარია კრუხენი (დ. 1948)

მარიანა გრუბერი (დ. 1944) - თანამედროვე ავსტრიელი მწერალი ქალის, მარიანა გრუბერის ლექსები დასავლურ პოეზიაში ფართოდ გავრცელებული ფსიქოლოგისტური პოეზიის ნაკადს შეიძლება მივაკუთვნოთ, - როცა თვით ლექსი, როგორ ერთგვარი პოეტური არტეფაქტი, ექსისტენციალური ურთიერთობების სისტემის სრულუფლებიან წევრად მოიაზრება, რთული ფსიქოლოგიური სიმბოლოებით მოქსოვილი სალექსო სტრუქტურის სიცოცხლისუნარიანობა კი უზრუნველყოფილია კულტურულ კონტექსტში ამ კოდებისა და სიმბოლოების გასაგებობით. ეს ხელისგულისოდენა ლექსები თითქოს დროსაც ზოგავენ და სივრცესაც, ერთგვარი სიფრთხილით ეხებიან დასავლური საზოგადოებისთვის ცნობილ თემებსა და სატკივარს და ცდილობენ უბრალოდ, ყოველგვარი ორნამენტულობის გარეშე, საკუთარი გამოცდილება გაუზიარონ კონტექსტს, როგორც ლიტერატურული და ცხოვრებისეული გამოცდილებების ერთ დიდ მთლიანობას, განსხვავებით გრუბერის პროზას-გან, რომლის სიმძიმისა და გაბედულების ხარისხის წარმოსადგენად საკმარისია ავტორის ბოლო რომაზზე მითითება, რომელიც, არც მეტი და არც ნაკლები, კაფკას დაუმთავრებელი რომანის – კოშკი – დამთავრების მცდელობაა, გრუბერი-პოეტი გაცილებით მოკრძალებულ ამპლუაში წარმოუდგება მეითხველს და იმ დაუცველობისა და უმწეობის ერთი შეხედვით არაარსებით ნიუანსებს იკვლევს, რომლებიც თანამედროვე დასავლური ყოფის მნიშვნელოვან მახასიათებლებად არის ქცეული. თუმცა, აქვე უნდა დაზუსტდეს, რომ, ნებისმიერი გამოცდილი ევროპელი მწერლის მსგავსად, მარიანა გრუბერიც ყოველთვის ითვალისწინებს უკვე თქმულსა და ლიტერატურულ კონტექსტში მნიშვნელად ტენდენციებს. დაზუსტებას მოითხოვს ის ფაქტიც, რომ ამ ლექსებში მხოლოდ ევროპულ „ანალიტიკურ“ პოეზიას გაჩვეული თვალი აღმოჩენს ავტორის „სიმარტივით“ შენილბულ სასიამოვნო სირთულეს, რაც მისი ავტორის კულტურული წყობისა და პოეტური სისადავის დასტურია. მარიანა გრუბერი, რომელსაც მიღებული აქვს ბრწყინვალე მუსიკალური განათლება, მრავალი წელი სწავლობდა მედიცინას, ხოლო იმავდროულად ფსიქოლოგიაში ექსისტენციანალიზის მამის ვიქტორ ფრანკლის მოსწავლე იყო, არც თავისი მრავალმხრივი განათლების წინწამონევას ცდილობს და არც ასეთი განათლების ყოვლისშემძლეობაში დარწმუნებული თვითკმაყოფილი ინტელექტუალის

იერს დებულობს. იგი მხოლოდ კითხვებს სვამს და ამ კითხვების მხატვრულ თემატიზაციებს აფიქსირებს მაშინ, როცა ასეთი თემატიზაციები მის ღრმა პირად გამოცდილებად იქცევა. დასავლური პოეზია სწორედ ასეთი ერთად-ერთი გამოცდილებების ობიექტივაციებით იქმნება და თავისი ექსისტენციალური წყობითა და არსებობის წესით ძირულად განსხვავდება ჩვენში გავრცელებული სამწერლო ურთიერთობების "სისტემისაც", რომელსაც ნებსმიერ ფასად ლექსების წერა-გამოქვეყნება და მერე პოეტის "სტატუსით" საზოგადოებაში სხვა ადამიანებზე აღმატების მცდელობა, კარიერის კეთება ან მაიცდამაინც პოლიტიკაში მაიმუნობა ქმნის. მარიანა გრუბერის, როგორც აესტრიული პოეზიის უმდიდრესი გამოცდილების კონტექსტში მომუშავე პოეტის ლექსებში სადაც და სასიამოვნოდ წარმოჩნდება ევროპელი ავტორებისთვის ჩვეული შინაგანი კულტურით მოწესრიგებული სამყარო, რომელიც მიზნად ისახავს არა ავტორის ემოციური სილრმის მიამიტურ დემონსტრირებებს, არამედ – მკითხველისთვის საფიქრალის გაზიარებასა და დიალოგურ რეჟიმში მკითხველთან პოეტურ გასაუბრებას, მაშინაც, როცა თუნდაც თოკზე გასაშრობად გაფენილი ხალიჩები მეტყველებებს პოეტის პირით (როგორც ეს ავტორის ერთ-ერთ საუკეთესო ლექსში ხდება) და – მაშინაც, როცა, პოეტის ერთი ლექსის მსუბუქი პერიფრაზირებით რომ გამოვთქვათ, "მომავლის კანიონებში არაფერი გვრჩება სათქმელი".

მაცვალ ხოპოტი (დ. 1947) – ავსტრიელი პოეტი, მწერალი, გამომცემელი, ესსეისტი და ფოტოხელოვანი. არის გრაცის ავტორთა გაერთიანების წევრი, ინტენსიურად მუშაობს ლიტერატურის ჟურნალისტიკაში. მის სახელთან დაკავშირებულია ავსტრიული ლიტერატურისა და ავსტრიელ მწერალთა სოციალური მოძრაობისთვის მნიშვნელოვანი მრავალი პროექტის ხორციელებაში. ის, ასევე, ცნობილია, როგორც არა მხოლოდ გერმანულენოვანი, არამედ – ხაზგასმულად გერმანულენოვანი ავსტრიელი პოეტი, რომელიც თავგამოდებით იცავს ავსტრიული სამწერლი ტრადიციის დამოუკიდებლობას გერმანულისგან და მიზნევს, რომ ავსტრიული ლიტერატურა დიდი გერმანული ლიტერატურისგან პრინციპულად განსხვავებული ფენომენია, განსაზღვრული სპეციფიკურად ავსტრიელი მახასიათებლებით. თვით ხობოტის პოეტური მეტყველებისა და ცხოვრების სტილი 60-იანი წლების ეკრანზე მომზდარი დიდი სოციალური და ესთეტიკური მოვლენებით არის ნასაზრდოები და პოეტი დღემდე ჩჩება ისტორიაში, ალბათ, ყველაზე უფრო ახალგაზრდული იმ ეპოქის იდეალთა ერთგულ დამცველად. ესთეტიკური და სოციალური მემარცხენება, რომლითაც განმისტვალულია მისი პოეზია, პროზა, რადიოპილესები, ესსეისტიკა და ფოტოგრაფია, მოიცავს ევროპული კრიზისული ცნობიერების მაღალმხატვრულ კრიტიკას. გასაკვირი არ არის, რომ, როგორც 1968 წლის სტუდენტური მოძრაობის ლიტერატურულ თაობაზე, მის ესთეტიკურ ჩამოყალიბებაზეც დიდი გავლენა იქონია ბიტ-მოძრაობაში, ნონკონფორმიზმის ფილოსოფიაში, რადიკალურმა ავანგარდულმა პრაქტიკამ. მას მერე, რაც ავტორს, მართლაც რომ გამორჩეული ერუდიციის ადამიანს, გამოცდილებამ და ავსტრიულ ლიტერატურულ სამყაროში მოპოვებულ-

მა ავტორიტეტმა შესაძლებლობა მისცა, სხვა წამყვან მწერლებთან ერთად, მონაწილეობა მიეღო ავსტრიის ლიტერატურული პოლიტიკის შექმნაში და თავისი ორიგინალური სახელოვნებო და საგამომცემლო იდეებიც განეხორციელებინა, მისი, როგორც ერთ-ერთი საუკეთესო ორგანიზატორის, როლი კიდევ უფრო გაიზარდა. და მაინც, მანფრედ ხობოტი, უპირველეს ყოვლისა, სიტყვის ისტატია. მის პოეზიაში, რომელიც აგრძელებს გერმანულენოვანი ავანგარდული პოეზიის უმდიდრეს ტრადიციას, რომანტიკული, სასიყვარულო, სოციალური, ფილოსოფიური თემატიკა სწორედ ლექსის ასაგებად აუცილებელ აგურებად გადაქცეულან. ლექსი აქ თავისი ესთეტიკური შესაძლებლობებით, და არა უპრალოდ კრიტიკული შინაარსებით, ცდილობს თავისი ძლიერი საპროტესტო მუხტის ჩვენებას. ამ თვალსაზრისით, ხობოტის ესთეტიკაც და ეთიკაც ავსტრიაში იმ პოეტური რევოლუციის ტრადიციებს აგრძელებს, რომლის სათავეებთან, რა თქმა უნდა, ჰანს კარლ არტმანი იდგა, ხობოტი სწორედ არტმანს ასახელებს თავის ერთ-ერთ მნიშვნელოვან მასწავლებლად. აქ იგულისხმება არა მხოლოდ პირნმინდად პოეტიკური მოძრაობა, რომელიც არტმანმა დაინყო ვენაში და მართლაც რომ გენიალური სისტემური ქაოტურობით აქცია ბევრი სხვა მოძრაობის საიმედო საყრდენად (თუნდაც, მაგალითად, დიალექტური ლექსი, რომელსაც ხობოტი, არტმანის სხვა „მემკვიდრეთა“ დარად, უკვე ათწლეულების მანძილზე წერს და აქვეყნებს), არამედ – აგრეთვე არტმანის პოეტური ფილოსოფია, რაც გულისხმობდა ადამიანური ყოფის ყველა სექტორის, მისი ცნობიერების ყველა ნაპრალის ამოგსებას პოეზიით, პოეტური სიტყვით. ხობოტი არ განეკუთვნება იოლად სათარგმნი ავტორების რიცხვს. პირველ რიგში – იმიტომ, რომ მისი პოეტური ტროპი მდიდარი ენობრივი თამაშების ასპარეზია და ერთიდაგივე სიტყვა ან სიტყვების კომპინაცია ყოველთვის ისეთ კონტაციურ საფარველშია გახვეული, რომ მისგან ერთი რომელიმე მნიშვნელობის „ანყობა-გამართვა“ სხვა მნიშვნელობების გაუნირავდ ვერ ხერხდება. ამ დროს მთარგმნელსაც და მკითხველსაც არიადნეს ძაფის სახით ის ზოგადი ორიენტირები შეიძლება გამოადგეს, რომელიც ავტორისთვის ფუნდამენტური შინაგანი მოტივების ხასიათს ატარებს. მაგალითად, ხობოტის ლექსების გადამწყვეტი უმრავლესობა სექსუალური კონტაციების მატრარებელია და ეს მოტივები სტრიქონიდან სტრიქონში, ლექსიდან ლექსში, მდიდარი კომპინაციონით გადათამაშდება; ასევე, სოციალურისა და სექსუალურის ურთიერთგადაკვეთის წერტილებში გაჩენილი მოულოდნელობები და მათი ფილოსოფიური პერსპექტივები, რაც შეავი იუმორის უძრეტი წყაროა ავტორის პოეზიაშიც და პროზაშიც. ხობოტის პოეზია არ არის ლამაზი, არც როგორმულად მდიდარი და მუსიკალურია (მიუხედავად იმისა, რომ ავტორს მუსიკალური სმენაც და განათლებაც საკმარისი აქვს საიმისოდ, რომ ათწლეულების მანძილზე რეგულარულად წერდეს რეცენზიებს სამუსიკო ურნალებისთვის). მისი მიმზიდველობა სწორედ ყოფითი მოულოდნელობების მიგნება-გამოსახვის ოსტატობაშია, რომელიც მხოლოდ საკუთარი ბიოგრაფიით მოიპოვება და ბუნებრივად, მეფორკუსის ტრიუკების გარეშე, ესთეტიკურად აუხეშებს ლექსს. ამით ხობოტის პოეზია ბიტიკების პოეზიას ენათესავე

ბა. თუმცა, მისი ლექსებს სტრუქტურა ყოველთვის გამოკვეთს პირნ-მინდად გერმანულ წესრიგს, რომელსაც გარნირად მისი ჩეხური ჩამო-მავლობისთვის შესაფერისი სლავური „ამოვარდნები“ მიმოეფინება.

ანტონიო პორჩია (1886-1968) – იტალიური წარმოშობის არგენტინელი პო-ეტი, რომელიც, მამის გარდაცალების მერე, დედასთან და მცირენლოვან და-ძმებთან ერთად გადასახლდა არგენტინაში. მათ სარჩენად უხდებოდა შემთხვევითი საშუალების ძიება. იყო ხითხურო, მტვირთავი სანაპიროზე, ტი-პოგრაფი. მას მერე, რაც მისი და-ძმები წამოიზარდნენ, პორჩიამ თავი დაანე-ბა ფიზიკურ მუშაობას და ცხოვრობდა სრულ სიღარიბესა და მარტოობაში. მისი ერთადერთი წიგნი "ხმები" 1943 წელს გამოიცა და მალე ითარგმნა ინ-გლისურ და ფრანგულ ენებზე. პორჩია იყო საკულტო ფიგურა პენრი მიღე-რისთვის, ანრი მიშოსთვის და ანდრე ბრეტონისთვის. საკუთარ შემოქმედება-ზე მის გავლენას აღიარებდა ბევრი მწერალი, მათ შორის – ბორხესიც.

მარკ შაგალი (1887-1985) – ებრაელი წარმოშობის რუსი მხატვარი. ლექსებს წერდა იდიშზე.

გენადი ალექსეევი (1932-1987) - რუსი პოეტი, მხატვარი, არქიტექტორი, ხელოვნებათმცოდნე. მისი ლექსები გამოირჩევა მახვილი, მაგრამ არა გესლიანი სიტყვით, მხატვრული საშუალებების ხაზგასმული და მიზანდასახ-ული ოპტიმალიზაციით, სოციალური კონტექსტის არასწორხაზოვანი ალ-ემით. იოსიფ ბროდსკი დიდ მნიშვნელობას ანიჭებდა გ. ალექსეევის ვერლი-ბრს და წერდა: "ჰარმონიის უზრუნველყოფელი რითმა და მეტრი გ. ალექ-სეევის ლექსებში წარმატებითაა შეცვლილი სიუჟეტის დიალექტიკით, პათო-სი — სიტყვების სიზუსტით, ეფექტური დაბოლოებები — აზრის ლოგიკით". აქ წარმოდგენილია ავტორის მიერ სამოცდაათანი წლების დასასრულსა და ოთხმოციანი წლების პირველ ნახევარში დაწერილი ლექსები.

ვასილი კონდრატიონი (1967-1999)—რუსი პოეტი და პროზაიკოსი, ანდრეი ბელის პრემიის ლაურეატი; თარგმნიდა ფრანგულ და ინგლისურენოვან პოე-ზიას. იყვლევდა საუკუნის დასაწყისის ავანგარდს და თანამედროვე ლიტერა-ტურის პრობლემებს. მისი ესთეტიკა თანამედროვე ამერიკული პოეზიის ე. ნ. "ენის სკოლაზეა" ორიენტირებული. წარმატებით იყენებს ენოსაშუალებებს, მონტაჟის ტექნიკას. მისი ლექსებისთვის დამხასიათებელია ფართო მეტაფიზ-იკურ ფონზე მასალის ხაზგასმული კონკრეტიზაცია და ერთი შეხედვით უკი-დურესად დეტალური სურათ-ხატების განვითარებით და დასამუშავებელი თე-მის გავლის გზით ისევ მეტაფიზიკურ კონტექსტან დაბრუნება, ყველა პოე-ტური ხერხის გამოყენება აბსტრაქტული მთლიანობის შესაქმნელად.

არკადი დრაგომაზჩენკო (დ. 1946)- რუსი პოეტი და კულტუროლოგი. დრაგომაზჩენკოს მსოფლმხედველობის დასახასიათებლად გამოდგება მის მიერ აზროვნების კონცეპციის გამიჯვნა ერთის მხრივ პროტესტანტულ (ამერიკული მოდელი) და მეორეს მხრივ წარმართულ და მართლმადიდებლურ კონცეპციებად. თუ პირველისთვის არსებითია მხედველობა, მზერა, ყოველივე

ხილული, მეორისათვის გადამწყვეტია შეხების განცდა. ამ მეორე ტრადიციისთვის უმნიშვნელოგანესია უხილავის სტიქია, ის, რაც არ ემორჩილება მზერას: ინტუიცია, მიგნება, ჯადოსნობა. სწორედ ამ უკანასკნელის კონტექსტში მოიაზრებს ავტორი თავის თავს და მიიჩნევს, რომ რუსული სტიქიაა ოცნება, წინათვრდნობა, გრძნობები, ძიება; ესაა უფრო სიტყვისმიერი, ვიდრე ვიზუალური ცნობიერება. ხოლო ის მთავარი ნიშანი, რაც სხვადასხვა კულტურებში საერთოა და კულტურის გადარჩენის გარანტიას იძლევა, არის ცინიზმი; სწორედ ის აქცევს კულტურას უკვდავ არსებობად. "...კულტურა, რომელიც ცინიკური არაა, - წერს ავტორი, - დასაბუპალაა განწირული. მხოლოდ ღრმად ცინიკური კულტურები გადაიზრდებიან ხოლმე მარადიულ ცივილიზაციაში, ვინაიდან ისინი მარად განახლებადი კულტურებია".

თადეუზ კანტორი (1915-1990) - პოლონელი მხატვარი და რეჟისორი, ევროპული ავანგარდის უცნობილესი წარმომადგენელი, ხელოვნების და ლიტერატურის ორდენის კომანდორი. 1955 წელს კრაკოვში შექმნა "თეატრი კრიკო-2", რომელმაც კლასიკური და თანამედროვე ავტორების მრავალი ნაწარმოების დადგმა განახორციელა და ორიგინალური იდეებით გაამდიდრა სასცენო ხელოვნება. კანტორი იყო პოლონეთში ჰეპენინგების პირველი ორგანიზაციონი (1965); პოლონურ თეატრში ახალი ეტაპი შექმნა "კრიკო-2"-ის მიერ განხორციელებულმა თეატრმა-ჰეპენინგმა, მოვლენის, მოგზაურობის თეატრმა. მთელი ევროპა მოიარა კანტორის ჰეპენინგებმა და ფერწერის გამოფენებმა. ფლორენციასა და კრაკოვში შექმნილია "თეატრ კრიკო-2"-ის არქივი. 1989 წელს პარიზში "კრიკო-2"-ის ფესტივალი საერთაშორისო სიმპოზიუმით დასრულდა. 1990 წელს კი კრაკოვში ჩატარდა თვით კანტორისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სიმპოზიუმი.

აზერ გურა (1932-1957) - მეორე მსოფლიო ომის შემდგომი პოლონური პოეზიის ერთ-ერთი თვალსაჩინო წარმომადგენელი. მის ლექსებს კრიტიკოსები ახასიათებენ, როგორც ჩვეულებრივი სალი აზრისათვის ნიშანდობლივი მითოლოგიურობის მამხილებელ ტექსტებს. მსგავსმა ტენდენციამ ფართო გავრცელება პპოვა მოისხემდგომ ევროპულ ლიტერატურაში, რომელმაც ორგანულად შეიერთა პოლონელი პოეტების მირონ ბილოშევსკის, ტადეუშ რუშევიჩის, ედვარდ სტახურას მკაცრი, მაგრამ დიდი შინაგანი ტკივილებით ნასაზრდოები ლექსები. ანუერ ბურსამ სულ 25 წელი იცოცხლა. მისი საუკეთესო პოეტური მემკვიდრეობა სიცოცხლის ბოლო წლებშია შექმნილი. მისი პირველი კრებულიც მხოლოდ ავტორის გარდაცვალების მერე გამოიცა.

ჰადა სენდომ (დ. 1961) - კულტურა, რომლის წიაღშიც თანამედროვე მონლოლი პოეტის, ჰადაა სენდომს შემოქმედება იქმნება, აღმოსავლური რელიგიებით და ლიტერატურით დაინტერესებული ქართველი მკითხველისთვის არ იქნება უცხო, მაგრამ მაინც აქვს მნიშვნელობა იმის დაზუსტებას, რომ ექსისტენციალურ დროსთან და ყოველდღიურ საგნებთან, წარსულთან და აწყობსთან კლასიკური ბუდიზმით და მონღოლეთში გავრცელებული ლამაიზმითა და შამანიზმით გამუალებული ხედვა - უკეთ, ხედვის ტექნიკა - სენდომს ლექსებსაც ბუდისტური მედიტაციური ლირიკის კონტექსტში ათა-

ვსებს. აქ საგნები და კონკრეტული ხდომილებები ის ხიდია, რომელსაც გაივლის ცნობიერება უხილავი "საგნების" გასაგებად, მათთან საზიარებლად და ამ გამოცდილების გადმოსაცემად. სენდოოსთვის ასეთი ხიდია ბავშვობის მოგონებები, პირველი შთაბეჭდილებები, ერთი შეხედვით სასტიკი, მხოლოდ ქარებით და მძიმე შრომით შევსებული უყიდეგანო, მაგრამ მაინც მშობლიური სიგრცეები, რომლებიც მისი ცნობიერების ამა თუ იმ მდგომარეობის განმსაზღვრელ და გეოგრაფიის მიმღებულ ლანდშაფტებად გარდაისახება. ავტორის ტექსტებისთვის დამახასიათებელი მინიმალიზმი არა იმდენად ესთეტიკური ბუნებისაა, რამდენადაც – მედიტაციური, და ცდილობს ერთდროულად თვალის გამოცდილებაც ალწეროს და გულისაც. უკვე ნაცნობი საგნების ყოველთვის პირველად დანახვის კულტურა, რომელიც ტიპეტური ბუდიზმისთვის არსებითია, ამ ლექსებში პერმანენტულ ფონს უქმნის ისტორიული თუ მითოლოგიური დროის ფრაგმენტულ სურათებს, ზოგჯერ თითქოს საგანგებოდ ევროპელი მკითხველისთვის ერთგვარი მხატვრული კომენტარების სახით დაწერილს. ამ ლექსების კითხვისას ჩნდება განცდა ხალხურის და ინდივიდუალურის ხაზგასმული თანაარსებობის, სწორედ მკითხველის თვალწინ ავტორისეულის და ფოლკლორულის დაუსრულებელი დიალოგის, რაც განსაკუთრებით მკაფიოდ მელაგნდება სასიყვარულო თემატიკით და პავშვობის მოგონებებით შთაგონებულ ლირიკულ მედიტაციებში. ავტორზე დიდი გავლენა იქნია მონლოლური ხალხური სიმღერების თემებმაც და მელოდიებმაც. ამიტომ მისი პოეზია უაღრესად მუსიკალური და სადაა და ცდილობს, ამ მელოდიურობით უკეთ ჩაულრმავდეს და მიუახლოვდეს ტრადიციულ სულიერ გარემოს, უძველეს მითებს და ლეგენდებს. პადა სენდოო ცნობილია არა მხოლოდ როგორც პოეტი, არამედ – მთარგმნელი და მეცნიერი. ის არის ლიტერატურის პროფესორი მონლოლეთის ნაციონალურ უნივერსიტეტში, მრავალი ლიტერატურული პროექტის ორგანიზატორი, ასევე – მონღლოლეთში პოეზიის ყოველწლიური ინტერნაციონალური აღმანახის დამფუძნებელი და რედაქტორი. როგორც ავტორს, მიღებული აქვს არაერთი პრესტიული პრემია და მისი ლექსები თარგმნილია თითქმის ყველა ევროპულ ენაზე.

ავსტრიელი პოეტები მრავალტომეულიდან 80-20 საუკუნის ავსტრიული ლირიკა

- პუგო ფონ პოფმანსთალი (1874-1929)
- ალექსანდერ ლერნეტ-პოლენია (1897-1976)
- ალმა იოჰანა კიონიგი (1887-1942)
- პაულა ფონ პრერადოვაჩი (1887-1951)
- ინგებორგ ბახმანი (1926-1973)
- ვილჰელმ სცაბო (1901-1986)

ԱՅՐԵԿԱՆԻ ԱՇԽ-ՈՒ ԱՅԹՈՒԹԻԱ ԹԵՍԱԲԵԺ

Ես լոյվեն ճլեպիս ցանմավլոնքան ուսարցմենքողած սեցագասեցա սալութեր-ագյուրու շուրբնալուստաց տպ ցանցուտական, մեմֆաց կուտաց ուրուց հեմուտարց-մանցան քերուուցուլագ ցամուցմագ կրցենցուլենքն: Կրցուուցուլու դա ամերուցուլու პոյշուու նոմաշեն, I կրցենցուլու, 1992; II կրցենցուլու, 1993; III կրցենցուլու, 2000.

2008 նելս կու օնոնու ցազաւրուուան նոցնեն ՀՀ Տայունուու ամերուցուլու քոյթեն: Ըստես թուակուու մուրու նանուու տարցմենուու հոյսուլուգան, սմրաւլեսոն կու – ին-ցլուսուրու ցոնու մուրու հեմու մեցունեն մուրու հեմուտակ (հեմուց տեռունու) մոմինագունցուլու პենցարցունեն. Եթրա პայնդու, րոմեննուն չեցուրուու, չեր-ալու ստերնու, մարկ ստրունդու դա չոն ցին ցիներուու ("Կուսուրուու ցանսաթլուր-նա", "Ագումաս սացցուրու մուրուցուն"), լոյվեն պարա, չերում րաստու դա պ. պ. պուլու-ամսու – ծելա նոցուրուու; չոն լուցանու դա լոյսուլ կուուցունու – լուցա մա-րլանուամ. տոտուուլու մատցանու մումարտ լուրմա մագունուրու ցրունունու ցար ցանմենցալուլու. ռա տէմա չոնդա, յու տարցմանցան մեռուու լուցերաթլուրուլու ոնցուրութագուն, դացունցենցուլու հեմու ցոցնութլու մեսաձլունցուն, լուցերաթլուրուլ ցամունցանց դա ենունքու պանուցուն, դա ամ ցուտարցամնեն-ցուն մուրու մեսաձլու կրութու ցոնդա մումարտու հեմուցեն դա արա հեմու մեցունեն: Ռոմելու մուրու սացցուլու ցուլու մոմինագունցուլու պենցարցունեն մուշա-ուն պուցցուու գուց շեմոյմեցուն սումունցան ցանմաթլուրուն: Սատար-ցմենու գուրհեցու հեմուտակ սանուուրու մագուրու մանամու նակլենագ ան տոտունու ար ույու ցունուն անացաթրու յարտուցու մատեցու-ուտացու. ացուրուն հարլա ուլունու, րոմերու դանցեն, չոն լուցանու չեր-ալու ստերն, յունու ու պարա, չերում րաստու, մարկ ստրունդու դա լոյսուլ կուուց-ցուն տարցմենուու ցամունու: *Contemporary American poetry. Edited by A. Poulin, Jr. 1985 by Houghton Mifflin Company, հեմու նելու րոմլու մոեցուրու րասաց մենարա-լու նուրա կարու մունցու ցութուն պանցուն: Ամ պանցուն մեսաեն ալնունցու-լու անտուլու ցունու ամոնարու ցութուն պանցուն: Կարմուցուն սանցուր-մացու գանարտու ունու ալնուն ՑԱՊ:*

Եթրա պայնդո (1885-1972) "դամնամաց" շեմոյմեցու մորու, րոմելու նայ-լու գունագանց կացունուն կուլուրա արասդրու ցանունու գանունու: Երտ-երտու սմ-նունցուն ան տոտունու ար ույու ցունուն անացաթրու յարտուցու մատեցու-ուտացու. ացուրուն հարլա ուլունու, րոմերու դանցեն, չոն լուցանու չեր-ալու ստերն, յունու ու պարա, չերում րաստու, մարկ ստրունդու դա լոյսուլ կուուց-ցուն տարցմենուու ցամունու: *Contemporary American poetry. Edited by A. Poulin, Jr. 1985 by Houghton Mifflin Company, հեմու նելու րոմլու մոեցուրու րասաց մենարա-լու նուրա կարու մունցու ցութուն պանցուն: Ամ պանցուն մեսաեն ալնունցու-լու անտուլու ցունու ամոնարու ցութուն պանցուն: Կարմուցուն սանցուր-մացու գանարտու ունու ալնուն ՑԱՊ:*

არჩეუნებდა ამერიკის მოქალაქეობას), ბრალი დასდეს სახელმწიფოს ღალატში და სამოცი წლის პოეტი, რომლის დანაშაულიც სიკვდილით დასჯას ითვალისწინებდა, ვაშინგტონში გადაიყვანეს. მაგრამ ვიდრე ამერიკაში დააბრუნებდნენ, ნახევარი წელი პიზასთან სახელდახელოდ შექმნილ ბანაკში ამყოფეს, სადაც ნება დართეს – ხელოვნების სფეროში განსაკუთრებული დამსახურების გამო – თან ჰქონდა ორი წიგნი. პაუნდის მიერ არჩეული ეს ორი წიგნი იყო: კონფუცის თხზულებათა კრებული და ჩინური ლექსიკონი. პაუნდს ისინი სჭირდებოდა თავის ეპიკურ პოემაზე – *Cantos* – მუშობის გასაგრძელებლად. პანაკში მას ინფორმაციას არ ანვდიდნენ და ომის დამთავრების და პიროვნიმას შესახებ არაფერი იცოდა. უფრო მეტიც, როცა ვაშინგტონში მიჰყავდთ, ფიქრობდა, - ალბათ, სახელმწიფო დეპარტამენტს იაპონურ კულტურაში გათვითცნობიერებული ხალხი სჭირდებათ. იგი არათუ დამნაშავედ არ გრძნობდა თავს, არამედ გულწრფელად თვლიდა, გაუგებრობის მსხვერპლი ვარო. ერთი პერიოდი იმასაც ფიქრობდა, რომ ამერიკის ხელმძღვანელობას აუცილებელ დახმარებას გაუწევდა სტალინთან ურთიერთობაში; ამ მიზნით, ხელისუფლებას შესთავაზა, რომ რამდენიმე თვეში დაეუფლებოდა ქართულ ენას და სტალინს მის მშობლიურ ენაზე აუხსნიდა ამერიკული კონსტიტუციის უპირატესობას საბჭოურთან შედარებით. ალბათ, ეს ფაქტიც განაპირობებდა (ფაშისტურ პრესაში მისი პუბლიკიობის და რადიოში გამოსვლების ანალიზის შედეგად გაკეთებულ დასკვნებთან ერთად), რომ ბევრი მნიშვნელოვანი ფიგურა – მათ შორის ელიოტი და პემინგუეი – პაუნდს თვლიდა არა პოლიტიკურ დამნაშავედ, არამედ – შეურაცხადად. ოთხი კაცისგან შემდგარმა სამედიცინო ექსპერტიზამ კი პოეტს მანიაკალური ფსიქოზის დიაგნოზი დაუსვა, და იგი სასამართლოდან პირდაპირ ფსიქიატრიულ პოსპიტალში იქნა გადაგზავნილი, სადაც თორმეტ წელზე მეტი დაპყო. ამას ხელი არ შეუშლია პოსპიტლის „პაციენტისთვის“, რომ 1949 წლის გაზაფხულზე ბოლონჯენის პრესტიული პრემია მიეღო სწორედ პიზას ბანაკში დაწერილი ლექსების ციკლისთვის „პიზაური სიმღერები“. პრემიის მიმნიჭებელი ჟიურის ცამეტი წევრიდან პაუნდს რვამ მისცა ხმა, მათ შორის – ელიოტმა, ოდენმა და ლოუელმა. ამ ფაქტს თომსა მანმა სამიოდე წლის მერე, იუნესკოს კონგრესზე წაყითხულ მოხსენებაში, შემდეგი სახის კომენტარი გაუკეთა: „გაბედული მხატვარი, ავანგარდისტი ლირიკაში, ისიც ფაშიზმის მკლავებში მოხვდა (მანმა პაუნდის შემთხვევა განიხილა, როგორც პამსუნის შემთხვევის ანალოგური; მოხსენებაში ეს ადგილი სწორედ პამსუნზე მსჯელობას მოსდევს – დ. ბ.), მის პროპაგანდას ენეოდა მეორე მსოფლიო ომის დროს, როგორც აქტიური პოლიტიკური მოღვაწე, და თამაში წააგო, ომში დემოკრატიული ძალების გამარჯვების წყალობით. როცა ის დაპატიმრებული და მოღალატედ შერაცხილი იყო, ჟიურიმ, რომელიც ფრიად დამსახურებული ანგლო-ამერიკელი მწერლებისგან შედგებოდა, მას მაღალი ლიტერატურული პრემია მიანიჭა, ბოლონჯენის პრემია, როთაც წარმოადგინა პოლიტიკისგან ესთეტიკური განაზღდა, იქნებ ეს განაჩენი, სიამდვილეში, არც ისე შორს იდგა პოლიტიკისგან, როგორც ერთი შეხედვით ჩანსო, და სვამდა კითხვას, - მიანიჭებდნენ თუ არა ჟიურის ეს ფრიად დამსახურებული წევრები ეზრა პაუნდს პრემიას, ის რომ მოულოდნელად ფაშისტი არ გამხდარიყო.

ასეა თუ ისე, პოეტის ლიტერატურულ რეაბილიტაციასთან არაფერი ჰქონდა საერთო ამ შემთხვევას. ოცდაათიანი წლებისთვის არა მხოლოდ მისი მნიშვნელობა იყო აღიარებული, არამედ – ისიც, რომ პაუნდის მერე ანგლო-ამერიკულ პოეზიაში არაფერი გაკეთებულა ისეთი, რაც – უშუალოდ თუ ირაბად – მის მიღწევებთან არ იქნებოდა დაკაგშირებული. როგორც აღნიშნავენ, სწორედ პაუნდმა მისცა ინგლისურენოვან პოეზიას ის სახე, რომელიც მას დღეს აქვს. გარდა იმისა, რომ პაუნდის იდეებზე და ესთეტიკურ შეხედულებებზე თაობები იზრდებოდნენ, იგი ხელს უმართავდა და იცავდა თავის დროზე ელიოტს და ფროსტს, ჯიოსს და ჰემინგუეის.

პაუნდი ათიანი წლების ავანგარდის ყველაზე ავტორულებულ ფიგურას წარმოადგენდა. ის იყო ამერიკულ ლიტერატურაში უმნიშვნელოვანესი მიმდინარების, იმაუიზმის, ლიდერი. 1915 წელს, ოლდინგტონთან და ლოუელთან ერთად, შეადგინა ანთოლოგია სახელწოდებით "იმაუიზტები", რომლის წინასატყვაობაშიც ამ სკოლის პრინციპებს განხმარტავდა და წერდა, რომ იმაუიზმის ამოცანას შეადგენდა თემატიკის თავისუფლება, თანამედროვე რიტმიკის ძიება, "სწორი" ლექსის უარყოფა და სასაუბრო ენის ფართოდ გამოყენება. პაუნდის აზრით, პოეზიას მეტყველებისთვის უნდა დაებრუნებინა საწყისი აზრი და ამით ხელი შეეწყო რევოლუციური ენის შექმნისთვის, გაეწმინდა ცნობიერება მითებისგან. იმაუიზმის საფუძვლად დაედო ინგლისელი ფილოსოფოსის და კრიტიკოსის თომას პიუმის (1883-1917) ნეოკლასიცისტური თეორია, რომელიც რომანტიზმის თეორიას უპირისპირდებოდა. პიუმი უარყოფდა პოეტურ აღმაფრენას და ქადაგებდა ინტელექტუალურ პოეზიას, რომელიც, მისი თქმით, "გარემო სინამდვილის" გადმოცემას კი არ ესწრაფვის, არამედ – იმ სიღრმისეული, პირველადი "ობიექტის" რაციონალურ რეკონსტრუქციას, რომელიც თვალსაჩინო საგნობრივი ფორმების უკან დგას. ცნობილი ამერიკელი ლიტერატურათმცოდნე, ამერიკული "ახალი კრიტიკის" მნიშვნელოვანი წარმომადგენელი ჯ. ფრენკი 1945 წელს დაწერილ ერთ თავის ხაშრომში აღნიშნავდა, სწორედ იმაუიზტური მოძრაობისგან მიიღო თანამედროვე ანგლო-ამერიკულმა პოეზიამ პირველადი იმპულსი; იმაუიზმა მიუთითა გზა ახალი პოეზიისკენ, უარყო რა ვიქტორიანული სენტიმენტალური მრავალსიტყვაობაო. ფრენკის აზრით, იმაუიზმის ლიდერის, პაუნდის, მიერ მხატვრული სახის განსაზღვრება პირველხარისხოვანი მნიშვნელობისაა ნებისმიერი ლიტერატურული კვლევისთვის; "სახე, - წერს პაუნდი, - ესაა ინტელექტუალური და ემოციური კომპლექსის მთლიანობა მოცემულ მომენტში". აქედან გამომდინარე, ასკვნის ფრენკი, პაუნდისთვის სახე არის არა რეალობის თვალსაჩინო აღდგენა, არამედ სხვადასხვა, ერთმანეთისგან დაშორებული, იდეებისა და ემოციების შეერთება ერთიან მთელში, რომელიც წარმოდგენილია სივრცეში დროის გარვეულ მომენტში; ასეთი ერთიანი მთელი აღიერება არა ლოგიკური თანმიმდევრობით ენის კანონებთან თანხმობაში, არამედ მკითხველის აღქმას იპყრობს წამიერი, მოულოდნელი ზემოქმედებით. მკვლევარს მოაქვს ამონაწერი პაუნდიდან, რომელშიც წათქვამია, რომ ასეთი ეფექტი – მოვლენის უშუალოდ იმავდროული გამოხატვა – ინვევს "უეცარი გათავისუფლების განცდას; დროით და სივრცით შეზღუდვისგან გათავისუფლების განცდას; უეცარი ზრდის განცდას, რომელსაც ვგრძნობთ ხელოვნების დიად ნაწარმოებთან პირისპირ დგომის-

ას". ათიან წლებშივე, უ. ლუისთან ერთად, პაუნდმა შეიმუშავა ვორტიციზმის პროგრამა, რომელიც მიზნად ისახავდა თანამედროვე ცივილიზაციის დინამიკის, მანქანური რიტმისა და ენერგიის, მისი სილამაზისა თუ სიმახინჯის ფორმათა ასახვას (რაც პათოსით ფუტურიზმის ანალოგური იყო).

პაუნდმა, როგორც ალნიშნავენ, ხელახლა აღმოაჩინა ანტიკური, შუა საუკუნეების და აღმოსავლური პოეზია. უძველესი ჩინური პოეზის ნიმუშებს ამერიკელი მკითხველი პირველად სწორედ მის თარგმანებით გაეცნო. პოეტს კულტურულ საგანძურთან მიმართების საკუთარი მეთოდი ჰქონდა. ამ შორეულ, ჩვენგან საუკუნეებით დაშორებულ რეალობაში შეღწევას იგი "ნიღბების" შექმნას უწოდებდა. ამოცანა შესრულებულად ითვლებოდა, თუ პოეტის პიროვნება ისე განზავდებოდა წარსულში, რომ იგი წარსულის ორიგინალს დაემსგავსებოდა და "ფრაგმენტ-რეკონსტრუქცია" იქნებოდა. ლიტერატორები თვლიან, რომ ძველი პოეტების ლი ბოს, ვიონის, ტრუბადურების პაუნდისეულ ინტერპრეტაციებს რევოლუციური მნიშვნელობა ჰქონდა, მისი არსი თარგმანის საზღვრებს ბევრად სცილდებოდა. ელიოტი დიდ მნიშვნელობას ანიჭებდა პაუნდის მიერ პროვანსული და შუა საუკუნეების იტალიური პოეზის კვლევას. მისი თქმით, პაუნდმა ამ პოეზიაში აღმოაჩინა რაღაც კონსტანტური ადამიანური ბუნებისთვის. პაუნდის ლექსების 1928 წელს გამოცემული კრებულის წინასიტყვაობაში ელიოტი წერდა: "პაუნდის ნამუშევრებში ჩვენ უნდა გავითვალისწინოთ ორი ასპექტი - ლექსტნურია, რომლის თავისებურებაში მულავნდება პროვანსული, შუა საუკუნეების იტალიური, ძველინგლისური პოეზიის, ხოლო შემდეგ - ჩინელი პოეტების და პროპერციოსის გავლენის კვალი; და ღრმად ინდივიდუალური განცდა, რომელიც ყოველთვის როდი მულავნდება ლექსთა ფორმალურ სინატიფეში". პაუნდი სწორედ რენესანსამდელი კულტურის გაცნობიერებას მოითხოვდა და უარყოფდა ჰუმანიზმთან დაკავშირებულ ხელოვნებას. დანტეს, ვიონის, იაპონელი და ჩინელი პოეტების შემოქმედება, მისი აზრით, კულტურას გაათავისუფლებდა "რომანტიზმისგან, ჰუმანიზმისგან და ინდივიდუალიზმისგან", რაც პაუნდისთვის თითქმის სინონიმური ცნებები იყო. ცხადია, ეს არ გულისხმობდა მაღალ ლირებულებებზე უარის თქმას. პირიქით, საქმე ეხებოდა მხოლოდ იმის უარყოფას, რაშიც პოეტი რაციონალიზმისა და უკიდურესი ეგოიზმის დამლუპველ ზემოქმედებას ხედავდა; იგი თავგამოდებით იცავდა, აგრეთვე, ხელოვნების დამოუკიდებელ ლირებულებას. მის მიერ ათიან წლებში შექმნილ ერთ საპროგრამო წერილში ვკითხულობთ: "ნამდვილი ხელოვნება, რამდენად "ამორალურიც" უნდა გვეჩენებოდეს, ყოველთვის აბსოლუტურად ზნეობრივია... ნამდვილ ხელოვნებას, უბრალოდ, არ შეუძლია ამორალური იყოს. ნამდვილ ხელოვნებაში მე ვგულისხმობ ისეთ ხელოვნებას, რომელიც მართალ მინაცემებს იძლევა და, ამასთან, ცდილობს, რომ მიღწეულ იქნას რაც შეიძლება დიდი სიზუსტე". ალნიშნავენ, რომ ჯონის ყოველთვის გრძაცვიფრებდა სიზუსტის ასეთი მოთხოვნა; მას უკვირდა, რომ პაუნდი ხელოვნებისგან შეუძლებელს - პირდაპირ სარგებელს, ცხოვრების შესახებ ხელოვანის ცნობების აბსოლუტურ სიზუსტეს - მოთხოვდა, და ამ მოთხოვნას ამერიკული პრაგმატიზმის გამოვლენად თვლიდა.

პაუნდის მსოფლმხედველობაში ერთმანეთს უპირისპირდება ორი ცნება: მევახშეობა და კულტურა. პირველი თანამედროვე სამყაროს ნივთობრივი აგე-

ბულების გამომხატველია, რაც გაგებულია, როგორც ბუნების წინაშე ჩადენილი ცოდვა, პოეტური ენერგიის მკვლელობა, გასაყიდად ყველაფრის გამოტანა. ასეთმა ტენდენციამ, ამბობს იგი, დაარღვია სამყაროს დიდი ჰარმონია, შერყვნა ინდივიდის შესახებ უმაღლესი წარმოდგენები და ნამდვილი ფასეულობები, ადამიანური მოდგმა მორჩილ ფარად აქცია, რომელშიც ყველა მონა ერთმანეთის მსგავსია. კულტურა, საპირისპიროდ ამისა, ადამიანის ადამიანურობას იცავს, პიროვნულობას განამტკიცებს და ინდუსტრიის გიგანტურ მანქანას უჯანყდება. კულტურის პაუნდისეული გაგება ენათესავება სიცოცხლის ფილოსოფისების, მაგალითად ორტეგა-ი-გასეტის მიერ ნამდვილი სიცოცხლის, როგორც "ფუნდამენტური რეალობის" გაგებას.

20-30-იან წლებში პოეტი გაიტაცა კონცეპციამ, რომელსაც თავად მან "იდეოგრამატიკული მეთოდი" უწოდა (შემდეგ ხელახლა რომ აღორძინდა კონკრეტულ პოეზიაში). მას შემთხვევით ჩაუვარდა ხელში ამერიკელი სინოლოგის ე. ფენოლოზას შრომები, რომლებშიც მტკიცდებოდა, რომ იეროგლიფი მხატვრული სახის ელემენტებს შეიცავს, რაც ქმნის სწორედ მის სპეციფიკას, და მას "ბუნებაში მიმდინარე პროცესების ცოცხალ სტენოგრამად" აქცევს; რომ იეროგლიფით შეიძლება ნებისმიერი აბსტრაქტული აზრის გამოხატვა; ამიტომ, წერდა ფენოლოზა, იეროგლიფები "იდეალურ ენას" ქმნიან. პაუნდი უფრო შორს ნავიდა. მისი აზრით, ყოველი ორი, ერთმანეთის გვერდით მოთავსებული იეროგლიფი არა მხოლოდ მესამე ენას ქმნის, არამედ ააშეარვებს ყოველი მათგანის მიერ დაფიქსირებულ ახალ ცნებას; ამ დროს არ ხდება საგნობრივი სამყაროდან აბსტრაქტორება. იეროგლიფები ჩანს ცხოვრების სხვადასხვა რეალია, იეროგლიფებით აღნიშნული ცნება კი ასეთ რეალიებს შორის რაციონალური აზროვნებისთვის მიუწვდომელ კავშირებს ამყარებს. სწორედ ასეთი კავშირების დამყარების მცდელობას წარმოადგენდა "იდეოგრამატიკული მეთოდი". ყველაფერთან ერთად, ეს მეთოდიცა გამოყენებული პაუნდის გიგანტურ პოემაში Cantos, რომლის წერასაც მან ნახევარ საუკუნეზე მეტი შეალია და რომელიც დაუმთავრებელი დარჩა. ამ პოემაზე მუშაობა მან 20-იან წლებში დაიწყო და განავრმობდა როგორც პატიმრობის, ისე "მკურნალობის" პერიოდში. მიუხედავად იმისა, რომ აღნიშნულ პოემას ბევრი ახასიათებს, როგორც გაუგებარს, უკიდურესად ეკლექტიკურს, ბუნდოვანს და ა. შ. (რაც გაპირობებულია იმით, რომ ნაწარმოები დატვირთულია ურთულესი აღუზიებით და ასოციაციებით, მრავალენოვანია, ციტირებულია მასში აურაცხელი – სრულიად სხვადასხვა დარგის – ლიტერატურა), ურიგო არ იქნება, ელიოტის თვალსაზრის-საც თუ მოვისმენთ. "ფორმა და განცდა, - წერს ელიოტი, - პაუნდის პოეზიაში ურთიერთგანმსჭვალვის უმაღლეს წერტილს აღნევს მის წიგნში Cantos. უნდა გამოვტყდე, რომ იგი ერთი იმ იშვიათ წიგნთაგანია, ჩემს თანამედროვეთა მიერ დაწერილი, რომელსაც წარმოუდგენელი ტებობით ვკითხულობ". მაგრამ ისიც უნდა დაზუსტდეს, რომ აქ მხოლოდ Cantos-ის 1928 წლამდე შექმნილი ნაწილი იგულისხმება.

დაბოლოს, ხაზი უნდა გაესვას, ამერიკისადმი ეზრა პატნიდის უკიდურეს სიძულვილს. პოეტი თვლიდა, რომ ამერიკული ცივილიზაცია წარმოადგენს ცივილიზაციის უმახინჯეს ფირმას, ვულგარულსა და უგემოვნოს, მერკანტილურსა და უტილიტარულს. როცა პოსპიტლიდან გათავისუფლებული პაუნდი

ერთი თვის მერე ნეაპოლს გაემგზავრა, იტალიელ უურნალისტებს განუცხადა, მთელი ამერიკა ერთი დიდი საგიუვეა.

ჩარლზ ოლსონი (1910-1970) პოეტ-ფორმალისტებს შორის ერთ-ერთი იმ მცირეთაგანი იყო, რომლებსაც, მიუხედავად ლიტერატურული ისტებლიშმენტის გადაჭრით უარყოფისა, აკადემიურ საუნივერსიტეტო გარემოსთან კონტაქტი არასდროს შეუწყვეტიათ. უელსისა და იელის უნივერსიტეტებში განსწავლის მერე, ოლსონმა ჰარვარდში დოქტორის ხარისხი მიიღო. სხვადასხვა დროს იყო ბლექ-მაუნტენ კოლეჯის მასწავლებელი და რექტორი, ასწავლიდა ჰარვარდის, შუფალოს და სხვა უნივერსიტეტებში. გატაცებული იყო არქეოლოგით და სწავლობდა მაიას და შუმერის კულტურებს, იმ როლის გამოკვლევის მიზნით, რომელიც ხალხის ერთიან ნებას მიუძღვინის ეროვნულ კონსოლიდაციაში. ხალხის "ნებით ერთობაში" ოლსონი ხედავდა როგორც ცალკეული ადამიანის, ისე ისტორიის საზრისა. ამ პოზიციებიდან აკრიტიკებდა იგი თანამედროვე დასავლურ და ამერიკულ საზოგადოებას. ოლსონი ამბობდა, რომ სურდა პოეტური სიტყვის საშუალებით გაედო ხიდი სოკრატემდელ ნინარეისტორიასა და ხვალინდელ პოსტორიას შორის. პირველი მიაჩნდა ადამიანის მიერ ყოფიერების სტიქიურ-სინკრეტული, მითოპოეტური განცდის პერიოდად, მეორე — იმ დროდ, როცა განხორციელდება ახალი სინკრეტიზმისკენ, კოსმოსური ცნობიერებისკენ გარღვევა, რამაც უნდა გადაარჩინოს კაცობრიობა.

ოლსონის, როგორც თეორეტიკოსის, გავლენა ომისშემდგომ ამერიკულ პოეზიაზე უზარმაზარია, რაც, ძირითადად, დაკავშირებულია მის ესესთან "მაპროეცირებელი ლექსი" (1950) და პოემასთან "მაქსიმუსის ლექსები". აღნიშნავენ, რომ "მაპროეცირებელი ლექსი" არის 1945 წლის შემდეგ ამერიკულ პოეზიაში მომხდარი რევოლუციის (ცენტრალური დოკუმენტი). ოლსონის აზრობრივი წანამძღვარია დებულება, რომ "არსებით მნიშვნელობაზე" პრეტენზიის მქონე პოეზიამ "უნდა მოიხელოს და გაითავისოს სიცოცხლის ჭეშმარიტი კანონები და შესაძლებლობები; იმ ადამიანის სუნთქვაც, ვინც წერს, და — იმისიც, ვინც მას უსმებს". ოლსონის აზრით, ლექსის პირველელემენტია არა სიტყვა, არამედ ბეგრა და სტრიქონი; სტრიქონის ზომას კი განსაზღვრავს პოეტის სუნთქვის რიტმით თხზვის მომენტში. მეტკვიდრეობითი სტრიქონით, სტროფებით და ტრადიციული საფორმო კომბინატორიკით საცეს არამაპროეცირებელ ლექსს ოლსონი უპირისპირებს "ღია", "სივრცობრივი კომპოზიციით" აგებულ მაპროეცირებელ ლექსს, რომელიც კინეტიკის პრინციპს ეფუძნება, ეს კი გულისხმობს შემდეგს: "ველის კომბოზიციური პრინციპები" ლექსს დაძაბულ, ენერგიის გამომასხივებელ სტრუქტურად გარდაქმნის, და ტაეპების და სტრიქონების ხანგრძლივობით განსაზღვრული პაუზების სისტემა ლექსს ანიჭებს კინეტიკურ რიტმს, რაც უზრუნველყოფს მკითხველთან უშუალო კონტაქტს და სინამდვილის ასახვის ადექვატურობას (ცხადია, ოლსონთან საქმე გვაქვს სინამდვილის არაკლასიკურ, ნინარეპოსტმოდერნულ გაგებასთან). აქედანა ლექსის შექმნისა და წაკითხვის პრინციპიც: "ერთი განცდა მეყსეულად და უშუალოდ უნდა მიგვიძლოდეს მორიგი განცდისკენ". რაც შეეხება ოლსონის თეორიულმა შეხედულებებმა შეკრა და გაამთლიანა ბლექ-მაუნ-

თენის ("შავი მთის") პოეტური წარმომადგენლობა. ამ კოლეჯში რობერტ კრილისთან და რობერტ დანქენთან ერთად ლექციებს კითხულობდა ჯონ კეიჯიც. ოლსონის ესთეტიკის დამცველთა შეხედულებები ფიქსირდებოდა გავლენიანი (თუმცა მოკლევადიანი) "ბლექ-მაუნთენ რევიუს" ფურცლებზე. და მაინც, პოეტურ პრაქტიკაში "მაპროცირებელი ლექსის" პროგრამის ერთადერთ თანმიმდევრულ რეალიზაციონად თვით ჩარლზ ოლსონი მიიჩნევა, კერძოდ — მისი მათვარი შრომა "მაქსიმუსის ლექსები". პოეტი ამ ციკლს ორი ათეული წლის განმავლობაში ქმნიდა, 1953 წლიდან მოყოლებული, სამი კრებული გამოსცა. ამ გრანდიოზული პოეტური ეპოსს ცენტრალური ფიგურაა მაქსიმუს გლოსტერელი, სიტყვების მბრძანებელი, რომელიც თავისი საწყსების საძიებლად მიემგზავრება და საკუთარი თავი უნდა "მოიპოვოს" "აღთქმულ მინაზე", იმ მინაზე, რომელიც თანამედროვე სახელმწიფოს მიერ დაღუპული მსოფლიოს მიღმა, იქ, სადაც ერთადაა წარსული და მომავალი, — "პოლისი", სადაც ადამიანური ყოფის კანონებით თანხმობაშია კოსმოსის კანონებთან. ასეთმა პოლისმა უნდა "გაიღვიძოს" გლოსტერში, რომელიც თანამედროვე ამერიკულმა ცივილიზაციამ კომერციულ დანესებულებად გადააქცია. ისტორიის სიღრმისეული შეგრძნებისა და დიდი ერუდიციის გამო, ოლსონის ამ პოემას მკვლევარები ეზრა პაუნდის სიმღერებს ადარებენ.

ჩარლზ ოლსონი ალიარებულია, როგორც პოსტმოდერნისტ პოეტებს შორის ერთ-ერთი ყველაზე უფრო მნიშვნელოვანი ავტორი.

რობერტ დანქენი (დ. 1919-1988) — "ანტიფორმალისტური" ესთეტიკის წარმომადგენელი (ოლსონთან, კრილისთან, ლევერტოვთან, ბიტნიკებთან ერთად). მის ლექსებში ერთმანეთს ენივთება სიზუსტე და მრავალმნიშვნელოვანი სიმბოლურობა, ინტელექტუალიზმი და მისტიკა, ულრმესი ერუდიცია და მოვლენათა არსის მითური ხედვა. დანქენის პოეზია გამოირჩევა უჩვეულო მუსიკალურობით (რაც სრულიად დაკარგულია ჩვენებულ თარგმანებში), ეზოთერული ლირიკის ტრადიციისადმი ერთგულებით, საგანთა იდუმალი, დაფარული მხარის "თემატიზებისკენ" სტრაფვით. "არა იმდენად კლასიკური და შუასუენებული მითოლოგიის ანაქრონული გამოყენებით, რამდენადაც — ხელოვნებისადმი ფუნდამენტალური დამოკიდებულებით, დანქენი ცდილობს პოეზია მის უღრმეს საწყისებს დაუბრუნოს — საღვთო წესების რიტუალებს. რობერტ დანქენის ერუდიტული, წინასარმეტყველური, დროდადრო პომოეროტიკული (დიდი ხნით ადრე, ვიდრე სექსუალური არჩევანი პოლიტიკური და ესთეტიკური დავის საგანი გახდებოდა), ლირიკული და, ხშირად, ლრმად რელიგიური ლექსები გაცილებით მეტ იმპულსებს შეიცავს, ვიდრე — "იატაკზე მთვარის შუქის პასაჟები." CAP (თარგმანა ბელა წიფურიამ). იგი მიჩნეულია ომისშემდგომ ამერიკულ პოეზიაში სიტყვის უდიდეს ოსტატად.

ჯონ ლოგანი (დ. 1923-1987) — განათლებით ზოოლოგი. ლიტერატურაში მისი მოსვლა ემთხვევა ამერიკულ პოეზიაში ანტიფორმალისტური მოძრაობის გაშლას. ლოგანი ერთ შეხედვით შეუმჩნეველი დეტალებისა და ნიუანსების მხატვარია; მისთვის უცხოა საგნებსა და მოვლენებს, ემოციებსა და სტაბილურ მიმართებებს შორის წინააღმდეგობის ძიება, და ურთულესი კავშირ-ურთიერ-

თოპების მიღმა არსებული კანონზომიერებების ჩვენებას ცდილობს. "ლოგანის ლექსები უკიდურესი ინდივიდუალობით და ბუნებრიობით ხასიათდება, არ იზღუდება სტრუქტურული, თემატური თუ ინტონაციური სტანდარტებით. მისი ლექსები ბუნებრივად სუნთქავენ; ისინი უბრალოდ იწყებიან და ინტენსიურად იზრდებიან თავიანთივე ემოციური აუცილებლობიდან, როგორც — ადამიანის სუნთქვა ბრძოლის ან სიყვარულის დროს. კონტრაპუნქტის ჰარმონიული ინტონაციების ფონზე, რაც სავსებით ეხმაინება ადამიანის შინაგან სიმთა მრავალფეროვნებას, ეს ლექსები ეპიფანიებად გვევლინებიან. ადამიანის ინტეგრირებული ინდივიდუალურობის გამოცდილების მდიდარი მოზაიკა, საკუთარი მე-დან ამოზნდილი მელოდიური ჯაჭვის ილუმინაციები ჯონ ლოგნის ლექსებში ერთსა და იმავე დროს წარმოადგენენ "გამოუცნობს, როგორიცაა მოწყალება" და "ყურით სასმენელ ბალეტს" CAP (თარგმნა ლიკა მარლანიამ).

ჯერალდ სტერნი (დ. 1925) ამერიკული პოეზიის ერთ-ერთი ყველაზე უფრო უჩვეულო წარმომადგენელია. ლიტერატურაში იგი საქმაოდ გვიან, თავისი ცხოვრების მეოთხე ათწლეულში მოვიდა, როცა უკვე მიღებული ჰქონდა საკმაოდ რთული ყოფილი და ინტელექტუალური გამოცდილება: მსახურობდა აშშ-ის საპარო ძალებში, ბევრი იმოგზაურა ევროპაში, პედაგოგიურ საქმიანობას ეწეოდა ინგლისის კოლეჯებსა და უნივერსიტეტებში. საპროფესორო მოღვაწეობას პოეტური აღიარების შემდგომაც განაგრძობდა, ლექციებს კითხულობდა პიტსბურგისა და აიჰოვას უნივერსიტეტებში. სტერნს, როგორც პოეტს, არ მოკლებდა მრავალი ჯილდო, გრანტი თუ სტიპენდია. მისი შემოქმედება კრიტიკოსებისა და ლიტერატურათმცოდნეების განსაკუთრებული ყურადღებით სარგებლობს. სტერნის პოეტურ ეკლექტიკაში ერთმანეთს კვეთს ბიბლიური ტექსტები, უილიამ ბლეიკი და უოლტ უიტმენი, ალენ გინზბერგი და ფრენკ ო'პარა, მისი ესთეტიკა ითავსებს მრავალ პოეტურ ტრადიციას, სიურ-რეალისტური აღქმისა და წერის ოსტატობით დაწყებული, უხეში რეალიზმის გავლით და ინტელექტუალური, ანალიტიკური ხედვით დამთავრებული. ყველა ეს კულტურული კომპონენტი ლალად, მსუბუქად გადაედინება ერთმანეთში და საინტერესო პოლისტილისტური თამაშების სისტემაში თავის როლს ასრულებს. და მაინც, როგორც თავად სტერნი აღნიშნავს: "ყველაფერი დამოკიდებულია თქვენს ხელნერაზე, სუნთქვაზე, პიროვნებაზე, შესაძლოა თქვენს რიტმზე, განსაკუთრებულობაზე, უნიკალურობაზე, თქვენს ახირებულობაზე. ეს თქვენი თითის ანაბეჭდია". ამერიკული პოეზიის ანთოლოგიაში, საიდანაც აქ წარმოდგენილი ლექსებია ამოღებული, შემდგენლები წერები: "შესაძლოა, ჯერალდ სტერნის მოჩვენებითი საიდუმლო უფრო ღრმად მის ექსპანსურობაში იმაღლება, რადგან ის არის პოეტი, რომლის სამუშაო არა მხოლოდ მოიცავს, არამედ ცდილობს გამოცდილების ემოციური, მორალური და ექსისტენციალური პოლარობების ურთიერთშერიგებას მეტად ინტეგრირებულ ადამიანურ მთლიანობაში" CAP (თარგმნა ნატო ალხაზიშვილმა).

ფრენკ ო'პარა (1926-1966), როგორც ბიტნიკური და ანტიფორმალისტური პოეზიის ტიპური წარმომადგენლის, "ქუჩებში გამოტანილი პოეზიის" (ლ. ფერლინგეტი) ადეპტის აღსაქმელად აუცილებელია 50-60-იანი წლების ამერიკაში

შექმნილი სოციალური ვითარების და ქალაქური ეთნოგრაფიის გათვალისწინება. "მისი ყველაზე დასამახსოვრებელი ლექსები, როგორც ოლდენბერგისა და უორჰოლის ნახატები, ფოკუსირებულია ჩვენი ურბანისტული და პოსტურბანისტული სამყაროს საყოველთაოდ ცხად საგნებზე: ჰამბურგერი, ბურახი, სიგარეტი, ხსნადი ყავა. ამ სამყაროს მიღმა ჩნდება მისი საკუთარი რელიგიური სიმბოლოები: ლიხტენშტაინის ზეადამიანური გმირები გაზეთების კომიკური სვეტებიდან და უორჰოლის კინოვარსკვლავები. მათი მითიური პროპორციები იყო და იქნება თანამედროვე ადამიანის ფანტაზიისა და სიზმრების საზომი. უფრო მეტიც, ფრენკ ო'ჰარას ლექსებში იგრძნობა მწველი, ერთგვარად, ისტერული მელანქოლია ამგვარი გამოცარიელებული რიტუალების აბსურდულობის გამო" CAP (თარგმნა ბელა წიფურიამ). ო'ჰარას მუსიკალური განათლება ჰქონდა მიღებული, აქტიურად იყო დაინტერესებული მხატვრობითაც. ეს გამოცდილება აისახა როგორც მის პოეზიაში, ისე — პრაქტიკულ საქმიანობაში: როცა ჰარვარდში ჯონ ეშბერი გაიცნო, მასთან და რამდენიმე სხვა ხელოვანთან ერთად შექმნა ჯგუფი, "ნიუ-იორკელი კოსმოპოლიტებისა", რომლებიც შეისწავლიდნენ ფერწერას. ო'ჰარა იყო, აგრეთვე, ნიუ-იორკის თანამედროვე ხელოვნების მუზეუმის საერთაშორისო პროგრამის კურატორი და უურნალ "არტ ნიუს"-ის საერთაკულტურული კოლეგიის წევრი. დრამის მეცნიერული კვლევისას მიღებული ჰქონდა ფორდის სტიპენდია.

ჯეიმს რაითმა (1927-1980) ვაშინგტონის უნივერსიტეტში მიიღო ფილოსოფიური განათლება. შემდეგ ვერის უნივერსიტეტში განისწავლა. განიცდიდა რ. ფროსტის და ე. ა. რობინსონის გავლენას. იკვლევდა და თარგმნიდა გეორგ თრაკილის პოეზიას, რამაც მნიშვნელოვანი კვალი დატოვა მის შემოქმედებაზე: მსგავსად თრაკილის ლექსებისა, რაითთანაც მოვლენათა რიგს სახეების რიგი ქმნის და განმსაზღვრელი ხდება არა საგანთა და მოვლენათა ბუნებრივი კავშირები და თანმიმდევრობები, არამედ — ემოციით და განწყობით გამოწვეული ხატების ლოგიკა. "რაითის ლექსებში, როგორებიცაა "თვალი პატიოსანი" და "პამკში ნოლისას", "ლოცვა" — ძირითადად 1960-1970-იანი წლების შემოქმედებაში — იხსნება გზები უცნაური, მაგრამ ემოციურად ზუსტი, გულისშემძვრელი სახეებისკენ. უფრო ჰერსონალური, ვიდრე ადრეული ლექსები, ისინი ნარმოაჩენენ ქვეწობიერსა და ნარმოსახვაში არსებული ადამიანური შიშისა და სიხარულის საიდუმლო რეზერვებს. უფრო მეტიც, თავად ლექსები ვითარდება სახეთა პლასტების მეშვეობით, სანამ არ გამოიკვეთება სათქმელი უკანასკნელი შთამბეჭდავი სახის ბიძგითა და ეპიფანიის გზით... უფრო გვიანდელ ლექსებში — რომლებიც შეიქმნა 1971 წლის კრებულის გამოცემის შემდგომ — რაითი ეძიებს ქმედით ინტეგრაციას ადრეულ და ბოლოდროოინდელ თემებს შორის" CAP (თარგმნა ბელა წიფურიამ).

ჯონ ეშბერი (დ. 1927) 50-იანი წლების ანტიფორმალისტური ესთეტიკის ადეპტი და პოსტმოდერნული ლირიკის ლიდერია. "ტენისის კორტის ფიცის" დაბეჭდვის შემდეგ ეშბერი (ცნეს თავისი თაობის ყველაზე ექსპერიმენტულ და ყველაზე გამალიზიანებელ პოეტად: სიტყვების მონტაჟები და დაუკავშირებელი, ერთმანეთში გარდამავალი სახეები მკითხველის ყურადღებას იპყრობდნენ,

მაგრამ შემდეგ ვერბალური ჰალუცინაციის მსგავსად ქრებოდნენ და ემოციური ბურუსით დამუხტულ ატმოსფეროს ტოვებდნენ. კრიტიკოსებმა იცნეს სტივენსის, ფრანგი სიმბოლისტების და ნიუ-იორკელი მხატვრების შესაძლო გავლენა, მაგრამ კრიტიკის ყველაზე არაორთოდოქსული საშუალებებიც კი დააბლაგვა ამ იდუმალმა პოეზიამ, რომლის სინტაქსი არაფრით არ ემორჩილებოდა გნივითარებისა და დამკეიდრებული მნიშვნელობების გამოსაცნობ შეგრძნებას. თუმცა ეშბერის ბოლოდროინდელი ლექსები უფრო მისაწვდომი და გასაგები გახდა, კრიტიკოსების უმრავლესობა კვლავ საგონებელშია ჩავარდნილი, და ისეთ რთულ ახსნას გვთავაზობენ, რომ მათთან შედარებით ეშბერის ლექსები სრულიად გამტკვირვალედ გამოიყურება" CAP (თარგმნა ნატო ალბაზიშვილმა). თვით ეშბერი კი აღნიშნავდა: "ჩემი ლექსების უმრავლესობა გამოცდილების განცდის შესახება... თავად გამოცდილება უფრო ნაკლებ მაინტერესებს, ვიდრე ის, თუ როგორ მოჟონავს იგი ჩემსკენ. მე მჯერა, რომ ეს უამრავ ადამიანს ემართება, და ვცდილობ განზოგადებულად ჩავენერო ყველაფერი, რაც ნამდვილად ხდება ჩვენს გონებაში მთელი დღის განმავლობაში" CAP (თარგმნა ნატო ალბაზიშვილმა).

ჯერომ როტენბერგი (დ. 1931) ნიუ-იორკში კოლეჯის დამთავრებისა და მიჩიგანის უნივერსიტეტში სწავლის მერე ორი წელი აშშ-ის არმიაში იმსახურა და უმაღლესი განათლება კოლუმბის უნივერსიტეტში დაასრულა. ლიტერატურული საქმიანობა დაინყო გერმანული ენიდან შესრულებული პოეტური თარგმანების გამოქვეყნებით, 1958 წელს კი ფერლინგეტის თხოვნით თარგმნა მეორე მსოფლიო ომის შემდგომი პერიოდის გერმანული პოეტები. ამერიკელმა მკიოხველმა სწორედ მისი თარგმანებით გაიცნო პაულ ცელანის, ინგებორგ ბახმანის და გიუნთერ გრასის შემოქმედება. იმავე პერიოდში როტენბერგი სარედაქციო სამუშაოებს ასრულებდა ჟურნალში *Poems from the Floating World*, სადაც იბეჭდებოდნენ როტერტ ბლაი, დენიზ ლევერტოვი, გარი სნაიდერი, რობერტ დანქენი და სხვები. პარალელურად იყვლევდა საკუნის დასაწყისის ავანგარდს და გერტრუდა სტანის შემოქმედებას, ნაყოფიერად მუშაობდა ექსპერიმენტულ პოეზიაში და ლიტერატურის თეორიაში. ე. ნ. "პრიმიტიული" და თანამედროვე პოეზიის შედარებით ანალიზში მისი ძიებები კი 1968 წელს დაგვირგვინდა პრიმიტიული და არქაული პოეზიის უნიკალური ანთოლოგიის გამოცემით. ამან, თავის მხრივ, სათავე დაუდო როტენბერგის მიერ ეთნოპოეზის და რეზერვაციებში მცხოვრებ ინდიელთა სარიტუალო სიმღერების შესწავლას; შეიმუშავა ამ სიმღერების თარგმნის საკუთარი მეთოდიც, ე. ნ. "სრული თარგმანის" მეთოდი, რაც გულისხმობდა ყველა ერთი შეხედით უაზრო სიტყვის თუ გამოთქმის შენარჩუნებას და როტულ ეტიმოლოგიურ წიალსვლებს. 70-იან წლებში მან, თანამოაზრებთან ერთად, დაარსა უურნალი ლცჰერინგა, რომელიც მთლიანად ეთნოპოეზიებს ეთმობოდა. ამავე პერიოდში დაინყო მან ებრაული პოეტური სიძველეების კვლევა, რაც ასევე კაპიტალური ანთოლოგიის გამოცემით დასრულდა. სწორედ უძველესი პოეტური და მისტიკური ტრადიციების კონტექსტში იკვლევდა როტენბერგი თანამედროვე ექსპერიმენტულ პოეზიას. ევროპული ავანგარდის საკანძო ფიგურების – პაულ ცელანის, ჰ. ენცენს-ბერგერის, კურტ შვიტერსის, ოიგენ გომრინგენის და გარსია ლორკას მის-

მიერი თარგმანი-ინტერპრეტაციები უნიკალურია იმის გამოც, რომ ისინი სისტემურად ასახავენ მის "ისტორიკოსატულ" პოზიციას. თვით როტენბერგის ორიგინალური შემოქმედება არანაკლებ ცნობილია, ვიდრე – მისი თეორიული, საგამომცემლო და მთარგმნელობითი მოღვაწეობა.

მარკ სტრენდი (დ. 1934) — პოეტი და მეცნიერი, რამდენიმე უნივერსიტეტის სამეცნიერო ხარისხის მფლობელი. იყო ფულბრაიტის სტიპენდიანტი ფლორენციის უნივერსიტეტში. ენევა პედაგოგიურ მოღვაწეობას ამერიკის სხვადასხვა უმაღლეს სასწავლებელში. 1981 წელს აირჩიეს ამერიკის აკადემიისა და სელვინების და ლიტერატურის ინსტიტუტის წევრად. მარკ სტრენდი, მისი თაობის მეორე ამერიკელი პოეტის ელიზაბეტ ბიშოპის მსგავსად, პირდაპირი რეპორტაჟის ტექნიკას მიმართავს. სტრენდის პოეზიის თავისებურებას წარმოადგენს აქცენტის გაძლიერება სიზმრებისა და არაცნობიერი მდგომარეობების დრამატულ კონფიგურაციებზე, კოლექტიური არაცნობიერის არქეტიპულ სიმბოლოებზე. მის ლექსებში ხელშესახები და კონკრეტული ფიგურები ბუნებრივად უერთდება სიზმრის სამყაროს. იმათ შორის კი, ვინც ხატების წყაროდ არაცნობიერსა და ფსიქოანალიტიკურ კულტურას იყენებს, სტრენდს გამოაჩევს ირონიის დიდი წილი. "მარკ სტრენდის ლექსებში დრამატული სიტუაციის შემქმნელი ლირიკული გმირი, როგორც ჩანს, მატარებელია ზედმინევნით ცნობიერი ინფორმაციისა იმის შესახებ, რაც ალინერება. ეს ცნობიერი ინფორმაცია ანესრიგებს მოქმედების განვითარებას და წარმოქმნის ხატების ემოციურ ზეგავლენას, რაც შესაძლებელს ხდის ენერგიის წყაროდ ქვეცნობიერის ყველა ტალის გამოყენებას. ზოგჯერ, ეს ყველაფერი იუმორის ზღვარზეა. ასე რომ ერთ-ერთი ძირითადი მახასითებელი ისაა, რომ მისი მრავალი ლექსი კონტროლირებად მგრძნობელობას ასახვს, რასაც შეიძლება ირონიული სულიერება ენოდოს. სხვა, ასევე დამახასიათებელი თავისებურებაა ის სივრცულობა, რომელთან მიმართებაშიც გმირი ამ მგრძნობელობის ზედაპირული აგებულების ყველა კვალის შეგნებული განადგურების შედეგია. სხვა სიტყვებით, ეს ლექსები გვთავაზობენ უფრო არსებობას, ვიდრე თანხლების ეფექტს." CAP (თარგმნა გვანცა ანანიაშვილმა). სტრენდის შემოქმედებაში ცენტრალური თემაა არყოფნის შიში, მოსასვლელი არყოფნის წინაშე შფოთი, რაც იოლად გადადის არყოფნის შიში, რაც ნიშანდობლივია ავტორისეული ხედვისთვის. თვით სტრენდის აზრით, სწორედ ასეთი არყოფნის პირისპირ დგომა ხდის შესაძლებელს აღქმულის გამონაშუქის დანახვას.

ჩ. კ. უილიამსბა (დ. 1936 წელს) განათლება მიიღო ბაქნელისა და პენსილვანიის უნივერსიტეტებში. ფართო პროფესიულმა დიაპაზონმა უილიამს მრავალმხრივი საქმიანობის, მრავალ სფეროში მოღვაწეობის საშუალება მისცა, რასაც არა იმდენად ყოფილი აუცილებლობა, რამდენადაც მისი პიროვნული, სულიერი ინტერესები განაპირობებდა. იგი იყო რედაქტორი და რეფერენტი — ამზადებდა სტატიებს, ბუკლეტებსა და გამოსვლებს ფსიქიატრიისა და არქიტექტურის დარგში, ასწავლიდა მწერლობასა და შემოქმედებას მრავალ კოლეჯსა და უნივერსიტეტში. უნიკალურია უილიამსის, როგორც პოეტ-თერაპისტის მოღვაწეობა. მან შეიმუშავა და პრაქტიკულად განახორციელა პოეტური თერ-

აპილს პროგრამა ემოციური დარღვევების მქონე პაციენტებისთვის პენსილვანიის საავადმყოფოში, ფილადელფიაში. აქვე მუშაობდა ოერაპისტად გარდატეხის ასაკობრივი დარღვევების მკურნალობის დარგში. 1971 წელს უილიამსმა მიიღო გუგენჰეიმის სტიპენდია, 1983 წელს — "პარი რეკოუს" პრიზი. ამჟამად არის ინგლისური ენის პროფესორი მეისონის უნივერსიტეტში.

მართალია, ამერიკული პოეზიის არსებითი ნიშან-თვისებაა შიშველი და უხეში ხედვა, ადამიანური ტკივილებისა და უარყოფითი ემოციების საწყისების ძირისძირში წვდომა, სოციალური ორაზროვნებისა და ყველაზე უფრო მახვილ-გონივრული ნილების მნარე კრიტიკა, მაგრამ მისოვთხის, ასევე, დამახასიათებელია გამოსავლის, გარკვეულ შევებისა თუ საშველის ძიება თვით ამ კრიტიკული საქმიანობის პერმანენტულობაში, განმარტოების მცდელობებში, თეოლოგიური მედიტაციების პრაქტიკისაში, პერმანენტ ან სასტიკი იუმორში. უილიამსის პოეზია ყველა ამ ტრადიციისგან გამორჩეულია არა მხოლოდ იმით, რომ "ალბათ, იმის შეძეგომ არც ერთ სხვა ამერიკელ პოეტს არ წარმოუჩენია ასე პირდაპირ, განუხრელად და დაუნდობლად ტკივილის, როგორც ადამიანური გამოცდილების საყრდენი წერტილის, სხვადასხვა დონე და განზომილება"(ა. პაულინი, CAP), არამედ, უპირველეს ყოვლისა, იმით, რომ მან მოინდომა შინაარსის სფეროდან ფორმის, ენის სფეროში ამ გამოცდილების გადასროლა. ანუ, მან სცადა არა, უბრალოდ, ამ ტკივილებისა და უსასოობის გამოთქმა და ალნერა, არამედ თვით ამ ალმწერი პოეტური ენის, სიტყვათა რიგის, პროპოზიციული შრის, სამეტყველო სფეროს, როგორც ყოფითი მოდუსის ჩვენება. მარტივად რომ ვთქვათ, უილიამსმა სცადა, ადამიანური ყოფის დრამატული გამოცდილება მიემართა ენისკენ, ყოფითი გამოცდილება გამოეყენებინა ენობრივი გამოცდილების ალსანერად. ასე რომ, მისი პოეტური სისტემის ერთი მთავარი მიზანია არა იმის ჩვენება, თუ როგორ სტკივათ ადამიანებს, არამედ იმის წარმოჩენა, თუ როგორ სტკივათ სიტყვებს, როგორ სტკივა ენას, რომელიც ამ ტანჯვის, ამ სასონარკვეთის თვითმხოლველია. აქ თვით პოეტური ენა, როგორც ტკივილის ხერხემალი, ალიბეჭდავს ძირითად ბიძგებს და შეჯახებებს; აქედან გამომდინარე, ირყევა სინტაქსი, ხდება უხეში და თვითნებური, გამსხლტომი; ხდება საკომუნიკაციო ლოგიკის უარყოფელი და მოწოდებული სანორედ თავისი რყევების მდგომარეობაში. "როგორც ჩანს, ჩვენმა მტანჯველმა საყოველთაო მდგომარეობამ, როცა ყოველი მხრიდან განადგურების საფრთხე გვემუქრება, უილიამს მიანიჭა შესაბამისი გულგრილისა იმ გამომგონებლობისა და ხელთქმილობის მიმართ, რასაც, ჩვეულებისამებრ, მოველით ხოლმე პოეზიის განადგურებას, თუნდაც — მის ძირითად სინტაქსურ კანონებამდე. მერე და მერე ეს პროცესი უფრო შორს წავიდა — იგი უარს ამბობს, დაემონოს სინტაქსის ფორმალურ წესთა დინებას"(ა. პაულინი, CAP). უილიამსის ტონალური ლექსი მოკლებულია როგორც გამომსახველობას, დისკრეტულ მეტაფორისტიკას, ისე — სენტიმენტალურ ხედავს; აგრეთვე, მოკლებულია სურვილს, რომ მკითხველს გული აუჩვილოს, ემოციური განტვირთვის სავარჯიშოები შესთავაზოს და შეგუების ნაირ-ნაირი ხრიკი და თვალთმაქცობა გაამართლებინოს.

ლუსილ კლიფტონი (დ. 1936-2010) — პოეტი და სცენარისტი. მრავალი სხვა

ზანგი ლიტერატორის მსგავსად, იგი საკუთარ გამოცდილებას გაიაზრებს ამერიკაში ზანგური გამოცდილების განსაკუთრებულობის ფონზე; უხვად სარგებლობს ზანგური დიალექტით. კლიფტონის პოეზიაში ერთმანეთს უკავ-შირდება საგანგებოდ წინ წამოწეული სექსუალობა და ეთიკური მოტივები, პა-სუხისმგებლობისა და ვალდებულების გრძნობა. ასევე, პარმონიულად თანაარსებობს მასთან სერიოზულობა და იუმორი, სასონარკვეთა და სიხარუ-ლი. "ლუსილ კლიფტონის ლექსების ყველაზე ღირსშესანიშნავი თვისებაა და-ვენილი ლაკონიზმი. კლიფტონი, ემილი დიკინსონის მსგავსად, იშვიათად გვთავაზობს რაიმეს გარდა გულმოდგინედ დამუშავებული და დახვეწილი გამოცდილებისა. მაგრამ მისი ლექსების პოეტური უდერადობის გასაღები სხ-ვაგან უნდა ვეძიოთ: ზანგურ სპირიჩულსა და ოდინდელ ფოლკლორულ სიმღ-ერებში; რიტმისა და ბლუზის მდიდარ ტრადიციებში; ყოველივე ზანგურის ძირულ ალორძინებაში და მაგიური შელოცვების რიტმსა და უდერადობაში, კლასიკოსი ზანგი იუმორისტების გამოთქმების თანადროულობაში; ენის უკი-დურესად ფიზიკურ შეგრძნებაში (იოლია თვალის მიდევნება, როგორ გად-მოსცემენ მისი ლექსები სხეულის მოძ-რაობათა თანმიმდევრობას)" CAP.(თარგმანა ლიკა მარლანიამ).

მაიკლ პალმერი (დ. 1943) – პოეტი, ქორეოგრაფი, რადიოპიესების ოსტატი და კალიფორნიის ახალი კოლეჯის საპოეტო განყოფილების მასწავლებელი. მისი პოეზია, ძირითადად, "შავი მთის სკოლის" ესთეტიკას იზიარებს და "მაპროეც-იოებელი ლექსის" ტრადიციას ავითარებს. ავტორი თავისებურად გაიაზრებს ოლსონის თვალსაზრისს, რომ ფორმა შინაარსის პროექცია უნდა იყოს. მის ლექსებში განცდის უშუალობა მთლიანად სიტყვებს შორის ნარმოქმნილი და-ძაბულობითა გაშუალებული და შემოქმედებითი სუბიექტივიზმი განსაზღვ-რავს ემოციების თანმიმდევრობის ლოგიკას. მიუხედავად მისი პოეზიის ანალ-იტიკური ბუნებისა, იგი ითვლება უალრესად ღირიკული ხედვის ავტორად, რომ-ლის გავლენაც გერტრუდა სტანის ტრადიციის გამგრძელებელ ამერიკულ ექსპერიმენტულ ლიტერატურაში განსაკუთრებულია. პალმერი იკვლევს ენის როგორც პროცესის ბუნებას, თუნდაც იმ სინტაქსურ ცვლილებებს, რომელს-აც ენა ნებისმიერი საგნის აღწერის დროს გადის. პალმერი თარგმნის, ამავე დროს, რუს და პრაზილიელ პოეტებს, აქვეყნებს ნაშრომებს ცეკვის თეორიის პრობ-ლემებზე.

ელიოტ უაინბერგერი (დ. 1949) – ძირითადად ცნობილია, როგორც ინგლი-სურად ოქტავიო პასის შესანიშნავი მთარგმნელი. მანვე თარგმნა ბორხესის და სხვა ესპანურენოვანი ავტორების შემოქმედება. განსაკუთრებულია მისი ყურა-დღება აღმოსავლური, კერძოდ ჩინური პოეზიის მიმართ. ამ მიმართულებით მისი საქმიანობა 2003 წელს კლასიკური ჩინური პოეზიის ანთოლოგის გამო-ცემით დაგვირგვინდა. უაინბერგერი არის ასევე მრავალრიცხოვანი ესსეს ავ-ტორი. ეს ესსეები წლების განმავლობაში გამოიდის წიგნებად და მათი უანრი ისევე ძნელად განსასაზღვრია, როგორც აქ ნარმოდგენილი მისი ტექსტის.

დონალდ გრინი (დ. 1960) - ამ ავტორის ლექსები, რამდენიმე ფერად ფურ-

ცელზე დაბეჭდილი და აკინძული, რომელსაც ავტორი ქუჩაში ყიდდა, ჩემმა მეგობარმა ნატო ალხაზიშვილმა შეიძინა და ჩამოიტანა ნიუ იორკიდან 1988 წელს. ავტორის თანდართულ შემოქმედებით ბიოგრაფიაში მითითებულია, რომ მას ანთოლოგიებში ლექსები გამოუქვეყნებია უმნიშვნელოვანეს ამერიკელ ავტორებთან ერთად. სწორედ თვითწარდინების ამ სასოწარკვეთილმა ფორმამ გადამაწყვეტინა მაშინ, ავტორის ხმა ქართველი მკითხველსაც გაეგონა, მაგრამ ისე მოხდა, რომ ეს მწირი თარგმანები აქამდე ვერსად გამოვაქვეყნე. ბოლო დროს კი ინტერნეტში ავტორთან, “ქუჩის პოეტთან”(როგორც ის თავის თავს უწოდებს) მრავალ-მხრივ საინტერესო ინტერვიუ აღმოვაჩინე:

<http://www.youtube.com/watch?v=q0C9Egp6RF0>

სარჩევი

აღმოსავლური და ევროპული პოეზია

უცნობი ავტორი

სიცოცხლით დაღლილი კაცის საუპარი საკუთარ სულთან

7

ქია ი

ოდა ბუსადმი

11

გოქან გუგაკუს პოეზია

15

ულრის ცვინძლი

ჭირის სიმღერა

23

ანდრე პრეტორი

სიუჟეტის

26

შენს ადგილზე მე არ ვენდობოდი ჩალის რაინდს...

27

მზესუმზირა

28

1934 წლის მშენერ შუადღეს...

29

რამდენიმე სამაგრი

30

გზად სან რომანოსკენ

31

რაიმონ კერი

სასჯელი

33

ბუზები

33

ლუტეცია, ზაფხული

34

მიგელ ბიუტორი

შემხვედრი ნაკადები

35

არი დელუი

ციკლიდან "ოცდაოთხი საათი და ზღვა ბალში"

38

ემანუელ რკარი

მე

42

9 დეკემბერს ჩანაწერი

42

27 დეკემბერს ჩანაწერი

43

28 ივნისს ჩანაწერი

44

შენ სითეთრე ხარ ფურცლის მინდორთა

45

ოლივი კადიო

(n-1)

46

535

ტრისტან ტცარა	
დადას სიმღერა	50
გიორგი აპოლინერის სიკვდილი	52
ზოლიაო ტომაზო გარიბეტი	
ავიატორ-ფუტურისტი მიმართავს თავის მამას, ვულგანს	53
ალდო კალაცესკი	
უნდა ვიცელქო	55
არდეხო სოჭიჩი	
გზაჯვარედინი	59
საველე ჰოსპიტალი 026	60
ალფრედო ჯულიანი	
გამოჯანმრთელება	61
ცისფერი პარასკევი	61
ისინი უნდა გავაფრთხილოთ...	62
კვირადლე წვიმის მერე	63
ნანი გალესტრინი	
ფრაგმენტი A ² პოემიდან "დაკიდებული ქვა"	64
ელიო კალიარანი	
გოგონა, სახელად კარლა	65
სასწავლო გეგმა. პარაგრაფი პირველი	66
საკმაო საფუძვლები სასოწარკვეთისთვის	67
ედუარდო სანდონეტი	
ო (თქვა მან), შენ თუ სტრიქონს მაინც მომწერ...	70
ისლუკუნე, ისლუკუნე...	70
ეს ჩექმებიანი კატაა...	71
ზორნანდო გესონა	
უთავბოლო ლექსები	72
მისალმება უოლტ უიტმენს	75
ყველა სატრიიალო ბარათი...	80
შორში დე სენა	
ეპილოგი	81
ქალაქი	81
გადამფრენი ფრინველების შესახებ	82
ნათლობა	82
თეოლოგიური ჯამი	83
ბედნიერება	83

მონაცემის განაკვეთი	84
მარადისობა	84
ჰიმნი	85
იქ, სადაც არაფერია	86
დაუფლება	87
ხელოვნური სამოთხე	88
სემუელ გევათი	
Cascando	89
მოდიან...	90
მე რას ვიქმოდი ცივ უსახურ უამსამყაროდ...	91
ჩემი გზა როგორც ქვიშა კენჭებზე...	91
მინდოდა ჩემი სიყვარული გარდაცვლილიყო...	92
სიმღერა რეფრენით	92
იქით	93
პატრიკ ველონი	
კუნძული	94
შესაძლოა, იეიტსი ეტერნიში იყო ნამყოფი	95
ქალები	97
მიძინება	98
ველად ნანახი	99
ლუ ი ქსიარბო	
შენ მელოდები მტვერთან ერთად	101
ივან გოლი	
ასტრალი	103
რაულ ჰაუსეანი	
ჩიტური	112
რლექს	112
Opossum	113
გარია ლუიზა კაპიტი	
შენი დუმილი	114
არდაკარგვადი	114
მე და მე	115
ინტერვიუ	116
არავინ	117
წერით	117
დასასრული	118
ზამთრის ნაყოფი	118

3 მოლიტვა განახლები	
მაშინ ესლა გრჩება!	120
6 ცელი ზაქსი	
ნაშუალამევის გუნდნი	123
8 პატირ ჰანდკა	
რა არ ვარ, არ მაქვს, არ მსურს, არ მინდა ზოგიერთი ალტერნატივა ირიბ მეტყველებაში	136
	138
10 გო ცეზარი	
უფრთოდ	140
დატყვევება	141
ფიქრები გაქცევაზე	141
სრულიად უცხოთა შესახებ	142
გრძელი დანებით	143
შუშის ანგელოზები	144
12 ჰერმისი	
დავდივარ	145
მზე	147
სიყვარულის ახსნა	147
ჩემი ცოლის თვალი	148
მოწყალე მექმენ, რუხო ქაღალდო,	149
ჩემი მარცხენა თვალი	149
კურდღლის თვალი	150
14 როთლუსი	
ახლა დღეები, უკვე ნათელშემატებული	151
დილის პირველი შუქი	152
სილურე გარეთ	152
შავი ცეცხლი	153
და შენი სიცილი	154
ეს თვალები	154
16 ციხულკა	
მენე თეკელ	156
პოეზია	157
მე-20 გამოშვება	158
აღმატებულებები...	159
ავტოპორტრეტი	160
ეპილოგი	160

აქსელ შულცე	
ედმუნდ კ.	162
ჰარცის ხედი	163
სიტყვა მოულოდნელი სტუმრისადმი	163
რუდოლფ რთო ვიგარი	
გრძნობის გამომხატველი სიტყვები	164
განუსაზღვრელი რიცხვითი სახელები	164
დროითი წინადადებები	165
ფლობისმაჩვენებელი ნაცვალსახელები	165
თომას გიუნთერი	
შენი დანაკარგების კვალი	167
გამძვინვარება სექტემბერში	168
ჰაიკეს	169
პარალელური გადაადგილება	170
ძილ-დვიძილი	171
ურს 8. ვისტნერი	
ლაურა, უცხო ბუენოს აირესში	172
განგაში წყვდიადში	172
ევა მარია. გავლით — ჰაიდელბერგში	173
შეზღუდვებით წებადართული	174
უძირითადესი მონარჩენები	174
ზავა აცდერსონი	
დღეები დათვლილია...	175
ის მოდის ჩემს საფლავთან...	175
ცინვალდა და კინოფეს შორის...	176
ხრისტა მორგი	
ხელქვეითი ვარ	177
"42-ის ივნისში ვმგზავრობდი	177
Wos'n Vater?	178
ყველა ჩემზე უნდა ლაპარაკობდეს	178
იან ვაქტორი	
პრაღელი მოხუცის ლექსები	180
რუდიგერ როზენფალი	
ეს ხდებოდა ისე უბრალოდ	186
ნახტომი	187
ბოლლერსდორფული ელეგია	187

პრაუსი

საზღვრის გადაკვეთა	188
ადამიანში ჩასახლებული ძრწოლა	189
მომავლის ლანდშაფტი	190
რუსული ნაწნავი	190
ურანოსი II	191

ლუდვიგ ლეგი

მე პოეტი ვარ...	192
მე ერთ-ერთი იმ თანამედროვეთაგანი ვარ...	193
გადაბერებული მარტოსული ხე ვარ...	194
ეს მოწყენილობის სოციოლოგიაა...	194
ტუმორი ჩემს თავში შედგება დაუწერელი ლექსებისგან...	195
სიტყვები გრძელ ჩრდილებს წარმოქმნიან...	196
ჩემი ფიქრები დანაა, რომლითაც მე კანზე ლექსებს ვწერ...	197
ჩემი თავის აკვარიუმში...	198
ჯაჭვის პერანგქვეშ...	199
არ არიან, ვისაც მე ვეძებ...	199
იშვიათმა ავადმყოფობამ შემიპყრო...	200
არაფერი მომხდარა გარდა ჩრდილების ცვლილებისა...	201
ის თავის შავ სუნთქვას შემომასუნთქავს წამნამებზე...	202
იშვიათი სტიგმა მიჩნდება შუბლზე	202

მიუნსტერი ავტორები

კარლ ვოლფი	204
კერნერ კლიოპერი	208
ინგრიდ ჰენიესი	214
დიტერ რადტკე	217
ბერტ მარია კრუხენი	221

მარიანა გრუპერი

არ მსურს მოვყვე...	227
გახსენება	227
ხელში გყავდი ატატებული...	228
აუცილებელია სიჩქარე...	228
ვინ ხარ შენ	229
ყველას თავისი მოჩვენება ჰყავს...	230
მწუხრის ჟამს...	230
დაახლოებით 1960 წელი	230
ჩვენი დრო...	231
ჩიტები	231
მერე კი არა...	232
ისინი ღამით მოდიან და ახარისხებენ...	233
პრომეთეოსი	233

ტბაზე ვარ და...	233
ქალაქი...	234
სიცარიელის უკან...	234
შეიძლება მოხდეს, გავიდე...	235
წერილი	235
სურათებად დაჩეხილი სამყაროს ხსოვნა...	236
ჩემი ბალი არსად გაშლილა...	236
ის სოფლის შარებს დასდგომოდა...	237
მზის საათი...	237
მინდოდა ჩემი ბავშვობის და...	238
იქ სადაც უკვე არაფერი აღარ დგას მყარად...	238
შიშველი...	239
ავი ისურვო ნიშნავს ისურვო...	239
ეს ლომი, შენი არსებობის შული...	240
მოვაო, თქვეს მათ...	240
ძროხა, რომელმაც არსებობა შეგვინარჩუნა...	240
სიწყნარე იყო დღეს მთელი დღე...	241
ისინი ისევ ბრაგუნობენ...	241
არ აქვთ სამხილი...	242
მე ისინი მეუბნებიან...	242
მთელი დღეები თოკებზე ვართ...	243
ვართ თუ არა, მე ეს არ ვიცი...	243
მაცველებ ხობოტი	
შიშის ოდა	244
თანამედროვენი	245
ათონიო პორჩია	
ხმები	246
მარკ შაგალი	
სამშობლო	263
იაკობის კიბე	264
ჩემი ცრუმლები	264
დიდი ხანია	265
ბალი	267
გენაზი ალექსეევი	
ვბერავთ ლოყებს...	268
ყველაფერი რაც გაქვს...	268
კითხვები და პასუხები	269
სასწაული	270
პორატებული	271
ზოგი რამ ჩემი ძველი ძმაკაცის ფრანსუა ვიიონის შესახებ	271
მიდიოდნენ	272

31. სილი კონდრატიევი	
ჯარისკაცის სიკვდილი	263
საპარკეტო ლექცია	274
უდაბნოს დამფასებელი	275
ორთა ხე	276
არყალი ღრაგომოშჩეონ	
სწრაფი მზე	277
ტალეუშ კანტორი	
"თავიდანვე მიმაჩნდა..."	280
ანუეი გურსა	
არარა	287
რწმენა	288
სიკვდილი სულ სხვანაირად წარმომედგინა...	289
შენ იცი ყველა ჩემი ხრიკი...	290
სამგლოვიარო სიტყვა	291
მათხოვრობის გამართლება	291
ჰადაა სენდოო	
ბავშვობა	294
გაზაფხულის პირველი სიზმარი	294
ფესვები	295
ხანგრძლვი მონგოლური ჰანგი	295
კოცნა	296
საზღვარი	297
სანგიინ დალაი	297
ჰუითენ შილი	298
მონღოლური იურტა	298
ოთხი სეზონის ჩანახატი	299
ქარი	299
სიჩუმე	300
პლატოს მზე	300
ნომადები	301
ზღვის გადასერვა	301
ჩრდილოეთის ზამთარი	302
თოვლის არენა	302
უწყების გაგზავნა	303
ექო	303
გამოღვიძება ეს-ესაა...	304
ტყუილია რომ...	304
თეთრი ლამე	305
დავიწყებული იმპერიები	305

შენი ღიმილი	306
შებინდებისას ვენის გავლით	306
თვალები	307
მდინარე ჰარაა	307
მიწა, ცა, მდინარეები და მე	307
მდინარე ხერლენი	308
სხვა ცაში	308
დამოკიდებულება	309
მოგონებები	309
ესენის	310
პასს	311
ლანდშაფტი	312
პირველი წეიმა	312
ყარაყორუმი	313
ღამის სტეპი	313

თარგმანები მრავალტომეულისთვის მე-20 საუკუნის ავსტრიული ლირიკა

ჟუგო ფონ ჰოფმარსთალი	
რაა სამყარო?	317
სამყარო და მე	318
ალექსანდერ ლერნეტ-ჰოლენია	
გერმანეთი	319
ალეა იოჰანა კიონიგი	
მწუხარე ოდა	331
ფაუსტა	331
მიმწუხრზე	332
ფაუსტა დედოფალ პოპპეას	332
შეხვედრა	333
ლუკანუსი ფაუსტას	333
ლუკანუსის შეურაცხმყოფელი წერილი	334
ლუკანუსი ფაუსტას	334
ჰორტალუსი ფაუსტას	334
სარკის წინ	335
ლუკა	336
საზღაური	336
სახლი გაზაფხულზე	337
ყოველდღიურად	338
უგვანი ქალი სილამაზეს	338
ლოცვა	339

პაულა ფონ პრერადოვიჩი	
ელეგია თანალმობის შესახებ	340
ელეგია მარტომყოფისადმი	342
ელეგია შორეთის შესახებ	344
ელეგია დაკარგული დროის შესახებ	346
ქება სიღრმისა	350
ელეგია ადამიანის გულისადმი	351
ალპბაზური ელეგია	353
ინგებორგ გახრანი	
ასწრაფლი, აზრო!	357
30ლპელმ სცაბო	
უთარგმნადი	358
სერგეი ესენინს	358
დაკრძალვის მერე	359
მე ბინა მიდევს ამ სამყაროში	359
ისევ ისეთი ლარიბი გახდე	360
მთვარე, ჩაკბეჩილი ხილი	360
ღამე სოფლად	361
ერთდროულობა	361
შენ ნეხვს ქექავდი. რატომ წუწუნებ	362
ყაზანელი ქრისტე	363
სოფელი-საპყრობილე	363
განსცლა	364
ავარიკული პოეზია	
ეზრა პატონი	
წარგზავნა	369
ბოშა	370
დამატებითი მითითებანი	370
DE AEGYPTO	371
მედალიონი	372
ძველი სიბრძნე, რამდენადმე კოსმიური	373
სამი პოეტი	373
მიზეზი	373
ხელშეკრულება	374
დაშთენილთადმი	374
როგიზეონ ჯეფერსი	
კონტინენტის კიდე	375
ღრმა ჭრილობა	376
კასანდრა	377

ჩემი სამარე	377
იმ კლდეს, რომელიც სახლის ქვაკუთხედად უნდა იქცეს	378
ქვეყნიერების საოცრებანი	379
ლორეს ფერლიგები	
"სამყარო საუკეთესო ადგილია..."	381
"პოეტის თვალი უტიფრად ხედავს..."	382
"ჩვეულებრივ მე ვამბობ..."	383
"ტყეები სადაც მიედინება მდინარეები..."	384
ზღვის პეიზაჟი მზით და არწივით	385
პოპულისტური მანიფესტი	386
ადამიანთა ბაზარზე	389
რვა ადამიანი გოლფის სათამაშო მოედანზე	390
ჩარლზ ოლსონი	
მაქსიმუსი თავის თავს	392
მე, მაქსიმუსი გლოსტერისა, შენდამი	394
ბიბლიოოთეკარი	398
მაქსიმუსი გლოსტერს, წერილი 27 (უითჰელდი)	400
გვიანდელი მინანერი №15 წერილზე	402
მთვარის ჩასვლა, გლოსტერი, 1 დეკემბერი, 1957, 1 სთ. 58 წთ.	402
რობერტ დანევინი	
სშირად მექლევა მედოუში დაბრუნების ნება	404
პოეზია, ბუნებრივი რამ	405
ასეთია ბევრი კარგი რამის ავადმყოფობა	406
მშვილდის მოჭირეებისას	407
დედაქემი ბაზიერი იქნებოდა	408
პერსეფონე	410
ტორსი	411
დანტეს ეტიუდებიდან	414
ჯონ ლობარდი	
სამი გადაადგილება	416
ახალგაზრდა პოეტს, რომელიც გაიქცა	417
SUZANNE	418
დაივერე	420
სიყვარულის ლექსი	420
ჯერალდ სტერნი	
დურგლის ტყეებში	422
პერანგის პოემა	423
ტირილი და ქვითინი	426
რომანსი	426
უფალო, შეიწყალე სული	427
1978-ის დღეები	428
სიმღერა	428

ბიცფორდში	429
ფორთოხლის ხეების სასაფლაო კრეტაზე	430
ომი ებრაელების წინააღმდეგ	430
ფრენკ რ' პარა	
Autobiographia Literaria	432
ლექსი	432
ლექსი	433
ჩემს გარდაცვლილ მამას	434
უკიდურესი მდგომარეობის მედიტაციები	435
ჯონ ეშბერის	436
რატომ არა ვარ მხატვარი	437
ის დღე, როცა ქალბატონი გარდაიცვალა	438
საფეხურები	439
გუშინ ქვემოთ არხთან	440
ლექსი	440
ჯეიმს რაითი	
გამომშვიდობება კალციუმის პოეზიასთან	442
ზამთრის მინურულს, გუბეს როცა გადავაბიჯე...	443
შემოდგომა დგება მარტინ ფერიში, ოჰაიო	443
უილიამ დალის ფერმაში, ჰამპაქში წოლისას.	444
ლოცვა	444
გვიანი ნოემბერი ველად	445
იმ ჭორის პასუხად	446
თვალი პატიოსანი	446
შიში ალმაგზნებს	447
მორალისტური ლექსი	447
ლექსი საყრდენზე	448
მშვენიერი ოჰაიო	449
დიახ, მაგრამ	449
ჯონ ევარი	
სიყვარულის პოემა	451
პოემიდან "ლიტანია"	451
ჩემი ეროტიკული ასლი	452
ცისფრის განსაზღვრება	453
ატოშას სადგურის მიტოვება	454
ჯერომ რომენგერგი	
სამი სიზმარი	456
მარკ სტრენდი	
მთლიანობის შენარჩუნება	461
ფოსტალიონი	461
პოეზიის ჭამა	462
ბალი	463

ერთი სიმღერა	463
ძილი	464
ვეშაპებზე ნადირობა	465
მუდამ	467
პ. პ. უილამსი	
ასე მოსდიოთ ადამიანებს	468
მოთმინება ისაა, როცა შენ წყვეტ მოლოდინს	468
მაშინ ქარის ხმაშ	469
მათ ის გააფრთხილეს მერე მათ ის გარეთ გაისროლეს	470
ბენზინგასამართი სადგური	470
ფურთხი	472
გუდრონი	474
ჩემი ფანჯრიდან	476
ლუსილ კლიფონი	
ლექსი დაკარგულ ბავშვზე	478
თუ მე ვდგავარ ჩემს ფანჯარასთან	478
ღმერთის განწყობილება	479
ფესვები	480
მის როზი	480
დაბრუნდით კინოდან სახლში	481
იდუმალ მოსეს	481
მას ესმის ჩემი	482
გაფოთხილებები	482
გაიკლ ჰალერი	
შრეებად	483
განსჯის სოფელი	484
როგორც ნამდვილი სახლი	485
ლამის ცა	486
ფრაქტალური სიმღერა	487
"ამ ეკრანზე სიტყვა იბადება..."	487
ელიოთ უაინკერგერი	
ოცნება ინდოეთზე	489
დონალდ გრინი	
ლურჯი სიხარული	497
მშვიდად სარკეში	498
მზიანი დღე	498
ცხობები ავტორთა შესახებ, კომენტარები და შენიშვნები	500

**Dato Barbakadse
Ergebnisse
Band VIII**

**Tbilissi
2014**

წიგნში წარმოდგენილი ყველა ტექსტის კორექტორია დათო ბარბაქაძე. მანვე დააკაბალონა და მოამზადა წიგნი გამოსაცემად. ავტორს ეკუთვნის, აგრეთვე, საგამომცემლო კონცეპტით და დიზაინი.

წიგნის ერთი ეგზემპლარის ბეჭდვის და ყდაში ჩასმის ღირებულებამ შეადგინა 35,40 ლარი.